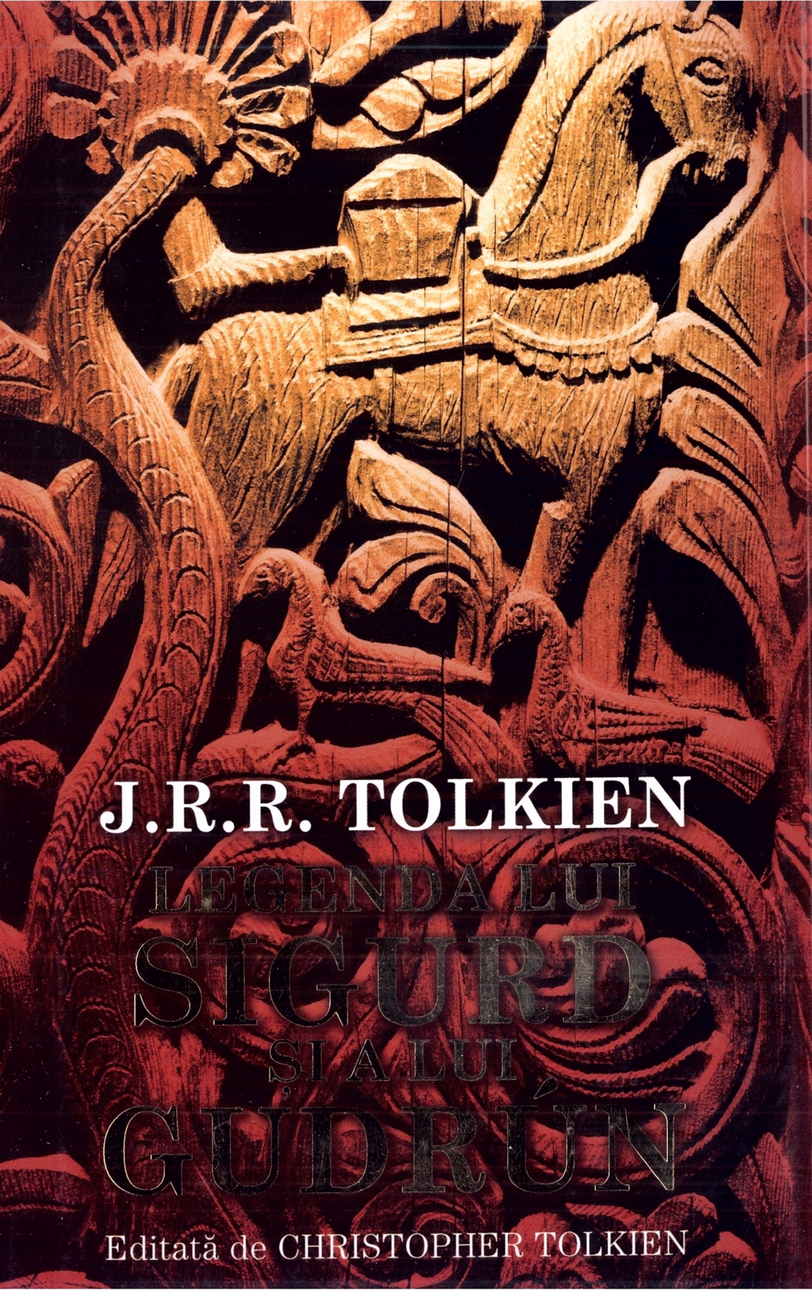

J.R.R. TOLKIEN

LEGENDA LUI SIGURD ȘI A LUI GUDRÚN

Editată de CHRISTOPHER TOLKIEN

„Cred că am uitat undeva un lung poem nepublicat intitulat *Völsungakviða en nýja* scris în strofe *fornyroislag* de 8 versuri, în engleză: o încercare de a organiza materialul Edda care are de-a face cu Sigurd și Gudrún."

J.R.R. Tolkien

În perioada 1920–1930, pe vremea când era profesor de anglo-saxonă la Universitatea Oxford, înainte de a scrie *Hobbitul* și trilogia „Stăpânul Inelelor", J.R.R. Tolkien a creat propria versiune a celebrelor legende nordice. Aceste poeme au titlurile *Völsungakviða en nýja, Noul Cânt al Völsungilor,* și *Guðrúnarkviða en nýja, Noul Cânt al lui Gudrún.* Sunt poeme elaborate și îndeaproape modelate ca manieră metrică de cânturile „eddaice", sunt prezentate sub formă de texte simple, fără vreo interferență editorială. Poemul reia povestea legendarului erou Sigurd și a căderii Niflungilor, oferindu-ne acces direct la imaginarul nordic.

J.R.R. TOLKIEN

LEGENDA LUI SIGURD ȘI A LUI GUDRÚN

Editată de
CHRISTOPHER TOLKIEN

Traducere din limba engleză
BOGDAN NICOLAE MARCHIDANU

rao

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TOLKIEN, JOHN RONALD REUEL
The Legend of Sigurd and Gudrún = Legenda lui Sigurd și Gudrún /
J.R.R. Tolkien; trad.: Bogdan Marchidanu. - București: RAO Distribuție, 2012
ISBN 978-606-93184-6-1

I. Marchidanu, Bogdan (trad.)

821.111-32=135.1

DG Educație și cultură
Programul Cultura

Acest proiect a fost finanțat cu sprijinul Comisiei Europene.
Această publicație (comunicare) reflectă numai punctul de vedere al autorului și Comisia nu este responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

RAO Distribuție
Str. Turda 117–119, București, ROMÂNIA
www.raobooks.com
www.rao.ro

J.R.R. TOLKIEN
The Legend of Sigurd and Gudrún

Întreg textul și materialele de J.R.R. Tolkien © The TolkienTrust 2009,
cu excepția celor derivate din
The Letters of J.R.R. Tolkien © The J.R.R. Tolkien Copyright Trust 1981,
din *Morgoth's Ring* © The J.R.R. Tolkien Copyright Trust 1993
și *The People's of Middle-Earth* © The J.R.R. Tolkien Copyright Trust 1996

Cuvânt-înainte, introducere și comentarii,
anexe și toate celelalte materiale © C.R. Tolkien 2009
Ilustrații © Bill Sanderson 2009

Publicată inițial în limba engleză de HarperCollins Publishers Ltd.
sub titlul *The Legend of Sigurd and Gudrún* de J.R.R. Tolkien.
Toate drepturile rezervate

Lector: Bogdan Olteanu

© RAO Distribuție, 2011
pentru versiunea în limba română

2012

ISBN 978-606-93184-6-1

CONTENTS

Foreword 8

Introduction 22
The 'Elder Edda' by J.R.R. Tolkien 32
Introductory notes 62

Völsungakviða en nýja ('The New Lay of the Völsungs') 110
Upphaf (Beginning) 112
I Andvari's Gold 126
II Signý 138
III The Death of Sinfjötli 166
IV Sigurd Born 176
V Regin 188
VI Brynhild 224
VII Gudrún 240
VIII Brynhild Betrayed 264
IX Strife 284

Commentary on Völsungakviða en nýja 334

Guðrúnarkviða en nýja ('The New Lay of Gudrún') 470
Commentary on Guðrúnarkviða en nýja 568

Appendices
(A) A Short Account of the Origins of the Legend 622
(B) The Prophecy of the Sibyl 672
(C) Fragments of a Heroic Poem of Attila in Old English 680

CUPRINS

Cuvânt-înainte 9

Introducere 23
Introducere la „Străvechea Edda" 33
Note introductive 63

Völsungakviða en nýja („Noul cânt al Völsungilor") 111
Upphaf (Începutul) 113
I Aurul lui Andvari 127
II Signý 139
III Moartea lui Sinfjötli 167
IV Se naște Sigurd 177
V Regin 189
VI Brunhilda 225
VII Gudrún 241
VIII Brunhilda trădată 265
IX Vrajba 285

Comentariu la Völsungakviða en nýja 335

Guðrúnarkviða en nýja („Noul cânt al lui Gudrún") 471
Comentariu la Guðrúnarkviða en nýja 569

Anexe
(A) Scurtă relatare a Originilor Legendei 623
(B) Profeția Sibilei 673
(C) Fragmente dintr-un poem eroic despre Attila în engleza veche 681

FOREWORD

In his essay *On Fairy-Stories* (1947) my father wrote of books that he read in his childhood, and in the course of this he said:

> I had very little desire to look for buried treasure or fight pirates, and *Treasure Island* left me cool. Red Indians were better: there were bows and arrows (I had and have a wholly unsatisfied desire to shoot well with a bow), and strange languages, and glimpses of an archaic mode of life, and above all, forests in such stories. But the land of Merlin and Arthur were better than these, and best of all the nameless North of Sigurd and the Völsungs, and the prince of all dragons. Such lands were pre-eminently desirable.

That the ancient poetry in the Old Norse language known by the names of the *Elder Edda* or the *Poetic Edda* remained a deep if submerged force in his later life's work is no doubt recognised. It is at any rate well-known that he derived the names of the dwarves in *The Hobbit* from the first of the poems in the Edda, the *Völuspá,* 'the Prophecy of the Sibyl' – remarking in a lightly sardonic but not uncharacteristic tone to a friend in December 1937:

CUVÂNT-ÎNAINTE

În eseul său, intitulat „Despre basme“ (1947), tatăl meu a scris despre cărți pe care le-a citit în copilărie, iar în cursul acestei scrieri a spus:

> Nu mă mâna deloc dorința de a căuta vreo comoară îngropată sau de a lupta cu pirații, iar *Insula Comorilor* mă lăsa rece. Pieile roșii erau ceva mai bune: în astfel de povești întâlneai arcuri și săgeți (am nutrit și nutresc o dorință complet nesatisfăcută de a trage bine cu arcul), limbi ciudate, întrezăriri ale unui mod arhaic de viață și, mai presus de toate, păduri. Însă mai bune chiar decât acestea erau poveștile despre ținutul lui Merlin și al lui Arthur, iar cea mai bună dintre toate era cea a Miazănopții făr' de nume a lui Sigurd și a Völsungilor, și a prințului tuturor dragonilor. Astfel de ținuturi mă atrăgeau cu precădere.

Se cunoaște fără îndoială faptul că, în lucrările din amurgul vieții lui, poemele antice scrise în Vechea Norse și cunoscute sub nume precum *Străvechea Edda* sau *Edda Poetică* au reprezentat o forță puternică, deși nu foarte vizibilă. Oricum, multă lume știe că el a derivat numele piticilor din *Hobbitul* după primul poem din *Edda, Völuspá* sau „Profeția Sibilei“ – așa cum îi pomenea unui prieten în decembrie 1937, pe un ton ușor sarcastic, însă oarecum caracteristic:

> I don't much approve of *The Hobbit* myself, preferring my own mythology (which is just touched on) with its consistent nomenclature... to this rabble of Eddaic-named dwarves out of *Völuspá,* newfangled hobbits and gollums (invented in an idle hour) and Anglo-Saxon runes.

But it is certainly not well-known, indeed scarcely known at all (though it can be discovered from existing publications), that he wrote two closely associated poems treating of the Völsung and Niflung (or Nibelung) legend, using modern English fitted to the Old Norse metre, amounting to more than five hundred stanzas: poems that have never been published until now, nor has any line been quoted from them. These poems bear the titles *Völsungakviða en nýja,* the New Lay of the Völsungs, and *Guðrúnarkviða en nýja,* the New Lay of Gudrún.

My father's erudition was by no means confined to 'Anglo-Saxon', but extended to an expert knowledge of the poems of the Elder Edda and the Old Norse language (a term that in general use is largely equivalent to Old Icelandic, since by far the greater part of Norse literature that survives is written in Icelandic). In fact, for many years after he became the professor of Anglo-Saxon at Oxford in 1925 he was the professor of Old Norse, though no such title existed; he gave lectures and classes on Norse language and literature in every year from 1926 until at least 1939. But despite his accomplishment in this field, which was recognized in Iceland, he never wrote anything specifically on a Norse subject for publication – except perhaps the 'New Lays', and for this, so far as I know, there is no evidence one way or the other, unless the existence of an amanuensis typescript, of unknown date and without other interest, suggests it. But there survive many pages of notes and draftings for his lectures,

> Eu unul nu prea aprob *Hobbitul,* preferând propria mea mitologie (care abia dacă a fost amintită în treacăt), cu terminologiile ei pline de substanţă... în locul acestui talmeş-balmeş de pitici cu nume Eddaice scoase din *Völuspá,* hobbiţi de modă nouă şi gollumi (născociţi într-un moment de lehamite), şi rune anglo-saxone.

Însă cu siguranţă se ştie mai puţin, asta dacă se ştie cumva (deşi se poate descoperi din cele deja publicate), că el a scris două poeme înrudite care tratează legenda völsungilor şi a niflungilor (sau nibelungilor), prin folosirea englezei moderne adaptate la metrul din Vechea Norse, poeme care însumează mai mult de cinci sute de strofe. Sunt poeme care nu au mai fost publicate până acum sau din care nu s-a citat nimic. Aceste poeme au titlurile *Völsungakviða en nýja,* Noul Cânt al Völsungilor, şi *Guðrúnarkviða en nýja,* Noul Cânt al lui Gudrún.

Erudiţia tatălui meu nu s-a limitat în nici un caz la „anglo-saxonă", ci s-a întins la nivel de expertiză până la poemele din *Străvechea Edda* şi până la cele scrise în Vechea Norse (termen care în uzul general este socotit ca echivalent cu islandeza veche, de vreme ce majoritatea literaturii Norse care a supravieţuit este scrisă în islandeză). De fapt, timp de mulţi ani după ce a devenit profesor de anglo-saxonă la Oxford, în 1925, el a fost profesor de Veche Norse, deşi nu exista un astfel de titlu; a ţinut prelegeri şi cursuri de limbă şi literatură Norse în fiecare an, din 1926 până cel puţin în 1939. Însă, în ciuda realizărilor lui din acest domeniu, recunoscute ca atare în Islanda, el nu a scris niciodată pe tema vreunui anume subiect Norse pentru publicare – cu excepţia, poate, a „Noilor Cânturi", şi nici pentru acestea, din câte ştiu eu, nu există dovezi certe într-un sens sau altul, în afara cazului că aşa ceva ar fi indicat de existenţa vreunui document transcris sau copiat, de dată incertă şi fără vreun alt interes. Există însă multe pagini de însemnări şi schiţe pentru prelegerile lui,

although these were for the most part written very rapidly and often on the brink of illegibility or beyond.

The 'New Lays' arose from those studies and belong to that time. My inclination is to date them later rather than earlier in his years at Oxford before the Second War, perhaps to the earlier 1930s; but this is scarcely more than an unarguable intuition. The two poems, which I believe to have been closely related in time of composition, constitute a very substantial work, and it seems possible, as a mere guess, since there is no evidence whatsoever to confirm it, that my father turned to the Norse poems as a new poetic enterprise after he abandoned the Lay of Leithian (the legend of Beren and Lúthien) near the end of 1931 (*The Lays of Beleriand,* p. 304).

These poems stand in a complex relation to their ancient sources; they are in no sense translations. Those sources themselves, various in their nature, present obscurities, contradictions, and enigmas: and the existence of these problems underlay my father's avowed purpose in writing the 'New Lays'.

He scarcely ever (to my knowledge) referred to them. For my part, I cannot recollect any conversation with him on the subject until very near the end of his life, when he spoke of them to me, and tried unsuccessfully to find them. But he briefly mentioned the work in two letters to W.H. Auden. In that of 29 March 1967 (*The Letters of J.R.R. Tolkien,* edited by Humphrey Carpenter, no. 295), thanking Auden for sending his translation of the *Völuspá,* he said that he hoped to send him in return 'if I can lay my hands on it (I hope it isn't lost), a thing I did many years ago when trying to learn the art of writing alliterative poetry: an attempt to unify the lays about the Völsungs from the

deşi acestea au fost în cea mai mare parte scrise la repezeală şi adesea la limita ilizibilului sau chiar dincolo de ea.

„Noile Cânturi“ s-au născut din acele studii şi aparţin acelor vremuri. Eu unul înclin să le datez mai degrabă mai târziu decât mai devreme în cursul anilor petrecuţi de el la Oxford înainte de al Doilea Război Mondial, poate chiar pe la începutul anilor 1930; însă aceasta nu este decât o bănuială neargumentată, în cel mai fericit caz. Cele două poeme, despre care cred că sunt apropiate în timp în ce ceea ce priveşte compunerea, constituie o lucrare de substanţă şi pare posibil, ca o simplă supoziţie, de vreme ce nu există probe care să o susţină, ca tatăl meu să se fi aplecat asupra poemelor în Norse într-o nouă încercare poetică, după ce a abandonat Cântul Leithian (legenda lui Beren şi Luthien) către sfârşitul anului 1931 *(Cânturile din Beleriand,* p. 304).

Relaţia dintre aceste poeme şi sursele lor străvechi este complexă; în nici un caz poemele nu sunt nişte traduceri. Sursele înseşi, variate prin natura lor, prezintă părţi obscure, contradicţii şi enigme, iar existenţa acestor probleme a întărit convingerea tatălui meu de a scrie „Noile Cânturi“.

Din câte ştiu, el rareori s-a referit la ele. În ce mă priveşte, eu nu-mi amintesc de nici o conversaţie cu el pe această temă până foarte aproape de sfârşitul vieţii lui, când mi-a vorbit despre ele şi a încercat să le găsească, fără succes însă. Dar i-a menţionat pe scurt despre munca lui în două scrisori lui W.H. Auden. În cea datată 29 martie 1967 *(Scrisorile lui J.R.R. Tolkien,* redactate de Humphrey Carpenter, nr. 295), după ce-i mulţumeşte lui Auden pentru că i-a trimis traducerea *Völuspei,* spunea că speră să-i trimită la schimb „dacă mai pot pune mâna pe el (sper că nu s-a pierdut), un lucru pe care l-am făcut cu mulţi ani în urmă, când încercam să deprind arta scrierii poeziei aliterate: o încercare de unificare a cânturilor despre Völsungi din

Elder Edda, written in the old eight-line fornyrðislag stanza' (that being the name given to the Norse alliterative stanzaic metre used in the greater number of the 'Eddaic' poems, the 'Old Lore Metre'). And in the following year, on 29 January 1968, he wrote: 'I believe I have lying about somewhere a long unpublished poem called *Völsungakviða en nýja* written in fornyrðislag 8-line stanzas in English: an attempt to organise the Edda material dealing with Sigurd and Gunnar.'

To 'unify', to 'organise', the material of the lays of the Elder Edda: that was how he put it some forty years later. To speak only of *Völsungakviða en nýja,* his poem, as narrative, is essentially an *ordering* and *clarification,* a bringing out of comprehensible design or structure. But always to be borne in mind are these words of his: 'The people who wrote each of these poems [of the Edda] – not the collectors who copied and excerpted them later – *wrote them as distinct individual things to be heard isolated with only the general knowledge of the story in mind.'*

It may be said, as it seems to me, that he presented his interpretation of the sources in a mode that can be received independently of the doubts and debates of 'Eddaic' and 'Nibelung' scholarship. The 'New Lays' themselves, elaborate poems closely modelled in manner as in metre on the 'Eddaic' lays, are therefore paramount; and they are presented here in plain texts without any editorial interference; all else in the book is ancillary.

That there should be, nonetheless, so much else in the book requires some explanation. It may be felt that some account should be given of the actual nature of my father's distinctive treatment of the legend. To provide a comprehensive account of the much discussed problems that he sought to resolve would lead all too easily to the first

Străvechea Edda, scrisă în vechiul stil fornyrðislag în opt versuri" (acesta fiind numele dat metricii aliterate Norse folosită în cele mai multe poeme „Eddaice", „Vechea Metrică a Cunoaşterii"). Iar în anul următor, pe 29 ianuarie 1968, scria: „Cred că am rătăcit pe undeva un lung poem nepublicat, intitulat *Völsungakviða en nýja,* scris în strofe fornyrðislag de opt versuri, în engleză: o încercare de a organiza materialul Eddaic care are de-a face cu Sigurd şi Gunnar".

Să „organizeze", să „unifice" materialul cântecelor din *Străvechea Edda:* aşa a formulat el chestiunea aproximativ patruzeci de ani mai târziu. Dacă vorbim doar despre *Völsungakviða en nýja,* poemul lui, ca naraţiune, reprezintă în esenţă o *ordonare* şi o *clarificare,* o expunere a unui proiect sau a unei structuri inteligibile. Însă nu trebuie să uităm cuvintele sale: „Oamenii care au scris fiecare din aceste poeme [din Edda] – nu colecţionarii care le-au copiat sau care au citat ulterior din ele – *le-au scris ca pe nişte elemente individuale şi distincte, care să fie auzite în mod izolat, având în minte doar ideea generală a poveştii*".

După părerea mea, se poate spune că el şi-a prezentat propria interpretare a surselor într-un mod care poate fi perceput independent de îndoielile şi dezbaterile din cadrul şcolilor „Eddaică" şi „Nibelungă". Ca atare, „Noile Cânturi" însele, poeme elaborate şi îndeaproape modelate ca manieră şi ca metrică de cânturile „Eddaice", devin esenţiale; iar aici ele sunt prezentate sub formă de texte simple, fără vreo interferenţă editorială; orice altceva din carte este de importanţă secundară.

Cu toate acestea, faptul că există atât de multe alte lucruri în această carte necesită o explicaţie. S-ar putea simţi nevoia unei explicaţii privind natura propriu-zisă a modului distinct în care tatăl meu a tratat legenda. Furnizarea unei relatări amănunţite a mult discutatelor probleme pe care el a căutat să le rezolve ar fi făcut ca prima

appearance of the 'New Lays' after some eighty years with a great weight of scholarly discussion hung about their necks. This is not to be thought of. But it seems to me that the publication of his poems provides an opportunity to hear the author himself, through the medium of the notes with which he prepared for his lectures, speaking (as it were) in characteristic tones on those very elements of doubt and difficulty that are found in the old narratives.

It must also be said that his poems are not at all points easy to follow, and this arises especially from the nature of the old poems that were his models. In one of his lectures he said: 'In Old English breadth, fullness, reflection, elegiac effect, were aimed at. Old Norse poetry aims at *seizing a situation,* striking a blow that will be remembered, illuminating a moment with a flash of lightning – and tends to concision, weighty packing of the language in sense and form...' That 'seizing a situation', 'illuminating a moment', without clear unfolding of narrative sequence or other matters with a bearing on the 'moment', will be found to be a marked characteristic of the 'New Lays'; and here some guidance may be looked for in addition to the brief prose statements that he added to some of the sections of the *Völsungakviða en nýja.*

After much deliberation I have therefore provided, at the end of each poem, a commentary, which is intended to clarify references, and passages that may seem obscure; and also to point out significant departures made by my father from the Old Norse sources or between variant narratives, in such cases indicating his views, where possible, by reference to what he said in his lectures. It must be emphasized that nothing in those notes suggests that he had written, or had it in mind to write, poems on the subject himself; on the other hand, as one might expect, congruence between

apariţie a „Noilor Cânturi“ după optzeci de ani să fie marcată de dezbateri academice, care ar fi atârnat ca o imensă piatră de moară de gâtul lor. Aşa ceva ar fi fost de neconceput. Însă eu consider că publicarea poemelor lui oferă o oportunitate de a-l auzi pe autor însuşi, prin intermediul însemnărilor cu care el se pregătea pentru prelegeri, vorbind (cum ar veni) în tonuri caracteristice tocmai despre acele elemente de îndoială şi dificultate care se găsesc în vechile naraţiuni.

Mai trebuie spus că poemele lui nu sunt întodeauna uşor de urmărit, iar acest fapt trebuie pus îndeosebi pe seama naturii poemelor vechi care i-au fost modele. Într-una din prelegerile lui, el a spus: „În engleza veche se urmăreau efecte precum amplitudinea, deplinătatea, reflectarea, elegia. Poeziile din Vechea Norse urmăresc să *surprindă o situaţie,* să dea o lovitură care va fi ţinută minte, să lumineze o clipă printr-o străfulgerare – şi tind spre concizie şi împachetare bine cântărită a limbajului în sens şi formă...“ Astfel de „surprinderi de situaţii“, de „luminări ale clipelor“, fără o desfăşurare clară a secvenţelor narative sau a altor lucruri care-şi pun amprenta asupra „clipei“, reprezintă o caracteristică marcantă a „Noilor Cânturi“; iar aici pot fi căutate unele îndrumări suplimentare faţă de scurtele afirmaţii în proză adăugate de el unor secţiuni din *Völsungakviða en nýja.*

După îndelungi frământări, am decis să ofer un comentariu la sfârşitul fiecărui poem, cu intenţia de clarificare a referinţelor şi pasajelor care pot părea obscure; în plus, ca să scot în evidenţă momentele semnificative în care tatăl meu s-a îndepărtat de sursele din Vechea Norse sau discrepanţele dintre variantele de naraţiune, în astfel de cazuri indicând opiniile lui, acolo unde a fost posibil, prin referire la ce spunea el în timpul orelor de curs. Trebuie subliniat aici că nimic din acele însemnări nu sugerează că el a scris sau că a avut de gând să scrie el însuşi poeme pe acest subiect; pe de altă parte, aşa cum ar fi de aşteptat, se pot adesea

the views expressed in his lecture notes and the treatment of the Norse sources in his poems can often be observed.

As a general introduction in this book to the Elder Edda I have cited at length a more finished lecture with that title; and following this I have contributed brief statements on the text of the poems, the verse-form, and some other topics. At the end of the book I have given a brief account of the origins of the legend and cited some other related verses of my father's.

In thus making much use of my father's notes and draft discussions on 'the Matter of Old Norse', and the tragedy of the Völsungs and the Niflungs, hastily set down and unfinished as they are, I have chosen to try to make this book, as a whole, as much his work as I could achieve. Of its nature it is not to be judged by views prevailing in contemporary scholarship. It is intended rather as a presentation and record of his perceptions, in his own day, of a literature that he greatly admired.

In the commentaries I refer to the two poems as 'the Lay of the Völsungs' *(Völsungakviða)* and 'the Lay of Gudrún' *(Guðrúnarkviða)*. But in the title of the book, *The Legend of Sigurd and Gudrún,* I have taken up the subordinate title that my father gave to the *Völsungakviða* on the opening page of the manuscript, *Sigurðarkviða en mesta,* 'the Longest Lay of Sigurd', on which see p. 436.

The sections of this book are each preceded by drawings made by Mr Bill Sanderson. These are derived closely from wood carvings that adorn the wide door-posts of the twelfth century church of Hylestad in the south of Norway, which are now preserved in the Oldsaksamlingen of the University of Oslo.

observa congruenţe între opiniile exprimate de el în însemnările pentru prelegeri şi tratamentul aplicat surselor de Vechea Norse în poemele lui.

Ca introducere generală în această carte la *Străvechea Edda* am citat pe larg conţinutul mai bine închegat al unei prelegeri cu acest titlu; apoi am adăugat scurte afirmaţii la textul poemelor, în forma versificată, şi alte subiecte. La sfârşitul cărţii am oferit o scurtă prezentare a originilor legendei şi am citat alte versuri înrudite ale tatălui meu.

Prin această utilizare intensivă a însemnărilor tatălui meu şi a scurtelor discuţii avute pe „tema Vechii Norse" şi a tragediei völsungilor şi niflungilor, chiar aşa descrise în grabă şi neterminate cum sunt, am decis să încerc să compun această carte, ca un întreg, aşa cum ar fi fost scrisă de tatăl meu. Natura acestei munci nu poate fi judecată prin prisma opiniilor predominante în mediile intelectuale contemporane. Am dorit să realizez mai degrabă o prezentare şi o înregistrare a percepţiilor tatălui meu, din vremurile trăite de el, asupra unei literaturi pe care a admirat-o nespus.

În cadrul comentariilor mă refer la cele două poeme astfel: „Cântul Völsungilor" *(Völsungakviða)* şi „Cântul lui Gudrún" *(Guðrúnarkviða)*. Însă în titlul acestei cărţi, *Legenda lui Sigurd şi a lui Gudrún,* am folosit subtitlul dat de tatăl meu „Cântului Volsungilor" pe prima pagină a manuscrisului, *Sigurðarkviða en mesta,* „Cel mai Lung Cânt al lui Sigurd", despre care se pot citi mai multe la pagina 437.

Secţiunile acestei cărţi sunt precedate de desene realizate de domnul Bill Sanderson. Aceste desene urmăresc îndeaproape sculpturile de lemn care împodobesc porticurile uşilor bisericii de secol XII din Hylestad, în sudul Norvegiei, şi care acum sunt conservate în cadrul Oldsaksamlingen a Universităţii din Oslo (Colecţia de Antichităţi – n.tr.).

The scenes depict in continuous vertical series on each side of the doorway the story of Sigurd's most famous deed, which in the Lay of the Völsungs is told in section V, *Regin:* the slaying of the dragon Fáfnir, which gave him the name *Fáfnisbani.* The carvings begin with the forging of swords by Regin the smith and their testing. Then follow the slaying of Fáfnir; Sigurd tasting his blood with his finger, which enabled him to understand the voices of the birds (stanza 41 in the Lay); the slaying of Regin (stanza 45); and Sigurd's horse Grani, famous in legend, foal of Sleipnir, the mythical horse that Ódin rode: he is shown here laden with the treasure of the dragon, although not portrayed by that artist as so huge a burden as it is in the Völsunga Saga and in the Lay (stanza 48). The continuous carving ends with a different scene: Gunnar playing the harp in Atli's snake-pit (the Lay of Gudrún, stanza 135): in this version playing it with his feet, his hands being bound (see p. 608).

It will be seen that there is no reference in this book to the operas of Richard Wagner that are known by the general title of *Der Ring des Nibelungen,* or *The Ring.*

For his work Wagner drew primarily on Old Norse literature. His chief sources, known to him in translation, were the lays of the Poetic Edda and the Saga of the Völsungs, as they were my father's also. The great epic poem *Das Nibelungenlied,* written about the beginning of the thirteenth century in Middle High German, was not a source for Wagner's libretti in at all the same sense as were the Norse works, though this may be superficially disguised by his use of German name-forms (Siegfried, Siegmund, Gunther, Hagen, Brünnhilde).

Scenele descriu în serii continue şi verticale, pe fiecare latură a uşii, povestea celei mai renumite fapte a lui Sigurd, care în „Cântul Völsungilor“ este descrisă în secţiunea V, *Regin:* răpunerea dragonului Fáfnir, faptă care i-a adus supranumele de *Fáfnisbani.* Sculpturile încep cu făurirea săbiilor de către Regin fierarul şi testarea lor. Urmează uciderea lui Fáfnir; Sigurd gustând sângele cu degetul lui, fapt care i-a permis să înțeleagă glasurile păsărilor (strofa 41 din Cânt); uciderea lui Regin (strofa 45); şi Grani, calul lui Sigurd, faimos şi legendar, mânzul lui Sleipnir, calul mitic pe care îl călărea Ódin: calul este înfăţişat aici încărcat cu comoara dragonului, deşi artistul nu a prezentat comoara ca fiind la fel de mare precum în Saga Völsungilor şi în Cânt (strofa 48). Şirul continuu de sculpturi se încheie cu o scenă diferită: Gunnar cântând la harpă în groapa cu şerpi a lui Atli (Cântul lui Gudrún, strofa 135): în această versiune el cântă cu picioarele, căci mâinile îi sunt legate (vezi pagina 609).

Cititorul va observa că în această carte nu există referiri la opera lui Richard Wagner cunoscută sub numele general de *Der Ring des Nibelungen* sau *Inelul.*

Pentru opera lui, Wagner s-a inspirat inițial din literatura Vechii Norse. Sursele lui de bază, pe care le-a studiat în varianta lor tradusă, au fost cânturile din *Edda Poetică* şi din *Saga Völsungilor,* surse care au fost importante şi pentru tatăl meu. Marele poem epic *Das Nibelungenlied,* scris pe la începutul secolului XIII în germana literară mijlocie, nu a reprezentat o sursă pentru libretul lui Wagner de aceeaşi manieră precum operele Norse, deşi acest lucru a fost oarecum ascuns prin folosirea numelor în formă germanică (Siegfried, Siegmund, Gunther, Hagen, Brünnhilde).

INTRODUCTION

Many years ago my father referred to the words of William Morris concerning what he called 'the Great Story of the North', which, he insisted, should be to us 'what the Tale of Troy was to the Greeks', and which far in the future 'should be to those that come after us no less than the Tale of Troy has been to us.' On this my father observed: 'How far off and remote sound now the words of William Morris! The Tale of Troy has been falling into oblivion since that time with surprising rapidity. But the Völsungs have not taken its place.'

It is obviously desirable that a theme and a mode become so exotic should be 'introduced' in some fashion; and for this first publication of my father's 'Norse' poems I have thought that it would be both interesting and suitable if such an introduction could be provided by the author rather than the editor.

Nowhere in his Norse papers is there any reference whatsoever to the New Lays, except for a collection of four small slips of paper of unknown date on which my father hastily wrote interpretative remarks about them (they are given on pages 100–108). While of great interest in themselves they do not constitute any large view of the mode and matter of his Norse lays in an historical context;

INTRODUCERE

Cu mulți ani în urmă, tatăl meu a amintit cuvintele lui William Morris cu privire la ceea ce el numea „Marea Poveste a Nordului", care, insista el, ar trebui să reprezinte pentru noi ceea ce „a fost Povestea Troiei pentru greci", şi care, în viitorul îndepărtat, „ar trebui să fie pentru cei ce vin după noi la fel de importantă precum a fost pentru noi Povestea Troiei". Iată ce remarca tatăl meu: „Cât de îndepărtate şi desuete sună acum vorbele lui William Morris! Povestea Troiei a căzut de atunci în uitare cu o rapiditate suprinzătoare. Însă Völsungii nu i-au luat locul".

Evident, este de dorit ca o anumită temă şi un anumit mod devenite atât de exotice să fie „introduse" într-o oarecare manieră; pentru această primă publicare a poemelor „Norse" ale tatălui meu m-am gândit că ar fi interesant şi potrivit dacă o asemenea introducere ar veni mai degrabă din partea autorului decât a editorului.

În însemnările lui despre universul Norse nu am găsit nicăieri referiri la Noile Cânturi, cu excepția unei colecții de patru hârtiuțe nedatate, pe care tatăl meu a scris în grabă câteva remarci privind interpretarea lor (sunt prezentate la paginile 101–109). Deşi prezintă un mare interes de sine stătător, însemnările nu constituie vreo vedere largă asupra modului şi conținutului cânturilor lui în Norse într-un context istoric;

and in the absence of any such writing I have ventured to include here a substantial part of the opening lecture (with the heading *General Introduction)* of a series in the English Faculty at Oxford titled *The 'Elder Edda'*.

It is to be borne in mind that this is the draft and record of a spoken lecture to a small audience. No thought of publication could be remotely present. His purpose was to communicate his vision in broad clear strokes. He set the Edda forcibly within a large temporal context, and eloquently conveyed his own conception of this poetry and its place in the history of the North. In other lectures, on particular poems or specific topics, he expressed himself, of course, with caution; but here he could be bold, or even extravagant, not hedging every statement with qualifications in a subject where disagreement over doubtful evidence dogs the steps. Indeed, 'perhaps' and 'probably', 'some hold' and 'it may be thought', are notably absent from this account as he wrote it.

My impression is that this was a relatively early writing; and he added later a number of qualifications to his original statements. There survives also an earlier and much rougher draft lecture with the title *Elder Edda*. This was expressly delivered to a 'club', unnamed; but it was the basis of the much developed lecture of which a part is given here. My father treated that first text in a characteristic manner, retaining phrases amid much rewriting and addition, and produced a new manuscript. It can hardly be doubted that the lecture in its earlier form was what he read, with that title, to the Exeter College Essay Society on 17 November 1926. But how long a time elapsed between the two texts it is impossible to say.

iar în absenţa unor astfel de scrieri extinse, am preferat să includ aici o parte substanţială a prelegerii de deschidere (cu titlul *Introducere Generală)* din cadrul unei serii de cursuri ţinute de tatăl meu la Facultatea de Engleză a Universităţii Oxford, serie intitulată „Străvechea Edda".

Trebuie subliniat aici faptul că este vorba de schiţa şi înregistrarea unei prelegeri rostite în faţa unei audienţe restrânse. Nimeni nu se gândea atunci la publicarea ei. Scopul tatălui meu a fost acela de a-şi comunica viziunea proprie în linii mari şi clare. El a fixat Edda voit într-un context temporal mai larg şi şi-a prezentat cu elocinţă propria concepţie despre această operă poetică şi despre locul ei în istoria Nordului. Cu ocazia altor prelegeri despre anumite poeme sau subiecte specifice, tatăl meu s-a exprimat, desigur, cu mare prudenţă; aici însă putea fi îndrăzneţ sau chiar extravagant, fără să-şi pună la adăpost fiecare afirmaţie cu elemente de certificare, în cadrul unui subiect unde neînţelegerile legate de dovezile îndoielnice se întâlnesc la tot pasul. Într-adevăr, se poate observa absenţa remarcabilă a unor expresii precum „posibil", „probabil", „unii susţin" şi „se poate spune" din această prelegere, aşa cum a fost ea scrisă de tatăl meu.

Impresia mea este că vorbim de o scriere timpurie de-a sa şi că ulterior el a adăugat nişte calificative la afirmaţiile sale iniţiale. A mai supravieţuit, de asemenea, o schiţă timpurie şi mult mai sumară de curs cu titlul *Străvechea Edda*. Schiţa a fost în mod expres livrată unui „club", nenumit, însă reprezintă baza cursului mult mai dezvoltat din care o parte este prezentată aici. Tatăl meu a tratat acel prim text de o manieră caracteristică, reţinând anumite fraze în noianul de rescrieri şi de adăugiri, şi a produs un manuscris nou. Cu greu se poate pune la îndoială faptul că acel curs, în forma lui timpurie, a reprezentat ceea ce a citit, cu acel titlu, în faţa Societăţii de Eseuri a Colegiului Exeter la data de 17 noiembrie 1926. Însă este imposibil de spus cât timp a trecut între cele două texte.

INTRODUCTION TO THE 'ELDER EDDA'

The poetry that goes by this misleading and unfortunate title attracts occasionally from afar people of various sort – philologists, historians, folklorists, and others of that kidney, but also poets, critics, and connoisseurs of new literary sensations. The philologists (in a wide sense) have as usual done most of the work, and their ardour has not more than usual (probably less than in *Beowulf*) been diverted from at least intelligent appreciation of the literary value of these documents.

It is unusually true here that a real judgement and appreciation of these poems – whose obscurity and difficulty is such that only the devoted labour of many philologists has made them available – is dependent on personal possession of a knowledge of the critical, metrical, and linguistic problems. Without the philologist, of course, we should not know what many of the words meant, how the lines ran, or what the words sounded like: this last is in old Scandinavian verse of possibly more importance even than usual. The poets expended an unusual share of their ingenuity in securing at any rate that the noise of the verse should be fine.

It remains true, all the same, that even robbed of their peculiar and excellent form, and their own tongue whose shape and peculiarities are intimately connected with the atmosphere

INTRODUCERE LA „STRĂVECHEA EDDA“

Poezia care poartă acest titlu nefericit şi generator de confuzii atrage uneori de foarte departe oameni cât se poate de diferiţi – filologi, istorici, folclorişti şi alţii din aceeaşi familie, dar şi poeţi, critici şi cunoscători ai noilor senzaţii literare. Filologii (în sensul cel mai larg al termenului) au făcut, ca de obicei, cea mai mare parte a muncii, iar pasiunea a fost abătută nu mai mult ca de obicei (dar probabil mai puţin ca la *Beowulf)* de la aprecierea cel puţin inteligentă a valorii literare a acestor documente.

Şi totuşi, este adevărat că o judecată reală şi aprecierea acestor poeme – ale căror obscuritate şi dificultate sunt de o asemenea manieră încât doar truda devotată a multor filologi le-au făcut disponibile – depind de posesia personală a unor cunoştinţe de critică, metrică şi lingvistică. Evident că, fără filolog, nu am avea habar ce înseamnă multe din cuvinte, cum curgeau versurile sau cum sunau cuvintele: acest ultim aspect este probabil mai important în scandinava veche decât în mod obişnuit. Poeţii făceau eforturi neobişnuit de mari de ingeniozitate ca să se asigure că sunetul scos de vers este armonios.

Nu este mai puţin adevărat că, până şi lipsite de forma lor aparte şi excelentă, cât şi de limba lor natală, a cărei formă şi particularităţi sunt intim legate de atmosfera

and ideas of the poems themselves, they have a power: moving many even in school or pre-school days in filtered forms of translation and childish adaptation to a desire for more acquaintance.

There remains too the impact of the first hearing of these things after the preliminary struggle with Old Norse is over and one first reads an Eddaic poem getting enough of the sense to go on with. Few who have been through this process can have missed the sudden recognition that they had unawares met something of tremendous force, something that in parts (for it has various parts) is still endowed with an almost demonic energy, in spite of the ruin of its form. The feeling of this impact is one of the greatest gifts that reading of the Elder Edda gives. If not felt early in the process it is unlikely to be captured by years of scholarly thraldom; once felt it can never be buried by mountains or molehills of research, and sustains long and weary labour.

This is unlike Old English, whose surviving fragments (*Beowulf* especially) – such at any rate has been my experience – only reveal their mastery and excellence slowly and long after the first labour with the tongue and the first acquaintance with the verse are over. There is truth in this generalization. It must not be pressed. Detailed study will enhance one's feeling for the Elder Edda, of course. Old English verse has an attraction in places that is immediate. But Old English verse does not attempt to hit you in the eye. To hit you in the eye was the deliberate intention of the Norse poet.

And so it is that the best (especially the most forcible of the *heroic* Eddaic poems) seem to leap across the barrier of the difficult language, and grip one in the very act of deciphering line by line.

şi ideile poemelor, acestea îşi păstrează puterea de atracţie, determinându-i pe mulţi, în timpul şcolii sau chiar înainte de aceasta, prin traduceri filtrate şi adaptări pentru copii, să nutrească dorinţa de a afla mai multe despre ele.

Totodată, te marchează şi ascultarea pentru prima dată a unor astfel de lucruri după ce se sfârşesc strădaniile iniţiale de a pricepe Vechea Norse şi după ce cineva citeşte pentru prima dată un poem Eddaic, înţelegând îndeajuns din el ca să treacă mai departe. Nu sunt mulţi cei care, odată trecuţi prin acest proces, au putut rata neaşteptata revelaţie că, în mod inconştient, s-au întâlnit cu ceva de o forţă teribilă, ceva ce în părţile sale (deoarece are diferite părţi) este încă înzestrat cu o energie aproape demonică, în ciuda formei sale deteriorate. Senzaţia conferită de acest impact este unul din cele mai mari daruri oferite de lectura Străvechii Edda. Dacă impactul nu este resimţit încă de timpuriu în cursul procesului, este puţin probabil ca el să mai fie captat prin ani de strădanii intelectuale; odată simţit, el nu va putea fi niciodată îngropat sub munţi de cercetări şi va susţine pe mai departe eforturi îndelungate şi epuizante.

Toate acestea indică o deosebire faţă de Engleza Veche, ale cărei fragmente păstrate (în special *Beowulf)* – cel puţin din ce am văzut eu – îşi dezvăluie măiestria şi excelenţa lent, mult după depunerea primelor eforturi cu limba şi după prima întâlnire cu versul. Există un mare adevăr în această generalizare. Nu mai are rost să insist asupra sa acum. Studiul amănunţit va accentua sentimentele oricui faţă de *Străvechea Edda,* bineînţeles. Versurile din Engleza Veche constituie o atracţie nemijlocită pentru locuri. Însă versul din Engleza Veche nu încearcă să te izbească drept în faţă; aceasta este intenţia deliberată a poetului care scrie în Norse.

Aşa se face că poemele cele mai bune (mai ales cele de forţă, din Edda *eroică)* par să sară peste bariera limbii dificile şi să cuprindă cititorul în actul descifrării versurilor, unul după altul.

Let none who listen to the poets of the Elder Edda go away imagining that he has listened to voices of the Primitive Germanic forest, or that in the heroic figures he has looked upon the lineaments of his noble if savage ancestors – such as fought by, with, or against the Romans. I say this with all possible emphasis – and yet so powerful is the notion of hoary and primeval antiquity which clings to the name (quite recent) *Elder Edda* in popular fancy (so far as popular fancy may be said to play with so remote and unprofitable a theme at all) that, though the tale ought to begin with the seventeenth century and a learned bishop, insensibly I find myself leading off with the Stone Age.

The Scandinavian lands, archaeology says, have been inhabited since the Stone Age (not to go into niceties of *palaeo* and *neo)*. The cultural continuity has never been broken: it has been several times modified and renewed, from the South and East in the main. One seems more justified in Scandinavia – more justified than usual – in saying that most of the people now living there have always been there.

About 400 A.D. or earlier, our inscriptional (Runic) glimpses of the Northern tongue begin. But these people, though speaking a Germanic language – it would seem in a somewhat archaic form – did not take part in the great Germanic heroic age, except by ceasing to be Scandinavian. That is: the peoples whom later we call Swedes, Gautar, Danes, etc., are descendants of people who did not go off, as a whole, into the adventure, turmoil, and disasters of that period. Many of the peoples who did go came ultimately out of Scandinavia, but they lost all connexion with it: Burgundians, Goths, Lombards.

Cei care ascultă poeţii din spatele Străvechii Edda nu ar trebui să rămână cu impresia că au ascultat glasurile codrului germanic străvechi sau că în acele personaje eroice au identificat trăsături ale propriilor strămoşi nobili (fie ei şi sălbatici) – cum ar fi cei care au luptat de partea romanilor sau împotriva acestora. Subliniez cât pot de mult acest lucru – şi totuşi atât de puternică este noţiunea antichităţii străvechi şi venerabile, care s-a ataşat (relativ recent) de numele *Străvechea Edda* în imaginaţia populară (atât cât se poate vorbi de o imaginaţie populară în legătură cu o astfel de temă îndepărtată şi păguboasă) încât, deşi povestea ar trebui să înceapă cu secolul XVII şi cu un episcop învăţat, mă trezesc, fără să-mi dau seama, pornind de la Epoca de Piatră.

Arheologii susţin că ţinuturile scandinave au fost locuite din Epoca de Piatră (fără să intru în detalii care încep cu *paleo* şi *neo)*. Continuitatea culturală nu a fost nicicând întreruptă; de câteva ori a fost modificată şi reînnoită, în special prin influenţe venite dinspre sud şi est. Cineva care trăieşte în Scandinavia pare mai îndreptăţit – cel puţin mai îndreptăţit decât de obicei – să susţină că majoritatea oamenilor care locuiesc acum acolo au fost dintotdeauna în acel loc.

În jurul anului 400 e.n. sau mai devreme, au început să apară primele inscripţii (runice) ale limbii vorbite în Nord. Însă aceşti oameni, deşi vorbeau o limbă germanică – se pare că într-o formă oarecum arhaică – nu au făcut parte din marea epocă eroică germanică decât după ce au încetat să mai fie scandinavi. Cu alte cuvinte, popoarele pe care mai târziu le-am denumit suedez, gautar, danez etc. descind din oamenii care nu au plecat de pe loc, în ansamblul lor, în căutarea aventurii, tulburărilor şi dezastrelor din acea perioadă. Multe dintre popoarele care au plecat provin până la urmă din Scandinavia, dar au pierdut orice conexiune cu această zonă: burgunzii, goţii, lombarzii.

Echoes in the form of 'tidings', of strange news, and new songs imported ready-made, or made at home from the raw material of news, these peoples did receive from those now obscured and confused events. The material of tale and verse came to them – and found very different conditions in Scandinavian lands to those which produced them: above all they found no wealthy courts in the Southern sense, nor headquarters of powerful warlike forces, no great captains of hosts or kings to encourage and pay for poetic composition. And more, they found a different local store of mythology and stories of local heroes and sea-captains. The local legends and the local myths were modified, but they remained Scandinavian, and they could not if we had them, and still less can the tattered fragments of later disjointed memories of them, be taken as a compensation for the loss of nearly all that belonged to more southerly Germania, least of all as the virtual equivalent of those vanished things. Related they were, but they were different.

Then the matter became confused further by the development of a private Scandinavian heroic age – the so-called Viking age, after 700 A.D. The stay-at-homes took to ranging all over the earth – but without losing hold on their ancient lands and seas. Though courtly conditions then arose, *epic poetry* never developed in those lands. The reasons are little understood – the answers to most really pertinent questions are seldom given – and at any rate we must here rest content with the fact. The causes may be sought in the temper of the times and of the people, and of their language which was the reflexion of them. It was not until relatively late that 'kings' in the North were rich enough or powerful enough to hold splendid court, and when this did come about the development was different – verse developed

Aceşti oameni au primit, din vremea evenimentelor socotite acum obscure şi confuze, ecouri sub formă de „veşti" bizare, cântece noi importate de-a gata, sau create în casele lor din materialul brut al veştilor primite. Materialul care a compus povestea şi versurile a ajuns la ei – găsind condiţii foarte diferite în ţinuturile scandinave faţă de cele de origine: mai presus de toate, acolo nu existau curţi bogate în sens sudic, nici garnizoane ale unor forţe războinice puternice, nici mari căpitani de oşti sau regi care să încurajeze şi să plătească pentru compunerea de poezii. Mai mult, au dat peste un alt fel de depozit de mitologie şi povestiri despre eroi locali şi lupi-de-mare. Legendele şi miturile locului au fost modificate, dar au rămas scandinave şi ele nu puteau fi luate, şi cu atât mai puţin pot fi luate fragmentele răspândite ale amintirilor disjuncte ulterioare despre ele, drept compensaţie pentru pierderea a aproape tot ce aparţinea Germaniei sudice, iar cel mai puţin drept echivalentul virtual al acelor lucruri irosite. Erau înrudite, dar diferite.

Chestiunea a devenit apoi şi mai încâlcită prin înflorirea unei epoci eroice proprii Scandinaviei – aşa-numita eră a vikingilor, după anul 700 e.n. Cei rămaşi iniţial acasă au început să cutreiere pământul în lung şi-n lat – dar fără să piardă din mână teritoriile şi mările străbune. Deşi în acea vreme au apărut condiţii de creare a unor curţi regale, *poemul epic* nu s-a dezvoltat niciodată în acele ţinuturi. Motivele sunt prea puţin înţelese – răspunsuri la cele mai multe întrebări cu adevărat pertinente ne-au fost rareori oferite – şi oricum noi trebuie să ne mulţumim aici cu acest fapt. Cauzele s-ar putea regăsi în temperamentele vremii şi ale oamenilor, ca şi în limba lor, care le şi reflecta. Abia relativ târziu în timp, „regii" din Nord au devenit suficient de puternici sau de bogaţi ca să întreţină curţi fastuoase şi elegante, iar când acest lucru s-a petrecut, dezvoltarea a urmat altă cale – versurile poeziilor

its local brief, pithy, strophic [i.e. stanzaic], often dramatic form not into *epic,* but into the astonishing and euphonious but formal elaborations of Skaldic verse [see pp. 66–72]. In the Eddaic verse it is seen 'undeveloped' (if 'strophic' verse could ever anywhere at any time 'develop' into epic by insensible gradations, without a break, a leap, a deliberate effort) – undeveloped that is on the formal side, though strengthened and pruned. But even here the 'strophic' form – the selection of the dramatic and forcible moment – is what we find, not the slow unfolding of an epic theme.

The latter, so far as represented, was accomplished in prose. In Iceland, a Norwegian colony, there grew up the unique technique of the *saga,* the prose tale. This was chiefly a tale of everyday life; it was frequently the last word in sophisticated polish, and its natural field was not legend. This of course is due to the temper and taste of the audience rather than the actual meaning of the word – merely something said or told and not sung, and so 'saga' was also naturally applied to such things as the partly romanticized *Völsunga Saga,* which is quite unlike a typical Icelandic saga. To Norse use the Gospels or Acts of the Apostles are a 'saga'.

But in Norway at the time we are looking at Iceland was not founded, and there was no great king's court at all. Then Harald Fairhair arose and subdued that proud land of many stubborn chiefs and independent householders – only to lose many of the best and proudest in the process, in war or in the exodus to Iceland. In the first sixty years or so of that colonization some 50,000 came to that island from Norway, either direct or from Ireland and the British Isles.

au fost dezvoltate într-o formă locală, scurtă, viguroasă, strofică, adesea dramatică, dar nu în sensul *epic,* ci în sensul elaborării uluitoare şi eufonice, dar formale, de versuri Skaldice (a se vedea pp. 67–73). În Edda versul este socotit „subdezvoltat“ (dacă versul „strofic“ s-ar putea vreodată, cândva sau oriunde, „dezvolta“ în vers epic prin treceri insesizabile, fără întreruperi, ca un efort deliberat, un salt) – adică subdezvoltat din punct de vedere formal, deşi el este întărit şi redus la esenţă. Dar chiar şi aici găsim forma „strofică“ – selectarea momentelor dramatice şi pline de forţă, şi nu desfăşurarea lentă a unei teme epice.

Cea din urmă, din câte a fost ilustrată, a fost realizată în proză. În Islanda, o colonie norvegiană, a luat naştere *saga,* o tehnică unică de povestire în proză. Mai presus de orice, saga era o poveste a vieţii de zi cu zi; deseori ea reprezenta ultimul cuvânt în materie de fineţuri sofisticate şi nu avea ca domeniu principal de interes legenda. Acest fapt s-a petrecut, fără îndoială, mai degrabă din cauza temperamentului şi a gusturilor audienţei decât a sensului efectiv al cuvântului – era ceva rostit sau povestit, nu cântat, şi, ca atare, „saga“ se aplica în mod firesc unor lucruri precum parţial romanţata *Völsunga Saga,* care e destul de diferită faţă de o saga islandeză tipică. Pentru vorbitorii de Norse, Evangheliile sau Faptele Apostolilor sunt o „saga“.

Însă în perioada respectivă din istoria Norvegiei, Islanda nu fusese încă descoperită şi nu exista încă vreo curte de mare rege. Abia după aceea s-a ridicat la putere Harald cel Bălai şi a supus acel tărâm mândru plin cu tot felul de căpetenii încăpăţânate şi de gospodari independenţi – doar ca să-i piardă în acest proces istoric pe mulţi dintre cei mai buni şi mai mândri oameni, în războaie sau în exodurile către Islanda. În primii şaizeci şi ceva de ani de colonizare, din Norvegia au ajuns pe insulă circa 50 000 de oameni, fie direct, fie prin Irlanda şi Insulele Britanice.

Nonetheless in Harald Fairhair's court began the flourishing time of Norse verse to which Eddaic poetry belongs.

This Norwegian poetry, then, is founded on ancient indigenous mythology and religious beliefs, going back heaven knows how far, or where; legends and folk-tales and heroic stories of many centuries telescoped together, some local and prehistoric, some echoes of movements in the South, some local and of the Viking age or later – but the disentanglement of the various strata in it would require for success an understanding of the mystery of the North, so long hidden from view, and a knowledge of the history of its populations and culture, that we are never likely to possess.

In form – and therefore probably also in some of its older content – it is related to other Germanic things. Of course it is in a Germanic language; but its older metres are closely connected with, say, Old English metre; more – it has formulas, half-lines, not to speak of names, and allusions to places and persons and legends, actually current independently in Old English: that is, it is a descendant of a common Germanic verse and tradition of verse which now escapes us: of neither the themes of this old Baltic verse nor its style have we anything left save the suggestions afforded by the comparison of Norse and English.

But this form in the Edda remained simpler, more direct (compensating for length, fullness, richness by force), than that developed, say, in England. Of course, it is true that however much we emphasize the Norwegian character and atmosphere of these poems it is not free from importation. Actually imported themes – such as pre-eminently the Völsung and Burgundian and Hun stories – not only acquired a

Cu toate acestea, la curtea lui Harald cel Bălai a început epoca înfloritoare a versurilor în Norse, de care aparţine şi poezia Eddaică.

Ca atare, această poezie norvegiană are la temelie mitologia indigenă străveche şi credinţele religioase, mergând înapoi în timp cine ştie cât de mult sau cât de departe; legendele, poveştile populare şi istorisirile eroice adunate în multe secole s-au îngemănat. Unele dintre ele vin din preistorie şi au specific local, altele reprezintă ecouri ale evenimentelor din Sud, în fine, altele au tot specific local, dar provin din epoca vikingilor sau de mai târziu – însă, ca să aibă succes, despărţirea diverselor straturi componente ar necesita înţelegerea misterului Nordului, atât de bine ascuns vederii oamenilor, şi cunoaşterea istoriei populaţiilor şi a culturilor acestuia, o cunoaştere pe care noi cel mai probabil nu o vom dobândi niciodată.

Ca formă – şi, de aceea, în parte probabil şi în ceea ce priveşte conţinutul său de dată mai veche – poezia se înrudeşte cu alte chestiuni germanice. Bineînţeles că este vorbită într-o limbă germanică, dar metrica sa mai veche este îndeaproape legată de metrica englezei vechi, spre exemplu. Mai mult, conţine formule, jumătăţi de versuri, ca să nu mai vorbim de nume şi aluzii la locuri, persoane şi legende destul de întâlnite, în mod independent, în engleza veche. Cu alte cuvinte, este vorba de o descendenţă a unei versificaţii comune germanice şi a unei tradiţii de versificare ce nouă ne scapă acum: din temele şi din stilul acestor vechi versuri de origine baltică nu ne-a rămas nimic în afara sugestiilor îngăduite de comparaţiile dintre Norse şi engleză.

Dar această formă în Edda a rămas mai simplă şi mai directă (compensând lungimea, amplitudinea şi bogăţia cuvintelor prin forţă) decât cea dezvoltată, să zicem, în Anglia. Evident, este adevărat că oricât am accentua caracterul şi atmosfera norvegiene ale acestor poeme, ele nu sunt lipsite de importuri. De fapt, temele de import – cum sunt mai ales poveştile despre völsungi, burgunzi şi huni – nu numai că au dobândit un

leading place in the Edda, but may even be said to have received in exile their finest treatment. But this is because they were so thoroughly naturalized and Norwegianized: the very uprooting had set the tales free for artistic handling unhampered by history or antiquarianism, for recolouring by Northern imagination, and association with the looming figures of the Northern gods.

The only really important modification one must make is in favour of the Goths – difficult as it is to decipher the hints that survive the ages, it is clear that these people of Scandinavian origin but whom fate had marked out for a special history and tragedy were followed step by step by the people of the North, and became with their enemies the Huns the chief themes of poets – so much so that in later days *gotar* remained as a poetic word for 'warriors', when the old tales were overlaid and mingled with other matters. From the Goths came the runes, and from the Goths came (it would appear) Óðinn (Gautr), the god of runic wisdom, of kings, of sacrifice. And he is really important – for the astonishing fact that he is clearly un-Scandinavian in origin cannot alter the fact that he became the greatest of the Northern gods.

This is a sort of picture of the development. This popular local verse of intricate origin was then suddenly lifted up by the tide of Viking wealth and glory to adorn the houses of kings and jarls. It was pruned and improved, doubtless, in style and manners, made more dignified (usually), but it retained in a unique fashion the simpler pithier temper, a nearness to the soil and to ordinary life, which are seldom found in so close a connexion with the graces of 'court' – that is the mastery of the deliberate and leisured artist, even occasionally the pedantry of

loc de frunte în Edda, dar despre ele se poate spune chiar că în exil s-au bucurat de cea mai mare popularitate. Însă acest lucru s-a întâmplat deoarece ele au fost atât de mult naturalizate şi „norvegianizate": însăşi rădăcina lor a făcut ca poveştile să devină libere pentru manipulări artistice neîngrădite de istorie sau de scrupulozitatea anticarilor în sensul recolorării lor prin imaginația nordică şi asocierea cu figurile amenințătoare ale zeilor Nordului.

Singura modificare cu adevărat importantă care trebuie făcută este în favoarea goților – chiar dacă indiciile care supraviețuiesc de-a lungul timpului sunt greu de descifrat, este limpede că aceşti oameni de origine scandinavă, hărăziți cu o soartă deosebită şi tragică, au fost urmați pas cu pas de popoarele Nordului şi au ajuns, împreună cu duşmanii lor, hunii, un subiect predilect pentru poeți – în asemenea măsură încât, în epocile care au urmat, cuvântul *gotar* a devenit cuvânt poetic cu sensul de „războinici", atunci când poveştile vechi s-au suprapus şi s-au amestecat cu alte istorisiri. De la goți provin runele şi tot de la goți provine (se pare) Óðinn (Gautr), zeul înțelepciunii runice, al regilor, al sacrificiului. Iar el este cu adevărat important – căci, oricât de uimitoare ar fi originea sa ne-scandinavă, aceasta nu l-a putut împiedica să devină cel mai important dintre zeii Nordului.

Acesta este un soi de tablou ilustrativ al evoluției. Acest vers local popular de origine complicată a fost apoi adus brusc la lumină de valurile de averi şi glorie de origini vikinge, pentru a înfrumuseța viața de la curțile regilor şi ale căpeteniilor de tot felul. Versurile au fost fără îndoială îmbunătățite şi cosmetizate ca stil şi manieră, au fost cizelate ca să reflecte mai bine demnitatea (de obicei), dar au reținut într-o unică manieră caracterul simplu şi concis, de apropiere de pământ şi de viață obişnuită, caracteristici care sunt rareori găsite într-o legătură atât de strânsă cu eleganța „curții regale" – aceasta reprezintă măiestria artistului înzestrat, care acționează cu intenție, iar ocazional reprezintă pedanteria

the genealogist and philologist. But this is in keeping with what we know of the kings of that court and their men.

It must be remembered that the time was a heathen one – still in possession of special, local pagan traditions which had long been isolated; of organized temples and priesthoods. But 'belief' was already failing, mythology and still more anything that could be more properly called 'religion' were already disintegrating without direct attack from outside – or perhaps better put, without conquest or conversion and without destruction of temples and pagan organization, for the influence of foreign ideas, and of the sudden rending of the veil over the North (rent by men from within) cannot be dismissed. This was a special transition-period – one of poise between old and new, and one inevitably brief and not long to be maintained.

To a large extent the spirit of these poems which has been regarded as (a branch of) the common 'Germanic spirit' – in which there is some truth: Byrhtwold at Maldon would do well enough in Edda or Saga – is really the spirit of a special time. It might be called *Godlessness* – reliance upon self and upon indomitable will. Not without significance is the epithet applied to actual characters living at this moment of history – the epithet *goðlauss,* with the explanation that their creed was *at trúa á mátt sín ok megin* ['to trust in one's own might and main']. [*Author's note, added later:* Yet on the reverse it must be remembered that this was applied only to certain commanding and ruthless characters, and would not in any case have been worth saying if many (indeed the bulk of) men had not remained believers and practitioners of pagan worship.]

This applies more to the *heroic,* of course, than the *mythological.* But it is not untrue of the mythological. Such tales of

genealogului şi a filologului. Însă toate astea se potrivesc cu ceea ce ştim despre curtea acelor regi şi despre popoarele lor.

Trebuie amintit că vorbim aici de vremuri barbare – aflate încă sub imperiul tradiţiilor păgâne locale şi speciale, mult timp izolate, cât şi al templelor şi al ordinelor preoţeşti. „Credinţa“ se afla deja în cădere liberă, mitologia şi orice altceva care s-ar fi putut numi mai degrabă „religie“ se găseau în faza de dezintegrare, fără vreun atac direct din afară – sau, poate şi mai bine spus, fără vreo bătălie de cucerire, fără vreo conversie spirituală şi fără distrugerea templelor şi a organizării păgâne, căci influenţa ideilor străine şi a neaşteptatei ridicări a vălului de mister de deasupra Nordului (săvârşită de oamenii dinăuntru) nu poate fi trecută cu vederea. A fost o perioadă specială de tranziţie – una de luptă dintre vechi şi nou, în mod inevitabil scurtă ca timp şi imposibil de întreţinut pe termen lung.

În mare măsură, spiritul acestor poeme, privit ca o ramură a „spiritului germanic“ comun – afirmaţie în care există ceva adevăr: discursul lui Byrhtwold de pe câmpul de la Maldon şi-ar găsi locul în Edda sau în Saga – este cu adevărat spiritul unei epoci aparte. Ar putea fi botezat *Făr' de dumnezeire* – caracterizat printr-o încredere în sine şi o voinţă de nezdruncinat. Epitetul aplicat personajelor care trăiesc în acest moment istoric nu este deloc lipsit de semnificaţie – epitetul *goðlauss,* cu explicaţia conform căreia crezul lor era *at trúa á mátt sín ok megin* [„să se încreadă în propria putere şi în propriul ţel“]. *[Nota autorului, adăugată ulterior:* Totuşi, pe de altă parte, nu trebuie uitat că acest epitet se aplica doar unor personaje impunătoare şi fără scrupule, şi în nici un caz nu ar fi fost evidenţiat dacă mulţi oameni (ba chiar majoritatea lor) nu ar fi rămas fideli practicanţi ai credinţelor păgâne.]

Bineînţeles, aceasta se aplică mai degrabă *eroicului* decât *mitologicului.* Însă nu este complet lipsit de adevăr nici în privinţa mitologicului. Astfel de poveşti despre

gods are of a kind that can well survive to a time when they are rather the themes of tales than the objects of cults, but yet to a time which has not replaced the gods by anything new, and is still familiar with them and interested in them. Nor of course was *blót* [heathen sacrificial feast] given up. Heathenism was still very strong, though in Sweden rather than in Norway. It had not suffered that uprooting from ancient fanes [temples] and local habitations that is so fatal to it – as it proved in England.

The end of the period began with the violent apostolate of that great heathen figure and hero of the North – the christianizing king Ólaf Tryggvason. After his fall, and the fall of many of the greatest men through him or with him, there was a relapse into heathendom. But this was quickly ended by the no less vigorous but far wiser christianizing efforts of Ólaf the Holy, which at the time when Edward the Confessor was reigning in England left Norway completely christianized, and the heathen tradition destroyed.

The tenacity and conservatism of the North, however, can be measured not only by the efforts which had to be made by such great figures as the Ólafs, but in other smaller ways: such as the survival of the runes, so closely if accidentally associated with pagan traditions, even after the North had learned to write in Latin fashion. This happened chiefly in Sweden, but all over Scandinavia runes remained in use (through direct tradition, not revival) for such things as memorial inscriptions down to the sixteenth century.

Nonetheless, after 1050, certainly after 1100, poetry dependent on the heathen tradition was in old Scandinavia moribund or dead – and this means Skaldic verse whatever its subject,

zei sunt făcute să supravieţuiască fără prea mari probleme până într-o epocă în care să reprezinte mai degrabă teme de basm decât obiecte de cult, însă o epocă ce nu a înlocuit zeii cu ceva nou, rămânând încă familiară cu ei şi interesată de ei. Evident că nici *blót*-ul [sărbătoarea religioasă cu sacrificii] nu a fost abandonat. Păgânismul era încă puternic, mai mult în Suedia decât în Norvegia. Nu suferise încă acea dezrădăcinare din mediul siturilor [templelor] antice şi al locurilor obişnuite de ceremonial, care îi este de-a dreptul letală – aşa cum s-a dovedit în Anglia.

Sfârşitul perioadei a debutat cu apostolatul violent al acelui măreţ personaj păgân şi erou al Nordului – Ólaf Tryggvason, regele creştinător. După căderea lui şi după căderea multora dintre cei mai de vază oameni, din cauza lui sau împreună cu el, a avut loc o revenire temporară la păgânism. Însă perioada s-a sfârşit repede ca urmare a eforturilor de creştinare, la fel de viguroase, dar mult mai înţelepte, depuse de Ólaf cel Sfânt, cel care, în vremea în care Eduard Confesorul domnea în Anglia, a lăsat Norvegia complet convertită la creştinism, distrugând tradiţia păgână.

Însă tenacitatea şi conservatorismul Nordului pot fi măsurate nu doar prin eforturile depuse de personaje mărețe precum cei doi Ólafi, ci şi prin alţi indicatori mai mărunţi, cum ar fi supravieţuirea runelor, atât de îndeaproape, chiar dacă accidental, asociate cu tradiţiile păgâne, chiar şi după ce Nordul a învăţat să scrie cu caractere latine. Acest fapt s-a petrecut mai ales în Suedia, însă pe tot cuprinsul Scandinaviei runele au continuat să fie folosite (prin tradiţii directe, nu prin readucere la viaţă) în diverse scopuri, precum înscrisurile funerare de până în secolul XVI.

Cu toate acestea, după anul 1050, şi cu siguranţă după 1100, poezia dependentă de tradiţia păgână ajunsese să fie muribundă sau moartă de-a binelea în vechea Scandinavie – iar asta înseamnă versificaţie Skaldică, oricare ar fi fost subiectul,

quite as much as lays actually dealing with myths, for the Skaldic verse and language depended upon a knowledge of these myths in writer and hearer, both of whom were normally what we should call aristocratic – nobles, kings and courtiers after the Northern fashion.

In Iceland it survived for some time. There the change over (about the year 1000) had been rather more peaceful and less embittered (a fact probably not unconnected with removal and colonization). In fact poetry became a profitable export industry of Iceland for a while; and in Iceland alone was anything ever collected or written down. But the old knowledge swiftly decayed. The fragments, much disjointed, were again collected – but in an antiquarian and philological revival of the twelfth and thirteenth centuries. Perhaps it would be more true to say, not antiquarian revival, but kindly burial. This was a new piety which pieced the fragments together without completely understanding them: indeed we often feel we understand them better. Certainly the old religion and its attendant mythology as a connected whole or anything like a 'system' (if it ever possessed one, as is, within limits, probable) has not been preserved at all, and was certainly not within the reach of the great prose artist, metrical expert, antiquarian and ruthless politician Snorri Sturluson in the thirteenth century. How much is lost can be appreciated by anyone who reflects how little we know now of even the major details of the extremely important temples and their 'cultus' and the priestly organization in Sweden or in Norway.

The 'Younger Edda' or 'Prose Edda' of Snorri Sturluson was a pious collection of fragments – to help in the understanding and making of verse which needed a knowledge

chiar şi în cazul cânturilor legate de mituri, căci versurile şi limbajul Skaldic depindeau de cunoaşterea acestor mituri atât din partea celui care le scria, cât şi din partea celui care le auzea, amândoi făcând parte în mod normal din ceea ce noi am numi aristocraţie – nobili, regi şi curteni, după moda Nordului.

În Islanda s-a mai păstrat o vreme această stare a lucrurilor. Acolo schimbarea din jurul anului 1000 fusese mai degrabă paşnică şi mai puţin înverşunată (un fapt probabil nu lipsit de legătură cu desprinderea de locurile natale şi colonizare). De fapt, poezia a devenit o industrie profitabilă pe care Islanda a exportat-o o vreme, şi doar în Islanda se colecţiona şi se scria absolut totul. Însă vechile cunoştinţe s-au depreciat cu timpul. Multe fragmente, mult prea disparate, au fost iarăşi colecţionate – însă într-un efort anticarial şi filologic de readucere la viaţă din secolele XII–XIII. Poate că ar fi mai potrivit să vorbim nu de o readucere la viaţă, ci de o blajină înmormântare. Printr-un soi de nouă pietate, fragmentele au fost puse laolaltă fără să fie complet înţelese: într-adevăr, noi simţim adesea acum că le înţelegem mai bine. Cu siguranţă că vechea religie şi mitologia ei aferentă, ca întreg închegat sau ceva asemănător unui „sistem“ (dacă a dispus de aşa ceva, aşa cum ar fi probabil, între anumite limite) nu s-a conservat deloc şi, în mod cert, a fost departe de posibilităţile de a-l studia ale lui Snorri Sturluson, marele artist al prozei, expertul în metrică, anticarul şi politicianul lipsit de scrupule din secolul XIII. Oricine poate aprecia cât de mult s-a pierdut, dacă ţinem cont de puţinul pe care-l ştim noi sau măcar de detaliile majore ale extrem de importantelor temple din acea epocă şi ale „cultelor“ lor, precum şi de organizarea preoţească din Suedia sau din Norvegia.

„Edda cea Tânără“ sau „Edda în proză“, scrisă de Snorri Sturluson, a reprezentat o pioasă colecţie de fragmente – menită să ajute la înţelegerea şi la conceperea versurilor care necesitau cunoaşterea

of myths – when gentle, even tolerant and ironic, learning had supervened upon the struggle between religions.

After that the gods and heroes go down into their Ragnarök*, vanquished, not by the World-girdling serpent or Fenris-wolf, or the fiery men of Múspellsheim, but by Marie de France, and sermons, medieval Latin and useful information, and the small change of French courtesy.

Yet the sixteenth and seventeenth centuries, at the darkest hour, saw a resurrection after Ragnarök, almost as if there were fulfilled in it the words which the *Völva* [the sibyl who prophesies in the Eddaic poem *Völuspá*] speaks concerning the rearising of a new earth, and the return of men and gods to find and marvel at the golden pieces in the grass where once were the halls in which the gods had played at chess [see the tenth verse of the poem *The Prophecy of the Sibyl* given in Appendix B].

The discovery of the fallen pieces of the old splendour was often accidental, and the research which led to the recovery proceeded from various motives. In England theological zeal was powerfully blended with the historical and linguistic curiosity which it begot by accident. In the North this was not so. But whatever the motives the result was not only the rescue from the wreck of time of such fragments as we have, but swift recognition of their virtue, and regret for the loss of more. This was specially so with the 'Edda'.

The salvage from the ruins left by natural losses, accidents of time, the heedlessness and forgetfulness of men,

* The Ragnarök is 'the fate of the Powers', 'the doom of the Gods' in the Norse mythology; assimilation to a distinct word *röker,* meaning 'dusk', 'twilight', led to the interpretation *Götterdämmerung,* the twilight of the Gods.

miturilor – atunci când învăţătura blândă, chiar ironică şi tolerantă, a înlocuit bătălia dintre religii.

După aceea, zeii şi eroii au căzut răpuşi în Ragnarök*, înfrânţi nu de şarpele încolăcit în jurul Lumii sau de lupul Fenris, sau de sălbaticii din Múspellsheim, ci de către Marie de France, de predici, de latina medievală, de informaţiile folositoare şi de flecăreala curtoaziei de tip francez.

Şi totuşi, în cel mai întunecat ceas al Evului Mediu, în secolele XVI–XVII, s-a produs o revigorare după Ragnarök, aproape ca şi cum s-ar fi împlinit profeţia din vorbele pe care *Völva* [sibila care face profeţii în poemul Eddaic *Völuspá]* le rosteşte cu privire la renaşterea unui nou pământ şi întoarcerea oamenilor şi zeilor ca să descopere şi să se minuneze de bucăţile aurii din iarbă rămase acolo unde odinioară se ridicau palatele în care zeii jucau şah [a se vedea versul zece al poemului *Profeţia Sibilei,* prezentat în Anexa B].

Descoperirea frânturilor răspândite ale vechii splendori se petrecea cel mai ades accidental, iar cercetările care conduceau la procesul de recuperare se desfăşurau din diverse motive. În Anglia, zelul de natură teologică era adesea amestecat cu curiozitatea istorică şi lingvistică stârnită întâmplător. În Nord lucrurile nu au stat aşa. Însă, indiferent de motive, rezultatul nu a reprezentat doar salvarea de la uitare a acelor fragmente pe care le avem acum, ci şi recunoaşterea virtuţilor lor, ca şi regretul pentru pierderea celorlalte. Situaţia se aplică cu atât mai mult în cazul „Edda“.

Tot ce s-a salvat din ruinele lăsate în urmă de pierderile naturale, accidentele timpului, neatenţia şi uitarea oamenilor,

---

* Ragnarök înseamnă „destinul Puterilor“, „blestemul Zeilor“ în mitologia nordică; asimiliarea cu un anumit cuvânt, *rökr,* cu sensul de „amurg“, „crepuscul“, a dus la celebra expresie *Götterdämmerung* sau Amurgul Zeilor.

and the ravages of war and fanaticism (whether theological or classical) was scanty. Nonetheless the eighteenth century seems to have marked its disapproval of these 'Gothic' bones dug from their graves by two fires which contrived to destroy some part of what had been saved, and narrowly missed destroying all the best. In 1728 in the fire at Copenhagen much of what had there been collected went up in smoke. Three years later the Cotton collection in London was partly burnt. *Beowulf* was scorched badly. But it escaped, just – for the embarrassment of later Schools of English. At Copenhagen the finder's own parchment transcript of the manuscript of the Elder Edda seems to have been among the losses. Lost it is at any rate. But the manuscript itself survived. Yet the gods and heroes nearly found a final and fatal Ragnarök, which would have left our knowledge and estimate of northern literature in a totally different state.

When the 'Elder Edda' is mentioned, we practically mean a single manuscript – no. 2365 4° in the Royal Collection in Copenhagen: now known as the *Codex Regius (of the Elder Edda)*. It contains 29 poems. There are 45 leaves of it left. After leaf 32 a gathering, probably of eight pages, has been lost.* There appear to have been no losses at beginning and end – where losses frequently occur.

This is all we know about this remarkable survivor of time, fire, and flood. In 1662 King Frederick III of Denmark sent the well-known Thormod Torfæus with an open letter

---

* My father thought it probable that the loss was due to robbery of the 'Long Lay of Sigurd', (see p. 436), supposed to have been the chief constituent of the poetry in the lost gathering.

cât şi ravagiile războaielor şi ale fanatismelor (teologice şi clasice) – toate acestea au fost neîndestulătoare. Şi totuşi, secolul XVIII pare să îşi fi însemnat dezaprobarea faţă de aceste oseminte „gotice“ scoase la lumină din mormintele lor de către două incendii uriaşe care au contribuit la distrugerea unei părţi din ceea ce fusese salvat şi au ratat cu puţin aneantizarea celor mai bune resturi rămase. În 1728, în marele incendiu din Copenhaga, o mare parte din ceea ce se strânsese acolo s-a transformat în fum. Trei ani mai târziu, a fost parţial arsă colecţia Bumbacului din Londra. *Beowulf* a fost ars rău de tot. Însă a scăpat la mustaţă – spre marea stinghereală a Şcolilor de Engleză ulterioare. La Copenhaga, printre marile pierderi pare să se fi numărat transcrierea pe pergament a celui care a descoperit manuscrisul Străvechii Edda. Oricum acea transcriere este pierdută. Însă manuscrisul în sine a supravieţuit. Cu toate astea, zeii şi eroii aproape că au dat peste un Ragnarök final şi fatal, care ne-ar fi determinat pe noi să ştim şi să apreciem acum literatura nordică într-o cu totul altă manieră.

Când vine vorba de „Străvechea Edda“, avem practic în vedere un singur manuscris – nr. 2365 cu 4 din cadrul Colecţiei Regale din Copenhaga: cunoscut acum drept *Codex Regius (al Străvechii Edda)*. Conţine 29 de poeme. Din el au rămas 45 de foi. După pagina 32 s-a pierdut o porţiune, probabil de opt pagini*. Se pare că nu au existat pierderi la început şi la sfârşit – acolo unde apar pierderi cel mai ades.

Asta este tot ce ştim despre acest remarcabil supravieţuitor al timpului, al incendiilor şi al inundaţiilor. În 1662, regele Frederick al III-lea al Danemarcei l-a trimis pe renumitul Thormod Torfæus cu o scrisoare deschisă

---

* Tatăl meu credea că pierderea a fost cauzată, cel mai probabil, de furtul „Cântului Lung al lui Sigurd“ (vezi p. 437), despre care se presupune că ar fi fost componenta principală a poeziei din porţiunea de foi pierdută.

to the celebrated Brynjólfr Sveinsson. Since 1639 Brynjólfr had been bishop of Skálaholt in Iceland, and had been a keen collector of manuscripts. Torfæus was commissioned to get his help in collecting for the king materials for ancient history, and any antiquities, curiosities, or rarities that could be found in Iceland. In 1663 the bishop sent the choicest of his collection to the king. Among these now priceless treasures was the Codex Regius. Where the bishop had found it, or what was its previous history is unknown, except that he had picked it up twenty years earlier: for on the front page he had written his monogram and a date (LL 1643, i.e. Lupus Loricatus = Brynjólfr), just as we should scrawl our name and a date on a new and interesting acquisition from a second-hand bookshop. Two hundred and fifty years have followed* – of examining, puzzling, construing, etymologizing, analysis, theorizing, arguing and sifting argument, of asserting and refuting, until, short as are its contents, Eddaic 'literature' has become a land and a desert in itself. From all this study, amidst a vast disagreement, certain things have reached, more or less, the stage of authoritative consensus of opinion.

We now know, at any rate, that this collection of poems should not be called *Edda* at all. This is a perpetuation of an act of baptism on the part of the bishop in which he acted *ultra vires*. The collection had no comprehensive title at all so far as we know or the manuscript shows. *Edda* is the title of one of the works of Snorri Sturluson (died 1241), a work founded on these very poems, and others now lost like them, and it is the title of that work only, by rights;

* A round figure! – rounded down, whether my father was counting from 1643 or 1663.

la vestitul Brynjólfr Sveinsson. Din 1639, Brynjólfr era episcop de Skálaholt, în Islanda, şi fusese un pasionat colecţionar de manuscrise. Torfæus a fost însărcinat de rege să obţină ajutorul acestuia în strângerea de materiale legate de istoria antică şi de orice antichităţi, curiozităţi sau rarităţi care s-ar fi putut găsi în Islanda. În 1663, episcopul i-a trimis regelui o selecţie din colecţia lui. Printre aceste comori, acum nepreţuite, se afla Codex Regius. Nu se ştie unde l-a găsit episcopul, nici istoria din spatele acestui obiect, ci numai că episcopul intrase în posesia lui cu douăzeci de ani mai devreme, căci pe prima pagină el îşi trecuse monograma şi o dată (L.L. 1643, de la Lupus Loricatus = Brynjólfr), aşa cum noi obişnuim să ne scrijelim numele şi o dată pe câte o achiziţie nouă şi interesantă de la vreun magazin de cărţi la mâna a doua. Au urmat două sute cincizeci de ani* de examinări, nedumeriri, interpretări, etimologizări, analize, teoretizări, argumentări şi contraargumentări, evaluări şi respingeri, până ce, aşa „subţire" cum îi este conţinutul, „literatura" Eddaică a devenit un tărâm şi un deşert în sine. Din toate aceste studii, în toiul dezacordului general, anumite lucruri au atins, mai mult sau mai puţin, o fază a unui consens cert.

Una peste alta, acum ştim că această colecţie de poeme nu ar trebui să se numească în nici un caz *Edda*. Aici este vorba de perpetuarea unui act de botez din partea episcopului, act pe care el l-a înfăptuit *ultra vires* (dincolo de vreo autoritate legitimă – n.tr.). Din câte ştim şi din câte ne arată manuscrisul, colecţia nu avea nici un nume inteligibil. *Edda* este titlul uneia din operele lui Snorri Sturluson (decedat în 1241), operă fundamentată chiar pe aceste poeme şi pe altele asemănătoare, acum pierdute, reprezentând doar titlul acelei lucrări, şi nimic mai mult;

* Un număr rotund! – rotunjit, indiferent că tatăl meu număra anii începând cu 1643 sau 1663.

a work which is concerned primarily, even in the earlier parts which are cast in narrative or dialogue form, with the technicalities of Northern poetry, which for us it rescued from oblivion. The name is therefore quite inapplicable to a collection of actual antique poems, collected largely for their merits as verse, not as exemplars of a craft.

Beyond this we can say little about the manuscript. It appears that the Codex Regius belongs palaeographically to say about 1270 (early in the latter half of the thirteenth century), and is itself apparently a copy of an original belonging to 1200 (some say earlier). It belongs in fact actually as we have it to a period thirty years after the death of Snorri; but even if it were not a fact that Snorri used these very poems substantially as we have them, it is clear enough internally that the matter, the manner, and the language of the poems entitles them to the name 'Elder'.

As for when they were written, we have no information other than an examination of the poems themselves will yield. Naturally the datings differ, especially in the case of individual poems. None of them, in point of original composition, are likely to be much older than 900 A.D. As a kind of central period which cannot possibly be extended in either direction we can say 850–1050 A.D. These limits cannot be stretched – least of all backwards. Nothing of them can have been cast into the form we know (or rather into the forms of which our manuscript offers us often a corrupt descendant), except for occasional lines, allusions, or phrases, before 800. Doubtless they were afterwards corrupted orally and scribally – and even altered: I mean that in addition to mere corruption producing either nonsense, or at least ill-scanning lines, there were actual

o operă care s-a ocupat în principal, chiar şi în părţile ei iniţiale, scrise sub formă de naraţiune sau de dialog, de elementele tehnice ale poeziei Nordice, realizare care pentru noi a însemnat salvarea acestei poezii de la uitarea definitivă. De aceea, numele nu se poate aplica unei colecţii de poeme antice, adunate în mare parte pentru meritele lor de versificaţie, şi nu ca exemplare ale unei măiestrii artistice.

Dincolo de toate acestea, nu se pot spune prea multe despre manuscris. Se pare că acest Codex Regius aparţine din punct de vedere paleogeografic anilor 1270 (oricum la începutul celei de-a doua jumătăţi a secolului XIII) şi pare a fi el însuşi o copie a unui original din jurul anului 1200 (unii susţin chiar o dată anterioară). De fapt, acest exemplar aparţine unei perioade situate la circa treizeci de ani după moartea lui Snorri; dar, şi dacă nu am fi ştiut sigur că Snorri a folosit chiar aceste poeme în mod substanţial aşa cum au ajuns la noi, este oricum suficient de limpede că materia, maniera şi limbajul poemelor le îndreptăţeşte să poarte numele de „Străvechea".

Cât despre data scrierii lor, nu deţinem alte informaţii în afara celor obţinute din examinarea atentă a poemelor. Bineînţeles, datările diferă, mai ales în cazul poemelor individuale. Nici unul dintre ele, din punct de vedere al compunerii originale, nu pare să fie mult mai vechi de anul 900 e.n. Ca un soi de perioadă centrală care nu poate fi extinsă în vreuna din direcţii, putem aproxima data între 850 şi 1050 e.n. Aceste limite nu pot fi extinse – mai ales înapoi în timp. Nimic din ele nu ar fi putut apărea în forma pe care o cunoaştem (sau mai degrabă în formele degenerate pe care ni le oferă adesea manuscrisul nostru), cu excepţia unor versuri ocazionale, a unor aluzii sau expresii, înainte de anul 800 e.n. Fără îndoială că poemele au fost corupte ulterior, atât prin transmitere orală, cât şi în formă scrisă – sau chiar modificate: mă refer aici la faptul că, pe lângă simpla corupere de text care produce fie exprimări lipsite de sens, fie versuri aproape neinteligibile, au existat

variants current. But in the main these things were the products of individual authors, who, whatever they used of old tradition, even older poems, wrote new things which had not before existed.

The antiquity and origin of the mythology and legends met in the poems is another matter. In general it is not really so important to criticism (however attractive to curiosity) to know what answers can be made to this sort of question, as it is to remember that wherever they got their material the authors lived in the last centuries of heathenism in Norway and Iceland, and treated their material in the style and spirit of those lands and times. Even formal etymology has seldom much to say, attractive though I personally find it. Even when, as often happens, we can equate a name with its form in other Germanic languages it does not tell us much. Thus *Jörmunrekkr* is *Ermanaríks,* and his name an echo of the history of the Goths, their power and ruin [see pp. 594–96, note to stanza 86]; Gunnarr is Gundahari, and his story an echo of events in Germany in the fifth century [see Appendix A, pp. 622–26]. But this does not tell us much of the state in which these tales first reached the North, or the paths (certainly various) they came by. And still less does it help us to unravel the literary problems concerning the various treatment of the Burgundian theme in Scandinavia.

But intriguing as all this questioning is, we may end on the note we struck before: it is not of the first importance. Far more important than the names of the figures, or the origins of the details of the story (except where this helps us to understand what is unintelligible or to rescue a text from corruption) is the atmosphere, colouring, style. These are products only in a very small degree of the origin of the

efectiv alternative. În principal, însă, astfel de lucruri au reprezentat produsele unor autori individuali care, indiferent ce ar fi folosit din vechile tradiţii sau chiar din poemele şi mai vechi, au scris lucruri noi care înainte nu existaseră.

Antichitatea şi originea mitologiei şi a legendelor întâlnite în poeme reprezintă o cu totul altă chestiune. În general, pentru critică nu este cu adevărat important (oricât ar fi de atractiv pentru simpla curiozitate) să se ştie ce răspunsuri se pot concepe la acest gen de întrebare, pe cât este de important să se ţină minte că, de oriunde şi-ar fi luat materialul de inspiraţie, autorii au trăit în ultimele secole de păgânism în Norvegia şi Islanda, şi şi-au tratat operele în stilul şi spiritul acelor ţinuturi şi acelor vremuri. Nici măcar etimologia formală nu are multe de spus, deşi eu, personal, sunt atras de ea. Nici măcar echivalarea unui nume cu forma lui din alte limbi germanice, aşa cum se întâmplă adesea, nu ne poate spune multe. Ca atare *Jörmunrekkr* este *Ermanaríks,* şi numele lui este un ecou al istoriei goţilor, a forţei şi pieirii lor [vezi pp. 595–97, nota de la strofa 86]; Gunnarr este Gundahari, iar povestea lui, un ecou al evenimentelor din Germania din secolul V [vezi Anexa A, pp. 623–27]. Dar asta nu ne spune mai nimic despre starea în care aceste poveşti au ajuns pentru prima dată în Nord, sau despre căile (cu siguranţă variate) pe care au circulat. Şi încă mai puţin ne ajută pe noi să lămurim problemele literare privind diversele tratamente aplicate temei burgunde în Scandinavia.

Însă oricât de interesante ar fi toate aceste întrebări, am putea totuşi încheia în nota pe care am atins-o şi înainte: ele nu sunt de o importanţă crucială. Mult mai importante decât numele personajelor sau originile amănuntelor poveştii (cu excepţia cazurilor în care ne ajută să înţelegem ce este de neînţeles sau să salvăm un text de la corupere) sunt atmosfera, coloritul, stilul. Acestea sunt doar în foarte mică măsură produse ale

themes: they chiefly reflect the age and country in which the poems were composed. And we shall not be far wrong in taking the mountains and fjords of Norway, and the life of small communities in that disconnected land, as the physical and social background of these poems – a life of a special sort of agriculture, combined with adventurous seafaring and fishery. And the time: days of the fading of a special, individual, pagan culture, not elaborate materially, but in many ways highly civilized, a culture which had possessed not only (in some degree) an organized religion, but a store of partly organized and systematized legends and poetry. Days of a fading of belief, when in a sudden changing of the world the South went up in flames, and its plunder enriched the wooden halls of the Norse chieftains till they shone with gold. Then came Harald Fairhair, and a great kingship, and a court, and the colonization of Iceland (as an incident in a vast series of adventures), and the ruinous wars of Ólaf Tryggvason, and the dying down of the flame, into the gentle smoulder of the Middle Ages, taxes and trade-regulations, and the jog-trot of pigs and herrings.

It may be that it was with that characteristic flourish that my father ended this lecture; at any rate (though the manuscript text continues, and soon turns to a consideration of individual poems) it seems a good place to end it here.

I append here a number of notes and brief statements on various topics that are best treated separately, as follows.

§1 The 'Prose Edda' of Snorri Sturluson
§2 The Saga of the Völsungs *(Völsunga Saga)*

originii temelor: ele reflectă mai presus de orice epoca şi ţara în care au fost compuse poemele. Şi nu am greşi foarte mult socotind munţii şi fiordurile Norvegiei, precum şi viaţa micilor comunităţi din acel ţinut rupt de lume, drept fundalul fizic şi social al acestor poeme – o viaţă care includea un gen aparte de agricultură, combinat cu pescuit şi aventuri îndepărtate pe mare. Cât despre epocă: zilele amurgului unei culturi speciale, păgâne, individuale, nu elaborate material, ci în multe privinţe cu un grad înalt de civilizaţie, o cultură care a avut nu doar o religie organizată (într-o anumită măsură), ci şi o arhivă de legende şi poezii parţial organizate şi sistematizate. Zile ale amurgului credinţei, când, printr-o schimbare bruscă a lumii, Sudul a fost cuprins de flăcări, iar jafurile au îmbogăţit castelele de lemn ale căpeteniilor nordice până când acestea au început să strălucească daurite. Apoi a apărut Harald cel Bălai, şi cu el un mare regat, şi curtea sa, şi colonizarea Islandei (ca un incident într-un lung şir de aventuri), şi războaiele istovitoare ale lui Ólaf Tryggvason, şi flacăra ce-a agonizat până la jarul blând al Evului Mediu, al taxelor şi regulamentelor de comerţ, şi până la trocul cu porci şi cu heringi.

Este foarte posibil ca tatăl meu să-şi fi încheiat discursul cu această înfloritură caracteristică; în orice caz (deşi textul din manuscris continuă, trecând în curând la aprecierea poemelor individuale) mie mi se pare că e cel mai bine să-i pun capăt aici.

Subliniez aici un număr de însemnări şi scurte afirmaţii despre diverse subiecte care sunt cel mai bine tratate în mod separat, după cum urmează:

1 „Proza Edda“ a lui Snorri Sturluson
2 Saga Völsungilor *(Völsunga Saga)*

§3 The text of the poems
§4 The spelling of Norse names
§5 The verse-form of the poems
§6 Notes on the poems by the author

§1 THE 'PROSE EDDA' OF SNORRI STURLUSON

The name *Edda* properly belongs only to a celebrated work by the Icelander Snorri Sturluson (1179–1241). This is a treatise on the distinctive art of Icelandic poetry which in Snorri's day was dying out: the old metrical rules disregarded, the old mythological knowledge essential to it attacked by a clergy hostile to any survival of heathendom. This book, in its three parts, is a retelling in prose narrative of ancient myths and legends; an account of, and explanation of, the strange diction of the old 'court poetry'; and exemplification of its verse-forms.

In my father's lecture (pp. 56–58) he noted that the application of the name *Edda* by Bishop Brynjólf of Skálaholt to the poems of the great Codex that he acquired in 1643 was without historical justification. In Brynjólf's time it had come to be supposed among Icelanders interested in the ancient literature that there must have been 'an older *Edda*' from which Snorri's work was derived. Brynjólf himself wrote in a letter in 1641, before he knew of the existence of the Codex: 'Where now are those huge treasuries of all human knowledge written by Sæmund the Wise, and above all that most noble Edda, of which we possess now, beyond the name, scarcely a thousandth part; and that indeed which we do possess would have been utterly lost, had not the

3 Textul poemelor
4 Ortografia numelor în Norse
5 Forma versificată a poemelor
6 Notele autorului asupra poemelor

1. „PROZA EDDA" A LUI SNORRI STURLUSON

Numele *Edda* aparţine de fapt unei opere celebre a islandezului Snorri Sturluson (1179–1241). Este vorba de un tratat asupra artei distincte a poeziei islandeze care în zilele lui Snorri era pe moarte: vechile reguli metrice erau nesocotite, iar vechile cunoştinţe mitologice esenţiale în acest sens erau atacate de clerul ostil oricărei forme de supravieţuire a păgânismului. Această carte, scrisă în trei părţi, este o repovestire sub formă de naraţiune în proză a miturilor şi legendelor antice; o relatare şi o explicare a ciudatei dicţii a vechii „poezii de curte", şi o exemplificare a formelor sale versificate.

În prelegerea sa (pp. 57–59), tatăl meu a notat că folosirea numelui *Edda* de către episcopul Brynjólf din Skálaholt pentru poemele din marele Codex pe care el l-a dobândit în 1643 nu a avut justificare istorică. În vremea lui Brynjólf, islandezii interesaţi de literatura antică ajunseseră să presupună că trebuia să fi existat „o *Edda* mai veche" din care să rezulte opera lui Snorri. În 1641, însuşi Brynjólf nota într-o scrisoare, înainte de a afla de existenţa Codexului: „Unde sunt acum toate acele imense comori ale întregii cunoaşteri umane scrise de Sæmund cel Înţelept, şi mai presus de toate acea nobilă Edda, din care noi deţinem acum, dincolo de nume, abia a mia parte; şi acea parte pe care o avem ar fi fost pierdută pe vecie, dacă

epitome of Snorri Sturluson left to us rather the shadow and footprints than the true body of that ancient Edda.'

Sæmund the Wise (1056–1133) was a priest whose prodigious learning became a legend, but for the title *Sæmundar Edda* that Brynjólf gave to the Codex there was no foundation. Thus arose the conception of the two *Eddas,* the Poetic or Elder Edda and the Prose or Younger Edda. Why Snorri's work was named *Edda* is not known, but there have been several explanations: by some it is related to the word *óðr* in the sense 'poem, poetry', as if it meant 'Poetics', by others derived from the place Oddi in south-west Iceland, a centre of Icelandic learning where Snorri grew up.

From the 'Poetic Edda' emerged the adjective *Eddaic* (and *Eddic*), used in contrast to *Skaldic* (a modern derivative from the Old Norse word *skáld* meaning 'poet'). Of Skaldic verse my father wrote in his lecture on the Elder Edda (pp. 38–40): 'It was not until relatively late that "kings" in the North were rich enough or powerful enough to hold splendid court, and when this did come about... verse developed its local brief, pithy, strophic, often dramatic form not into *epic*, but into the astonishing and euphonious but formal elaborations of Skaldic verse.' This 'court poetry', as it may also be called, was an extraordinarily intricate and distinctive art, with extreme elaboration of verse-forms subject to rules of exacting strictness: 'elaborations', in my father's words, 'in which various kinds of internal and final full-rhyme and half-rhyme both vocalic and consonantal are interwoven with the principles of "weight" and stress and alliteration, with the deliberate object of utilizing to the full the vigour, force and rolling beat of the Norse tongue.' To which must be added the huge poetic vocabulary, and the

epitomul lui Snorri Sturluson nu ne-ar fi lăsat mai degrabă umbra şi urmele decât trupul adevărat al acelei Edda antice".

Sæmund cel Înțelept (1056–1133) a fost un preot a cărui învățătură prodigioasă a devenit legendară, dar pentru titlul *Sæmundar Edda* pe care Brynjólf l-a dat Codexului nu a existat nici un fundament real. De aici s-a născut conceptul celor două *Edda,* cea poetică sau Străvechea Edda, şi cea în proză sau Edda cea Tânără. Nu se ştie de ce lucrarea lui Snorri a fost numită *Edda,* dar au existat câteva explicații: unii consideră că există o înrudire cu cuvântul *óðr* în sens de „poem, poezie", ca şi cum titlul ar fi însemnat „Poeticele"; alții, în schimb, fac legătura cu numele unui loc, Oddi, din sud-vestul Islandei, un centru al învățăturii islandeze unde s-a format Snorri.

Din „Edda Poetică" a rezultat adjectivul *Eddaic* (şi *Eddic)* folosit în contrast cu *Skaldic* (un derivat modern din Vechea Norse, unde cuvântul *skáld* însemna „poet"). Tatăl meu a scris despre versul skaldic în prelegerea sa despre Străvechea Edda (pp. 39–41): „Abia relativ târziu în timp „regii" din Nord au devenit suficient de puternici sau de bogați ca să întrețină curți fastuoase, iar când acest lucru s-a petrecut... versurile poeziilor au fost întocmite într-o formă locală, scurtă, viguroasă, strofică, adesea dramatică, dar nu şi *epică,* ci în sensul elaborării uluitoare şi eufonice, dar formale, de versuri Skaldice". Această „poezie de curte", cum ar putea fi ea denumită, reprezenta o formă artistică extraordinar de complicată şi de distinctă, caracterizată de elaborarea complexă de forme versificate supuse unor reguli extrem de stricte: „elaborări în cadrul cărora", aşa cum spune tatăl meu, „diverse genuri de rime şi semi-rime interne şi finale, atât vocalice, cât şi consonantice, sunt întrețesute cu principiile «ponderii» şi ale accentului şi aliterației, cu scopul deliberat de a folosi pe deplin vigoarea, forța şi ritmul de bătaie tunătoare ale limbii Norse". La asta trebuie adăugat imensul vocabular poetic şi

extraordinary cultivation (described below) of the device of the 'kenning'.

'To us,' he wrote, 'thinking of the Elder Edda, "Eddaic" means the simpler, more straightforward language of the heroic and mythological verse, in contrast to the artificial language of the Skalds. And usually this contrast is thought of as one of age as well: old simplicity of good old Germanic days, unhappily given up in a new taste for poetry become an elaborate riddle.

'But the opposition between "Eddaic" and "Skaldic" verse is quite unreal as one of *time,* as between older and younger, as of a fine old popular manner being pushed out by a younger, newer fashion. They are related growths, branches on the same tree, essentially connected, even possibly sometimes by the same hands. Skalds can be found to write in *fornyrðislag,* the oldest of old metres; Skaldic kennings can be found in Eddaic lays.

'All that remains true of this contrast of age is the fact that the simpler metres, e.g. *fornyrðislag* and the style that goes with it, are far older, much closer, for instance, to other Germanic things, to Old English verse, than the specially Skaldic verse and manner. The Eddaic poems we have belong to the same period as Skaldic, but the metrical traditions and style they employ carries on still, without fundamental alteration, something of the common Germanic tradition. Old and new in metre rubbed shoulders – it was as we have seen already a transition period, a period of poise between old and new, not maintainable for long [see p. 46].'

It is the highly artificial Skaldic poetry that is the subject of Snorri's instruction in his *Edda,* and indeed by far the greater part of what survives of it owes its survival to him.

extraordinara cultivare (descrisă mai jos) a procedeului numit „kenning“ (kenning – în Vechea Norse şi în engleza veche, o expresie compusă, figurată, folosită în locul unui nume sau al unui substantiv, sau nume metaforic convențional pentru definirea unui lucru – n.tr.).

„Pentru noi, scria el, atunci când ne gândim la *Străvechea Edda,* «Eddaic» înseamnă limbajul mai simplu şi mai direct al versului mitologic şi eroic, în contrast cu limbajul Skaldic artificial. De obicei, acest contrast este socotit ca fiind şi unul de epocă istorică: vechea simplitate din epoca de glorie germanică, la care s-a renunțat, din nefericire, în favoarea unei noi tendințe poetice devine o şaradă elaborată.

Însă opoziția dintre versul «Eddaic» şi cel «Skaldic» nu este identificată în mod realist ca fiind una de *timp,* între vechi şi nou, între o frumoasă şi veche cultură populară care este eliminată de o modă mai nouă şi mai tânără. Vorbim, de fapt, despre evoluții înrudite, despre ramuri ale aceluiaşi copac, conectate în mod esențial, uneori poate de către aceleaşi mâini. Versuri Skaldice pot fi găsite în *fornyrðislag,* cea mai veche dintre vechile metrici de versificație; metaforele Skaldice se regăsesc în cânturile Eddaice.

Ceea ce este însă adevărat la acest contrast al epocilor istorice este faptul că metricile simple, cum ar fi *fornyrðislag,* şi stilul care le însoțeşte sunt mult mai vechi şi mai apropiate, de pildă, de alte lucruri germanice sau de versificația din engleza veche, decât de versificația şi maniera specific Skaldice. Poemele Eddaice care s-au păstrat aparțin aceleiaşi perioade ca şi versurile Skaldice, însă tradițiile şi stilul lor de metrică poartă în ele, fără vreo alterare esențială, ceva din tradiția comună germanică. Vechiul şi noul şi-au dat mâna în metrică – era, aşa cum am văzut deja, o perioadă de tranziție, o perioadă de confruntare între vechi şi nou, care nu putea dura prea mult [vezi p. 47].

Poezia Skaldică, extrem de artificială, este de fapt subiectul lui Snorri în a sa *Edda,* şi într-adevăr cea mai mare parte a ceea ce s-a păstrat din aceasta lui îi datorează supraviețuirea.

In the second part of the book, *Skáldskaparmál* ('Poetic Diction'), he treats above all of kennings, with a great number of exemplifying verses by named skalds: but very many of these kennings are wholly incomprehensible without a knowledge of the myths and legends to which they allude – and such themes are not characteristically the subject of the Skaldic poems themselves. In the first part of the *Edda* (the *Gylfaginning)* Snorri drew extensively on Eddaic poetry; and in the *Skáldskaparmál* also he told the stories on which certain kennings rest. The following is a single example.

> *Hvernig skal kenna gull?* How shall gold be named?
> Thus: by calling it the Fire of Ægir; the Pine-needles of Glasir; the Hair of Síf; the Head-band of Fulla; Freyja's Tears; the Drop, or Rain, or Shower of Draupnir [Ódin's gold ring, from which dropped other rings]; Otter's Ransom; Forced Payment of the Æsir;...

Following such a list as this, Snorri gave explanations of these locutions.

> *Hver er sök til þess, at gull er kallat otrgjöld?* What is the reason that gold is called Otter's ransom?
> It is told that when the Æsir, Ódin and Loki and Hœnir, went out to explore the world they came to a certain river, and they went along the river to a waterfall; and by the waterfall was an otter...

And thus it is that we have the story of Andvari's Gold told both by the author of the *Völsunga Saga* and by Snorri Sturluson (see the Commentary on the Lay of the Völsungs, introduction pp. 346–52); but indeed Snorri here continued his narrative into a résumé of the whole history of the Völsungs.

În a doua parte a cărţii, *Skáldskaparmál* („Dicţia Poetică“), el discută în primul rând despre „kenning“-uri, sau metafore compuse, folosindu-se de un mare număr de versuri exemplificatoare de la anumiţi skalzi: însă foarte multe din aceste metafore sunt complet de neînţeles fără buna cunoaştere a miturilor şi legendelor la care fac ele aluzie – iar astfel de teme nu reprezintă în mod obişnuit subiectul poemelor Skaldice în sine. În prima parte din *Edda (Gylfaginning),* Snorri elaborează mult pe tema poeziei Eddaice; şi în *Skáldskaparmál* el dezvăluie poveştile pe care se bazează anumite metafore. Iată un singur exemplu:

> *Hvernig skal kenna gull?* Cum va fi numit aurul?
> Astfel: numindu-l Focul lui Ægir; Acele de pin ale lui Glasir; Părul lui Síf; Cununa lui Fulla; Lacrimile lui Freyja; Stropul, Ploaia sau Aversa lui Draupnir [inelul de aur al lui Ódin, din care au căzut alte inele]; Răsplata Vidrei; Plata Silită a Æsireilor;...

Ca urmare a unei astfel de liste, Snorri oferă explicaţii pentru aceste locuţiuni.

> *Hver er sök til þess, at gull er kallat otrgjöld?* De ce se numeşte aurul răsplata Vidrei?
> Se spune că atunci când Æsirii, Ódin, Loki şi Hœnir s-au dus să exploreze lumea, au ajuns la un anume râu, de-a lungul căruia au mers până la o cascadă; iar lângă cascadă se afla o vidră...

Şi astfel se face că avem povestea Aurului lui Andvari, spusă atât de autorul *Völsunga Saga,* cât şi de Snorri Sturluson (vezi Comentariul la Cântul Völsungilor, pp. 347–53); însă într-adevăr Snorri şi-a continuat aici naraţiunea cu un rezumat al întregii istorii a Völsungilor.

§2 THE SAGA OF THE VÖLSUNGS
(*Völsunga Saga*)

The Codex Regius of the Poetic Edda is a collection of poems of great diversity, composed by poets who lived centuries apart; but it was compiled and ordered with intelligent care. Most of the heroic poems are concerned with the story of the Völsungs and the Niflungs; and these the compiler of the collection arranged, so far as the diverse structure and scope of the individual lays allowed him, in a narrative sequence, adding explanatory passages in prose at the beginning and end of many of the lays, and narrative links in the course of them.

But much of the material thus arranged is of the utmost difficulty. Poems are disordered or defective, or even patchworks of different origin altogether, and there are very many obscurities of detail; while worst of all, the fifth gathering of the Codex Regius disappeared long ago (see p. 28), with the loss of all Eddaic poetry for the central part of the legend of Sigurd.

In this situation, there is an essential aid to the understanding of the Northern legend. This is the *Völsunga Saga,* written, probably in Iceland, in the thirteenth century, though the oldest manuscript is much later: a prose tale of the fate of the whole Völsung race from the far ancestry of Sigmund, father of Sigurd, and continuing on to the fall of the Niflungs and the death of Atli (Attila) and beyond. It is founded both on Eddaic lays that survive and other source introduction now lost; and 'it is solely from the lays that it has used,' my father said in a lecture, 'that it derives its power and the attraction that it has for all those who come to it,'

2. SAGA VÖLSUNGILOR
(Völsunga Saga)

Codexul Regius din Edda Poetică este o colecţie de poeme de o mare diversitate, compuse de poeţi care au trăit la distanţă de secole unul de altul; însă a fost compilată şi ordonată cu inteligenţă şi cu grijă. Cele mai multe poeme eroice se ocupă de povestea Völsungilor şi a Niflungilor; pe acestea compilatorul colecţiei le-a aranjat într-o secvenţă narativă, în măsura în care i-au permis structura diversă şi subiectul fiecărui poem, adăugând pasaje explicative în proză la începutul şi sfârşitul multora dintre cânturi, dar şi legături narative în cuprinsul lor.

Însă mare parte din materialul astfel aranjat este extrem de dificil. Poemele nu sunt în ordine sau omogene, ba chiar sunt peticite din lucrări de origini diferite, şi există multe detalii obscure; cel mai rău dintre toate e faptul că a cincea versiune a Codexului Regius a dispărut de multă vreme (vezi p. 28), odată cu pierderea întregii poezii Eddaice pentru partea centrală a legendei lui Sigurd.

În această situaţie, există un ajutor esenţial pentru înţelegerea legendei nordice. Acesta este reprezentat de *Völsunga Saga,* scrisă, probabil, în Islanda, în secolul XIII, deşi cel mai vechi manuscris datează de mult mai târziu: o poveste în proză a destinului întregii rase a Völsungilor din vremea îndepărtată a străbunilor lui Sigmund, tatăl lui Sigurd, continuând cu căderea Niflungilor şi moartea lui Atli (Attila), şi dincolo de asta. Povestea se întemeiază atât pe cânturile Eddaice care au supravieţuit, cât şi pe alte surse, acum pierdute; şi, aşa cum spunea tatăl meu într-o prelegere, „forţa şi atracţia pe care le exercită povestea asupra tuturor celor care au cercetat-o îndeaproape se datorează numai şi numai cânturilor folosite“,

for he did not hold the author's artistic capacity in high regard.

This author was faced with wholly divergent traditions (seen in the preserved Eddaic lays) concerning Sigurd and Brynhild: stories that cannot be combined, for they are essentially contradictory. Yet he combined them; and in doing so produced a narrative that is certainly mysterious, but (in its central point) unsatisfying: as it were a puzzle that is presented as completed but in which the looked for design is incomprehensible and at odds with itself.

In the commentary that follows each poem in this book I have noticed many features in which my father departed from the *Völsunga Saga* narrative, more especially in the case of his Lay of the Völsungs, where the Saga is of much greater importance as a source. He seems not to have set down any critical account of the Saga as a whole, or if he did it has not survived; but comments of his on the author's work in individual passages will be found in the commentary (see pp. 386–92, 410, 456–58).

şi asta deoarece el nu aprecia în cine ştie ce măsură capacitatea artistică a autorului ei.

Respectivul autor s-a confruntat cu tradiţii cât se poate de divergente (observate şi în cânturile Eddaice conservate) în privinţa lui Sigurd şi a Brunhildei: poveşti care nu pot fi combinate, căci sunt în mod fundamental contradictorii. Cu toate acestea, autorul le-a combinat, realizând astfel o naraţiune care este cu siguranţă misterioasă, dar şi complet nesatisfăcătoare (în punctul ei central): de parcă ar fi un puzzle prezentat ca fiind completat, dar în care desenul căutat este de neînţeles şi contradictoriu cu sine însuşi.

În comentariile care urmează fiecărui poem din această carte am observat multe elemente prin care tatăl meu s-a depărtat de naraţiunea *Völsunga Saga,* în special în cazul Cântului Völsungilor, unde Saga are o importanţă mult mai mare ca sursă. Tatăl meu nu pare să fi lăsat vreo însemnare critică asupra acestei Saga în ansamblul ei sau, dacă a făcut-o, aceasta nu a supravieţuit; însă în comentarii pot fi găsite observaţiile lui personale asupra operei autorului în cadrul unor pasaje individuale (pp. 387–93, 411, 457–59).

§3 THE TEXT OF THE POEMS

It is at once obvious that the manuscript of the two lays is a fair copy intended to be final, for my father's handwriting is clear and uniform throughout, with scarcely any corrections made at the time of writing (and of very few of his manuscripts, however 'final' in intention, can that be said). While it cannot be shown to be the case, there is at any rate no indication that the two poems were not written out consecutively.

It is a remarkable fact that no more than a few pages survive of work on the poems preceding the final text, and those pages relate exclusively to the opening *(Upphaf,* the Beginning) of *Völsungakviða en nýja,* to section I 'Andvari's Gold', and to a small part of section II, 'Signý'. Beyond this point there is no trace of any earlier drafting whatsoever; but the earlier manuscript material is interesting, and I have discussed it in a note on pp. 460–68.

The final manuscript of the poems did however itself undergo correction at some later time. By a rough count there are some eighty to ninety emendations scattered through the two texts, from changes of a single word to (but rarely) the substitution of several half-lines; some lines are marked for alteration but without any replacement provided.

The corrections are written rapidly and often indistinctly in pencil, and all are concerned with vocabulary and metre, not with the substance of the narrative. I have the impression that my father read through the text many years later (the fact that a couple of the corrections are in red ballpoint pen points to a late date) and quickly emended points

3. TEXTUL POEMELOR

Devine imediat evident faptul că manuscrisul celor două cânturi reprezintă o copie îngrijită, menită a fi versiunea finală, căci scrisul de mână al tatălui meu este clar şi uniform, cu doar câteva corecturi efectuate la vremea scrisului (iar aşa ceva poate fi spus despre foarte puţine dintre manuscrisele lui, oricât de „finale“ le-ar fi socotit el). Chiar dacă asta nu se poate dovedi dincolo de orice îndoială, nu există totuşi nici o indicaţie că aceste două poeme nu ar fi fost scrise unul imediat după celălalt.

Este remarcabil faptul că doar câteva pagini supravieţuiesc din lucrul asupra poemelor care preced textul final, iar acele pagini se referă exclusiv la deschiderea *(Upphaf,* Începutul) *Völsungakviða en nyja,* în secţiunea I „Aurul lui Andvari“ şi într-o mică parte a secţiunii II, „Signý“. Dincolo de acest punct nu există nici o urmă a vreunei schiţe anterioare, însă materialul manuscrisului anterior este interesant, aşa că l-am discutat într-o însemnare de la pp. 461–69.

Manuscrisul final al poemelor a suferit însă corecturi la un moment ulterior. La o numărătoare aproximativă, sunt optzeci sau nouăzeci de rectificări răspândite prin cele două texte, de la schimbarea unui singur cuvânt la substituirea unor jumătăţi de vers (ceva mai rar însă); unele versuri sunt marcate pentru modificare, dar fără să fi fost furnizat ceva în schimb.

Corecturile sunt scrise în grabă cu creionul şi adesea greu de distins, legându-se toate de vocabular şi metrică, nu de substanţa naraţiunii. Am impresia că tatăl meu a parcurs textul mulţi ani mai târziu (faptul că mai multe corecturi sunt făcute cu pixul roşu indică o dată ulterioară) şi a rectificat rapid

that struck him as he went – perhaps with a view to possible publication, though I know of no evidence that he ever actually proposed it.

I have taken up virtually all these late corrections into the text given in this book.

There are two notable differences in the presentation of *Völsungakviða en nýja* and *Guðrúnarkviða en nýja* in the manuscript. One concerns the actual organization of the poem. The Lay of the Völsungs following the opening section *Upphaf* ('Beginning') is divided into nine sections, to which my father gave titles in Norse without translation, as follows:

I Andvara-gull [Andvari's gold]
II Signý
III Dauði Sinfjötla [The Death of Sinfjötli]
IV Fœddr Sigurðr [Sigurd born]
V Regin
VI Brynhildr
VII Guðrún
VIII Svikin Brynhildr [Brynhild Betrayed]
IX Deild [Strife]

I have retained these titles in the text, but added translations, as above, to those which are not simply proper names. In the Lay of Gudrún, on the other hand, there is no division into sections.

To sections I, II, V, and VI in the Lay of the Völsungs, but not to the other five, explanatory prose head-notes are added (perhaps in imitation of the prose notes inserted by the compiler of the Codex Regius of the Edda).

tot ce i-a sărit în ochi pe măsură ce îl parcurgea – poate în vederea unei posibile publicări, deşi nu dispun de nici o dovadă că ar fi propus cuiva aşa ceva.

Am folosit practic toate acele corecturi târzii în textul prezentat în această carte.

Există două diferențe notabile între prezentările *Völsungakviða en nýja* şi *Guðrúnarkviða en nýja* din manuscris. Una priveşte organizarea efectivă a poemului. Cântul Völsungilor, care urmează secțiunii de deschidere *Upphaf* („Începutul"), este împărțit în nouă secțiuni, cărora tatăl meu le-a dat titluri în Norse, fără traducere, după cum urmează:

I Andvara-gull [Aurul lui Andvari]
II Signý
III Dauði Sinfjötla [Moartea lui Sinfjötli]
IV Fœddr Sigurðr [Se naşte Sigurd]
V Regin
VI Brunhilda
VII Guðrún
VIII Svikin Brynhildr [Brunhilda trădată]
IX Deild [Vrajba]

Am reținut aceste titluri în text, dar am adăugat traduceri, precum cele de mai sus, titlurilor care nu reprezintă simple nume proprii. În Cântul lui Gudrún, pe de altă parte, nu există împărțire în secțiuni.

Secțiunilor I, II, V şi VI din Cântul Völsungilor, dar nu şi celorlalte cinci, le-au fost adăugate note explicative în proză (poate ca o replică la notele în proză inserate de compilatorul Codexului Regius în Edda).

The marginal indications of the speakers in both poems are given exactly as they appear in the manuscript, as also are the indications of new 'moments' in the narrative.

The second difference in presentation between the two poems concerns the line-divisions. In *Upphaf,* alone of the sections of the Lay of the Völsungs, but throughout the Lay of Gudrún, the stanzas are written in eight short lines: that is to say, the unit of the verse, the half-line or *vísuorð,* is written separately:

Of old was an age
when was emptiness

(the opening of *Upphaf*). But apart from *Upphaf* the whole of the Lay of the Völsungs is written in long lines (without a metrical space between the halves):

Of old was an age when Ódin walked

(the opening of *Andvara-gull*). At the top of this page, however, my father wrote in pencil: 'This should all be written in short line form, which looks better – as in *Upphaf.*' I have therefore set out the text of the Lay of the Völsungs in this way.

Indicaţiile de pe margine, privind vorbitorii, sunt date în ambele poeme exact aşa cum apar ele în manuscris, aşa cum se întâmplă şi cu indicaţiile despre momentele „noi“ din naraţiune.

A doua diferenţă de prezentare dintre cele două poeme priveşte împărţirea versurilor. În *Upphaf,* singura secţiune din Cântul Völsungilor, şi mai apoi pe întreg parcursul Cântului lui Gudrún, strofele sunt scrise în opt versuri scurte: mai precis, elementul component al versului, semi-versul sau *vísuorð,* este scris separat:

În vechime fost-a o vreme
când era numai genunea

(deschiderea la *Upphaf*). Dar în afară de *Upphaf,* întreg Cântul Völsungilor este scris în versuri lungi (fără spaţiu metric între jumătăţi):

În vechime fost-a o vreme când Ódin umbla

(deschiderea din *Andvara-gull*). În capul acestei pagini, însă, tatăl meu a scris cu creionul: „Aici totul ar trebui scris în formă de vers scurt, care arată mai bine – ca în *Upphaf.*“ Drept urmare, am aşezat în acest fel textul Cântului Völsungilor.

§4 THE SPELLING OF NORSE NAMES

I have thought it best to follow closely my father's usage in respect of the writing of Norse names in an English context. The most important features, which appear in his manuscript of the poems with great consistency, are these:

The sound *ð* of voiced 'th' as in English 'then' is replaced by *d:* thus *Guðrún* becomes *Gudrún, Hreiðmarr* becomes *Hreidmar, Buðli* becomes *Budli, Ásgarðr* becomes *Ásgard.*

As two of these examples show, the nominative ending *-r* is omitted: so also *Frey, Völsung, Brynhild, Gunnar* for *Freyr, Völsungr, Brynhildr, Gunnarr.*

The letter *j* is retained, as in *Sinfjötli, Gjúki,* where it is pronounced like English 'y' in 'you' (Norse *Jórk* is 'York').

The only case where I have imposed consistency is that of the name of the god who in Norse is *Óðinn.* In his lecture notes my father naturally used the Norse form (which I have retained in the text of his lecture on the 'Elder Edda', p. 44). In the carefully written manuscript of the 'New Lays', on the other hand, he 'anglicized' it, changing *ð* to *d,* but (as generally in all such cases) retaining the acute accent indicating a long vowel. But he used two forms, favouring one or the other in different parts of the Lay of the Völsungs: *Ódin* and *Ódinn.* But in section VI, *Brynhildr,* where the name occurs frequently in the form *Ódinn,* he wrote (stanza 8) *Ódinn bound me, Ódin's chosen.* This is because in the Norse genitive *nn* changes to *ns*: *Óðins sonr,* 'son of Ódin'.

4. ORTOGRAFIA NUMELOR ÎN NORSE

M-am gândit că ar fi cel mai bine să urmăresc îndeaproape modul în care tatăl meu folosea scrierea numelor din Norse în contextul limbii engleze. Cele mai importante trăsături, care apar consistent în manuscrisul lui cu poeme, sunt acestea:

Sunetul *ð*, rostit „th", precum „then" în engleză, este înlocuit de *d:* ca atare, *Guðrún* devine *Gudrún, Hreiðmarr* devine *Hreidmar, Buðli* devine *Budli, Ásgarðr* devine *Ásgard.*

Aşa cum arată două din aceste exemple, terminaţia nominativă *-r* este omisă: ca atare apare, de asemenea, *Frey, Völsung, Brynhild, Gunnar,* în loc de *Freyr, Völsungr, Brynhildr, Gunnarr.*

Litera *j* este păstrată, cum ar fi în *Sinfjötli, Gjúki,* unde este pronunţată precum englezescul „y" din „you" *(Jórk* din Norse este „York").

Singura situaţie în care am impus principiul consistenţei a fost aceea a numelui zeului care în Norse este *Óðinn.* Bineînţeles, în notiţele lui de curs, tatăl meu folosea forma din Norse (pe care eu am păstrat-o în textul discursului său despre „Străvechea Edda" de la p. 45). Pe de altă parte, în manuscrisul îngrijit al „Noilor Cânturi", el a „anglicizat" numele, schimbând *ð* în *d,* dar (aşa cum se întâmplă în general în astfel de cazuri) reţinând accentul acut ca indicaţie a unei vocale prelungite. Însă el a folosit două forme, favorizând una sau cealaltă în diferite părţi ale Cântului Völsungilor: *Ódin* şi *Ódinn.* Însă în secţiunea VI, *Brynhildr,* unde numele apare des în forma *Ódinn,* el scria (strofa 8) *Lui Ódinn m-am legat, ales al lui Ódin.* Acest lucru s-a petrecut deoarece în Norse genitivul *nn* se schimbă în *ns: Óðins sonr,* „fiul lui Ódin".

§5 THE VERSE-FORM OF THE POEMS

The metrical form of these Lays was very evidently a primary element in my father's purpose. As he said in his letters to W.H. Auden, he wrote in 'the old eight-line *fornyrðislag* stanza', and I give here an abbreviated account of its nature.

There are three metres found in the Eddaic poems, *fornyrðislag*, *malaháttr*, and *ljóðaháttr* (on this last see the note to the Lay of the Völsungs, section V, lines 42–44, pp. 394–96); but here we need only consider the first, in which most of the narrative poems of the Edda are composed. The name *fornyrðislag* is believed to mean 'Old Story Metre' or 'Old Lore Metre' – a name which, my father observed, cannot have arisen until after later elaborations had been invented and made familiar; he favoured the view that the older name was *kviðuháttr,* meaning 'the "manner" for poems named *kviða',* since the old poems in *fornyrðislag,* when their names have any metrical import, are usually called *~kviða:* hence his names *Völsungakviða* and *Guðrúnarkviða*.

The ancient Germanic metre depended, in my father's words, on 'the utilization of the main factors of Germanic speech, *length* and *stress';* and the same rhythmical structure as is found in Old English verse is found also in *fornyrðislag*. That structure was expounded by my father in a preface to the revised edition (1940) of the translation of *Beowulf* by J.R. Clark-Hall, and reprinted in J.R.R. Tolkien, *The Monsters and the Critics and Other Essays* (1983). In that account he defined the nature of the Old English verse-structure in these words.

5. FORMA VERSIFICATĂ A POEMELOR

Forma metrică a acestor Cânturi a constituit fără îndoială un element de bază în demersul tatălui meu. Aşa cum spunea el în scrisorile către W.H. Auden, a scris „în vechea strofă *fornyrðislag*, de opt versuri", iar eu prezint aici o relatare pe scurt despre natura acesteia.

În poemele Eddaice se întâlnesc trei metrici, *fornyrðislag, malaháttr* şi *ljóðaháttr* (despre ultima, vezi nota de la Cântul Völsungilor, secţiunea V, versurile 42-44, pp. 395–97); aici însă trebuie să o luăm în considerare doar pe prima, în care sunt compuse cele mai multe dintre poemele narative din Edda. Se crede că termenul *fornyrðislag* înseamnă „Metru de Poveste Veche" sau „Metrul Vechii Cunoaşteri" – un termen care, după cum observa tatăl meu, nu are cum să fi apărut înainte de inventarea şi diseminarea elaborărilor poetice ulterioare; el susţinea opinia conform căreia termenul mai vechi era *kviðuháttr,* însemnând „«maniera» pentru poemele numite *kviða",* de vreme ce vechile poeme în *fornyrðislag,* atunci când numele lor au vreo însemnătate metrică, sunt de obicei denumite *~kviða:* de aici şi numele *Völsungakviða* şi *Guðrúnarkviða.*

Metrica antică germanică depindea, în cuvintele tatălui meu, de „utilizarea principalilor factori ai vorbirii germanice, de *lungime* şi *accent";* aceeaşi structură ritmică întâlnită în engleza veche se regăseşte şi în *fornyrðislag.* Acea structură a fost expusă de tatăl meu, într-o prefaţă a ediţiei revizuite (1940) a traducerii de la *Beowulf,* de către J.R. Clark-Hall şi retipărită în J.R.R. Tolkien, *Monştrii, criticii şi alte eseuri* (1983). În acea relatare el definea natura structurii de versificaţie din engleza veche cu aceste cuvinte:

The Old English line was composed of two opposed wordgroups or 'halves'. Each half was an example, or variation, of one of six basic patterns.

The patterns were made of *strong* and *weak* elements, which may be called 'lifts' and 'dips'. The standard lift was a *long stressed* syllable, (usually with a relatively high tone). The standard dip was an *unstressed* syllable, long or short, with a low tone.

The following are examples in modern English of normal forms of the six patterns:

<table>
<tr><td>A</td><td>falling-falling</td><td>knights in | ármour
4 1 4 1</td></tr>
<tr><td>B</td><td>rising-rising</td><td>the róar | ing séa
1 4 1 4</td></tr>
<tr><td>C</td><td>clashing</td><td>on hígh | móuntains
1 4 4 or 3 1</td></tr>
<tr><td rowspan="2">D</td><td>a falling by stages</td><td>bríght | árchàngels
4 3 2 1</td></tr>
<tr><td>b broken fall</td><td>bóld | brázenfàced
4 3 1 2</td></tr>
<tr><td>E</td><td>fall and rise</td><td>híghcrèsted | hélms
4 2 1 4 or 3</td></tr>
</table>

A, B, C have equal feet, each containing a lift and dip. D and E have unequal feet: one consists of a single lift, the other has a subordinate stress (marked `) inserted.

These are the normal patterns of four elements into which Old English words naturally fell, and into which modern English words still fall. They can be found in any passage of prose, ancient or modern. Verse of this kind differs from prose, *not* in re-arranging words to fit a special rhythm, repeated or varied in successive lines, but in choosing the simpler and more compact

Versurile din engleza veche au fost compuse din două grupuri de cuvinte opuse sau „jumătăţi“. Fiecare jumătate era un exemplu, sau variaţie, al unuia din cele şase tipare de bază.

Tiparele erau constituite din elemente *puternice* şi *slabe,* care pot fi numite „suişuri“ şi „coborâşuri“. Suişul standard însemna o silabă *prelung accentuată* (de obicei pe o tonalitate înaltă). Coborâşul standard însemna o silabă *neaccentuată*, lungă sau scurtă, rostită pe ton jos.

Iată exemple (din engleza modernă) de forme normale ale celor şase tipare:

A	în cădere – în cădere	*kníghts in / ármour*
		4 1 4 1
B	în urcare – în urcare	*the róar / ing séa*
		1 4 1 4
C	izbindu-se una de alta	*on hígh / móuntàins*
		1 4 4 sau 3 1
D	*a* în cădere etapizată	*bright / árchàngels*
		4 3 2 1
	b cădere abruptă	*bóld / brázenfàced*
		4 3 1 2
E	cădere şi urcare	*híghcrèsted / hélms*
		4 2 1 4 sau 3

A, B, C au picior egal, fiecare conţinând un suiş şi un coborâş. D şi E au picior inegal: unul constă dintr-un singur suiş, celălalt are inserat un accent subordonat (marcat cu ΄).

Acestea sunt tiparele normale ale celor patru elemente în care se încadrau în mod natural cuvintele din engleza veche şi în care se încadrează şi cuvintele din engleza modernă. Ele pot fi întâlnite în orice fragment de proză, veche sau modernă. Versurile de acest gen diferă de proză, *nu* prin rearanjarea cuvintelor astfel încât să se potrivească unui ritm special, repetat sau variat în versuri sucesive, ci în alegerea tiparelor

word-patterns and clearing away extraneous matter, so that these patterns stand opposed to one another.

The *selected* patterns were all of approximately equal metrical *weight**: the effect of loudness (combined with length and voice-pitch), as judged by the ear in conjunction with emotional and logical *significance*†. The line was thus essentially a *balance* of two equivalent blocks. These blocks might be, and usually were, of different pattern and rhythm. There was in consequence no common tune or rhythm shared by lines in virtue of being 'in the same metre'. The ear should not listen for any such thing, but should attend to the shape and balance of the halves. Thus *the róaring séa rólling lándward* is not metrical because it contains an 'iambic' or a 'trochaic' rhythm, but because it is a balance of B + A.

These patterns are found also in *fornyrðislag,* and can be readily identified in my father's Norse lays: as for example in stanza 45 of the Lay of Gudrún (p. 496), lines 2–6:

A	rúnes of héaling
D (*a*)	wórds wéll-gràven
B	on wóod to réad
E	fást bìds us fáre
C	to féast gládly

* To a full *lift* a value may be given. The *subordinate stresses* (reduced in force and lowered in tone) that appear in such compounds as *highcrèsted* may be given value 2. But reduction also occurs in other cases. For instance, the second of tho clashing stresses in a sentence; or of two juxtaposed words (of equal significance when separate), such as nouns and adjectives, tends to be reduced to approximate value 3. Using these rough values we see that the normal total value of each pattern is 10; C tends to be slightly lighter, and E to be slightly heavier.

† And so not purely phonetic, nor exactly measurable in figures (such as those used above) or by a machine.

mai simple şi mai compacte şi în înlăturarea lucrurilor inutile, pentru ca aceste tipare să apară drept opuse unul altuia.

Tiparele *selectate* au avut toate o *pondere** metrică aproximativ egală: efectul vocalităţii (combinată cu lungimea şi tonul vocal), judecată după ureche, în conjuncţie cu *semnificaţia* emoţională şi logică†. Versul devenea prin aceasta în mod esenţial un *echilibru* între două blocuri echivalente. Aceste blocuri ar putea fi, şi de obicei erau, de tipare şi ritmuri diferite. În consecinţă, nu exista o tonalitate comună sau un ritm comun împărtăşite de versuri în virtutea cerinţei de „a fi în acelaşi metru". Urechea nu trebuie să asculte astfel de lucruri, ci doar să fie atentă la forma şi echilibrul dintre jumătăţi. Drept urmare, expresia *the róaring séa rólling lándward* (marea tunătoare rostogolindu-se spre ţărm – n.tr.) nu este metrică deoarece conţine un ritm „iambic" sau unul „trohaic", ci pentru că reprezintă un echilibru între B + A.

Aceste tipare se regăsesc şi în *fornyrðislag,* şi pot fi uşor identificate în cânturile tatălui meu scrise în Norse: aşa cum se întâmplă, de exemplu, în strofa 45 din Cântul lui Gudrún (p. 497), versurile 2-6:

A	rúnes of héaling
D(a)	wórds wéll-gràven
B	on wóod to réad
E	fást bìds us fáre
C	to féast gládly

* Un *suiş* complet poate primi valoarea 4. *Accentele subordonate* (reduse ca forţă şi coborâte ca tonalitate) care apar în cuvinte compuse precum *highcrèsted* pot primi valoarea 2. Însă reducerea apare şi în alte cazuri. De exemplu, al doilea din cele două accente antagonice dintr-o propoziţie; sau din două cuvinte juxtapuse (de semnificaţie egală când sunt luate separat), cum ar fi substantivele şi adjectivele, tind să fie reduse la valoarea aproximativă 3. Folosindu-se aceste valori brute, observăm că valoarea totală normală a fiecărui tipar este 10; C tinde să fie uşor mai mic şi E uşor mai mare.

† Şi, ca atare, nu pur fonetic şi nici tocmai măsurabil în cifre (precum cele folosite mai sus) sau de către o maşină.

In the variations on the 'basic patterns' ('overweighting', 'extension', etc.) described in my father's account there are indeed differences in Old Norse from Old English, tending to greater brevity; but I will enter only into the most radical and important difference between the verse-forms, namely, that all Norse poetry is 'strophic', or 'stanzaic', that is, composed in strophes or stanzas. This is in the most marked contrast to Old English, where any such arrangements were altogether avoided; and my father wrote of it (see p. 16): 'In Old English breadth, fullness, reflection, elegiac effect, were aimed at. Old Norse aims at seizing a situation, striking a blow that will be remembered, illuminating a moment with a flash of lightning – and tends to concision, weighty packing of the language in sense and form, and gradually to greater regularity of form of verse.'

'The norm of the strophe (for *fornyrðislag*),' he said, 'is four lines (eight half-lines) with a complete pause at the end, and also a pause (not necessarily so marked) at the end of the fourth half-line. But, at least as preserved, the texts in the manuscripts do not work out regularly on this plan, and great shufflement and lacuna-making has gone on among editors (so that one can never tell to a strophe or two what references refer to in different editions).'

Noting that this variability in the length of the strophes occurs in some of the earlier and least corrupt texts, and that '*Völundarkviða,* undoubtedly an ancient poem, is particularly irregular and particularly plagued by editors (who are much more daring and wilful in Old Norse than in Old English)', he accepted the view that, in the main, this freedom should be seen as an archaic feature. 'The strict strophe

În variaţiile la „tiparele de bază" („suprapondere", „extensie" etc.) descrise în discursul tatălui meu există într-adevăr diferenţe între Vechea Norse şi engleza veche, tinzând către o mai mare concizie a exprimării; însă eu voi discuta doar despre cea mai importantă şi mai radicală diferenţă dintre cele două forme de versuri, mai exact despre faptul că întreaga poezie Norse este „strofică", adică este în întregime compusă din strofe. Acest fapt se află în cel mai evident contrast cu engleza veche, unde astfel de aranjamente erau evitate cu desăvârşire; iar tatăl meu a scris despre asta (vezi p. 17): „În engleza veche se urmăreau efecte precum amplitudinea, deplinătatea, reflectarea, elegia. Poeziile din Vechea Norse urmăresc să *surprindă o situaţie,* să dea o lovitură care va fi ţinută minte, să lumineze o clipă printr-o străfulgerare – şi tind spre concizie şi împachetare bine cântărită a limbajului în sens şi formă, şi treptat spre o mai mare regularitate a formei versului".

„Norma strofei (pentru *fornyrðislag),* spunea el, este de patru versuri (opt semi-versuri) cu o pauză completă la final, şi o altă pauză (nu neapărat marcată ca atare) la sfârşitul celui de-al patrulea semi-vers. Însă, cel puţin din ce s-a păstrat, textele din manuscrise nu se desfăşoară în mod regulat conform acestui plan, iar între diverşii editori au apărut mari schimbări de texte şi generări de lacune (astfel încât nimeni nu poate spune vreodată cu certitudine despre multe dintre strofe ce referinţe există despre ele şi în ce ediţii diferite)."

Notând aici că această varietate de lungime a strofelor apare în unele din textele mai vechi şi mai puţin corupte, şi că *„Völundarkviða,* neîndoielnic un poem antic, este în special neregulat şi deformat de către editori (care sunt mult mai îndrăzneţi şi mai dornici de a întreprinde ceva în Vechea Norse decât în engleza veche)", tatăl meu a acceptat opinia conform căreia, în principial, această libertate ar trebui văzută ca o trăsătură arhaică. „Strofa strictă

had not fully developed, any more than the strict line limited syllabically'; in other words, the strophic form was a Norse innovation, and developed only gradually.

In my father's Lays the strophic form is entirely regular, and the half-line tends to brevity and limitation of syllables.

Alliteration

Old Norse poetry follows precisely the same principles in the matter of 'alliteration' as does Old English poetry. Those principles were formulated thus by my father in his account of Old English metre cited earlier.

One full lift in each half-line must alliterate. The 'key alliteration' was borne by the *first lift* in the *second* half. (This sound was called by Snorri Sturluson *höfuðstafr,* whence the term 'head-stave' used in English books.) With the headstave the stronger lift in the first half-line *must* alliterate, and both lifts may do so. In the second half-line the second lift *must not* alliterate.

Thus, in the opening section of the Lay of the Völsungs, *Upphaf,* in the thirteenth stanza, lines 5–6, *the deep Dragon / shall be doom of Thór,* the *d* of *doom* is the head-stave, while in Snorri's terminology the *d* of *deep* and *Dragon* are the *stuðlar,* the props or supports. The *Th* of *Thór*, the second lift of the second half-line, does not alliterate. It will be seen that in *Upphaf* both lifts of the first half do in fact alliterate with the head-stave in the majority of cases.

It is important to recognize that in Germanic verse 'alliteration' refers, not to *letters*, but to *sounds;* it is the agreement of the *stressed elements* beginning with *the same consonant,* or with *no consonant:* all vowels 'alliterate' with one another, as in the opening line of *Upphaf, Of old was an age / when was emptiness.* In English the phonetic agreement is

nu se dezvoltase pe deplin, nu mai mult decât versul strict limitat silabic"; cu alte cuvinte, forma strofică a reprezentat o inovaţie în Norse şi s-a dezvoltat doar treptat.

În Cânturile tatălui meu, forma strofică este în întregime regulată, iar semi-versurile tind către regulile şi limitările silabelor.

Aliteraţia

Poezia în Vechea Norse urmează cu exactitate aceleaşi principii din punct de vedere al „aliteraţiilor" ca şi poezia în engleza veche. Aceste principii au fost astfel formulate de tatăl meu în discursul lui despre metrica englezei vechi, citat mai devreme.

Un suiş deplin în fiecare semi-vers trebuie să însemne aliteraţie. „Aliteraţia cheie" s-a născut prin *primul suiş* din *cea de-a doua jumătate.* (Snorri Sturluson a botezat acest sunet *höfuðstafr,* de unde şi termenul „head-stave" folosit în cărţile englezeşti [strofă-reper – n.tr.]). Faţă de acest sunet, suişul mai accentuat din primul semi-vers *trebuie* să intre în aliteraţie, şi astfel pot proceda ambele suişuri. În al doilea semi-vers, al doilea suiş *nu trebuie* să intre în aliteraţie.

Ca atare, în secţiunea de deschidere a Cântului Völsungilor, *Upphaf,* în strofa 13, versurile 5-6, *the deep Dragon / shall be doom of Thór, d* din *doom* este reperul, în timp ce în terminologia lui Snorri, *d* din *deep* şi din *Dragon* sunt *stuðlar,* proptelele sau suporţii. *Th* din *Thór,* al doilea suiş al celui de-al doilea semi-vers, nu intră în aliteraţie. Se va vedea că în *Upphaf* ambele suişuri din prima jumătate sunt, de fapt, în aliteraţie cu strofa-reper în majoritatea cazurilor.

Este important de precizat faptul că în versul germanic „aliteraţia" se referă nu la *litere,* ci la *sunete;* este vorba de convenţia *elementelor accentuate* care încep cu *aceeaşi consoană,* sau *fără consoană;* toate vocalele „aliterează" una cu alta, ca în versul de deschidere din *Upphaf, Of old was an age / when was emptiness.* În engleză, convenţia fonetică este

§6 NOTES ON THE POEMS, BY THE AUTHOR

Together with the manuscript of the New Lays were placed some small slips of paper on which my father made some interpretative remarks about them. They were written very rapidly in ink or in pencil, and in the case of (iv) in pencil overwritten and added to in ink, clearly at the same time. It seems impossible to put any even relative date on them; a sense of distance and detachment may be artificial.

(i)

After the mythical introduction and the account of the Hoard, the Lay turns to the Völsung-family, and traces the history of Völsung, Sigmund, and Sigurd. The chief part is the tragedy of Sigurd and Brynhild, which is of interest for itself; but the whole is given unity as a study of the way in which a wilful deed of Loki, the purposeless slaying of Otr, and his ruthless method of extricating Ódin and himself from the peril into which this deed has brought them sets in motion a curse that at the last brings Sigurd to his death. The full working of this curse is only hastened by Ódin's own interventions – to provide Sigurd with horse and weapon fit for his task, and to provide him with a fit bride, the fairest of all Ódin's Valkyries, Brynhild. (It appears that Ódin purposes through Sigurd to punish the family of Hreidmar (Fáfnir and Regin) for the exaction of the ransom of Otr.) In the story of Sigurd

Here this text breaks off.

6. NOTELE AUTORULUI ASUPRA POEMELOR

Alături de manuscrisul Noilor Cânturi am găsit mai multe bileţele de hârtie pe care tatăl meu a notat câteva remarci interpretative despre poeme. Însemnările au fost scrise rapid, cu cerneală sau creion, iar în cazul (iv) în creion peste care s-a scris apoi cu cerneală, în mod clar în acelaşi timp. Pare imposibilă datarea, fie şi măcar relativă, a vreunuia dintre ele; orice senzaţie de distanţă şi detaşare poate fi artificială.

(i)

După introducerea mitică şi relatarea despre Hoardă, Cântul se îndreaptă spre familia Völsungilor şi urmăreşte istoria lui Völsung, a lui Sigmund şi a lui Sigurd. Partea cea mai importantă este tragedia lui Sigurd şi a Brunhildei, care este interesantă în sine; însă întregul capătă unitate ca studiu al modului în care o faptă intenţionat rea a lui Loki, omorârea fără sens a lui Otr şi metoda sa lipsită de scrupule de a se feri, pe sine şi pe Ódin, din calea pericolului provocat de fapta sa declanşează un blestem care, în cele din urmă, îl duce pe Sigurd la moarte. Ódin nu face decât să accelereze acest blestem prin intervenţiile sale – atunci când îi oferă lui Sigurd un cal şi o armă pe măsura sarcinii pe care trebuie să o îndeplinească, şi când îi oferă o mireasă pe potrivă, cea mai frumoasă dintre toate Valkyriile lui Ódin, Brunhilda. (Se pare că Ódin îşi propune ca prin Sigurd să pedepsească familia lui Hreidmar (Fáfnir şi Regin) pentru însuşirea răsplăţii lui Otr.) În povestea lui Sigurd

Aici textul se opreşte brusc.

(ii)

Grímhild, wife of Gjúki King of the Burgundians (or Niflungs), is the chief agent of evil, not because of any farsighted plans of wickedness: she is rather an example of that wickedness that looks only to each situation as it occurs, and sticks at nothing to gain from it what seems immediately profitable. She is 'grey with wisdom' being a witch in lore and still more skilled in the reading of minds and hearts to use their weaknesses and follies. Her will dominates her daughter Gudrún and her oldest son Gunnar. Gudrún is a simple maiden, incapable of any great plans for profit or vengeance. She falls in love with Sigurd, and for herself has no further motive. A sensitive but weak character, she is capable of disastrous speech or action under provocation. The occasions of this that are described are her fatal retort to the taunting of Brynhild, which more than anything is the immediate cause of Sigurd's murder, and in the sequel, the Slaying of the Niflungs, her terrible deeds at the end when driven to madness and despair.
Gunnar is a hot impatient character, dominated by Grímhild. Though not too stupid to perceive prudence, in cases of doubt or difficulty he becomes fey and reckless, turning to violence.

(iii)

After Sigurd was slain, Brynhild took her own life, and they were both burned on one pyre. Gudrún did not take her own life, but for grief was for a time half-witless. She would not look upon her kinsmen nor upon her mother, and dwelt apart in a house in the woods. There after a while she began to weave in a tapestry the history of the Dragonhoard and of Sigurd.

(ii)

Grímhilda, soţia lui Gjúki, regele burgunzilor (sau niflungilor) este principalul agent al răului, nu din pricina vreunor ample planuri ticăloase: ea este mai degrabă un exemplu al acelei ticăloşii care socoteşte fiecare situaţie în parte, pe măsură ce aceasta apare, şi care nu are nici un scrupul în a face orice ca să scoată din respectiva situaţie maximum de profit imediat. Ea este „încărunţită-n înţelepciune“, fiind o vrăjitoare cu adâncă ştiinţă, şi totuşi mai talentată în citirea minţilor şi a inimilor altora, cu scopul de a le exploata slăbiciunile şi greşelile. Voinţa ei îi domină pe Gudrún, fiica sa, şi pe Gunnar, fiul ei cel mai vârstnic.

Gudrún este o simplă fecioară, incapabilă să ticluiască planuri mari prin care să obţină câştig sau răzbunare. Ea se îndrăgosteşte de Sigurd, iar pentru ea un astfel de motiv este îndeajuns. Caracter sensibil, dar slab, Gudrún este în stare de discursuri sau de acţiuni înveninate, dacă este provocată. Ocaziile descrise pentru astfel de acţiuni sunt decizia ei fatală de ademenire a Brunhildei, care mai mult ca orice reprezintă cauza imediată a asasinării lui Sigurd, cât şi, ulterior, Uciderea niflungilor, acestea fiind păcatele ei cumplite din final, când este împinsă spre nebunie şi disperare.

Gunnar este un personaj plin de nerăbdare şi impulsiv, dominat de Grímhilda. Deşi nu atât de nesăbuit încât să renunţe complet la prudenţă, în caz de îndoială sau de dificultate el îşi pierde cumpătul, recurgând la violenţă.

(iii)

După ce a fost ucis Sigurd, Brunhilda s-a sinucis şi amândoi au fost arşi pe un rug comun. Gudrún nu s-a sinucis, dar durerea a făcut-o să îşi piardă minţile o vreme. Nu i-a mai păsat de neamuri sau de mama ei, retrăgându-se de una singură într-o casă în pădure. Acolo, după o vreme, a început să ţeasă pe o tapiserie istoria comorii Dragonului şi a lui Sigurd.

Atli son of Budli became king of the Huns, ancient enemies of the Burgundians, who had before slain his father.* His power growing great becomes a threat to Gunnar, who is now king in his father Gjúki's stead; and as Högni his brother had foretold they miss now the valour of King Sigurd their sworn-brother.

(iv)

This lay [i.e. *Guðrúnarkviða en nýja*] is a sequel to the Lay of Sigurd and assumes knowledge of it, though by the device of Gudrún's tapestry the history of the accursed Hoard and of Sigurd is brought to mind and outlined at the beginning. In the former Lay it was told how the dominion of the Gods was from the first threatened with destruction. Ódin, Lord of Gods and Men, begets in the world many mighty men, whom he gathers in Valhöll to be his companions in the Last Battle. One family in especial he singles out, the Völsungs,** all of whom are his chosen warriors, and one, Sigurd son of Sigmund, is to be the chief of all, their leader in the Last Day; for Ódin hopes that by his hand the Serpent shall in the end be slain, and a new world made possible. None of the Gods can accomplish this, but only one who has lived on Earth first as a mortal, and died. (This motive of the special function of Sigurd is an invention of the present poet, or an interpretation of the Norse sources in which it is not explicit.)

---

* In the Lay of the Völsungs Gunnar sang of the slaying of Budli's brother by the Burgundias (VII.15): and the same is said in the Lay of Gudrún, stanza 4.

** After *the Völsungs* my father wrote *(the Chosen)*, but struck this out. An etymological speculation on the origin of the name which (at any rate at one time) he favoured associated it with Germanic words meaning 'choose'.

Atli, fiul lui Budli, a devenit rege al hunilor, vechii duşmani ai burgunzilor, cei care anterior îi uciseseră tatăl*. Cum puterea lui crescu nespus, el deveni o ameninţare pentru Gunnar, ajuns acum rege în locul tatălui său, Gjúki; în plus, aşa cum prezisese fratele lui, Högni, amândoi simt acum lipsa viteazului rege Sigurd, fratele lor de cruce.

(iv)

Acest cânt [Guðrúnarkviða en nýja] este o urmare a Cântului lui Sigurd şi presupune cunoaşterea lui, deşi prin intermediul tapiseriei lui Gudrún istoria comorii blestemate şi cea a lui Sigurd sunt scoase la iveală şi subliniate de la bun început. În Cântul anterior s-a povestit cum domnia Zeilor a fost încă de la începuturi ameninţată cu distrugerea. Ódin, Stăpânul Zeilor şi al Oamenilor, zămisleşte mulţi oameni puternici, pe care îi adună în Valhala pentru a-i fi camarazi în Ultima Bătălie. El remarcă în mod special o familie, Völsungii**, cu toţii fiind războinicii lui aleşi, iar unul dintre ei, Sigurd, fiul lui Sigmund, este menit să devină căpetenia tuturor, conducătorul lor din Ultima Zi; căci Ódin speră ca de mâna lui să moară Şarpele în cele din urmă, pentru ca o nouă lume să devină posibilă. Nici unul dintre Zei nu poate realiza asta, ci doar cineva care a trăit mai întâi pe Pământ ca muritor, şi a murit. (Acest motiv al funcţiei speciale îndeplinite de Sigurd este o invenţie a poetului sau o interpetare a surselor din Norse în care acest lucru nu este explicit).

* În Cântul Völsungilor, Gunnar cântă despre măcelărirea fratelui lui Budli de către burgunzi (VII, 15) şi acelaşi lucru se spune şi în Cântul lui Gudrún, strofa 4.

** După *Völsungi,* tatăl meu a scris *(Alesul),* dar a tăiat cuvântul. E o speculaţie etimologică asupra originii numelui pe care el (măcar o dată) l-a preferat asociat cu cuvintele germanice însemnând „a alege“.

Evil is not, however, to be found only in the everwatchful host of the Enemies of Gods and Men. It is found also in Ásgard itself in the person of Loki, by whose deeds, wilful, merely mischievous, or wholly malicious, the counsels and hopes of Ódin seem ever turned awry or defeated. Yet Loki is seen ever walking the world at the left hand of Ódin, who does not rebuke him, nor dismiss him, nor refuse the aid of his cunning. At Ódin's right hand there walks another figure, a nameless shadow. It would seem that this poet (seeing that the Northern Gods represent but written large the ways of Men in the hostile world) has taken this old legend to symbolize Man's prudence and wisdom and its ever present accompaniment of folly and malice that defeats it, only to bring forth greater heroism and deeper wisdom; while ever at the right hand walks the shadow that is neither Ódin nor Loki but in some aspect Fate, the real story that must be blended of both. Yet Ódin is master of the Three and the final outcome will resemble rather the hope of Ódin than the malice (shorter sighted) of Loki. Ódin at times gives expression to this, saying that his hope looks out beyond the seeming disasters of this world. Though Ódin's chosen come all to an evil end or untimely death, that will only make them of greater worth for their ultimate purpose in the Last Battle.

On this in many ways mysterious writing see the commentary on the *Upphaf* of the Lay of the Völsungs, and the commentary on the first section of the poem, *Andvari's Gold,* stanza 1.

In conclusion, this seems a suitable place to refer to remarks of my father's that bear upon, but have no (at any rate overt)

În orice caz, răul nu este de găsit doar în veşnic vigilenta oaste a Duşmanilor Zeilor şi ai Oamenilor. El se află, de asemenea, chiar în Ásgard, în persoana lui Loki, prin ale cărui fapte, intenţionate, doar răutăcioase sau de-a dreptul duşmănoase, sfaturile şi speranţele lui Ódin par să fie mereu subminate sau zdrobite.

Şi totuşi, Loki este văzut mergând mereu prin lume la stânga lui Ódin, care nu îl respinge şi nici nu îl alungă, după cum nici nu refuză ajutorul vicleşugurilor lui. În dreapta lui Ódin păşeşte un alt personaj, o umbră fără nume. Se pare că acest poet (constatând că Zeii Nordici reprezintă la scară mare calea parcursă de Om într-o lume ostilă) a folosit această veche legendă ca să simbolizeze prudenţa şi înţelepciunea Omului, dar şi omniprezenţa greşelii şi a răutăţii care îl învinge, doar pentru ca la lumină să iasă un eroism şi mai mare şi o înţelepciune şi mai profundă; căci întotdeauna în dreapta merge umbra care nu este nici Ódin, nici Loki, ci din unele puncte de vedere Soarta, povestea adevărată care trebuie să reprezinte un amestec al ambelor principii. Cu toate acestea, Ódin este stăpânul celor Trei, iar rezultatul final va semăna mai degrabă cu speranţa lui Ódin decât cu răutatea (lipsită de prevedere) a lui Loki. Din când în când Ódin exprimă acest lucru, spunând că speranţa lui trece dincolo de dezastrele aparente ale acestei lumi. Deşi aleşii lui Ódin sfârşesc toţi din pricina răului sau a unei morţi timpurii, asta îi va face şi mai valoroşi pentru scopul lor suprem din Ultima Bătălie.

Despre această scriere în multe privinţe misterioasă, vezi comentariul din *Upphaf* despre Cântul Völsungilor, şi comentariul despre prima secţiune a poemului, *Aurul lui Andvari,* strofa 1.

În concluzie, mi se pare un moment potrivit ca să fac referire la unele remarci ale tatălui meu care îşi pun amprenta asupra *Guðrúnarkviða en nýja,* fără a avea

VÖLSUNGAKVIÐA EN NÝJA

eða

SIGURÐARKVIÐA EN MESTA

VÖLSUNGAKVIÐA EN NÝJA

UPPHAF
(Beginning)

1 Of old was an age
when was emptiness,
there was sand nor sea
nor surging waves;
unwrought was Earth,
unroofed was Heaven –
an abyss yawning,
and no blade of grass.

2 The Great Gods then
began their toil,
the wondrous world
they well builded.
From the South the Sun
from seas rising
gleamed down on grass
green at morning.

3 They hall and hallow
high uptowering,
gleaming-gabled,
golden-posted,

VÖLSUNGAKVIDA EN NÝJA

UPPHAF
(Începutul)

1 În vechime fost-a o vreme
când era numai genunea,
nu era nisip, nici mare,
nici valuri mişcătoare;
nesăvârşit era Pământul,
nezăgăzuit era Cerul –
un hău căscându-se
şi nici un fir de iarbă.

2 Şi-atunci Măreţii Zei
îşi începură truda,
şi lumea minunată
temeinic o clădiră.
Dinspre Sud, Soarele
'nălţându-se din ape
strălucea peste iarba
crudă a dimineţii.

3 Zidiră săli şi-altare
urcând până-n înalturi
frontoane sclipitoare,
coloane daurite,

Upphaf

rock-hewn ramparts
reared in splendour,
forge and fortress
framed immortal.

4 Unmarred their mirth
in many a court,
where men they made
of their minds' cunning;
under hills of Heaven
on high builded
they lived in laughter
long years ago.

5 Dread shapes arose
rom the dim spaces
over sheer mountains
by the Shoreless Sea,
friends of darkness,
foes immortal,
old, unbegotten,
out of ancient void.

6 To the world came war:
the walls of Gods
giants beleaguered;
joy was ended.
The mountains were moved,
mighty Ocean
surged and thundered,
the Sun trembled.

Upphaf

cu metereze cioplite-n piatră,
ridicându-se în splendoare,
fierărie şi fortăreață
întru veşnicie fondate.

4 Neîntinată fericirea lor
în curțile în care
pe om îl plăsmuiră
dintr-a minții lor sclipire;
sub dealurile Cerurilor
clădite în înalturi
sălăşluit-au în voioşie
în anii de demult.

5 Forme-nfricoşate se iviră
din locurile-umbrite
de peste munții-abrupți
de lângă Marea Nețărmurită,
prieteni ai întunecimii,
vrăjmaşi fără de moarte,
bătrâni, nezămisliți,
din vechiul vid venind.

6 Războiul cuprinse lumea:
ale Zeilor ziduri
uriaşii le împresurară;
iar bucuria se sfârşi.
Munții se urniră,
măreţul Ocean
se zbuciumă şi vui,
iar Soarele se cutremură.

Upphaf

7 The Gods gathered
on golden thrones,
of doom and death
deeply pondered,
how fate should be fended,
their foes vanquished,
their labour healed,
light rekindled.

8 In forge's fire
of flaming wrath
was heaviest hammer
hewn and wielded.
Thunder and lightning
Thór the mighty
flung among them,
felled and sundered.

9 In fear then fled they,
foes immortal,
from the walls beaten
watched unceasing;
ringed Earth around
with roaring sea
and mountains of ice
on the margin of the world.

*

10 A seer long silent
her song upraised –
the halls hearkened –

Upphaf

7 Zeii adunați
pe tronuri daurite,
la soartă şi la moarte
adânc cugetară,
cum să înfrunte-urgia,
vrăjmaşii să-i învingă,
lucrarea să-şi refacă,
lumina iar s-aprindă.

8 În focul vetrei
în furia flăcărilor
se făuri şi pregăti
cel mai masiv ciocan.
Tunet şi fulger
Thór cel puternic
azvârli între ei,
doborându-i şi împrăştiindu-i.

9 De fric-atunci fugiră
vrăjmaşii făr' de moarte,
de la ziduri izgoniți
şi priviți fără-ncetare;
Pământu-l încercuiră
cu marea vuitoare
şi cu munți de gheață
la marginea lumii.

*

10 O văzătoare, ce îndelung tăcuse,
cântul îşi înălță –
sălile o ascultară –

Upphaf

on high she stood.
Of doom and death
dark words she spake,
of the last battle
of the leaguered Gods.

11 'The horn of Heimdal
I hear ringing;
the Blazing Bridge
bends neath horsemen;
the Ash is groaning,
his arms trembling,
the Wolf waking,
warriors riding.

12 The sword of Surt
smoketh redly;
the slumbering Serpent
in the sea moveth;
a shadowy ship
from shores of Hell
legions bringeth
to the last battle.

13 The wolf Fenrir
waits for Ódin,
for Frey the fair
the flames of Surt;
the deep Dragon
shall be doom of Thór –
shall all be ended,
shall Earth perish?

Upphaf

în înalturi ea şedea.
De soartă şi de moarte
aprige vorbe rosti,
de bătălia cea de pe urmă
a Zeilor împresuraţi.

11 – Cornul lui Heimdal
îl aud sunând;
Podul Învăpăiat
se înclină sub călăreţi;
Frasinul geme,
cu ramurile-i tremurânde,
Lupul se trezeşte,
războinicii gonesc.

12 Sabia lui Surt
fumegă sângerie;
Şarpele adormit
se mişcă în mare;
o corabie umbrită
de pe malurile Infernului
aduce oştirile
la bătălia cea de pe urmă.

13 Lupul Fenrir
îl aşteaptă pe Ódin,
pe frumosul Frey
flăcările lui Surt;
adâncul Dragon
îi va fi osândă lui Thór –
oare se va sfârşi totul,
oare pieri-va Pământul?

Upphaf

14 If in day of Doom
one deathless stands,
who death hath tasted
and dies no more,
the serpent-slayer,
seed of Ódin,
then all shall not end,
nor Earth perish.

15 On his head shall be helm,
in his hand lightning,
afire his spirit,
in his face splendour.
The Serpent shall shiver
and Surt waver,
the Wolf be vanquished
and the world rescued.'

*

16 The Gods were gathered
on guarded heights,
of doom and death
deep they pondered.
Sun they rekindled,
and silver Moon
they set to sail
on seas of stars.

Upphaf

14 Dacă în ziua Osândei
ridica-se-va un nemuritor,
ce a trecut prin moarte
şi acum nu mai moare,
biruitorul şarpelui,
din stirpea lui Ódin,
atunci nu se va sfârşi totul,
iar Pământul nu va pieri.

15 Pe cap va purta coif,
în mână fulger,
spiritu-i va fi înflăcărat,
iar splendoarea-i va încununa chipul.
Şarpele se va înfiora,
Surt va şovăi,
Lupul va fi învins
şi lumea va fi salvată.

*

16 Zeii se-adunară
pe culmi străjuite,
la soartă şi la moarte
adânc cugetară.
Soarele îl reaprinseră,
şi argintia Lună
o trimiseră să plutească
pe mările de stele.

Upphaf

17 Frey and Freyia
fair things planted,
trees and flowers,
trembling grasses;
Thór in chariot
thundered o'er them
through Heaven's gateways
to the hills of stone.

18 Ever would Ódin
on earth wander
weighed with wisdom
woe foreknowing,
the Lord of lords
and leaguered Gods,
his seed sowing,
sire of heroes.

19 Valhöll he built
vast and shining;
shields the tiles were,
shafts the rafters.
Ravens flew thence
ver realms of Earth;
at the doors an eagle
darkly waited.

20 The guests were many:
grim their singing,

Upphaf

17 Frey şi Freya
frumoase lăstare sădiră,
copaci şi flori,
ierburi tremurătoare;
Thór în caru-i
tună deasupră-le
prin porțile Cerurilor
pân' la dealurile de piatră.

18 Mereu de-atunci Ódin
prin lume pribegi
copleşit de înțelepciune
şi de năpasta ce va să vină,
Stăpânul stăpânilor
şi-al Zeilor împresurați,
sădindu-şi sământa,
părintele eroilor.

19 Valhala o clădi
imensă şi strălucitoare;
cu scuturi ca țigle,
cu sulițe ca grinzi.
Corbii zburau într-acolo
peste ținuturile Pământului;
la uşi un vultur
străjuia posomorât.

20 Oaspeții erau mulți:
aprig le era cântul,

I

ANDVARA-GULL

(Andvari's Gold)

Here first is told how Ódin and his companions were trapped in the house of the demon Hreidmar, and his sons. These dwelt now in the world in the likeness of men or of beasts.

1 Of old was an age
when Ódin walked
by wide waters
in the world's beginning;
lightfooted Loki
at his left was running,
at his right Hœnir
roamed beside him.

2 The falls of Andvari
frothed and murmured
with fish teeming
in foaming pools.
As a pike there plunged

I

ANDVARA-GULL
(Aurul lui Andvari)

Aici se povesteşte prima dată cum Ódin şi însoţitorii săi au fost prinşi în casa demonului Hreidmar şi a fiilor lui. Aceştia sălăşluiau acum în lume sub înfăţişare de oameni sau de fiare.

1 În vechime fost-a o vreme
când Ódin umbla
pe lângă ape-ntinse
la începutul lumii;
Loki cel iute de picior
la stânga-i alerga,
iară în dreapta Hœnir
cutreiera alături.

2 Cascadele lui Andvari
se-nvolburau şi susurau
cu peşti ticsite
în ochiuri înspumate.
Ca o ştiucă se afunda acolo
prada vânându-şi

I Andvari's Gold

his prey hunting
Dwarf Andvari
from his dark cavern.

3 There hunted hungry
Hreidmar's offspring:
the silver salmon
sweet he thought them.
Otr in otter's form
there ate blinking,
on the bank brooding
of black waters.

4 With stone struck him,
stripped him naked,
Loki lighthanded,
loosing evil.
The fell they flayed,
fared then onward;
in Hreidmar's halls
housing sought they.

5 There wrought Regin
by the red embers
rune-written iron,
rare, enchanted;
of gold things gleaming,
of grey silver,
there Fáfnir lay
by the fire dreaming.

I Aurul lui Andvari

Piticul Andvari
din peştera-i întunecată.

3 Acolo vânau flămânde
vlăstarele lui Hreidmar;
argintiul somon
dulce-l mai socoteau.
Otr în chip de vidră
acolo clipind mânca,
pe ţărm cugetând
la apele negre.

4 Cu piatra îl lovi,
jupuindu-i pielea,
Loki cel iute de mână,
provocând răul.
Blana o jupuiră,
pornind apoi mai departe;
în sălile lui Hreidmar
găzduire căutară.

5 Acolo făurea Regin
lângă tăciunii încinşi
fierul scrijelit cu rune,
rar şi fermecat;
la daurite străluciri,
la argintul cenuşiu,
acolo şedea Fáfnir
visând lângă foc.

I Andvari's Gold

Hreidmar 6 'Do fetters fret you,
folk of Ásgard?
Regin hath wrought them
with runes binding.
Redgolden rings,
ransom costly,
this fell must fill,
this fur cover!'

7 Lightshod Loki
over land and waves
to Rán came running
in her realm of sea.
The queen of Ægir
his quest granted:
a net she knotted
noosed with evil.

Loki 8 'What fish have I found
in the flood leaping,
rashly roaming?
Ransom pay me!'

Andvari I am Andvari.
Óin begot me
to grievous fate.
Gold I bid thee!'

Loki 9 'What hides thy hand
thus hollow bending?'

I Aurul lui Andvari

Hreidmar 6 – Vă supără lanțurile,
popor al Ásgardului?
Regin le-a făurit
cu rune juruite.
Inele roș'-aurii,
scumpă răscumpărare,
această piele trebuie să umple,
această blană să acopere!

7 Loki cel iute
peste pământuri și ape
la Rán veni alergând
în regatul ei din mare.
Regina lui Æegir
ruga-i împlini:
o plasă-i împleti
și i-o croi cu rău.

Loki 8 – Ce pește am găsit
în șuvoi sărind,
cutreierând grăbit?
Răsplată plătește-mi!

Andvari – Eu sunt Andvari.
Din Óin zămislit
pentru-o soartă amară.
Aur îți dau!

Loki 9 – Ce cerc găurit
mâna-ți ascunde?

I Andvari's Gold

Andvari 'The ring is little –
let it rest with me!'
Loki 'All, Andvari,
all shalt render,
light rings and heavy,
or life itself!'

10 (The Dwarf spake darkly
from his delvéd stone:)
Andvari 'My ring I will curse
with ruth and woe!
Bane it bringeth
to brethren two;
seven princes slays;
swords it kindles –
end untimely
of Ódin's hope.'

11 In Hreidmar's house
they heaped the gold.
Hreidmar 'A hair unhidden
I behold there yet!
Out drew Ódin Andvari's ring,
cursed he cast it
on accurséd gold.

Ódin 12 Ye gold have gained:
a god's ransom,

I Aurul lui Andvari

Andvari – Inelu-i mărunt –
lasă-mi-l mie!
Loki – Totul, Andvari,
tot îmi vei da,
inele-uşoare sau grele,
sau viaţa-ţi voi lua!

10 (Posomorât vorbi Piticul
din cuibu-i de piatră:)
Andvari – Inelu-mi voi blestema
cu obidă şi jale!
Năpastă va aduce
pentru doi fraţi;
şapte prinţi va răpune;
săbii va aprinde –
Şi capăt va pune,
înainte de vreme,
nădejdii lui Ódin.

11 În casa lui Hreidmar
aurul vărsară.
Hreidmar – Un fir de păr neacoperit
văd încă acolo!
Iar Ódin scoase
inelul lui Andvari,
blestemat l-aruncă
peste aurul blestemat.

Ódin 12 – Aur ai câştigat:
răsplată pentru un zeu,

for thyself and sons
seed of evil.'
Hreidmar 'Gods seldom give
gifts of healing;
gold oft begrudgeth
the greedy hand!'

13 Words spake Loki
worse thereafter:
Loki 'Here deadly dwells
the doom of kings!
Here is fall of queens,
fire and weeping,
end untimely
of Ódin's hope!'
Ódin 14 'Whom Ódin chooseth
ends not untimely,
though ways of men
he walk briefly.
In wide Valhöll
he may wait feasting –
it is to ages after
that Ódin looks.'

Hreidmar 15 'The hope of Ódin
we heed little!
Redgolden rings
I will rule alone.
Though Gods grudge it

I Aurul lui Andvari

el fi-va pentru tine şi-ai tăi fii
sămânța răului.
Hreidmar – Zeii oferă arar
daruri de tămăduire;
Şi-adesea aur vrea
mâna cea lacomă!

13 Vorbe rosti Loki
încă şi mai rele-apoi:
Loki – Aici ucigător sălăşluieşte
osânda regilor!
Aici este căderea reginelor,
foc şi lacrimi,
sfârşit timpuriu
nădejdii lui Ódin.

Ódin 14 – Cel ales de Ódin
nu sfârşi-va timpuriu,
chiar de căile oamenilor
bate-le-va în treacăt.
În larga Valhală
poate aştepta, ospătându-se –
spre vremile ce-or veni
priveşte Ódin.

Hreidmar 15 – Puțin ne pasă nouă
de-a lui Ódin nădejde!
Inele roş'-aurii
voi stăpâni doar eu.
Chiar de Zeii se împotrivesc

II

SIGNÝ

Rerir was the son of the son of Ódin. After him reigned Völsung, to whom Ódin gave a Valkyrie as wife. Sigmund and Signý were their eldest children and twins. They had nine sons beside. Sigmund was of all men the most valiant, unless his sons be named. Signý was fair and wise and foresighted. She was given unwilling and against her foreboding to Siggeir king of Gautland, for the strengthening of the power of King Völsung. Here is told how hate grew between Gauts and Völsungs, and of the slaying of Völsung. The ten brothers of Signý were set in fetters in the forest and all perished save Sigmund. Long time he dwelt in a cave in the guise of a dwarvish smith. By Signý was a fierce vengeance devised and fulfilled.

1 On the coasts of the North
was king renowned
Rerir sea-roving,
the raven's lord.
Shield-hung his ships,
unsheathed his sword;
his sire of old
was son of Ódin.

II

SIGNÝ

Rerir a fost fiul fiului lui Ódin. După el a domnit Völsung, căruia Ódin i-a dat o Valkyrie drept soață. Gemenii Sigmund și Signý au fost întâii lor născuți. Au mai avut alți nouă fii în afara lor. Sigmund a fost cel mai viteaz dintre oameni, dacă nu îi punem la socoteală pe fiii săi. Signý a fost dreaptă, înțeleaptă și prevăzătoare. Împotriva voinței și-a prezicerii sale, ea i-a fost dată drept soață lui Siggeir, regele din Gautland, pentru întărirea puterii Regelui Völsung. Aici se povestește cum s-a iscat ura dintre Gauți și Völsungi, și cum a fost ucis Völsung. Cei zece frați ai lui Signý au fost puși în lanțuri în pădure și au pierit cu toții, în afară de Sigmund. Multă vreme el a sălășluit într-o peșteră sub înfățișarea unui fierar pitic. Prin Signý s-a urzit și s-a înfăptuit o cumplită răzbunare.

1 Pe coastele din Miazănoapte
trăia un rege renumit,
Rerir, cutreierătorul mărilor,
seniorul corbului.
Împlătoșate-i erau corăbiile,
sabia din teacă scoasă;
tatăl său de demult
al lui Ódin fiu fusese.

II Signý

2 Him Völsung followed
valiant-hearted,
child of longing,
chosen of Ódin.
Valkyrie fair
did Völsung wed,
Ódin's maiden,
Ódin's chosen.

3 Sigmund and Signý,
a son and daughter,
she bare at a birth
in his builded halls.
High rose their roofs,
huge their timbers,
and wide the walls
of wood carven.

4 A tree there towered
tall and branching,
that house upholding,
the hall's wonder;
its leaves their hangings,
its limbs rafters,
its mighty bole
in the midst standing.

*

Völsung 5 'What sails be these
in the seas shining?

II Signý

2 Lui i-a urmat Völsung,
cel cu inima vitează,
copilul aleanului,
al lui Ódin ales.
O mândră Valkyrie
i-a fost lui Völsung soaţă,
fecioara lui Ódin,
aleasa lui Ódin.

3 Pe Sigmund şi pe Signý,
un fiu şi-o fiică,
i-a adus ea pe lume
în cetatea-i clădită.
Până-n înalturi i se-aburca acoperişul,
iar bârnele-i erau uriaşe,
şi zidurile late
din lemn sculptate.

4 Un copac se ridica acolo
înalt şi rămuros,
casa sprijinind-o,
minunea cetăţii;
frunzele-i erau tapiserii,
crengile grinzi,
iar măreaţa-i coroană
în mijloc îi trona.

*

Völsung 5 – Ce pânze-s acestea
pe mare strălucind?

II Signý

What ships be those
with shields golden?'
Signý 'Gautland's banners
gilt and silver
Gautland's greeting
grievous bearing.'

Völsung 6 'Wherefore grievous?
Are guests hateful?
Gautland's master
glorious reigneth.'
Signý 'For Gautland's master
glory endeth;
grief is fated
for Gautland's queen.'

*

7 Birds sang blithely
o'er board and hearth,
bold men and brave
on benches sitting.
Mailclad, mighty,
his message spake there
a Gautish lord
gleaming-harnessed.
Gaut 8 'Siggeir sent me
swiftly steering:
fame of Völsung
far is rumoured.
Signý's beauty,
Signý's wisdom,

II Signý

Ce corăbii-s acelea
cu scuturi aurii?
Signý – Flamurile din Gautland
aurite şi argintii,
salutarea Gautland-ului
aducătoare de-amărăciune.

Völsung 6 – De ce amărăciune?
Oare oaspeţii-s de rău augur?
Stăpânul din Gautland
glorios domneşte.
Signý – Pentru stăpânul din Gautland
gloria se sfârşeşte;
amărăciunea e sortită
reginei din Gautland.

*

7 Păsările cântau voioase
peste bord şi vetre,
oameni cutezători şi curajoşi
pe bănci şedeau.
Înzăuat, semeţ,
mesajul i-l rosti acolo
un senior Gaut
în sclipitoare-armură.
Gaut-ul 8 – Siggeir m-a trimis
iute cârmind:
faima lui Völsung
departe-a ajuns.
Frumuseţea lui Signý,
înţelepciunea lui Signý,

to his bed he wooeth,
bride most lovely.'

Völsung 9 'What saith Sigmund?
Shall his sister go
with lord so mighty
league to bind us?'

Sigmund 'With lord so mighty
league and kinship
let us bind, and grant him
bride most lovely!'

*

10 Ere summer faded
sails came shining,
ships came shoreward
with shields gleaming.
Many and mighty
mailclad warriors
to the seats of Völsung
with Siggeir strode.

11 Birds sang blissful
over boards laden,
over Signý pale,
Siggeir eager.
Dark wine they drank,
doughty princes,
Gautland's chieftains;
glad their voices.

II Signý

în patu-i stăruie s-aducă
preafrumoasă mireasă.

Völsung 9 – Ce spune Sigmund?
Să plece sora sa
cu un senior aşa semeţ
şi să ne lege-n legământ?
Sigmund – Cu un senior aşa semeţ
în legământ şi-n înrudire
să ne legăm, şi să îi dăm
preafrumoasă mireasă!

10 Până să treacă vara
pânzele se iviră strălucitoare,
corăbiile veniră la ţărm
cu scuturi sclipitoare.
Mulţi şi semeţi
războinici înzăuaţi
spre tronurile völsungilor
cu Siggeir veniră.

11 Păsările cântau fericite
peste borduri încărcate,
peste Signý cea palidă,
peste Siggeir cel nerăbdător.
Roş' vin băură
bravii prinţi,
căpeteniile din Gautland;
cu voioşie-n voci.

II Signý

12 Wan night cometh;
wind ariseth;
doors are opened,
the din is silenced.
A man there enters,
mantled darkly,
hoary-bearded,
huge and ancient.

13 A sword he sweeps
from swathing cloak,
into standing stem
stabs it swiftly:
Grímnir 'Who dares to draw,
doom unfearing,
the gift of Grímnir
gleaming deadly?'

14 Doors clanged backward;
din was wakened;
men leapt forward
mighty-handed.
Gaut and Völsung
glory seeking
strove they starkly,
straining vainly.

15 Sigmund latest
seized it lightly,
the blade from bole
brandished flaming.

II Signý

12 Livida noapte veni;
vântul se-nteţi;
uşile se deschiseră,
şi zarva amuţi.
Un om intră acolo,
în mantie înfăşurat,
cu barba sură,
uriaş moşneag.

13 O sabie el scoase
de sub mantia-i înfăşurată,
în tulpina neclintită
înfigând-o cu iuţeală:
Grímnir – Cine îndrăzneşte să tragă,
netemător de năpastă,
darul lui Grímnir
ce-ucigător sclipeşte?

14 Uşile zăngăniră în lături;
zarvă mare se iscă;
bărbaţi se repeziră
cu straşnice braţe.
Gauţi şi völsungi
glorie căutând
îndârjiţi se căzniră,
străduindu-se zadarnic.

15 Sigmund la urmă
lesne-o apucă,
tăişul din tulpină
îl învârti strălucitor.

II Signý

Siggeir yearning
on that sword gazing
red gold offered,
ransom kingly.

Sigmund 16 'Though seas of silver
and sands of gold
thou bade in barter,
thy boon were vain!
To my hand made,
for me destined,
I sell no sword
to Siggeir ever.'

*

Signý 17 'My heart is heavy
my home leaving!
Signý's wisdom
Signý burdens.
From this wedding waketh
woe and evil –
break, sire, the bonds
thou hast bound me in!'

Völsung 18 'Woe and evil
are woman's boding!
Fate none can flee.
Faith man can hold.
Ships await thee!
Shame to sunder

II Signý

Siggeir tânjind,
la sabie privind,
roş' aur i-oferi,
regească răsplată.

Sigmund 16 – Mări de-argint
şi-ntinderi de aur
de mi-ai da la schimb,
darul zadarnic ţi-ar fi!
Pentru mâna-mi făcută,
pentru mine menită,
nu-i voi vinde nici o sabie
lui Siggeir vreodată.

*

Signý 17 – Inima mi-e grea
când casa-mi părăsesc!
Înţelepciunea lui Signý
pe Signý o apasă.
Această nuntă isca-va
mâhnire şi rău –
rupe, mărite, legăturile
cu care m-ai legat!

Völsung 18 – Mâhnirea şi răul
sunt cobeli femeieşti!
De soartă nimeni nu poate fugi.
Credinţă omul poate păstra.
Corăbiile te-aşteaptă!
Ruşine-i să batjocoreşti

the bridal bed,
the bounden word.

Signý 19 'Sigmund, farewell!
Siggeir calls me.
Weak might hath woman
for wisdom's load.
Last night I lay
where loath me was;
with less liking
I may lay me yet.'

20 'Hail! toft and Tree,
timbers carven!
Maid here was once
who is mournful queen.'
Wild blew the wind
waves white-crested.
On land of Völsung
she looked no more.

*

21 A ship came shining
to shores foaming,
gloomy Gautland's
guarded havens.
Sigmund lordly,
sire and kindred,
to fair feasting
fearless journeyed.

patul nupţial
şi cuvântul dat.

Signý 19 – Sigmund, rămas-bun!
Siggeir mă cheamă.
Slabă putere are femeia
să ducă povara-nţelepciunii.
Noaptea trecută m-am culcat
unde nu mi-era drag;
cu şi mai puţină tragere de inimă
s-ar putea să mă culc din nou.

20 Rămas-bun! cămin şi Copac,
căpriori ciopliţi!
Fecioară fost-a aici cândva
cea ce-i acum regină-ndoliată.
Sălbatic sufla vântul
peste valurile alb-vârstate.
Spre tărâmul völsungilor
ea nu-şi mai îndreptă privirea.

*

21 O corabie veni strălucitoare
la ţărmuri înspumate,
ale Gautland-ului lugubre
şi străjuite porturi.
Sigmund semeţ,
nobil şi rudă,
la frumoasă sărbătoare
fără frică sosi.

II Signý

Signý 22 'Father Völsung,
fairest kinsman!
Back my brethren!
This beach tread not!
A bitter drinking,
baleful meeting,
swords hath Siggeir
set to greet you.'

23 With thousand thanes,
thronging spearmen,
his guests welcomed
Gautland's master.
Ten times Völsung
towering wrathful
casque and corslet
clove asunder.

24 Through and through them
thrice went Sigmund;
as grass in Gautland
grimly mowed them.
His shield he shed:
with shining sword
smoking redly
slew two-handed.

*

25 Black the raven
by the body croaketh,
bare are Völsung's

II Signý

Signý 22 – Părinte Völsung,
mândre neamuri!
Îndărăt, fraţii mei!
Pe astă plajă nu călcaţi!
O aprigă beţie,
o cruntă întâlnire
şi săbii pregătit-a Siggeir
ca să vă întâmpine.

23 Cu mii de căpetenii,
lăncieri îngrămădiţi,
oaspeţii şi-i primi
stăpânul din Gautland.
De zece ori Völsung
înălţându-se mânios
coif şi cămăşi de zale
despică în două.

24 Prin ei trecu
de trei ori Sigmund;
ca iarba din Gautland
nemilos îi seceră.
Scutul şi-l lepădă:
cu sabia-i strălucitoare
fumegând sângerie
îi răpuse cu ambele mâini.

*

25 Negru corbul
lângă leşuri croncăne,
goale-s a lui Völsung

II Signý

bones once mighty.
In bonds the brethren
are bound living;
Siggeir smileth,
Signý weeps not.

Signý 26 'Sweet still is sight
while see one may!
A boon, my husband –
bid men linger!
Slay not swiftly
seed of Völsung!
For death is lasting,
though the doom tarry.'

Siggeir 27 'Wild and witless
words of Signý,
that pain and torment
plead for kindred!
Glad will I grant it,
grimly bind them
in the forest fettered,
faint and hungry.'

28 In the forest fettered,
faint and naked,
her ten brethren
torment suffered.
There one by one
a wolf rent them;
by night after night
another sought she.

oase cândva puternice.
În fiare fraţii
sunt ferecaţi în viaţă;
Siggeir surâde,
Signý nu lăcrimează.

Signý 26 – Dulce-i totuşi priveliştea
ce încă poate fi văzută!
Un hatâr, soţul meu –
cere-le oamenilor să zăbovească!
Nu te grăbi să răpui
seminţia lui Völsung!
Căci moartea-i trainică,
chiar când osânda-ntârzie.

Siggeir 27 – Sălbatice şi nechibzuite
vorbele lui Signý,
ce durere şi chin
cerşesc pentru semeni!
Bucuros îţi fac voia,
ne'ndurător legaţi-i
în pădure-nlănţuiţi,
slăbiţi şi flămânzi.

28 În pădure-nlănţuiţi,
slăbiţi şi despuiaţi,
cei zece fraţi
chin îndurară.
Acolo unul câte unul
o lupoaică-i sfârtecă;
noapte de noapte
un altul căuta ea.

II Signý

Signý 29 'What found ye in the forest,
my fair servants?'
Servants 'Nine brothers' bones
under night gleaming;
yet were shackles broken,
she-wolf lying
torn and tongueless
by the tree riven.'

*

Signý 30 'Who hath deeply delved
this dark cavern?
Dwarvish master,
thy doors open!'
Sigmund 'Who knocks at night
at nameless doors?
In may enter
elvish maiden!'

31 Brother and sister
in a bed lying,
brief love, bitter,
blent with loathing!
Answer, earth-dweller –
in thy arms who lies,
chill, enchanted,
changed, elfshapen?

32 Back went Signý
to Siggeir's hall,

II Signý

Signý 29 – Ce-aţi găsit în pădure,
bunii mei slujitori?
Slujitori – Oasele-a nouă fraţi
în noapte sclipind;
ci lanţurile frânte erau,
şi-o lupoaică zăcea
sfârtecată, făr' de limbă,
lângă copacul despicat.

*

Signý 30 – Cine-a săpat adânc
astă peşteră-ntunecată?
Meştere pitic,
porţile deschide-ţi!
Sigmund – Cine bate noaptea
la porţi neştiuite?
Înăuntru poţi intra,
fecioară elfă!

31 Frate şi soră
în pat întinşi,
scurtă şi-amară iubire
amestecară cu silă!
Răspunde-mi, sălăşluitor-sub-pământ –
în braţele-ţi cine-odihneşte,
tremurând, vrăjită,
preschimbată în elfă?

32 Înapoi porni Signý
spre cetatea lui Siggeir,

nine months brooding
no word speaking.
Wolves were wailing,
her women shuddering,
Signý silent,
when a son she bore.

*

Sigmund 33 'Who calls so clear
at cavern's doorway,
fords so fearless
the foaming stream?
Fair one, thy father
thy face gave not!
What bringest bound
in bast folded?'

Sinfjötli 34 'My face is Völsung's,
father of Signý.
Signý sent me
a sword bearing.
Long years it lay
on the lap of Siggeir;
Sigmund drew it,
since hath no man.'

35 Thus son of Signý
came Sinfjötli,
to vengeance bred
of Völsung slain.

II Signý

noua luni urzind,
nici un cuvânt nerostind.
Lupii urlau,
femeile se-nfiorau,
Signý tăcută rămânea,
când un fiu pe lume-aduse.

*

Sigmund 33 – Cine strig-atât de tare
în al peşterii prag,
şi-atât de ne'nfricat trece
pârâul învolburat?
Chipeşule, nu tatăl tău
chipul ți-a dăruit!
Ce-aduci legat acolo
în cârpe-nfăşurat?

Sinfjötli 34 – Chipu-mi e al lui Völsung,
al lui Signý tată.
Signý m-a trimis
şi-o sabie aduc.
Ani lungi ea a şezut
în poala lui Siggeir;
Sigmund a fost cel care a tras-o afară
şi nici un alt om de-atunci n-a mai putut.

35 Astfel veni Sinfjötli,
al lui Signý fiu,
spre răzbunare zămislit
din Völsung cel răpus.

II Signý

In the forest faring
far in warfare
long they laboured,
long they waited.

36 Wide they wandered
wolvish-coated,
men they murdered,
men they plundered.
Daylong slept they
in dark cavern
after dreadful deeds
of death in Gautland.

37 Moon was shining,
men were singing,
Siggeir sitting
in his sounding hall.
Völsung vanquished
voices chanted;
wolves came howling
wild and dreadful.

38 Doors were opened,
din fell silent.
Gautar 'Eyes we see there
like eager fire!
wolves have entered,

II Signý

Prin pădure cutreierând
departe într-ale războiului
îndelung trudiră,
îndelung aşteptară.

36 Rătăciră peste tot
înveşmântaţi în blăni de lup,
oameni omorând,
oameni jefuind.
Ziuă lungă dormiră apoi
în peşteră-ntunecată
după cumplitele fapte
de moarte din Gautland.

37 Luna strălucea,
oamenii cântau,
Siggeir şedea
în sala-i răsunătoare.
Völsung învins,
vocile cântau;
lupii veneau urlând
sălbatici şi-nfricoşători.

38 Uşile se deschiseră,
zarva amuţi.
Gauţi – Ochi vedem acolo
ca văpăi însufleţite!
lupii au intrat,

watchmen slaying!
Flames are round us
fire-encircled.'

39 Sigmund stood there
his sword wielding,
and Signý's son
at his side laughing.

Sigmund & Sinfjötli 'Pass may no man,
prince nor servant!
In pain shall perish
pride of Siggeir.'

Sigmund 40 'Come forth, Signý,
sister fairest!
Gautland's glory
grimly endeth.
Glad the greeting,
grief is over;
avenged is Völsung
valiant-hearted!'

Signý 41 (Sigmund's sister
Signý answered:)
'Son Sinfjötli,
Sigmund father!
Signý comes not,
Siggeir calls her.

străjerii răpunând!
Flăcările sunt în jurul nostru
de foc încercuiți.

39 Sigmund se-afla acolo
sabia mânuindu-şi,
şi fiul lui Signý
la dreapta-i râzând.

Sigmund şi Sinfjötli
– Nici un om nu va trece,
fie prinț sau slujitor!
În durere pieri-va
mândria lui Siggeir.

Sigmund 40 – Vino-ncoace, Signý,
soră preafrumoasă!
Gloria Gautland-ului
groaznic se sfârşeşte.
Veselă-i vestea,
mâhnirea s-a sfârşit;
răzbunat este Völsung
cel cu inima vitează!

Signý 41 (Sora lui Sigmund,
Signý răspunse:)
– Fiul Sinfjötli,
Sigmund tatăl!
Signý nu vine,
Siggeir o cheamă.

III

DAUÐI SINFJÖTLA
(The Death of Sinfjötli)

1 Ships they laded
with shining gear,
gems and jewels,
joys of Gautland.
Wild blew the winds,
waves were foaming;
they viewed afar
the Völsung shore.

2 Long ruled Sigmund,
sire and uncle;
Sinfjötli sat
at his side proudly.
There towered the tree,
tall and ancient,
birds in the branches
were blithe again.

3 Ever Grímnir's gift
gleamed in warfare;
at Sigmund's side
Sinfjötli strode.

III

DAUÐI SINFJÖTLA
(Moartea lui Sinfjötli)

1 Corăbiile ei le-ncărcară
cu lucruri strălucitoare,
nestemate şi giuvaiere,
odoarele Gautland-ului.
Vijelios suflau vânturile,
valurile învolburate erau;
văzură de departe
ţărmul völsungilor.

2 Îndelung domni Sigmund,
părinte şi unchi;
Sinfjötli şedea
mândru la dreapta-i.
Acolo creştea copacul,
înalt şi străvechi,
păsările din ramuri
erau iarăşi voioase.

3 Mereu darul lui Grímnir
licărea în război;
la dreapta lui Sigmund
Sinfjötli era.

III The Death of Sinfjötli

Hard, handlinkéd,
helm and corslet
glasswhite glittered
with grey silver.

4 Seven kings they slew,
their cities plundered;
wide waxed their realm
the world over.
Of women fairest
in war taken
a wife took Sigmund;
woe she brought him.

5 Sinfjötli came
sailing proudly
ships goldladen
to the shore steering.
Sigmund 'Hail! Ódin's son,
eager-hearted!
War no longer!
Wine is pouring.'

6 In came the queen
evil pondering –
her sire was slain
by Sinfjötli – :
Queen 'Hail! Völsung fell,
valiant-hearted!
Weary art thou.
Wine I bring thee.

III Moartea lui Sinfjötli

Tari, înzăuate,
coif şi platoşă
albe ca sticla sclipeau
cu-argint cenuşiu.

4 Şapte regi răpuseră,
oraşele li le jefuiră;
până-n zări li se-ntinse regatul
cuprinzând lumea.
Dintre preafrumoasele femei
în război capturate
o soaţă îşi luă Sigmund;
năpastă-i aduse.

5 Sinfjötli veni
cârmind mândru
corăbii-ncărcate cu aur
la ţărm trăgând.
Sigmund – Te salut, fiu al lui Ódin,
cu inima-nflăcărată!
Gata cu războiul!
Vinul să curgă.

6 Înăuntru veni regina
negre gânduri urzind –
tatăl răpus îi fusese
de Sinfjötli – :
Regina – Te salut! Völsung cumplit,
cu inima vitează!
Istovit trebuie că eşti.
Vin ţi-am adus.

III The Death of Sinfjötli

7 Steep stands the horn,
Stepson thirsty!'
Sinfjötli 'Dark seems the drink,
deadly blended!'
Sigmund seized it,
swiftly drained it;
no venom vanquished
Völsung's eldest.

Queen 8 'Beer I bring thee
brown and potent!'
Sinfjötli 'Guile there gleameth
grimly blended!'
Sigmund seized it,
swiftly drank it;
that prince of men
poison harmed not.

Queen 9 'Ale I offer thee,
eager Völsung!
Völsungs valiant
at venom blench not;
heroes ask not
help in drinking –
if drink thou darest,
drink Sinfjötli!'

10 Dead Sinfjötli
drinking stumbled.

III Moartea lui Sinfjötli

7 Aplecat stă cornul,
Fiul meu vitreg şi-nsetat!
Sinfjötli – Înnegurată pare băutura,
ucigător amestecată!
Sigmund o înşfăcă,
iute o goli;
veninul nu-l învinse
pe întâiul născut al lui Völsung.

Regina 8 – Bere ți-aduc
brună şi-amețitoare!
Sinfjötli – Vicleşug licăre-acolo
cumplit amestecat!
Sigmund o înşfăcă,
iute o bău;
pe-acel prinț al oamenilor
otrava nu îl vătămă.

Regina 9 – Blondă bere îți ofer,
neînfricatule Völsung!
Vitejii völsungi
de venin nu se tem;
eroii nu cer
ajutor la băut –
dacă să bei cutezi,
atunci bea, Sinfjötli!

10 Fără suflare Sinfjötli
bând se prăbuşi.

III The Death of Sinfjötli

Sigmund 'Woe! thou witchwife
weary-hearted!
Of the seed of Völsung
in Signý's child
the fairest flower
fades untimely!'

11 There sorrowladen
Sigmund raised him,
in arms caught him;
out he wandered.
Over wood and wild
to the waves foaming
witless strayed he
to the waves roaring.

Boatman 12 'Whither bringest thou
thy burden heavy?
My boat is ready
to bear it hence.'
A man there steered,
mantled darkly,
hooded and hoary,
huge and awful.

13 Alone was Sigmund
by the land's margin;
in Valhöllu
Völsung feasted:

III Moartea lui Sinfjötli

Sigmund – Vai şi-amar! soaţă maşteră
cu inima uscată!
Din stirpea lui Völsung
în copilul lui Signý
cea mai frumoasă floare
s-a ofilit 'nainte de vreme!

11 Împovărat de-amărăciune,
Sigmund îl ridică,
în braţe îl prinse;
afară pribegi.
Prin pădure şi pustie,
pân' la valuri 'volburate
într-aiurea pribegind
pân' la valuri înspumate.

Luntraşul 12 – Încotro îţi porţi
greaua-ţi povară?
Luntrea-mi e pregătită
să ţi-o ducă de-aici.
Un om cârmea acolo,
în mantie înfăşurat,
cu glugă şi-ncărunţit,
uriaş şi cumplit.

13 Singur rămase Sigmund
la capătul pământului;
în Valhala
Völsung se veseli:

IV

FŒDDR SIGURÐR
(Sigurd Born)

1 Alone dwelt Sigmund
his land ruling;
cold was his bower,
queenless, childless.
In songs he heard
of sweetest maiden,
of Sigrlinn's beauty,
Sváfnir's daughter.

2 Old was Sigmund,
as an oak gnarléd;
his beard was grey
as bark of ash.
Young was Sigrlinn
and yellow-gleaming
her locks hung long
on lissom shoulder.

3 Seven sons of kings
sued the maiden:
Sigmund took her;
sails were hoisted.

IV

FŒDDR SIGURÐR
(Se naşte Sigurd)

1 Singur trăia Sigmund
regatul cârmuindu-şi;
rece-i era iatacul,
făr' de regină, făr' de copii.
Din cântece-auzi
de-o-ncântătoare fecioară,
de frumuseţea lui Sigrlinn,
fiica lui Sváfnir.

2 Bătrân era Sigmund,
noduros ca un stejar;
barba-i era sură
precum scoarţa frasinului.
Tânără era Sigrlinn
cea cu bălaie plete,
cosiţele-i atârnau lungi
pe umerii-i mlădii.

3 Şapte fii de regi
peţiră fecioara:
Sigmund o luă;
pânzele se-nălţară.

IV Sigurd Born

The Völsung land
they viewed afar,
the windy cliffs,
the waves foaming.

Sigmund 4 'Say me, Sigrlinn,
sweeter were it
young king to wed
and yellow-bearded,
or wife of a Völsung,
the World's chosen
in my bed to bear,
bride of Ódin?'

*

Sigrlinn 5 'What sails be these
in the seas shining? –
the shields are scarlet,
ships uncounted.'
Sigmund 'Seven sons of kings
seeking welcome!
Grímnir's gift shall
gladly meet them!'

6 High sang the horns,
helms were gleaming,
shafts were shaken,
shields them answered.
Vikings' standards,
Völsung's banner

IV Se naşte Sigurd

Tărâmul völsungilor
de departe-l văzură,
stâncile vântoase,
învolburatele valuri.

Sigmund 4 – Spune-mi, Sigrlinn,
ţi-ar fi fost mai drag
un tânăr rege de soţ
cu barba bălaie,
sau soaţă de völsung,
ai Lumii aleşi,
în patu-mi să duc,
mireasa lui Ódin?

*

Sigrlinn 5 – Ce pânze-s acestea
ce sclipesc pe mare? –
scuturile-s stacojii,
corăbiile-s câtă frunză.
Sigmund – Şapte fii de regi
vrând să-mi dea bineţe!
Darul lui Grímnir
bucuros îi va-nfrunta!

6 Ascuţit cântară cornii,
coifurile scânteiară,
suliţele zăngăniră,
scuturile ripostară.
Stindardele vikingilor,
flamura lui Völsung

on strand were streaming;
stern the onslaught.

7 Old was Sigmund
as the oak gnarléd;
his sword swung he
smoking redly.
Fate him fended
fearless striding
with dew of battle
dyed to shoulder.

8 A warrior strange,
one-eyed, awful,
strode and stayed him
standing silent,
huge and hoary
and hooded darkly.
The sword of Sigmund
sang before him.

9 His spear he raised:
sprang asunder
the sword of Grímnir,
singing splintered.
The king is fallen
cloven-breasted;
lords lie round him;
the land darkens.

10 Men were moaning,
the moon sinking.

IV Se naşte Sigurd

pe ţărm o-mpresurară;
năvalnic asalt.

7 Bătrân era Sigmund
precum stejarul noduros;
sabia-şi învârtea
fumegând sângerie.
Soarta-l apăra
netemător luptând
cu roua bătăliei
umărul pătându-i.

8 Un războinic ciudat,
cu-n singur ochi, cumplit,
calea-i aţinu
tăcut aşteptând,
uriaş şi cărunt,
cu gluga-ntunecată.
Sabia lui Sigmund
cântă înaintea-i.

9 Suliţa-şi ridică:
în lături sări
sabia lui Grímnir,
şuierând spintecată.
Regele se prăbuşi
cu pieptu-i despicat;
seniorii în juru-i zac;
lumea se-ntunecă.

10 Oamenii gemeau,
luna se prăvălea.

IV Sigurd Born

Sigrlinn sought him,
sadly raised him:
Sigrlinn 'Hope of healing
for thy hurts I bring,
my lord beloved,
last of Völsungs.'
Sigmund 11 'From wanhope many
have been won to life,
yet healing I ask not.
Hope is needless.
Ódin calls me
at the end of days.
Here lies not lost
the last Völsung!

12 Thy womb shall wax
with the World's chosen,
serpent-slayer,
seed of Ódin.
Till ages end
all shall name him
chief of chieftains,
changeless glory.

13 Of Grímnir's gift
guard the fragments;
of the shards shall be shaped
a shining blade.
Too soon shall I see
Sigurd bear it
to glad Valhöll
greeting Ódin.'

IV Se naşte Sigurd

Sigrlinn îl găsi,
întristată-l ridică:
Sigrlinn – Nădejde de vindecare
pentru rănile-ţi aduc,
dragul meu stăpân,
ultimul dintre völsungi.

Sigmund 11 – Din slabă nădejde mulţi
fost-au întorşi la viaţă,
însă eu nu-ţi cer vindecare.
Nădejdea nu-şi are rostul.
Ódin mă cheamă
la capătul zilelor.
Aici nu zace pierdut
cel din urmă völsung!

12 Pântecu-ţi va creşte
cu-al Lumii ales,
biruitorul şarpelui,
din stirpea lui Ódin.
Pân' ce vremurile se vor sfârşi
toţi îl vor numi
căpetenia de căpătâi,
cu glorie nescăpătată.

13 Din darul lui Grímnir
ocroteşte frânturile;
din ele făuri-se-va
tăiş strălucitor.
Prea curând îl voi vedea
pe Sigurd purtându-l
în mândra Valhală
întâmpinându-l pe Ódin.

IV Sigurd Born

14 Cold came morning
o'er the king lifeless
and woeful Sigrlinn
her watch keeping.
Ships came sailing
to the shore crowding,
rovers northern
to the red beaches.

15 The bride of Sigmund
as a bondwoman
over sounding seas
sadly journeyed.
Wild blew the winds,
waves them lifted;
she viewed afar
the Völsung land.

16 Wind was wailing,
waves were crying,
Sigrlinn sorrowful,
when a son she bore.
Sigurd golden
as a sun shining,
forth came he fair
in a far country.

Woman 17 'O woman woeful
in war taken,
who was thy husband
while his house lasted?

IV Se naşte Sigurd

14 Rece veni dimineaţa
peste regele fără viaţă
şi-ndurerata Sigrlinn
de veghe-i ţinu.
Corăbiile plutiră
ţărmu-nţesându-l
piraţii miazănopţii
pe plajele-nsângerate.

15 Mireasa lui Sigmund
ca pradă de război
peste mări răsunătoare
tristă lunecă.
Vijelios suflau vânturile,
valurile înălţându-le;
văzu în depărtare
tărâmul völsungilor.

16 Vântul se văita,
valurile lăcrimau,
Sigrlinn întristată,
când un fiu zămisli.
Auriul Sigurd
ca un soare strălucind,
pe lume veni făr' de cusur
pe-un tărâm îndepărtat.

Femeie 17 – O, femeie-ndurerată,
în război luată,
cine ţi-a fost soţ
cât casa i-a ţinut?

V

REGIN

The king of that land took Sigrlinn to wife. Sigurd was sent to be fostered by Regin, of whom it has been told above. Regin dwelt now in the forest and was deemed wise in many other matters than smithwork. Regin egged Sigurd to slay Fáfnir. With the sword Gram and the horse Grani, of which it is here spoken, he accomplished this, though Regin had concealed from him both the great power of Fáfnir and the nature of the hoard that the serpent guarded. Here also are given the dark words of Regin in which the undermeaning is that the real cause of the serpent's death is Regin, who should therefore have the gold (though this he has promised, at least in large share, to Sigurd); but that Regin should slay the slayer of his brother. Sigurd deeming him only weighed with the thought of his guilt in brother-murder, dismisses his words with scorn. Nor does Sigurd heed the dragon's words concerning the curse, thinking them merely the device of greed to protect the gold even though its guardian be slain. This indeed was the dragon's chief purpose in revealing the curse at the hour of his death. Yet that curse began to work swiftly.

V

REGIN

Regele acelui ținut o luă pe Sigrlinn de soție. Sigurd fu trimis să fie crescut de Regin, despre care s-a vorbit înainte. Regin își avea acum sălașul în pădure și era socotit priceput și în alte treburi decât fierăria. Regin îl convinse pe Sigurd să îl răpună pe Fáfnir. Cu sabia Gram și cu calul Grani, despre care se spune aici, el a izbutit să ducă aceasta la îndeplinire, deși Regin i-a ascuns atât nemaipomenita putere a lui Fáfnir, cât și natura comorii pe care o străjuia șarpele. Tot aici sunt date aprigele vorbe ale lui Regin din care se subînțelege că adevărata cauză a morții șarpelui este Regin, care ar trebui astfel să primească aurul (deși i-l făgăduise, în mare parte, lui Sigurd); însă că Regin ar trebui să îl ucidă pe ucigașul fratelui său. Socotindu-l doar apăsat de povara uciderii propriului frate, Sigurd îi respinge vorbele cu dispreț. Pe deasupra, Sigurd nu ia în seamă nici cuvintele dragonului cu privire la blestem, socotindu-le doar un șiretlic izvorât din lăcomie menit să protejeze aurul chiar și după ce paznicul acestuia era răpus. Acesta era și țelul de căpătâi al dragonului când îi dezvălui blestemul în ceasul morții sale. Însă acel blestem începu să lucreze de îndată.

V Regin

1 The forge was smoking
in the forest-darkness;
there wrought Regin
by the red embers.
There was Sigurd sent,
seed of Völsung,
lore deep to learn;
long his fostering.

2 Runes of wisdom
then Regin taught him,
and weapons' wielding,
works of mastery;
the language of lands,
lore of kingship,
wise words he spake
in the wood's fastness.

Regin 3 'Full well couldst thou wield
wealth and kingship,
O son of Sigmund,
a sire's treasure.'
Sigurd 'My father is fallen,
his folk scattered,
his wealth wasted,
in war taken!'

Regin 4 'A hoard have I heard
on a heath lying,
gold more glorious
than greatest king's.

V Regin

1 Foalele fumegânde
în străfundul pădurii;
acolo lucra Regin
la lumina tăciunilor.
Acolo fu trimis Sigurd,
stirpea lui Völsung,
cunoaştere-adâncă să deprindă;
îndelung ucenicia-i dură.

2 Runele înțelepciunii
atunci Regin îl învăță,
şi mânuirea armelor,
lucrări de măiestrie;
limbile pământului,
cunoaşterea domniilor,
chibzuite cuvinte îi spuse
în adâncul codrilor.

Regin 3 – Pe deplin ai putea stăpâni
avuție şi putere,
O, fiu al lui Sigmund,
comoara unui rege.
Sigurd – Tatăl mi-e răpus,
poporul lui e-mprăştiat,
avuția risipită,
în război luată!

Regin 4 – De-o avuție auzit-am
pe-un bărăgan aflată,
aur mai minunat
decât al celui mai măreț rege.

V Regin

Wealth and worship
would wait on thee,
if thou durst to deal
with its dragon master.'

Sigurd 5 'Men sing of serpents
ceaseless guarding
gold and silver
greedy-hearted;
but fell Fáfnir
folk all name him
of dragons direst,
dreaming evil.'

Regin 6 'Dragons all are dire
to the dull-hearted;
yet venom feared not
Völsung's children.'
Sigurd 'Eager thou urgest me,
though of age untried –
tell me now truly
why thou tauntest me!'

*

Regin 7 'The falls of Andvari
frothed and spouted
with fish teeming
in foaming pools.
There Otr sported,
mine own brother;

V Regin

Avuţie şi-adorare
te-ar aştepta apoi,
de îndrăzneşti să dai piept
cu-al său stăpân dragon.

Sigurd 5 – Oamenii cântă despre şerpi
neîncetat păzind
aur şi-argint
cu sufletul lacom;
însă pe fiorosul Fáfnir
fieşcine-l numeşte
dintre dragoni cel mai straşnic,
din rău în mai rău visând.

Regin 6 – Dragonii-s toţi straşnici
pentru cei cu inima slabă;
însă de venin nu se tem
copiii lui Völsung.
Sigurd – Tare-mi mai dai ghes,
deşi la ani sunt fraged –
spune-mi acum drept
de ce mă necăjeşti!

*

Regin 7 – Cascadele lui Andvari
se-nvolburau şi susurau
cu peşti ticsite
în ochiuri înspumate.
Acolo înota Otr,
al meu frate;

V Regin

to snare salmon
sweet he thought it.

8 With stone smote him,
stripped him naked,
a robber roving ruthless-handed;
at Hreidmar's house
hailed my father,
that fairest fell
for food offered.

9 There wrought Regin
by the red embers
rough iron hewing
and runes marking;
there Fáfnir lay
by the fire sleeping,
fell-hearted son,
fiercely dreaming.

(Hreidmar) 10 "Redgolden rings,
ransom costly,
this fell must fill,
this fur cover."
From the foaming force
as a fish netted
was Dwarf Andvari
dragged and plundered.

11 All must Andvari,
all surrender,

somoni să prindă
îmbietor i s-a părut.

8 Cu piatra îl lovi,
jupuindu-i pielea,
un tâlhar hoinărind,
cu mâna nemiloasă;
în casa lui Hreidmar
pe tatăl meu vizitându-l,
acea preafrumoasă piele
drept pradă-i oferi.

9 Acolo făurea Regin
lângă tăciunii încinşi
fierul aspru tăind,
cu rune scrijelindu-l;
acolo şedea Fáfnir
dormind lângă foc
fiu cu sufletul cumplit,
aprig visând.

(Hreidmar) 10 – Roş'-aurii inele,
scumpă răscumpărare,
această piele trebuie să umple,
această blană să acopere!
Din învolburata vâltoare
ca un peşte-n plasă
fu Piticul Andvari
tras şi prădat.

11 Totul trebuie Andvari,
totul să predea,

V Regin

light rings and heavy,
or life itself.
In Hreidmar's house
heaped he laid them,
gold ring on gold,
a great weregild.

(Regin & 12 *"Shall not brethren share*
Fáfnir) in brother's ransom
their grief to gladden? –
gold is healing."
(Hreidmar) "The wreathéd rings
I will rule alone,
as long as life is
they leave me never!"

13 Then Fáfnir's heart
fiercely stung him;
Hreidmar he hewed
in his house asleep.
Fáfnir's heart
as a fire burneth:
part nor portion
he pays to Regin.

14 In dragon's likeness
darkling lies he;
deep his dungeons,
and dread he knows not.
A helm of horror
his head weareth

V Regin

uşoare inele şi grele,
sau viaţa însăşi.
În casa lui Hreidmar
într-o movilă le strânse,
de aur inel peste aur,
o mare răscumpărare.

(Regin şi 12 – Oare să nu împărtăşească fraţii
Fáfnir) dintr-a fratelui răscumpărare
pentru a-şi ostoi amarul? –
aurul e vindecare.
(Hreidmar) – Inelele încolăcite
singur le voi stăpâni,
câtă vreme-n viață voi fi
nicicând nu mă vor părăsi!

13 Atunci inima lui Fáfnir
amarnic îl înțepă;
pe Hreidmar îl răpuse
adormit în casa-i.
Inima lui Fáfnir
ca un foc se-aprinse:
nici parte, nici fărâmă
nu îi plăti lui Regin.

14 Sub chip de dragon
nedesluşit se-ascunde;
adânci i-s văgăunile,
iar frica n-o cunoaşte.
Un coif de groază
pe cap el poartă

on Gnitaheiði
grimly creeping.'

Sigurd 15 'With kin unkindly
wert thou cursed Regin!
His fire and venom
affright me not!
Yet why thou eggest me,
I ask thee still –
for father's vengeance,
or for Fáfnir's gold?'

Regin 16 'A sire avenged
were sweet to Regin;
the gold thy guerdon,
the glory thine.
A sword for Sigurd
will the smith fashion,
the blade most bitter
ever borne to war.'

*

17 The forge was smoking,
the fire smouldered.
Two swords there fashioned
twice he broke them:
hard the anvil
hewed he mightily –
sword was splintered,
smith was angered.

V Regin

pe Gnitaheiði
ne'ndurător aburcând.

Sigurd 15 – Cu neam neomenos
fost-ai blestemat, Regin!
Flăcările şi veninul său
nu mă-nfricoşează!
Însă de ce mă-ndemni,
te-ntreb eu iarăşi –
pentru-a-ţi răzbuna tatăl,
sau pentru-al lui Fáfnir aur?

Regin 16 – Un părinte răzbunat
l-ar bucura pe Regin;
aurul răsplată-ţi va fi,
şi toată gloria.
O sabie pentru Sigurd
făuri-va fierarul,
cel mai aprig tăiş
purtat vreodat' în război.

*

17 Foalele-afumânde,
focu 'năbuşiră.
Două săbii făuri acolo
de două ori le sfărâmă:
cu tărie nicovala
lovi el straşnic –
sabia se despică,
fierarul se mânie.

V Regin

Sigurd 18 'Sigrlinn, say me,
was sooth told me
of gleaming shards
of Grímnir's sword?
Sigmund's son
now seeks them from thee –
now Gram shall Regin
guileless weld me!'

19 The forge was flaring,
the fire blazing:
a blade they brought him
with blue edges;
they flickered with flame,
as it flashed singing –
the cloven anvil
clashed asunder.

20 The Rhine river
ran by swiftly;
there tufts of wool
on the tide he cast.
Sharp it shore them
in the sheer water:
glad grew Sigurd,
Gram there brandished.

Sigurd 21 'Where lies the heath
and hoard golden?
Now rede me Regin
of roads thither!'

V Regin

Sigurd 18 – Sigrlinn, spun eu,
adevăr îmi zise
de sclipitoarele aşchii
din sabia lui Grímnir?
Fiul lui Sigmund
acum ţi le cere –
pe Gram acum Regin
cu neprihănire-mi va făuri!

19 Foalele pâlpâiau,
focul strălucea:
un tăiş îi aduseră
cu-albastru ascuţiş;
licări cu flăcări,
scânteind în cântec –
despicata nicovală
în fărâme sfărâmând-o.

20 Râul Rin
repede curgea pe-aproape;
acolo smocuri de lână
pe şuvoi azvârli.
Iute ajunseră ele la mal
pe apa cristalină:
bucuros fu Sigurd
pe Gram acolo s-o fluture.

Sigurd 21 – Unde-i acel bărăgan
şi comoara de aur?
Povesteşte-mi acum, Regin,
de drumu-ntr-acolo!

V Regin

Regin 'Far lies Fáfnir
in the fells hiding –
a horse must thou have,
high and sturdy.'

22 In Busiltarn ran
blue the waters,
green grew the grass
for grazing horse.
A man them minded
mantled darkly,
hoary-bearded,
huge and ancient.

23 They drove the horses
into deep currents;
to the bank they backed
from the bitter water.
But grey Grani
gladly swam there:
Sigurd chose him,
swift and flawless.

Man 24 'In the stud of Sleipnir,
steed of Ódin,
was sired this horse,
swiftest, strongest.
Ride now! ride now!
rocks and mountains,
horse and hero,
hope of Ódin!'

*

V Regin

Regin

– Departe se află Fáfnir,
în cascade se-ascunde –
un cal trebuie să-ți iei,
măreț şi voinic.

22 În Busiltarn curgeau
albastre ape,
verde creştea iarba
pentru cai la păşunat.
Un om îi îngrijea
în mantie înfăşurat,
cu barba sură,
uriaş moşneag.

23 Mânară caii
în adânci vâltori;
la țărm se retraseră
din amarnica apă.
Însă surul Grani
bucuros înota acolo:
Sigurd îl alese,
iute şi fără cusur.

Man 24 – Din armăsarul lui Sleipnir,
fugarul lui Ódin,
fost-a prăsit ăst cal,
cel mai iute, cel mai vânjos.
Goniți acum! Goniți acum!
peste stânci şi munți,
cal şi călăreț,
nădejdea lui Ódin!

*

V Regin

25 Gand rode Regin
and Grani Sigurd;
the waste lay withered,
wide and empty.
Fathoms thirty fell
the fearful cliff
whence the dragon bowed him
drinking thirsty.

26 In deep hollow
on the dark hillside
long there lurked he;
the land trembled.
Forth came Fáfnir,
fire his breathing;
down the mountain rushed
mists of poison.

27 The fire and fume
over fearless head
rushed by roaring;
rocks were groaning.
The black belly,
bent and coiling,
over hidden hollow
hung and glided.

28 Gram was brandished;
grimly ringing
to the hoary stone
heart it sundered.

V Regin

25 Pe Gand gonea Regin
şi pe Grani Sigurd;
deşertul se-ntindea uscat,
larg şi pustiu.
Stânjeni treizeci se prăvălea
înfricoşata stâncă
de unde dragonul se-apleca
însetat să se-adape.

26 În adâncă văioagă
pe-ntunecat povârniş
îndelung şezu la pândă;
pământul se cutremură.
Deodată apăru Fáfnir,
cu-nflăcărata-i răsuflare;
în josul muntelui vărsă
neguri de otravă.

27 Focul şi fumul
peste cap neînfricat
se năpustiră vâjâind;
pietrele gemeau.
Negrul pântec,
încovoiat şi-ncolăcit,
peste-ascunsă văioagă
atârnă şi lunecă.

28 Gram flutură;
înverşunat zăngănind,
de-ncărunţita stâncă
inima despărţind-o.

V Regin

In Fáfnir's throe
were threshed as flails
his writhing limbs
and reeking head.

29 Black flowed the blood,
belching drenched him;
in the hollow hiding
hard grew Sigurd.
Swift now sprang he
sword withdrawing:
there each saw other
with eyes of hate.

Fáfnir 30 'O man of mankind!
What man begot thee?
Who forged the flame
for Fáfnir's heart?'
Sigurd 'As the wolf I walk
wild and lonely,
no father owning,
a flame bearing.'

Fáfnir 31 'A wolf was thy sire –
full well I know it!
Who egged thee eager
to mine undoing?'
Sigurd 'My sire was Sigmund,
seed of Völsung;

V Regin

În zbaterile lui Fáfnir
fură azvârlite ca zvârcoliri
mădularele-i răsucite
şi capu-i fumegând.

29 Negru curse sângele,
şuvoiu-l năclăi;
în văioagă ascunzându-se
încrâncenat deveni Sigurd.
Iute-acum ţâşni el
sabia scoţând-o:
şi-acolo se priviră
cu ochi plini de ură.

Fáfnir 30 – O, om între oameni!
Ce om te-a zămislit?
Cine-a făurit flacăra
pentru inima lui Fáfnir?
Sigurd – Precum lupul umblu
sălbatic şi singuratic,
făr' de tată,
o flacără purtând.

Fáfnir 31 – Un lup ţi-a fost părinte –
o ştiu pe deplin!
Cine te-a îndemnat
spre-a mea nimicire?
Sigurd – Părinte mi-a fost Sigmund,
stirpea lui Völsung;

my heart egged me,
my hand answered.'

Fáfnir 32 'Nay! Regin wrought this,
rogue and master!
O son of Sigmund!
sooth I tell thee:
my guarded gold
gleams with evil,
bale it bringeth
to both my foes.'

Sigurd 33 'Life each must leave
on his latest day,
yet gold gladly
will grasp living!'
Fáfnir 'Fools! saith Fáfnir –
with fate of woe
this gold is glamoured.
Grasp not! Flee thou!'

Sigurd 34 'A fool, saith Sigurd,
could not fend himself
with helm of horror –
hell now seize him!'
In the heather had hidden
as a hare cowering
the fear-daunted smith;
forth now crept he.

V Regin

inima m-a îndemnat,
mâna a ascultat-o.

Fáfnir 32 – Nu! Regin a urzit asta,
tâlhar şi stăpân!
O, fiu al lui Sigmund!
adevăr îţi zic ţie:
păzitu-mi aur
sclipeşte de rău,
mâhnire va aduce
ambilor mei vrăjmaşi.

Sigurd 33 – Viaţa toţi o părăsim
în cea din urmă zi,
însă aurul prea bucuroşi
îl strângem cât trăim!
Fáfnir – Neghiobi! făcu Fáfnir –
cu ursită de amar
ăst aur e fermecat.
Nu-l lua! Fugi cât mai poţi!

Sigurd 34 – Un neghiob, spuse Sigurd,
nu s-a putut feri singur
cu coif înfiorător –
infernul să-l înşface!
În buruieni se-ascunsese
ca un iepure-nfricoşat
fierarul de frică-mpietrit;
la lumină acum se furişează.

V Regin

Regin 35 ‘Hail! O Völsung
victory-crownéd,
of mortal men
mightiest hero!’

Sigurd ‘In the halls of Ódin
more hard to choose!
many brave are born
who blades stain not.’

Regin 36 ‘Yet glad is Sigurd,
of gold thinking,
as Gram on the grey
grass he wipeth!
‘Twas blood of my brother
that blade did spill,
though somewhat the slaying
I myself must share.’

Sigurd 37 ‘Far enow thou fleddest,
when Fáfnir came.
This sword slew him,
and Sigurd’s prowess.’

Regin ‘This sword I smithied.
Yet would serpent live,
had not Regin’s counsel
wrought his ending!’

V Regin

Regin 35 – Te salut, o, Völsung
cu victorie încununat,
dintre oamenii muritori
cel mai măreț erou!

Sigurd – În sălile lui Ódin
e mai greu să alegi!
mulți viteji se nasc
ce săbiile nu-şi pătează.

Regin 36 – Însă se bucură Sigurd,
la aur cu gândul,
pe Gram pe cenuşia
iarbă ştergându-l!
Fost-a sângele fratelui meu
ce acea sabie a vărsat,
deşi în parte uciderea
e şi din pricina mea.

Sigurd 37 – Destul de departe-ai fugit,
când a venit Fáfnir.
Astă sabie l-a răpus,
şi vitejia lui Sigurd.

Regin – Astă sabie eu am făurit-o.
Iară şarpele încă în viață ar fi,
dacă sfatul lui Regin
nu i-ar fi adus sfârşitul!

V Regin

Sigurd 38 ‘Nay, blame not thyself,
backward helper!
Stout heart is better
than strongest sword.’
Regin ‘Yet the sword I smithied,
the serpent’s bane!
The bold oft are beaten
who have blunt weapons.’

39 Thus heavy spake Regin
Ridil unsheathing,
fell Fáfnir’s heart
from the flesh cleaving.
Dark blood drank he
from the dragon welling;
deep drowsing fell
on dwarvish smith.

Regin 40 ‘Sit now, Sigurd!
Sleep o’ercomes me.
Thou Fáfnir’s heart
at the fire roast me.
His dark thought’s dwelling
after drink potent
I fain would eat,
feast of wisdom.’

41 Sharp spit shaped he;
at shining fire

V Regin

Sigurd 38 – Nu, nu te-nvinovăţi,
ajutoru-mi sfios!
Inima neînfricată-i mai presus
decât cea mai măiastră sabie.
Regin – Însă sabia eu am făurit-o,
al şarpelui blestem!
Îndrăzneţii ades sunt învinşi
dacă au armele boante.

39 Astfel cu-obidă vorbi Regin
pe Ridil scoţând-o din teacă,
a-nfricoşătorului Fáfnir inimă
din carne tăind-o.
Negru sânge bău el
dintr-al dragonului şuvoi;
adâncă amorţeala-l cuprinse
pe fierarul pitic.

Regin 40 – Stai acum, Sigurd!
Somnul mă copleşeşte.
Inima lui Fáfnir
la foc rumeneşte-mi-o.
Sălaşul întunecatului gând
după băutură ameţitoare
aş vrea să-i mănânc,
ospăţ din înţelepciunea-i.

41 Ascuţită frigare făuri;
la foc strălucitor

the fat of Fáfnir
there frothed and hissed.
To tongue he touched
testing finger –
beasts' cry he knew,
and birds' voices.

*

first bird 42 'A head shorter
should hoary liar
go hence to nether hell!
The heart of Fáfnir
I whole would eat
if I myself were Sigurd.'

second bird 43 'Who a foe lets free
is fool indeed,
when he was bane of brother!
I alone would be lord
of linkéd gold,
if my wielded sword had won it.'

first bird 44 'A head shorter
should hiding dwarf
deprived of gold perish!
There Regin rouses
in rustling heather;
Vengeance he vows for brother.'

*

osânza lui Fáfnir
acolo bolborosi şi sâsâi.
De limbă atinse
un deget nesigur –
strigătul fiarelor îl pricepu,
şi glasurile păsărilor.

*

prima pasăre 42 – Mai scurt de-un cap
ar trebui ca-ncărunţitul mincinos
să plece de-aici în cel mai de jos iad!
Inima lui Fáfnir
eu singură aş mânca-o
de-aş fi Sigurd.

a doua pasăre 43 – Cine-un duşman lasă liber
este cu-adevărat neghiob,
când blestem i-a fost fratelui său!
Eu singură aş fi stăpână
peste auru-nzăuat,
dacă sabia mânuită de mine l-ar fi dobândit.

prima pasăre 44 – Mai scurt de-un cap
ar trebui ca pititul pitic
lăsat făr' de aur să piară!
Acolo Regin se trezeşte
în foşnitoarele buruieni;
Răzbunare jură pentru fratele său.

*

V Regin

45 Round turned Sigurd,
and Regin saw he
in the heath crawling
with hate gleaming.
Black spilled the blood
as blade clove him,
the head hewing
of Hreidmar's son.

46 Dark red the drink
and dire the meat
whereon Sigurd feasted
seeking wisdom.
Dark hung the doors
and dread the timbers
in the earth under
of iron builded.

47 Gold piled on gold
there glittered palely:
that gold was glamoured
with grim curses.
The Helm of Horror
on his head laid he:
swart fell the shadow
round Sigurd standing.

48 Great and grievous
was Grani's burden,

V Regin

45 Roată se-ntoarse Sigurd,
pe Regin îl zări
în bărăgan târându-se
cu ura lucindu-i în priviri.
Negru şiroi sângele
când sabia-l spintecă,
capul retezându-i
fiului lui Hreidmar.

46 Roş'-închisă băutura
şi cumplită carnea
din care Sigurd se-ospătă
căutând înțelepciune.
Întunecate aninau uşile
şi-nfricoşătoare bârnele
în pământul de dedesubt
din fier clădite.

47 Aur stivuit peste aur
acolo palid scânteia:
acel aur era fermecat
cu aprige blesteme.
Coiful Cumplit
pe cap şi-l aşeză:
închisă cădea umbra
în jurul lui Sigurd ce-n picioare sta.

48 Mare şi-amarnică
era povara lui Grani,

V Regin

yet lightly leaped he
down the long mountain.
Ride now! ride now
road and woodland,
horse and hero,
hope of Ódin!

*

49 Ever wild and wide
the wandering paths;
long lay the shadow
of lone rider.
Birds in the branches
blithe were singing:
their words he heard,
their wit he knew not.

Raven 50 'High stands a hall
on Hindarfell,
fire it fenceth
flaming-tonguéd;
steep stands the path,
stern the venture,
where mountains beckon
to mighty heart.'

Finch 51 'A maid have I seen
as morning fair,

V Regin

însă uşor sări el
de-a lungul lungului munte.
Goniţi acum! Goniţi acum
pe drum şi prin păduri,
cal şi călăreţ,
nădejdea lui Ódin!

*

49 Tot mai sălbatice şi mai largi
rătăcitoarele cărări;
lungă se-ntindea umbra
singuraticului călăreţ.
Păsările de pe crengi
voioase cântau:
vorbele li le-auzi,
gândurile nu le-nţelese.

Corbul 50 – Înalt se înalţă sala
de pe Hindarfell,
de foc se feresc
cu limba-nflăcărată;
abruptă se-ntinde cărarea,
aprigă provocarea,
unde munţii îmbie
inima neînfricată.

Cinteza 51 – O fecioară văzut-am
ca zorii de senină,

golden-girdled,
garland-crownéd.
Green run the roads
to Gjúki's land;
fate leads them on,
who fare that way.'

Raven 52 'Slumber bindeth
the sun-maiden
on mountain high,
mail about her.
Thorn of Ódin
is thrust in bosom –
to what shall she wake,
woe or laughter?'

Finch 53 'The Gjúkings proudly,
Gunnar and Högni,
there rule a realm
by Rhine-water.
Gudrún groweth
golden-lovely,
as flower unfolded
fair at morning.'

Raven 54 'Too peerless proud
her power wielding,
victory swaying
as Valkyrie,
she heard nor heeded

V Regin

cu brâu auriu,
încununată cu ghirlande.
Verzi sunt drumurile
spre ţinutul lui Gjúki;
soarta îi poartă 'nainte,
pe cei ce se poartă astfel.

Corbul 52 – Somnul o ţine
pe fecioara-nsorită
în înaltul munţilor,
cu zale în juru-i.
Ghimpe-al lui Ódin
este-mplântat în pieptu-i –
cu ce se va trezi,
cu-amar sau cu râs?

Cinteza 53 – Gjúkingii cu mândrie,
Gunnar şi Högni,
acolo cârmuiesc un regat
lângă apa Rinului.
Gudrún creşte
bălaie şi încântătoare,
ca floarea se desface
frumos în zorii zilei.

Corbul 54 – Prea nepereche mândră
puterea mânuindu-şi,
victoria-ntorcând-o
ca Valkyrie,
nu auzi, nici n-ascultă

VI

BRYNHILDR

Here is told of the awakening of Brynhild by Sigurd. Doomed by Ódin to go no longer to warfare but to wed, she has vowed to wed only the greatest of all warriors, the World's chosen. Sigurd and Brynhild plight their troth, amid great joy, although of her wisdom she foresees that great perils beset Sigurd's path. They depart together, but the pride of Brynhild causes her to bid Sigurd depart and come back to her only when he has won all men's honour, and a kingdom.

1 Ever wide and wild
the wandering path;
long lay the shadow
of lone rider.
Ever high and high
stood Hindarfell,
mountain mighty
from mist rising.

2 A fire at crown,
fence of lightning,
high to heavenward
hissed and wavered.

VI

BRUNHILDA

Aici se povesteşte despre cum a trezit-o Sigurd pe Brunhilda. Osândită de Ódin să nu mai ia parte la războaie, ci să se căsătorească, ea a jurat să nu îl ia de soț decât pe cel mai de seamă războinic, alesul Lumii. Sigurd şi Brunhilda şi-au jurat credință, cu mare bucurie, deşi, în marea-i înțelepciune, ea a prevăzut cumplitele primejdii din calea lui Sigurd. Au plecat împreună, însă mândria Brunhildei a făcut-o să îi ceară lui Sigurd să plece şi să se întoarcă la ea numai după ce va fi dobândit cinstirea tuturor oamenilor şi un regat.

1 Veşnic largă şi sălbatică
calea cotită;
lung se-ntindea umbra
călărețului singuratic.
Tot mai în înalturi
se ridica Hindarfell,
munte măreț
din ceață 'nălțându-se.

2 Un foc la coroană,
uluci de fulger,
până-n înalturi, către ceruri
şuierau şi pâlpâiau.

VI Brynhild

Greyfell Grani,
glory seeking,
leaped the lightning
lightning-sinewed.

3 A wall saw Sigurd
of woven shields,
a standard streaming
striped with silver;
a man there war-clad,
mailclad, lying,
with sword beside him,
sleeping deadly.

4 The helm he lifted:
hair fell shining,
a woman lay there
wound in slumber;
fast her corslet
as on flesh growing –
the gleaming links,
Gram there clave them.

*

Brynhild 5 'Hail! O Daylight
awakening and Day's children!
Hail, Night and Noon
and Northern Star!
Hail, Kingly Gods,
Queens of Ásgard!

VI Brunhilda

Grani cel suriu,
glorie căutând,
sări peste fulger
cu fulgeru-n vine.

3 Un zid văzu Sigurd
din scuturi urzite,
un steag unduit
vărgat cu argint;
un om acolo în straie de război,
în armură, întins,
cu sabia lângă,
dormind somn de moarte.

4 Coiful i-l înălţă:
păru-i pe umeri lucios se revărsă,
o femeie zăcea acolo
rănită şi căzută-n leşin;
strânsă cămaşa-i de zale
de parcă din carne crescută –
verigile sclipitoare,
Gram acolo le despică.

*

Brunhilda 5 – Vă salut, o, Lumină a Zilei
(trezindu-se) şi-ai Zilei copii!
Vă salut, Noapte şi-Amiază
şi Stea a Miazănopţii!
Vă salut, Zei Regeşti,
Regine-ale Ásgard-ului!

VI Brynhild

Hail, Earth's bosom
all-abounding!

6 Hands of healing,
hear and grant us,
light in darkness,
life and wisdom;
to both give triumph,
truth unfailing,
to both in gladness
glorious meeting!'

*

Brynhild 7 'Brynhild greets thee,
O brave and fair!
What prince hath pierced
my pale fetters?'
Sigurd 'A man fatherless,
yet man-begotten,
here red from battle
raven-haunted.'

Brynhild 8 'Ódin bound me,
Ódin's chosen;
no more to battle,
to mate doomed me.
An oath I uttered
for ever lasting,
to wed but one,
the World's chosen.'

VI Brunhilda

Te salut, piept al Pământului
prea plin şi-mbelşugat!

6 Mâini tămăduitoare,
auzi-ne şi dă-ne nouă
lumină-n întuneric,
viaţă şi-nţelepciune;
dă-ne nouă izbânda,
adevărul statornic,
nouă în bucurie
lasă-ne măreaţa întâlnire!

*

Brunhilda 7 – Brunhilda te salută,
o, cinstite viteaz!
Ce prinţ mi-a străpuns
palidele oprelişti?
Sigurd – Un om făr' de tată,
însă din om zămislit,
aici roş' din bătălie
de corbi bântuit.

Brunhilda 8 – Lui Ódin m-am legat,
ales al lui Ódin;
la război să nu mai merg,
de-a mea pereche să mă leg.
Un jurământ am rostit
pe veci trainic,
să mă cunun doar cu
al Lumii ales.

VI Brynhild

Sigurd 9
'In the halls of Ódin
it were hard to choose
man there mightiest,
most renownéd.'

Brynhild
'Yet one they wait for,
in wide Valhöll,
the serpent-slayer,
seed of Ódin.'

Sigurd 10
'Seed of Ódin
is Sigmund's child,
and Sigurd's sword
is serpent's bane.'

Brynhild
'Hail, son of Sigmund,
seed of Völsung!
Warriors wait for thee
in wide Valhöll.'

Sigurd 11
'Hail, bright and splendid!
Hail, battle-maiden,
bride of Völsung
Brynhild chosen!'
Troth in triumph
twain there plighted
alone on mountain;
light was round them.

Brynhild 12
'A beaker I bring thee,
O battle-wielder,
mighty-blended
mead of glory,

VI Brunhilda

Sigurd 9 – În sălile lui Ódin
e mai greu să alegi
cel mai măreț om
şi cel mai renumit.
Brunhilda – Şi totuşi, e unul aşteptat
în încăpătoarea Valhală,
biruitorul de şerpi,
stirpea lui Ódin.

Sigurd 10 – Stirpea lui Ódin
este copilul lui Sigmund,
iar sabia lui Sigurd
este blestemul şarpelui.
Brunhilda – Te salut, fiu al lui Sigmund,
stirpea lui Völsung!
Războinicii te-aşteaptă
în încăpătoarea Valhală.

Sigurd 11 – Te salut, strălucitoare splendidă!
Te salut, fecioară războinică,
mireasa Völsungului
Brunhilda-i aleasă!
Credință-n izbândă
cei doi acolo-şi jurară
singuri pe munte;
lumina-mprejuru-le.

Brunhilda 12 – Un pocal îți aduc,
o, de război purtătorule,
puternic amestec,
mied al gloriei,

brimmed with bounty,
blessed with healing,
and rimmed with runes
of running laughter.'

Sigurd 13 'I drink, all daring:
doom or glory;
drink of splendour
dear the bearer!'
Brynhild 'Dear the drinker!
Doom and glory
both me bodeth,
thou bright and fair!'

Sigurd 14 'I flee nor flinch,
though fey standing,
words of wisdom,
woe, or gladness.'
Brynhild 'Words of wisdom
warning darkly
hear thou and hold, hope of Ódin!

15 Be slow to vengeance,
seed of Völsung!
In swearing soothfast,
the sworn holding.
Grim grow the boughs
in guile rooted;
fair flowers the tree
in faith planted!

VI Brunhilda

plin ochi cu har,
binecuvântat cu tămăduire,
şi scrijelit cu rune
de râset curgător.

Sigurd 13 – Beau, cutezătoareo:
năpastă sau glorie;
băutură a splendorii,
îndrăgită purtătoare!
Brunhilda – Îndrăgit băutor!
Năpasta şi gloria
pe-amândouă ţi le prorocesc,
cinstitul meu ager!

Sigurd 14 – Nu fug, nici nu clintesc,
deşi vrăjit am rămas,
cuvinte chibzuite,
de-amar ori bucurie.
Brunhilda – Cuvinte chibzuite
ce-nnegurat avertizează
auzi şi ţine minte,
nădejde-a lui Ódin!

15 Fii încet la răzbunare,
stirpe-a lui Völsung!
De jurăminte ţinându-te,
pe juruit tu ţine-l drept.
Crunte cresc crengile
ce din viclenie răsar;
frumos înfloreşte copacul
în bună-credinţă sădit!

VI Brynhild

16 Where the witch-hearted
walks or houses
linger not, lodge not,
though lone the road!
Though beauty blindeth
bright as morning,
let no daughter of kings
thy dreams master!

17 Hail, Sigmund's son!
Swift thy glory,
yet a cloud meseems
creepeth nigh thee.
Long life, I fear,
lies not before thee,
but strife and storm
stand there darkly.'

Sigurd 18 'Hail, Brynhild wise!
Bright thy splendour
though fate be strong
to find its end.
Faith ever will I hold
firm, unyielding,
though strife and storm
stand about me.'

19 Faith then they vowed
fast, unyielding,
there each to each
in oaths binding.

VI Brunhilda

16 Unde cei cu inima vicleană
umblă ori îşi au sălaşul
nu zăbovi, nu adăsta,
chiar de-ar fi singuratic drumul!
Chiar de-ar fi frumos orbitoare
şi strălucitoare ca zorii,
nu lăsa nici o fiică de regi
visele să-ți stăpânească!

17 Te salut, fiu al lui Sigmund!
Grăbită ți-e gloria,
ci un nor mi se pare
că se strecoară deasupra-ți.
De lungă viață, mă tem,
nu-ți va fi dat să ai parte,
ci vrajbă şi vijelie
te-aşteaptă întunecata.

Sigurd 18 – Te salut, înțeleaptă Brunhildă!
Strălucitoare-ți va fi splendoarea
chiar dacă soarta din răsputeri
căuta-va să-i afle sfârşitul.
Credința veşnic voi păstra-o,
statornică, neclintită,
chiar de vrajba şi vijelia
aține-mi-vor calea.

19 Credinț-atunci îşi jurară,
statornică, neclintită,
unul altuia-şi făgăduiră
şi-n jurământ se legară.

VI Brynhild

Bliss there was born
when Brynhild woke;
yet fate is strong
to find its end.

*

20 Ever wild and wide
the wandering paths;
on roads shining
went riders two.
High towered the helm;
hair flowed in wind;
mail glinted bright
on mountain dark.

Brynhild 21 'Here, Sigmund's son,
swift and fearless,
is our way's parting,
to woe or joy.
Here, lord, I leave thee,
to my land turning;
hence Grani bears thee
glory seeking.'

Sigurd 22 'Why, Brynhild wise,
bride of Völsung,
when at one are the riders
do our ways sunder?'
Brynhild 'I was queen of yore,
and a king shall wed.

VI Brunhilda

Preafericire-acolo se născu
când Brunhilda se trezi;
însă soarta din răsputeri
căuta să-şi afle sfârşitul.

*

20 Veşnic largi şi sălbatice
căile cotite;
pe drumuri strălucitoare
păşeau cei doi călăreţi.
Înalt coiful se-aburca;
pletele fluturau în vânt;
platoşele scânteiau strălucitoare
pe muntele-ntunecat.

Brunhilda 21 – Aici, fiul lui Sigmund,
iute şi ne'nfricat,
drumurile noastre se despart,
spre năpastă sau bucurie.
Aici, stăpâne, te părăsesc,
spre tărâmu-mi înturnându-mă;
de-aici Grani să te poarte
în căutarea glorei.

Sigurd 22 – De ce, înţeleaptă Brunhildă,
mireasă a Völsungului,
când ca unul sunt călăreţii
ni se despart drumurile?

Brunhilda – Fost-am regină cândva,
şi un rege de soţ voi lua.

VII

GUÐRÚN

Gudrún 1 ‘O mother, hear me!
Mirth is darkened,
dreams have troubled me,
dreams of boding.’
Grímhild ‘Dreams come most oft
in dwindling moon,
or weather changing.
Of woe think not!’

Gudrún 2 ‘No wind, nor wraith
of waking thought –
a hart we hunted
over hill and valley;
all would take him,
’twas I caught him:
his hide was golden,
his horns towering.

3 A woman wildly
on the wind riding
with a shaft stung him,
shooting pierced him;
at my knees he fell

VII

GUÐRÚN

Gudrún 1 – O, mamă, ascultă-mă!
Voioşia mi-e-nnegurată,
vise m-au tulburat,
vise rău-prevestitoare.

Grímhilda – Visele vin cel mai ades
când luna piere pe cer
ori când vremea se schimbă.
La necaz nu te gândi!

Gudrún 2 – Vânt nu era, nici umbră
a gândului treziei –
un cerb vânam noi
peste deal şi văi;
toţi voiau să-l prindă,
dar eu fost-am cea care izbuti:
blana-i era de aur,
iar coarnele-i urcau la cer.

3 O femeie sălbatic
pe vânt gonind
cu o lance-l împunse,
şi lovindu-l, îl străpunse;
la genunchi îmi căzu

in night of woe,
my heart too heavy
might I hardly bear.

4 A wolf they gave me
for woe's comfort;
in my brethren's blood
he bathed me red.
Dreams have vexed me,
direst boding,
not wind or weather
or waning moon.'

Grímhild 5 'Dreams oft token
the dark by light,
good by evil,
Gudrún daughter!
Lift up thine eyes
eager shining!
Green lie the lands
round Gjúki's house.'

Gudrún 6 'The roads run green
to the Rhine-water!
Who rides here lone,
arrayed for war?
His helm is high,
his horse fleeting,
his shield is shining
with sheen of gold!'

VII Gudrún

în noaptea năpastei,
inima-mi prea grea
cu greu o mai puteam îndura.

4 Un lup îmi dădură
spre-a jalei alinare;
într-al fraţilor mei sânge
m-a scăldat el înroşită.
Visele m-au necăjit,
aprige şi rele prevestiri,
nu vânt ori vreme,
ori lună ce piere.

Grímhilda 5 – Visele-ades încurcă
întuneric şi lumină,
binele şi răul,
Gudrún, fiica mea!
Ridică-ţi ochii
ce aprig scânteie!
Verzi sunt pământurile
din jurul casei lui Gjúki.

Gudrún 6 – Drumurile se-ndreaptă verzi
către apa Rinului!
Cine goneşte aici singuratic,
în straie de război?
Coifu-i este înalt,
calul nespus de iute,
scutu-i e strălucitor
cu luciu de aur!

VII Gudrún

7 Thus Gudrún gazed,
Gjúki's daughter,
from wall and window
in wonder looking.
Thus Sigurd rode,
seed of Völsung,
into Gjúki's courts
gleaming-harnessed.

8 There Gjúki dwelt
his gold dealing
in Niflung land,
the Niflung lord.
Gunnar and Högni
were Gjúki's sons,
mighty princes;
men them hearkened.

9 There Grímhild dwelt,
guileful in counsel,
grimhearted queen
grey with wisdom,
with lore of leechcraft,
lore of poison,
with chill enchantment
and with changing spells.

10 As ravens dark
were those raven-friends;
fair their faces,
fierce their glances.

VII Gudrún

7 Astfel privea Gudrún,
fiica lui Gjúki,
de pe zid şi de la fereastră
minunându-se privea.
Astfel Sigurd gonea,
stirpea lui Völsung,
în palatul lui Gjúki
cu armura-i sclipitoare.

8 Acolo Gjúki-şi avea sălaş
şi auru-şi împărţea
în ţinutul niflungilor,
al niflungilor domn.
Gunnar şi Högni
erau fiii lui Gjúki,
prinţi măreţi;
oamenii li se supuneau.

9 Acolo Grímhilda-şi avea sălaş,
vicleană la sfat,
regină cu suflet ne'ndurător
cu încărunţită înţelepciune,
cunoscând tainele tămăduirii,
tainele otrăvirii,
farmecele descumpănirii
şi vrăjile preschimbării.

10 Asemenea corbilor de-ntunecaţi
erau acei prieteni ai corbilor;
bălai la chip,
cu aprigi priviri.

With Huns they waged
hate and warfare,
gold ever gathering
in great dungeons.

11 Silent they sat
when Sigurd entered
Gunnar greeting,
Gjúki hailing.
Gjúki 'Who comes unbidden
in battle's harness,
helm and hauberk,
to halls of mine?'

Sigurd 12 'The son of Sigmund,
Sigurd Völsung,
a king's son cometh
to kingly house.
Fame of Niflungs
far is rumoured,
not yet hath faded
fame of Völsung.'

13 There swift for Sigurd
seat was ordered;
the feast grew fair,
folk were mirthful.
There Gunnar grasped
his golden harp;
while songs he sang
silence fell there.

VII Gudrún

Cu hunii purtau
război plin de ură,
aur mereu adunând
în vistierii încăpătoare.

11 În tăcere-aşteptau
când intră Sigurd
lui Gunnar dându-i bineţe,
pe Gjúki salutându-l.
Gjúki – Cine vine nechemat
în strai de război,
cu coif şi platoşă,
în sălile mele?

Sigurd 12 – Fiul lui Sigmund,
Völsungul Sigurd,
un fiu de rege vine
în regesc sălaş.
Despre faima niflungilor
a ajuns vorba până departe,
şi încă n-a pierit
faima völsungilor.

13 Acolo iute pentru Sigurd
un jilţ fu adus;
ospăţul se-nsufleţi,
oamenii se-nveseliră.
Acolo Gunnar îşi apucă
harpa-i de aur;
când cântecele-şi cântă
tăcerea peste toţi se lăsă.

VII Gudrún

Of these things sang Gunnar

14 By mighty Mirkwood
on the marches of the East
the great Goth-kings
in glory ruled.
By Danpar-banks
was dread warfare
with the hosts of Hunland,
horsemen countless.

15 Horsemen countless
hastened westward;
the Borgund lords
met Budli's host.
In Budli's brother
their blades reddened
the glad Gjúkings,
gold despoiling.

Of these things sang Sigurd

16 Then Sigurd seized
the sounding harp;
hushed they hearkened
in the hall listening.
The waste lay withered
wide and empty;
forth came Fáfnir,
fire around him.

17 Dark hung the doors
on deep timbers;
gold piled on gold
there glittered wanly.

VII Gudrún

Despre aste lucruri cântă Gunnar

14 Lângă marele Codru Întunecat
la hotarele din Răsărit
măreții regi goți
în glorie cârmuiau.
Lângă țărmurile Danparului
aprig război se purta
cu oştile hune,
călăreți făr' de număr.

15 Călăreți făr' de număr
se grăbeau către-apus;
seniorii borgunzi
înfruntară oastea lui Budli.
În fratele lui Budli
îşi înroşiră tăişurile
voioşii gjúkingi,
aur prădând.

Despre aste lucruri cântă Sigurd

16 Atunci Sigurd apucă
răsunătoarea harpă;
tăcuți rămaseră
în sală ascultându-l.
Deşertul se-ntindea uscat,
vast şi pustiu;
deodat' se ivi Fáfnir,
cu foc împrejuru-i.

17 Negre atârnau uşile
de groasele grinzi;
aur stivuit peste aur
acolo scânteia stins.

VII Gudrún

The hoard was plundered,
helm was lifted,
and Grani greyfell
grievous burdened.

18 High Hindarfell,
hedged with lightning,
mountain mighty
from mists uprose.
Brynhild wakened,
bright her splendour –
song fell silent,
and Sigurd ended.

19 By Gjúki's chair
Grímhild hearkened,
of Gudrún thinking
and the golden hoard.
Gunnar and Högni
gladly bade him
in league and love
long to dwell there.

*

20 The Borgund lords
their battle furnished;
banners were broidered,
blades were sharpened.
White shone hauberks,
helms were burnished;
under horses' hooves
Hunland trembled.

VII Gudrún

Comoara fu prădată,
coiful ridicat,
şi Grani cel suriu
amarnic împovărat.

18 Înaltul Hindarfell,
împrejmuit cu fulgere,
munte măreț
din cețuri se înălța.
Brunhilda se trezi,
în strălucitoarea-i splendoare –
cântecul amuți,
şi Sigurd se-opri.

19 Lângă jilțul lui Gjúki
Grímhilda asculta,
cu gândul la Gudrún
şi daurita comoară.
Gunnar şi Högni
bucuroşi îl rugară
în prietenie şi-n iubire
prealung sălaş să-şi găsească.

*

20 Seniorii borgunzi
de război se pregătiră;
brodară stindarde,
şi săbii-ascuțiră.
Alb scânteiau platoşele,
coifurile se lustruiau;
sub copitele cailor
țara hunilor se cutremura.

VII Gudrún

21 Grim was Gunnar
on Goti riding;
under haughty Högni
Hölkvir strode;
but fleeter was Grani,
foal of Sleipnir;
flamed all before
the fire of Sigurd.

22 Foes were vanquished,
fields were wasted,
grimly garnered
Gram the harvest.
Where Gjúkings rode
glory won they,
ever glory Sigurd
greater conquered.

23 Wide waxed their realm
in world of old;
Dane-king they slew,
doughty princes.
Dread fell on folk;
doom they wielded;
victory rode ever
with the Völsung lord.

24 High they honoured him,
in heart loved him,
Hun-gold gave him
in the hall sitting.

VII Gudrún

21 Aprig era Gunnar
pe Goti gonind;
sub semeţul Högni
Hölkvir fugea;
însă mai iute era Grani,
mânzul lui Sleipnir;
i-nflăcăra pe toţi dinaintea-i
focul lui Sigurd.

22 Vrăjmaşii fură-nvinşi,
câmpurile pârjolite,
aprig strânse
Gram recolta.
Unde goneau gjúkingii
glorie dobândeau,
mereu glorie Sigurd
mai mare câştiga.

23 În zări li se-ntinse regatul
în lumea de demult;
pe regele danez îl răpuseră
îndrăzneţii prinţi.
Spaima-i cuprinse pe oameni;
năpastă ei le-aduceau;
victoria gonea mereu
alături de seniorul völsung.

24 La mare preţ îl puneau,
în suflet îl iubeau,
aurul hunilor i-l dădeau
în palat odihnindu-se.

VII Gudrún

But his heart remembered
house of Völsung,
and Sigmund slain
on sands afar.

25 A host he gathered,
help of Gjúkings;
to the sea he rode
and sails hoisted.
His ship was shining
with shields and mail;
it was dragon-headed,
dire and golden.

26 As fire and tempest
to his father's land
came Sigurd sailing;
the sand was reddened.
Clashed the cloven
casque and hauberk;
shields were splintered,
shorn was corslet.

27 Men learned there lived yet
line of Völsung!
Now of Völsung land
was a Völsung lord.
But the house once high
was hollow, roofless;
the limbs were rotten
of their leafy tree.

VII Gudrún

Însă în suflet el şi-amintea
casa lui Völsung,
şi pe Sigmund răpus
pe nisipurile-ndepărtate.

25 O oaste strânse,
cu ajutorul gjúkingilor;
spre mare porni,
pânzele ridicându-le.
Corabia-i strălucea
cu scuturi şi platoşe;
avea cap de dragon,
fioros şi-aurit.

26 Ca o furtună de foc
în ţara tatălui său
sosi Sigurd pe apă;
nisipul se-nroşi.
Se izbiră despicatele
coifuri şi platoşe;
scuturi se sfărâmară,
cămăşi de zale se destrămară.

27 Oamenii de-acolo aflară
că stinsă nu era stirpea völsungilor!
Şi-acum peste tărâmul völsungilor
domnea un senior völsung.
Însă casa cândva înaltă
era goală şi făr' de acoperiş;
crengile putreziseră
în copacul înfrunzit.

VII Gudrún

28 A man there walked
mantled darkly,
his beard was flowing,
and blind his eye:
Grímnir 'Grímnir hails thee,
glorious Völsung!
Far hence hath flown
the fate of Sigurd.

29 Where Sigmund drew
sword of Grímnir,
Gram shall shine not.
Go thou, Völsung!
Now king thou art
of kings begotten,
a bride calls thee
over billowing seas.'

*

30 His fleet went forth
with flaming sails;
goldladen ships
came glad to shore.
Steeds went striding,
stonefire glinted,
horns were sounded;
home rode Sigurd.

31 A feast they fashioned,
far proclaimed it,

VII Gudrún

28 Un om umbla pe-acolo
în mantie înfăşurat,
barba-i flutura,
de-un ochi nu vedea:
Grímnir – Grímnir te salută,
völsung glorios!
Departe de-aici l-a purtat
soarta pe Sigurd.

29 Aici, unde Sigmund a scos
sabia lui Grímnir,
Gram nu va străluci.
Pleacă de-aici, völsungule!
Acum că eşti rege
din regi zămislit,
o mireasă te cheamă
peste mări tălăzuite.

*

30 Flota-i plecă de-acolo
cu pânze-nflăcărate;
corăbii-ncărcate cu aur
voioase sosiră la țărm.
Armăsarii goniră,
stâncile luciră,
cornii sunară;
acasă Sigurd se-ntoarse.

31 Un ospăț pregătiră,
în zări îl vestiră,

VII Gudrún

their highroofed halls
hung with splendour;
boards and beakers,
benches, gilded;
mead poured and ale
from morn to eve.

32 A king sat Sigurd:
carven silver,
raiment gleaming,
rings and goblets,
dear things dealt he,
doughty-handed,
his friends enriching,
fame upraising.

33 (There spake Grímhild
to Gjúki's ear:)
Grímhild 'How long shall last
league unbounden?
Here is worthiest lord
of world's renown!
Were a daughter offered,
he would dwell for ever,
our strength in strife,
standing bulwark.'

Gjúki 34 'The gifts of kings
are gold and silver;
their daughters fair
are dearly wooed!'

VII Gudrún

palatele înalte
împodobindu-le-n splendoare;
castroane şi cupe
şi bănci poleiră;
miedul curse, şi berea,
din zori până-n seară.

32 Ca rege stătea Sigurd:
argint scrijelit,
straie strălucitoare,
inele şi pocale,
scumpe lucruri împărţi,
larg la mână,
prietenii îmbogăţindu-şi,
faima crescându-i.

33 (Acolo vorbi Grímhilda
în urechea lui Gjúki:)
Grímhilda – Cât va mai dura
nelegată prietenia?
Iată cel mai de seamă senior
în toată lumea vestit!
De i-am oferi o fiică,
aici ar rămâne pe veci,
puterii noastre de pavăză
fiindu-i zăgaz.

Gjúki 34 – Darurile regilor
sunt aurul şi-argintul;
frumoasele lor fiice
sunt scump dobândite!

VII Gudrún

Grímhild 'Gifts oft are given
to greedy hand;
wives oft are wooed
by worthless men!'

35 Sigurd sat silent;
the singing heard not
but in heart Brynhild
bright with splendour:
'A queen was I once,
and a king shall wed.'
Soon, thought he, soon
I will seek my own.

*

36 Grímhild went forth
to guarded bower;
deep horn she filled
that was darkly written.
She drink of power
dreadly blended;
it had strength of stone,
it was stained with blood.

Grímhild 37 'Hail, guest and king!
Good go with thee!
Drink now deeply
dear love's token!
A father hast thou found,
and fond mother,

VII Gudrún

Grímhilda – Darurile ades sunt oferite
lacomei mâini;
soațele ades sunt dobândite
de oameni netrebnici!

35 Sigurd stătea tăcut;
cântecele nu le-auzea
însă în sufletu-i Brunhilda
splendid strălucea:
– Fost-am regină cândva,
şi un rege de soț voi lua.
În curând, se gândea el, în curând
voi căuta pe cea ce de drept e-a mea.

*

36 Grímhilda porni
spre străjuit alcov;
corn adânc umplu
întunecat scrijelit.
Băutură de putere
amarnic amestecă;
cu tăria stâncii,
cu pata sângelui.

Grímhilda 37 – Te salut, oaspe şi rege!
Binele să-ți fie alături!
Bea acum adânc
semnul prețuirii noastre!
Un tată ai găsit,
şi-o iubitoare mamă,

VIII

SVIKIN BRYNHILDR
(Brynhild Betrayed)

1 Brynhild abode
a blossomed summer,
homing harvest,
hoary winter.
A year followed year;
yearning seized her:
the king came not;
cold weighed her heart.

2 Of her wealth and splendour
wide spread the word;
kings came riding,
her courts thronging.
Her mood was troubled,
her mind darkened;
fell greeting found they,
and few returned.

3 One armed and mantled
as ancient king
wild steed there rode
than wind fleeter.

VIII

SVIKIN BRYNHILDR
(Brunhilda trădată)

1 Brunhilda aşteptă
vara-nflorită,
recolta stivuită,
iarna-ncărunţită.
Un an trecu, şi-apoi alt an;
dorul o cuprinse:
regele nu mai venea;
rece-i mai era inima.

2 Despre-avuţia şi splendoarea ei
departe se duse vorba;
regi sosiră călare,
curtea-i înţesând-o.
Firea-i era tulburată,
mintea întunecată;
de cruntă-ntâmpinare avură ei parte,
şi puţini de-acolo se mai înturnară.

3 Unul înarmat şi-nveşmântat
ca un rege străvechi
năbădăios armăsar pe-acolo-şi struni,
mai iute ca vântul.

VIII Brynhild Betrayed

Spear upholding
spiked with lightning
her hall he entered,
hailed her darkly:

King 4 'Bond unbroken
shall be bounden oath,
dreed and endured
be doom appointed.
Brynhild full soon
shall bridal drink;
choosing not the slain,
shall choose the living.

5 Brynhild must drink
the bridal feast,
ere winters two
o'er the world be passed.
A queen thou wert,
a king shalt wed:
Ódin dooms it;
Ódin hearken!'

6 Fire forth blossomed,
flames were kindled,
high up-leaping
hissed and wavered.
In hall standing
hedged with lightning,
'one only', thought she
'can enter now!'

*

VIII Brunhilda trădată

Suliţa înălţându-şi-o
scânteind în lumină,
în palatu-i intră,
şi-ntunecat o salută:

Rege 4 – Legătură nedezlegată
fi-va legatul legământ,
îndurată şi săvârşită
fie soarta sorocită.
Brunhilda-n curând şi deplin
va bea din cupa măritişului;
alegându-i nu pe cei morţi,
îi va alege pe cei încă vii.

5 Brunhilda trebuie să bea
din cupa măritişului,
pân' ce două ierni
vor trece peste lume.
Regină ai fost,
un rege vei lua de soţ:
Ódin o soroceşte;
pe Ódin ascultă-l!

6 Focu-nflori,
flăcări se-aprinseră,
în înalturi săltând
şuierară şi pâlpâiră.
În palat stând
încununată cu fulgere,
Numai unul, se gândi ea,
mai poate intra acum!

*

VIII Brynhild Betrayed

7 In Gjúki's house
glad the singing.
A feast they fashioned,
far men sought it.
To blissful Gudrún
the bridal drank
there golden Sigurd
glorious shining.

8 Morning woke with mirth,
merry came evening;
harp-strings were plucked
by hands of cunning;
mead poured and ale,
men were joyful,
of peerless kings
praise uplifting.

9 Oaths swore Sigurd
for ever lasting,
a bond of brotherhood
in blood mingled,
help in venture,
in hate and battle,
in need and desire,
nowhere failing.

10 Gunnar and Högni
gladly swore it,
as Grímhild counselled
grey with wisdom.

VIII Brunhilda trădată

7 Într-a lui Gjúki casă
voios se cânta.
Un ospăţ pregătit
pentru oameni din depărtări sosiţi.
Preafericitei Gudrún
nuntaşii în cinstea-i băură;
acolo bălaiul Sigurd
glorios strălucea.

8 Dimineaţa sosi cu voioşie,
sărbătorească veni şi seara;
coardele harfei fură ciupite
de degete iscusite;
miedul curgea, şi berea,
oamenii se veseleau,
regilor făr' de seamăn
înălţându-le slavă.

9 Legământ depuse Sigurd
pentru veşnicie,
o legătură frăţească
în sânge pecetluită,
ajutor în aventuri,
în ură şi-n războaie,
la restrişte şi dorinţă,
nicicând pregetat.

10 Gunnar şi Högni
cu dragă inimă jurară,
cum îi sfătuise Grímhilda
cu încărunţita-i înţelepciune.

VIII Brynhild Betrayed

Gunnar and Högni
good they deemed it;
glad was Gudrún
gleaming-lovely.

11 Gudrún walked in joy,
gladness round her;
mornings came with mirth,
mirth at sleeping.
Sigurd dwelt as king
sweet days and nights;
high hope he had,
yet in heart a shadow.

*

12 Wide went the word
of woman mighty,
of Brynhild queen
bright in splendour.
Grímhild hearkened,
grimly pondered,
of Gunnar thinking
and of Gjúki's power.

Grímhild 13 'Hail, Gjúki's son!
Good go with thee!
Fair flowers thy state,
thy fame riseth.
Who could woo as he wills,
a wife yet lacketh,

VIII Brunhilda trădată

Gunnar şi Högni
bun îl socotiră;
bucuroasă era Gudrún
fermecătoare sclipea.

11 Gudrún umbla voioasă,
bucuria o-nconjura;
dimineţile veneau cu voioşie,
veselă sosea seara.
Sigurd trăia ca rege
dulci zile şi nopţi;
măreaţă nădejde nutrea,
însă-n inimă o umbră-i adăsta.

*

12 Departe se duse vorba
despre femeia măreaţă,
despre regina Brunhilda
strălucitoare-n splendoarea-i.
Grímhilda auzi,
grozav cumpăni,
la Gunnar gândindu-se
şi la a lui Gjúki putere.

Grímhilda 13 – Te salut, fiu al lui Gjúki!
Fie ca binele să te-nsoţească!
Frumos înfloreşti în fală,
iar faima-ţi sporeşte.
Cel ce-ar putea peţi după voie,
de-o soţie încă duce lipsă,

VIII Brynhild Betrayed

though his might few match,
or might of friends.'

Gunnar 14 'Lo! Gjúkings' mother
grey in counsel,
what wife shall Gunnar
woo or look for?
Fairest must be woman,
of fame mightiest,
that Gunnar seeketh
his gold dealing.'

Grímhild 15 'Of the one fairest
fame is rumoured:
Brynhild the queen
bright in splendour.
Wide walks the word
of her wealth and might;
though high nor humble
her halls enter.'

Gunnar 16 'Proud and peerless
in peril woven,
a queen would she be,
our courts' glory!
Gunnar Gjúki's son
glory seeking
at thy rede shall ride
to her realm afar.'

Grímhild 17 'The son of Sigmund
thy sister holds,

VIII Brunhilda trădată

deşi în putere puţini pe potrivă-ţi sunt,
sau în puterea prietenilor tăi.

Gunnar 14 – Ia te uită! Mamă a Gjúkingilor
Încărunţită-n sfat,
ce soaţă ar trebui Gunnar
să peţească sau să caute?
Preafrumoasă trebuie să fie femeia,
şi la faimă cea mai mare,
pentru ca Gunnar s-o caute,
aurul dăruindu-şi.

Grímhilda 15 – Despre preafrumoasă
faima s-a dus:
regina Brunhilda
strălucitoare-n splendoare.
Departe ajunse vorba
despre avuţia-i şi puterea-i;
deşi nici cei puternici, nici cei umili
în palatele-i nu calcă.

Gunnar 16 – Mândră şi făr' de seamăm
în primejdie urzită,
o regină ar fi ea,
gloria curţii noastre!
Gunnar, fiul lui Gjúki,
glorie căutând,
la sfatu-ţi porni-va călare
către îndepărtatu-i regat.

Grímhilda 17 – Fiul lui Sigmund
pe sora-ţi o ţine,

VIII Brynhild Betrayed

Sigurd the mighty
is thy sworn brother.
At right hand in aid
he shall ride with thee;
counsels potent
shall my cunning find you.'

*

18 Gunnar rode Goti,
on Grani Sigurd,
Högni Hölkvir,
horse night-swarthy.
Steeds were striding,
stonefire glinting,
high wind rushing
over helm and mane.

19 Over fell and lowland
and forest gloomy,
over rocks and rivers
their roads led them.
Golden gables
gleaming saw they;
a light was lifted
o'er the land afar.

20 Fire forth blossomed,
flames up-leaping,
trees of lightning
twisted branching.
Gunnar smote Goti:
the ground spurning

VIII Brunhilda trădată

Sigurd cel semeț
este fratele-ți de cruce.
La dreapta-ți în ajutor
îți va porni călare;
sfaturi puternice
vă va găsi iscusința-mi.

*

18 Gunnar îl călărea pe Goti,
pe Grani Sigurd,
Högni pe Hölkvir,
calul murg ca noaptea.
Armăsarii goneau,
scăpărând ca amnarul,
Şi vântul vuia
peste coifuri şi coame.

19 Prin smârcuri şi şesuri
şi prin codrii-ntunecați,
peste stânci şi râuri
drumurile-i purtară.
Daurite frontoane
sclipind ei văzură;
o lumină se înălța
peste tărâmul din depărtare.

20 Focu-nflori,
flăcări săltară,
copaci de fulgere
crengile-şi răsuciră.
Gunnar îl izbi pe Goti:
pământul lovind cu piciorul

VIII Brynhild Betrayed

he reared him backward,
nor rowel heeded.

21 Sigurd unsmiling
silent waited,
in his shrouded heart
a shadow deepened:
Sigurd 'For what waits Gunnar,
Gjúking fearless?
Here the queen dwelleth
that our quest seeketh!'

Gunnar 22 'A boon grant me,
O blood-brother!
Goti will not bear me,
now Grani lend me!'
Gunnar smote Grani:
on the ground moveless
grey-hewn he stood
as of graven stone.

23 Gunnar rode not
the glittering flame.
Oaths swore Sigurd,
all fulfilled them.
In hope or hate
help unfailing,
he Grímhild's counsel
grim refused not.

24 Counsels potent
had her cunning furnished

VIII Brunhilda trădată

el nu se înălță pe spate,
nici pintenul nu-l ascultă.

21 Făr' să surâdă, Sigurd
tăcut aşteptă,
în ascunsa-i inimă
o umbră se-adânci:

Sigurd – Ce mai aşteaptă Gunnar,
neînfricatul Gjúking?
Aici sălăşluieşte regina
pe care căutarea noastră o ţinteşte!

Gunnar 22 – Un hatâr fă-mi,
o, frate de sânge!
Goti nu vrea să mă ducă,
pe Grani dă-mi-l o vreme!
Gunnar pe Grani-l izbi:
pe pământ neclintit
suriu ca de stană acesta rămase,
ca o stană de piatră.

23 Gunnar nu călări
scânteietoarea flacără.
Jurăminte depuse Sigurd,
pe toate le-ndeplini.
În nădejde sau ură,
întrajutor statornici,
el sfatul Grímhildei
încrâncenat nu-l refuză.

24 Sfaturi puternice
iscusinţa-i îi oferise

VIII Brynhild Betrayed

of chill enchantment
and changing spell.
In Gunnar's likeness
on Grani leaped he;
gold spurs glinted,
Gram was brandished.

25 The earth shivered;
angry roaring
fire flaming-tongued
flashed heavenward.
With sword smitten
snorting leaped he,
Grani greyfell;
the ground trembled.

26 The fire flickered;
flame wavered,
sank to silence
slaked and fading.
Swart lay the shadow
of Sigurd riding
in helm of terror
high and looming.

27 Sigurd stood there
on sword leaning;
Brynhild waited
a blade holding.
There helméd maiden
of helméd king

VIII Brunhilda trădată

de-nfrigurare farmece
şi de preschimbare vrăji.
Sub înfăţişarea lui Gunnar
pe Grani se urcă;
auriţi pinteni scânteiară,
Gram fu fluturată.

25 Pământul se-nfioră;
furios mugind,
focul cu limbi înflăcărate
ţâşni înspre ceruri.
Cu sabia lovit,
pufnind sări
Grani cel suriu;
pământul se cutremură.

26 Focul licări;
flacăra pâlpâi,
se cufundă-n tăcere,
slăbită şi stinsă.
Neagră se-ntindea umbra
lui Sigurd călărind
cu coifu-i înfiorător,
înalt şi ameninţător.

27 Sigurd rămase acolo
de sabie sprijinit;
pe Brunhilda o aşteptă
tăişul ţinându-l.
Acolo fecioara cu coif
al regelui cu coif

VIII Brynhild Betrayed

name demanded:
night fell round them.

Sigurd 28 'Gunnar Gjúki's son
greets and hails thee.
As my queen shalt thou ride
my quest fulfilling.'
As on swaying seas
a swan glimmering
sat she sore troubled
seeking counsel:

Brynhild 29 'What shall I answer
in hour o'ershadowed,
Gunnar, Gunnar,
with gleaming eyes?'
Sigurd 'Redgolden rings,
Rhineland treasure,
mighty brideprice
shall be meted thee!'

Brynhild 30 'Gunnar, speak not
of golden rings!
Swords were me dearer
to slay my loves.
Art thou all men's master,
all surpassing? –
to only such
will I answer give.'

Sigurd 31 'Yea, swords hast thou reddened,
swords yet shalt wield;

nume îl ceru:
noaptea se lăsă în jurul lor.

Sigurd 28 – Gunnar, fiul lui Gjúki,
te salută şi-ţi dă bineţe.
Regină-mi vei fi alături călare
căutarea împlinindu-mi-o.
Ca pe mări legănată
o lebădă sclipitoare
rămase ea amarnic tulburată
căutând sfat:

Brunhilda 29 – Ce să-ţi răspund, oare,
la ceas adumbrit,
o, Gunnar, Gunnar,
cu ochi sclipitori?
Sigurd – Inele roş'-aurii,
comoara Rinului,
semeaţă zestre
îţi va fi dăruită!

Brunhilda 30 – Gunnar, nu-mi vorbi
de daurite inele!
Săbiile îmi sunt mai dragi
ca să-mi răpun iubiţii.
Eşti tu oare stăpânul tuturor oamenilor,
pe toţi întrecându-i? –
numai unuia ca acela
îi voi da eu răspuns.

Sigurd 31 – Da, săbii ai înroşit,
săbii încă vei mânui;

VIII Brynhild Betrayed

and oaths hast thou sworn,
and oaths shalt keep.
Thy wall is ridden,
thy wavering fire:
thou art doomed him to wed
who dared to pass.'

32 In a bed them laid
Brynhild, Sigurd;
a sword them sundered
set there naked.
Gram lay between
gleaming sheathless,
fate lay between
forged unyielding.

33 Dawn came on earth,
day grew round them.
From sleeping finger
he slipped her ring,
and Andvari's gold,
old, enchanted,
on Brynhild's hand
bound in token.

Sigurd 34 'Wake thou! wake thou!
Wide is daylight.
I ride to my realm
to array the feast.'
Brynhild 'Gunnar, Gunnar,
with gleaming eyes,
on day appointed
I shall drink with thee.'

*

VIII Brunhilda trădată

şi jurăminte-ai jurat,
jurămintele-ţi vei ţine.
Zidul ţi-e încălcat,
abia-ţi mai pâlpâie focul:
eşti sorocită să te cununi
cu cel ce-ndrăzneşte să treacă.

32 Într-un pat întinşi
Brunhilda şi Sigurd;
o sabie-i despărţea
cu tăişu-i dezgolit.
Gram se-afla între ei
sclipind făr' de teacă,
soarta se-afla între ei
făurită şi ne'nduplecată.

33 Zorii veniră pe pământ,
ziua spori în jurul lor.
De pe degetu-i adormit
el îi scoase inelul,
şi aurul lui Andvari,
vechi şi vrăjit,
pe mâna Brunhildei
îl puse drept semn.

Sigurd 34 – Trezeşte-te! Trezeşte-te!
Pretutindeni e lumina zilei.
Spre regatu-mi pornesc călare
ca să pregătesc sărbătoarea.
Brunhilda – O, Gunnar, Gunnar,
cu ochi sclipitori,
în ziua învoită
voi bea cu tine.

*

IX

DEILD
(Strife)

1 On day appointed
dawn rose redly,
sun sprang fiery
southward hasting.
Bridal to Brynhild
blissful drank he,
Gunnar Gjúki's son,
gold unsparing.

2 All surpassing,
proud and ardent,
Brynhild sat there,
a bride and queen.
All men's master,
all surpassing,
in came Sigurd
as sun rising.

3 By Gudrún's side,
Gjúki's daughter,
she saw him seated –
a silence fell.

IX

DEILD
(Vrajba)

1 În ziua învoită
zorii se-nălţară înroşiţi,
soarele ţâşni înflăcărat
spre miazăzi zorindu-se.
Spre nuntă legământ Brunhildei
preafericit bău el,
Gunnar, fiul lui Gjúki,
aur neprecupeţind.

2 Pe toate-ntrecându-le,
mândră şi-arzătoare,
Brunhilda şedea acolo,
mireasă şi regină.
Al oamenilor stăpân,
pe toţi întrecându-i,
acolo intră Sigurd
ca soarele răsărind.

3 La dreapta lui Gudrún,
fiica lui Gjúki,
îl văzu ea aşezându-se –
tăcerea se lăsă.

IX Strife

As stone graven
stared she palely,
as cold and still
as carven stone.

4 From shrouded heart
the shadows parted;
oaths were remembered
all unfulfilled.
As stone carven,
stern, unbending,
he sat unsmiling
no sign making.

5 Clamour rose again,
clear the singing.
Men were joyful –
mirth they deemed it.
In that hall beheld they
heroes mightiest,
and kings and queens
crowned in splendour.

*

6 Forth rode Sigurd,
the forest seeking,
to hunt the hart;
horns were sounded.
To the Rhine-river,
to running water,

IX Vrajba

Ca piatra cioplită
rămase ea palidă,
rece şi neclintită
ca piatra cioplită.

4 Dintr-ascunsa-i inimă
umbrele plecară;
jurămintele-şi aduse-aminte
toate neîmplinite.
Ca piatra cioplită,
ne'nduplecat, ne'ncovoiat,
el rămase făr' să surâdă
şi fără să facă vreun semn.

5 Zarva iarăşi se-nteţi,
limpede cântul se-auzi.
Oamenii se veseliră –
voioşie socotind-o.
Într-acel palat zăriră
cei mai măreţi eroi,
regi şi regine
încununaţi în splendoare.

*

6 De-acolo porni Sigurd călare,
codrii căutându-i,
ca să vâneze cerbi;
cornii sunară.
La râul Rin,
la curgătoarea apă,

queens went comely
with combs of gold.

7 Their locks they loosened.
Long one waded
to deeper pools
darkly swirling:
Brynhild 'The water that hath washed
thy wan tresses
shall not flow unfitting
over fairer brow!'

Gudrún 8 'More queenly I,
more kingly wed! –
fame all surpasses
he that Fáfnir slew!'
Brynhild 'Worth all surpasses
who my wavering fire,
flaming lightning
fearless vanquished!'

9 (Grim laughed Gudrún
Grímhild's daughter:)
Gudrún 'True spake the tongue
of truth unwitting!
Thy wavering fire
wildly flaming
he rode unrecking
who that ring gave thee –
did Gunnar get it
on Gnitaheiði?

reginele gingaşe se duseră
cu piepteni dauriți.

7 Cosițele şi le despletiră.
Una se-aventură
în ape mai adânci
ce-ntunecat se-nvolburau:
Brunhilda – Apa ce-a spălat
cosițele-ți şterse
nu va curge necuviincios
peste capu-mi bălai!

Gudrún 8 – Mai demnă de-o regină sunt eu,
ce-un rege mai demn am luat de soț! –
în faimă pe toți îi întrece
cel ce pe Fáfnir l-a răpus!
Brunhilda – În valoare pe toți îi întrece
cel ce focu-mi licărind,
fulger înflăcărat
neînfricat l-a înfrânt!

9 (Aprig râse Gudrún,
fiica Grímhildei:)
Gudrún – Adevăr grăit-a gura
de adevăr neştiutoare!
Focu-ți licărind
sălbatic înflăcărat
l-a învins nepăsător
cel ce-acel inel ți-a dat –
oare Gunnar a făcut-o
pe culmea lui Gnitaheiði?

IX Strife

10 Andvari's ring,
old, enchanted,
is on Brynhild's hand
bound in token.
Did Gunnar give me
the gleaming ring
from thy hand he drew,
now here on mine!'

11 Coldhued as death
the queen was stricken,
strode swift from stream
as stone silent;
from Rhine-river,
from running water,
her bower sought she
brooding darkly.

12 Dim fell evening,
dusk was starless;
her mind was as night
as she mourned alone;
alone, lightless,
made lamentation:
Brynhild 'Fell! fell the fates
that forged our days!

13 Mine own must I have
or anguish suffer,
or suffer anguish
Sigurd losing.

IX Vrajba

10 Inelul lui Andvari,
vechi şi vrăjit,
este pe mâna Brunhildei
lăsat drept semn.
Oare Gunnar mi-a dat
sclipitorul inel
de pe mâna-ți scos,
ce-acum pe mâna-mi scânteie?

11 Înfrigurată ca moartea
regina rămase răzbită,
degrabă de la râu se-ntoarse
ca piatra amuțită;
de la râul Rin,
de la curgătoarea apă,
alcovul şi-l cătă
urzind în umbre.

12 Întunecată se lăsă seara,
amurgul rămase făr' de stele;
mintea-i era ca noaptea
pe când însingurată jelea;
însingurată, făr' de lumină,
astfel se tânguia:
Brunhilda – Amarnică! amarnică soartă
ce zilele ne-a făurit!

13 Ce-i al meu trebuie să am
sau chinuri să-ndur,
sau chinuri să sufăr
pe Sigurd pierzându-l.

IX Strife

Yet he is Gudrún's
and Gunnar's I:
foul wrought the fates
that framed my life!'

14 Daylong lay she
drinking nor eating,
as in dead slumber
or dreadful thought.
Her maidens marvelled –
she minded not,
Gunnar sought her;
grim she heard him.

15 Then spake Brynhild
from bitter pondering:
Brynhild 'Whence came the gold
here gleaming pale?
Who holds the ring
from my hand taken?'
Nought spake Gunnar,
no word answered.

Brynhild 16 'King men call thee!
A coward rather,
from fire flinching,
fearful, quaking!
From witch-woman's
womb thou camest.
Woe to Grímhild,
woe's contriver!'

IX Vrajba

Ci el al Gudrúnei este
şi-a lui Gunnar sunt eu:
groaznic croită fu soarta
ce-mi stăpâneşte viaţa!

14 Cât fu ziua de lungă rămase
fără să bea sau să mănânce,
ca într-un leşin de moarte
sau ca prinsă într-un gând grozav.
Slujitoarele-i se minunară –
fără ca ei să-i pese,
Gunnar o căută;
ca de stană-l ascultă ea.

15 Atunci grăi Brunhilda
din amarnica-i cugetare:
Brunhilda – De unde-a venit aurul
ce-aici palid luceşte?
Cine ţine inelul
de pe mâna-mi luat?
Nimic nu spuse Gunnar,
nici o vorbă drept răspuns.

Brunhilda 16 – Rege îţi spun oamenii!
Un laş mai degrabă,
de foc ferindu-se,
înfricoşat, înfiorat!
Dintr-al vrăjitoarei
pântec te tragi.
Jale Grímhildei,
a jalei urzitoare!

IX Strife

Gunnar 17 'Vile words to use,
thou Valkyrie,
thou slayer of men,
and sword-hearted!'
Brynhild 'If sword I had,
I would slay thee now,
for thy secret treason,
for thy sundered oaths!

18 Him only loved I
who all surpassed;
an oath uttered,
him only to wed,
him only to wed
who mine ardent fire
vanquished valorous;
I am vow-breaker.

19 I am oath-breaker,
dishonoured, humbled;
I am love-bereaved
and life-curséd.
In thy halls shalt thou hear
never happy voices,
no queen in thy courts
shall comely walk.'

20 Long there lay she
in lamentation;
afar heard folk
her fell mourning.

IX Vrajba

Gunnar 17 – Mârşave vorbe mai rosteşti,
tu, Valkyrie,
tu, ucigaşo de oameni,
şi suflet de sabie!
Brunhilda – De sabie-aveam,
pe loc te răpuneam,
pentru tainica-ţi trădare,
pentru-ncălcatele-ţi jurăminte!

18 Numai pe el l-am iubit,
pe cel ce pe toţi îi întrece;
un jurământ rostit-am,
numai pe el să-l iau de soţ,
numai pe el să-l iau de soţ
care focu-mi arzător
vitejeşte-l va fi învins;
şi-acum făgăduiala mi-am călcat.

19 Şi-acum jurământul mi-am călcat,
şi-s dezonorată şi-umilită;
de dragoste văduvită
şi pe viaţă blestemată.
În palatu-ţi nu vei mai auzi
nicicând voci voioase,
iar la curtea-ţi nici o regină
nu va mai păşi gingaş.

20 Îndelung rămase ea zăcând acolo
şi tânguindu-se;
de departe-auziră oamenii
cumplita-i jelanie.

IX Strife

Gudrún she spurned,
Gunnar scorning,
and Högni mocking;
hate was kindled.

*

21 From the hunt rode Sigurd
home returning,
found halls unlit
and hearts darkened.
They brought him to seek her
for sorrow's healing;
his mood was loath,
on the morrow went he.

Sigurd 22 'Hail, O sunlight
and sun's rising!
Sleep no longer
and sorrow cast thou!'

(He draws back the coverlet from Brynhild and wakes her as before he had done.)

Brynhild 'I slept on mountain,
I sleep no more!
Accursed be thy words,
cruel forswearer!'

Sigurd 23 'What grief ails thee
amid good liking,
who to glorious Gunnar
wert gladly wed?'

Brynhild 'Gladly! gladly!
Grim thou mockest me.
Him only I loved,
who all surpassed.'

IX Vrajba

Pe Gudrún o dispreţui,
pe Gunnar îl batjocori,
şi pe Högni îl luă în răspăr;
şi astfel ura se-aprinse.

*

21 De la vânătoare Sigurd călare
acasă se-ntoarse,
găsi palatul neluminat
şi inimile-ntunecate.
Îl aduseră să-i vorbească
pentru-a mâhnirii tămăduire;
în starea mohorâtă-i
se duse însă a doua zi.

Sigurd 22 – Te salut, o, lumină a soarelui
şi al soarelui răsărit!
Nu mai dormi
şi-alungă-ţi tristeţea!

(Trage la o parte pătura de pe Brunhilda şi o trezeşte, cum a mai făcut-o cândva.)

Brunhilda – Dormit-am pe munte,
acum nu mai dorm!
Blestemate fie-ţi cuvintele,
crudule sperjur!

Sigurd 23 – Ce mâhnire te-apasă
în mijlocul plăcerilor,
pe tine, ce gloriosului Gunnar
cu bucurie i te-ai dat soaţă?

Brunhilda – Cu bucurie! Cu bucurie!
Aprig mă mai batjocoreşti.
Numai pe el l-am iubit,
pe cel ce pe toţi îi întrecea.

IX Strife

Sigurd 24 'Yet glory no less
hath Gjúki's son,
my blood-brother,
best renownéd.
Well he loves thee,
lord unfearing –
look now and learn
light yet shineth!'

Brynhild 25 'Nay, Fáfnir Sigurd
fearless conquered;
my wavering fire
he waded twice;
twice he waded
tongues of lightning:
so great glory
never Gunnar earned.'

Sigurd 26 'That twice he waded,
who told thee so?
Sigurd hath not said it –
why saist thou this?'
Brynhild 'Gloom was round us.
Thy gleaming eyes,
thine eyes gleaming
anguish gave me.

27 Veils of darkness
they vanquished me.
I am life-curséd
and love-bereaved.

IX Vrajba

Sigurd 24 – Însă gloria nu-i mai prejos
pentru fiul lui Gjúki,
fratele-mi de sânge,
cel mai renumit.
Mult te mai iubeşte,
domn neînfricat –
uită-te acum şi vezi
că lumina încă străluceşte!

Brunhilda 25 – Nu, pe Fáfnir Sigurd
cel neînfricat l-a înfrânt;
focu-mi licărind
de două ori l-a biruit;
de două ori a biruit
limbile de fulger:
asemenea glorie măreață
nicicând Gunnar nu a dobândit.

Sigurd 26 – Că de două ori am biruit,
cine ți-a spus astfel?
Nu Sigurd a spus-o –
cine ți-a spus ție asta?
Brunhilda – Beznă era în jurul nostru.
Ochii-ți sclipitori,
ai tăi ochi sclipitori
chin mi-au dăruit.

27 Văluri de-ntunecime
pe mine m-au învins.
Pe viață-s blestemată
şi de dragoste văduvită.

Yet I curse thee too,
cruel forswearer,
who rendered to another
the ring taken.

28 Gudrún I curse
for cruel reproach
of bed broken
and body yielded.
Thy glory alone
seems good to thee;
of all women the worst
thou weenest me.'

Sigurd 29 'Woe worth the words
by women spoken!
Woe worth the while
this work began!
Webs enwound me
woven dreadly,
my mind shadowing,
my mood darkening.

30 Long I loved thee,
long desiring.
Thee only would I hold,
now all I know.
My mood mastering,
my mind wielding,
I sat unsmiling,
no sign making.

IX Vrajba

Însă te blestem şi pe tine,
crudule sperjur,
ce-ai dat alteia
inelul luat.

28 Pe Gudrún o blestem
pentru crudu-i reproş
al patului pângărit
şi-al trupului dăruit.
Numai gloria-ţi
îţi pare ţie bună;
dintre toate femeile cel mai rău
pe mine m-ai dobândit.

Sigurd 29 – Jale-aduc vorbele
de femei rostite!
Jale-aduce vremea
de astă lucrare-ncepută!
Pânze mă cuprind
întreţesute grozav,
mintea adumbrindu-mi,
firea întunecându-mi.

30 Îndelung te-am iubit,
îndelung dorindu-te.
Numai pe tine te-aş păstra,
acum că ştiu totul.
Firea-mi stăpânind-o,
mintea-mi mânuind-o,
am rămas nesurâzător,
nici un semn făcând.

IX Strife

31 This solace sought I,
that I saw thee still,
the one hall walking
though wife of other.'
Brynhild 'Too late! too late,
love thou speakest!
To allay this evil
there leech is none.'

Sigurd 32 'Is hope all fallen,
is healing vain?
Must fate fierce-hearted
thus find its end?'
Brynhild 'This hope only,
this heart's comfort –
that Sigurd forsworn
a sword should bite!'

Sigurd 33 'Swords lightly sleep,
soon may I feel them!
Then would Brynhild die –
bitter would she deem it.'
Brynhild 'Well fall the words
from woe's maker!
Little light in life
hath he left to me.'

Sigurd 34 'Yet Gunnar would I slay,
Gudrún forsake,
from death thee to keep,
our doom o'ercoming!'

IX Vrajba

31 Astă alinare căutat-am,
pe tine încă să te văd,
prin palat plimbându-te
chiar de soția altuia ai fi.
Brunhilda – Prea târziu! prea târziu
de dragoste vorbeşti!
Pentru-a domoli ăst rău
leac nu mai e.

Sigurd 32 – Oare s-a pierdut orice speranță,
iar tămăduirea-i în zadar?
Oare soarta ne'nduplecată
astfel îşi va afla sfârşitul?
Brunhilda – Numai speranța asta,
a inimii-alinare –
ca pe Sigurd sperjurul
o sabie să-l muşte!

Sigurd 33 – Săbiile au somnul uşor,
curând se poate să le simt!
Şi-apoi Brunhilda ar muri –
amarnic i s-ar mai părea totul.
Brunhilda – Bine mai curg vorbele
de la făuritorul jalei!
Puțină lumină în viață
mi-a mai lăsat el.

Sigurd 34 – Însă pe Gunnar l-aş răpune,
pe Gudrún aş părăsi-o,
departe de moarte să te țin,
amara soartă învingând-o!

IX Strife

Brynhild 'I am wife of one,
I wed no other.
No lord will I love,
and least Sigurd!'

*

35 Forth went Sigurd
filled with anguish,
his heart was swollen
in heaving breast.
Mail-rings clutched him,
marred his breathing,
to his flesh cutting
fiercely straining.

36 There stood Gudrún
gleaming-lovely:
Gudrún 'Sleeps yet Brynhild,
sickness bearing?'
Sigurd 'Brynhild sleeps not,
brooding darkly.
She broodeth darkly
our bale and doom.'

37 Gudrún wanly
grasped him weeping:
Gudrún 'What doth Brynhild brood,
what bale purpose?'
Sigurd 'Thou shouldst know it,
needless asking.
Woe worth the words
by women spoken!'

IX Vrajba

Brunhilda – Eu sunt deja soaţa cuiva,
cu altul nu mă voi însoţi.
Nici un senior nu voi iubi,
cu-atât mai puţin pe Sigurd!

*

35 De-acolo plecă Sigurd
plin de durere,
inima-i rănită
în pieptu-i gâfâind.
Zalele platoşei îl strângeau,
îl împiedicau să răsufle,
în carne tăindu-l
şi-amarnic chinuindu-l.

36 Acolo şedea Gudrún
fermecătoare sclipind:
Gudrún – Încă mai doarme Brunhilda,
de boală apăsată?
Sigurd – Brunhilda nu doarme,
ci-ntunecat urzeşte.
Întunecat urzeşte
spre mâhnirea şi-osânda noastră.

37 Gudrún stins
îl apucă plângând:
Gudrún – Ce mai urzeşte Brunhilda,
şi-n ce aprig scop?
Sigurd – Ar trebui să ştii,
nevoie nu ai să întrebi.
Jale-aduc vorbele
de femei rostite!

IX Strife

38 (Then spake Gunnar
gloomy-hearted:)
Gunnar 'What hope of healing
harm's amending?
Shall we gold offer,
gold and silver?'
Sigurd 'Gold and silver
let Gunnar offer!
Her lord alone
her leech must be.'

39 Then Gunnar offered
gold and silver,
gold and silver
gleaming-hoarded.
Brynhild 'Gunnar, speak not
of gold and silver;
swords were me dearer
to slay my life.

40 All men's master,
all surpassing,
such only ever
shall earn my love.
Than thy liege lower
thou art less become,
a Völsung's squire,
a vassal's servant!

41 From thy bed parting,
at thy board humbled

IX Vrajba

38 (Atunci grăi Gunnar
cu inima-ntunecată:)
Gunnar – Ce speranță de tămăduire
poate schimba în bine răul?
Să-i oferim aur,
aur şi-argint?
Sigurd – Aur şi-argint
să-i ofere Gunnar!
Numai domnul ei
leac îi poate aduce.

39 Atunci Gunnar îi oferi
aur şi-argint,
aur şi-argint
sclipind în mormane.
Brunhilda – Gunnar, nu-mi vorbi
de aur şi-argint;
săbiile mi-ar fi mai dragi
ca viața să mi-o iau.

40 Al oamenilor stăpân,
pe toți întrecându-i,
numai unul asemenea
îmi va dobândi dragostea.
Decât vasalu-ți mai jos
acum ai ajuns,
paj de völsung,
slujitor de vasal!

41 Din patu-ți plecând,
la masa-ți umilit

IX Strife

I will leave thee alone
to laughter of men,
if life thou allowest
to liege forsworn,
if thou slay not Sigurd,
thy sister's lord.'

Gunnar 42 'Fell-hearted thou,
and foe of peace!
I oaths have sworn
for ever lasting,
bonds of brotherhood
in blood mingled;
though Brynhild bid it,
I may break them not.'

Brynhild 43 'Oaths too I swore
for ever lasting –
light thou heldest them!
I am love-betrayed.
Sigurd thou sent me,
thy sworn brother.
My bed he entered,
by my body laid him,
betrayed thy trust,
betraying me.

44 To Gudrún he told it,
Gudrún knoweth.
In shame am I shrouded,
and shamed art thou!'

IX Vrajba

şi singur te voi lăsa
spre râsul oamenilor,
de viaţa i-o laşi
vasalului sperjur,
de nu-l omori pe Sigurd,
pe-al surorii-ţi domn.

Gunnar 42 – Cumplită la suflet mai eşti,
şi vrăjmaşă a păcii!
Eu jurăminte-am jurat
pentru veşnicie,
legământ frăţesc
în sânge pecetluit;
chiar de mi-o cere Brunhilda,
eu nu le pot călca.

Brunhilda 43 – Jurăminte şi eu am jurat
pentru veşnicie –
uşoare le mai socoţi!
În dragoste-s trădată.
Pe Sigurd mi l-ai trimis,
pe juruitu-ţi frate.
În patu-mi a intrat,
lângă trupu-mi s-a întins,
trădându-ţi încrederea,
pe mine m-a trădat.

44 Lui Gudrún i-a spus-o,
Gudrún o ştie.
În ruşine-s învăluită,
şi de ruşine eşti tu făcut!

IX Strife

Gunnar came forth
grievous-hearted,
daylong he sat,
deeply brooding.

45 From mood to mood
his mind wandered,
from shame to shame
shorn of friendship.
Högni called he
to hidden counsel,
his true brother,
whom he trusted well.

Gunnar 46 'Evil wrought Sigurd:
oaths he swore me,
oaths he swore me,
all belied them;
betrayed my trust,
whom I trusted most,
truth forswearing,
whom most true I deemed.'

Högni 47 'Brynhild beguiles thee
baleful-hearted,
woe devising
to woe stings thee;
loathing Gudrún,
her love grudging,
thy love loathing,
she lies to thee.'

IX Vrajba

Gunnar ieşi de-acolo
cu inima rănită,
cât fu ziua de lungă şezu
în întunecată urzeală.

45 Din stare în stare
mintea-i rătăci,
din ruşine-n ruşine
prietenia-i se frânse.
Pe Högni-l chemă
la sfat de taină,
pe fratele-i adevărat,
în care mult se-ncredea.

Gunnar 46 – Rău a făcut Sigurd:
jurăminte mi-a jurat,
jurăminte mi-a jurat,
pe toate le-a călcat;
încrederea mi-a trădat
tocmai cel în care cel mai mult mă-ncredeam,
adevărul strâmb jurându-l,
tocmai cel pe care pavăză adevărului îl socoteam.

Högni 47 – Brunhilda te-nşală
în inimă rănită,
jale urzind
la jale te mână;
urând-o pe Gudrún,
iubirea-i duşmănind-o,
iubirea-ţi urând-o,
pe tine te minte.

IX Strife

Gunnar 48 'Brynhild, Brynhild,
I better hold her
than all women,
than all treasure.
I will life sooner leave
than lose her now,
than live lonely
for laughter of men.

49 Let us slay Sigurd –
forsworn is he!
Let us lords be alone
of our lands again!
Let us slay Sigurd,
this sorrow ending,
and masters make us
of his mighty hoard!'

Högni 50 'Woe worth the words
by women spoken!
Lords unassailed
our league made us.
The might of Sigurd
we shall mourn later,
and the sister-sons
this sire had got us.'

51 To Gotthorm turning,
Grímhild's offspring,
greyhearted lord,
Gunnar hailed him:

IX Vrajba

Gunnar 48 – Brunhilda, Brunhilda,
mai degrabă aş ţine-o
decât pe-oricare femeie,
decât orice comoară.
Mai repede mi-aş da viaţa
decât acum să o pierd,
decât singur să trăiesc
spre râsul oamenilor.

49 Hai să-l ucidem pe Sigurd –
sperjur el este!
Haide domni să fim singuri
peste pământurile noastre din nou!
Hai să-l ucidem pe Sigurd,
amărăciunii capăt să-i punem,
şi stăpâni să ajungem
peste bogata-i comoară!

Högni 50 – Jale-aduc vorbele
de femei rostite!
Seniori de neînvins
frăţia noastră ne-a făcut.
Puterea lui Sigurd
mai târziu o vom plânge,
şi pe nepoţii de soră
ce ăst tată ne-a dat.

51 La Gotthorm ducându-se,
a Grímhildei odraslă,
senior cu suflet de cenuşă,
Gunnar îl salută:

IX Strife

Gunnar

'No oaths thou sworest,
no oaths heedest.
With his blood unblended
his blood now spill!'

52 Gold he promised him
and great lordship;
his bastard blood
burned with hunger.
Snake's flesh they took,
seethed it darkly,
wolf-meat gave him,
wine enchanted.

53 Drunk with madness,
dire and wolvish,
he grinned and gnashed
his grinding teeth.
Of guile unworthy,
no guile dreaming,
yet doom foreboding,
drear went Sigurd.

54 To the forest fared he,
falcon loosing,
with hounds hunting,
for harm's solace.
Gotthorm rode there,
and Grani marked he,
assailing Sigurd,
with searing words.

IX Vrajba

Gunnar – Tu n-ai jurat jurăminte,
de nici un jurământ nu asculți.
Cu sângele-i neamestecat
sângele acum varsă-i-l!

52 Aur îi făgădui
şi-nsemnată domnie;
sângele-i de bastard
cu lăcomie se-aprinse.
Carne de şarpe luară ei,
o fierseră-ntunecat,
carne de lup îi dădură,
cu vin fermecat.

53 Beat de nebunie,
aprig şi hămesit,
el îşi rânji şi-şi scrâşni
dinții tociți.
Înşelăciune nemeritând,
înşelăciune nebănuind,
însă amara soartă presimțind,
posomorât se duse Sigurd.

54 În pădure se-avântă,
şoimul liber lăsându-l,
cu ogari vânând,
pentru-a amărăciunii alinare.
Gotthorm călărea acolo,
şi pe Grani zărindu-l,
îi azvârli lui Sigurd,
usturătoare ocară.

IX Strife

Gotthorm 55 'O werewolf's son
and war-captive,
what huntest here
where hart roameth –
thou wooer of women
and wife-marrer,
who wouldst lord all alone
our lands and queens!'

56 Sword touched Sigurd
swart-red flushing;
white blanched the knuckles
on hilt clenching:
Sigurd 'Thou drunken dog,
doom hangs nigh thee!
Now slink to kennel!
Sleep may mend thee.'

57 Gotthorm he left
to grind his teeth;
back rode Sigurd
foreboding ill.
Night fell starless,
none were waking;
asleep was Gudrún
by Sigurd dreaming.

58 Dawn came wanly:
drunk with hatred
there Gotthorm stalked
as glowering wolf.

IX Vrajba

Gotthorm 55 – O, fiu de vârcolac
şi prizonier de război,
ce vânezi aici
unde cerbul adastă –
tu, ispititor de femei
şi de soţii pângăritor,
care singur ai domni
peste pământurile şi reginele noastre!

56 Sabia o-nşfăcă Sigurd
roş'-aprins la-nfăţişare;
degetele i se-albiră
pe plăsele-ncleştându-se:
Sigurd – Câine beţiv,
sfârşitul ţi-e aproape!
Furişează-te acum în coteţ!
Somnul poate te-o lecui.

57 Pe Gotthorm îl lăsă
să-şi tocească dinţii;
îndărăt se-ntoarse Sigurd călare
răul presimţindu-l.
Noaptea se lăsă făr' de stele,
nimeni treaz nu era;
adormită era Gudrún
lângă Sigurd visând.

58 Zorii sosiră palizi:
beat de ură
acolo Gotthorm pândea
ca un lup fioros.

IX Strife

Sword leaped naked,
sleeping stabbed him,
pierced through to pillow,
pinned in anguish.

59 Forth sprang the wolf
by fear blinded
of awful eyes
that opened wide.
Gram was brandished,
gleaming handled,
hissing hurled aloft
at hasting beast.

60 At the door he tumbled
dreadly crying;
there hell took him
hewn asunder.
Forth crashed the head,
feet fell backward;
blood ran darkly
on bower threshold.

61 In sweet embrace
to sleep she went,
to grief unending
Gudrún wakened,
to her bliss drowning
in blood flowing.
in flowing blood
of fairest lord.

IX Vrajba

Sabia ţâşni dezgolită,
în somn îl înjunghie,
străpungându-l până la pernă,
în chin îl ţintui.

59 De-acolo fugi lupul
de frică orbit
căci cumpliţii ochi
larg se deschiseră.
Gram fu învârtită,
sclipind mânuită,
şuierând azvârlită
spre fiara grăbită.

60 La uşă se prăbuşi
amarnic răcnind;
acolo iadu-l înghiţi
spintecat în două.
În faţă-i căzu capul,
picioarele-n spate căzură;
sângele curse întunecat
pe pragul alcovului.

61 În dulce-mbrăţişare
în somn alunecase,
spre nesfârşită suferinţă
Gudrún se trezise,
spre-al preafericirii scufundare
în sângele vărsat,
în sângele vărsat
al celui mai de seamă senior.

IX Strife

62 Breast white and bare
she beat so sore
that Sigurd raised him
from soaking pillow:
Sigurd 'My wife, weep not
for woe foredoomed!
Brothers remain to thee –
blame them lightly!

63 Brynhild wrought this:
best she loved me,
worst she dealt me,
worst belied me.
I Gunnar never
grieved nor injured;
oaths I swore him,
all fulfilled them!'

64 Dead fell Sigurd;
dreadly Gudrún
cried in anguish,
called him vainly.
Swords rang on wall,
and sleepers shivered;
geese screamed shrill
in green meadow.

65 Then laughed Brynhild
in her bed listening
with whole heart once –
the house shuddered –

IX Vrajba

62 Pieptul alb şi dezgolit
atât de-amarnic îl lovi
că Sigurd se înălţă
de pe perna scăldată de sânge:
Sigurd – Soaţa mea, nu plânge
pentru jalea prevestită!
Fraţii încă-ţi rămân –
pe ei nu-i învinui!

63 Brunhilda urzit-a asta:
mult m-a iubit,
rău mi-a hărăzit,
rău m-a minţit.
Eu pe Gunnar nicicând
nu l-am rănit, nici nu l-am mâhnit;
jurăminte juratu-i-am,
pe toate le-am îndeplinit!

64 Mort căzu Sigurd;
amarnic Gudrún
zbieră în chinuri,
strigându-l în zadar.
Săbiile răsunară pe ziduri,
şi cei ce dormeau se-nfiorară;
gâştele ascuţit strigară
pe verzile pajişti.

65 Atunci râse Brunhilda
în patu-i ascultând
cu toată inima deodat' –
casa se cutremură –

IX Strife

Gudrún hearing
in grief's torment.
Gunnar answered
grimly speaking:

Gunnar 66 'Little thou laughest
for delight of soul,
O fell-hearted!
Fey I deem thee.
Thy colour blancheth,
cold thy cheeks are;
cold thy counsels
and accursed thy redes.'

Brynhild 67 'Cursed are the Niflungs,
cruel forswearers.
Oaths swore Sigurd,
all fulfilled them.
Ye all shall find evil fortune,
while all men's honour
he for ever holdeth.

68 Bonds of brotherhood
in blood mingled
with murder kept ye;
he remembered them.
A sword lay naked
set between us,
Gram lay grimly
gleaming sheathless.

IX Vrajba

pe Gudrún auzind-o
în chinurile suferinței.
Gunnar îi spuse
aprig grăind:

Gunnar 66 – Uşor mai râzi
pentru-a sufletului încântare,
o, tu, inimă cumplită!
Nebună te socot.
Culoarea ți se duce,
reci ți-s obrajii;
reci ți-s sfaturile
şi blestemate snoavele.

Brunhilda 67 – Blestemați sunt niflungii,
cruzi sperjuri.
Jurăminte jurat-a Sigurd,
pe toate le-a îndeplinit.
Voi toți veți suferi
o soartă amară,
în vreme ce el a oamenilor cinstire
pentru veşnicie o va păstra.

68 Legături frățeşti
în sânge cetluite
cu moartea-i le-ați pângărit;
el şi le-a amintit.
O sabie ne-a despărțit
cu tăişu-i dezgolit.
Gram între noi s-a aflat
sclipind făr' de teacă.

IX Strife

69 Now life no longer
will I live with you;
of love ye robbed me
with lying counsels.
Shorn I leave you,
shame enduring,
of faith and friendship,
of fame on earth.'

70 In arms he took her,
anguished begged her
her hand to stay,
hope to look for.
She thrust them from her
who thronged round her,
longing only
for her last journey.

71 (Högni only
withheld her not:)
Högni 'Little would I hinder
her last journey,
so she bide in that land
never born again.
Crooked came she forth
from curséd womb
to man's evil
and our mighty woe.'

*

IX Vrajba

69 Acum viața cu tine
nu mai voi s-o împart;
dragostea mi-ai răpit-o
cu sfaturi mincinoase.
Văduvit te las,
ruşine să-nduri,
de credință şi prietenie,
de faimă pe pământ.

70 În brațe el o cuprinse,
îndurerat o rugă
mâna să şi-o oprească,
speranță să caute.
Ea-i azvârli din preajmă-i
pe cei ce-o strângeau,
dorindu-şi numai
o ultimă călătorie.

71 (Numai Högni
nu o opri:)
Högni – Deloc nu aş împiedica
ultima-i călătorie,
pentru ca ea să rămână-ntr-acel tărâm
nicicând născută din nou.
Strâmbă sosit-a pe lume
din pântec blestemat
spre-al oamenilor rău
şi spre a noastră jale.

*

IX Strife

72 Gold corslet she took,
gleaming hauberk,
helm set on head,
in hand a sword.
On the sword she cast her,
sank down wounded:
thus Brynhild ended
her bright splendour.

Brynhild 73 'A boon I beg thee,
this boon at last!
Pile high a pyre
on the plain builded;
shields hang round it
and shining cloths,
blood pour over it
for us brightly shed!

74 A hawk at each hand,
a hound at feet,
there harnessed set ye
our horses slain.
At his side lay me,
sword between us,
naked gleaming
as on night of yore.

75 Burn there Brynhild
in the blazing fire
who in flames awoke
to fell sorrow.
In flames send forth

IX Vrajba

72 Daurită platoşă-şi luă,
sclipitoare haină de zale,
coiful şi-l puse pe cap,
şi-n mână o sabie.
În sabie se-aruncă,
împlântându-se rănită:
astfel pieri Brunhilda
în strălucitoarea-i splendoare.

Brunhilda 73 – Ăst hatâr vi-l cer,
ăst ultim hatâr!
Înălțați un rug
pe câmpie clădit;
scuturi atârnați în juru-i
şi strălucitoare pânze,
sânge vărsați peste el
pentru noi sclipitor vărsat!

74 Un şoim în fieşce mână,
un ogar la picioare,
acolo înzăuați ne-aşezați
caii răpuşi.
La dreapta-i puneți-mă,
cu sabia între noi,
dezgolită sclipind
ca-n noaptea de demult.

75 Ardeți-o acolo pe Brunhilda
în învăpăiatul foc
cea ce din flăcări s-a trezit
spre-amarnica-i amărăciune.
În flăcări trimiteți-l de-aici

IX Strife

that fairest lord
now as sun setting
who as sun did rise!'

76 Flames were kindled,
fume was swirling,
a roaring fire
ringed with weeping.
Thus Sigurd passed,
seed of Völsung,
there Brynhild burned:
bliss was ended.

*

77 On the hell-way hastened
the helméd queen,
never born again
from bleak regions.
In Valhöllu
Völsungs feasted:
'Son's son welcome,
seed of Ódin!'

78 Thus soon came Sigurd
the sword bearing
to glad Valhöll greeting Ódin.
There feasts he long
at his father's side,
for War waiting,
the World's chosen.

IX Vrajba

pe cel mai de seamă senior
acum ca un soare-asfinţind
ce ca un soare-a răsărit!

76 Flăcările se-aprinseră,
fumul se-nălţă rotocoale,
un foc clocotitor
încercuit cu lacrimi.
Astfel pieri Sigurd,
stirpea lui Völsung,
acolo arse Brunhilda:
preafericirea se sfârşi.

*

77 Spre infern se grăbi
încununata regină,
nicicând născută din nou
din pustiile zări.
În Valhala
völsungii sărbătoreau:
– Fiu al fiului, bine-ai venit,
stirpe-a lui Ódin!

78 Astfel curând sosi Sigurd
sabia purtând-o
în voioasa Valhală
salutându-l pe Ódin.
Acolo sărbătoreşte el îndelung
la dreapta tatălui său,
Războiul aşteptându-l,
al Lumii ales.

IX Strife

79 When Heimdall's horn
is heard ringing
and the Blazing Bridge
bends neath horsemen,
Brynhild shall arm him
with belt and sword,
a beaker bear him
brimmed with glory.

80 In the day of Doom
he shall deathless stand
who death tasted
and dies no more,
the serpent-slayer,
seed of Ódin:
not all shall end,
nor Earth perish.

81 On his head the Helm,
in his hand lightning,
afire his spirit,
in his face splendour.
When war passeth
in world rebuilt,
bliss shall they drink
who the bitter tasted.

82 Thus passed Sigurd,
seed of Völsung,
hero mightiest,
hope of Ódin.

IX Vrajba

79 Când cornul lui Heimdall
se va fi auzit răsunând
şi Podul Învăpăiat
se va fi-ncovoiat sub călăreţi,
Brunhilda îi va da
cingătoarea şi sabia,
un pocal îi va aduce
plin ochi cu glorie.

80 În ziua Judecăţii
nemuritor va sta
cel ce moarte-a gustat
şi-acum nu mai moare,
biruitorul şarpelui,
stirpea lui Ódin:
nu toţi vor sfârşi,
iar Pământul nu va pieri.

81 Pe capu-i Coiful,
în mâna-i fulger,
în flăcări spiritu-i,
pe chipu-i splendoarea.
Când războiul va trece
în reclădita lume,
preafericiţi vor bea
cei ce-amarul au gustat.

82 Astfel pieri Sigurd,
stirpea lui Völsung,
cel mai măreţ erou,
nădejdea lui Ódin.

COMMENTARY

on

VÖLSUNGAKVIÐA EN NÝJA

COMENTARIU

la
VÖLSUNGAKVIĐA EN NÝJA

COMMENTARY
on
VÖLSUNGAKVIÐA EN NÝJA

The subtitle *Sigurðarkviða en mesta* means 'The Longest Lay of Sigurd': see p. 436.

Throughout the commentary the poem *Völsungakviða en Nýja* is referred to as 'the Lay' or occasionally 'the Lay of the Völsungs', and the *Völsunga Saga* as 'the Saga'. The name 'Edda' always refers to the 'Elder Edda' or 'Poetic Edda'; the work of Snorri Sturluson is named the 'Prose Edda'.

The nine sections of the poem following the Upphaf are referred to by Roman numerals and the stanzas by Arabic numerals: thus 'VII.6' refers to stanza 6 in the section 'Gudrún'. Notes are related to stanzas, not lines; and a general note on the section precedes notes to individual stanzas.

UPPHAF

This prelude to the Lay of the Völsungs echoes and reflects the most famous poem of the Edda, the *Völuspá,* in which the *Völva,* the wise woman or sibyl, recounts the origin of the world, the age of the youthful Gods, and

COMENTARIU
la
VÖLSUNGAKVIÐA EN NÝJA

Subtitlul *Sigurðarkviða en mesta* înseamnă „Cel mai lung cânt al lui Sigurd“: vezi p. 437.

De-a lungul întregului comentariu, termenul „Cântul“ (sau ocazional „Cântul Völsungilor“) face referire la poemul *Völsungakviða en Nýja,* iar termenul „Saga“ la *Völsunga Saga*. Numele „Edda“ se referă întotdeauna la „Străvechea Edda“ sau „Edda Poetică“; opera lui Snorri Sturluson este denumită „Edda în Proză“.

Cele nouă secțiuni ale poemului care urmează după Upphaf sunt numerotate cu cifre romane, iar strofele cu cifre arabe: ca atare, „VII.6“ se referă la strofa 6 din secțiunea „Gudrún“. Notele au legătură cu strofele, nu cu versurile; iar o notă generală asupra secțiunii precede notele legate de strofele individuale.

UPPHAF

Acest preludiu la Cântul Völsungilor reflectă cel mai faimos poem din Edda, *Völuspá,* în care *Völva,* femeia înțeleaptă sau sibila, descrie originea lumii, vârsta pururi tinerilor Zei, și

Upphaf

the primeval war; prophesies the Ragnarök, the Doom of the Gods; and after it the renewal of the Earth, rising again out of deep waters (see the third part of my father's poem *The Prophecy of the Sibyl,* given in Appendix B at the end of this book).

But the images of the *Völuspá* are here ordered to an entirely original theme: for the sibyl declares (stanzas 13–15) that the fate of the world and the outcome of the Last Battle will depend on the presence of 'one deathless who death hath tasted and dies no more'; and this is Sigurd, 'the serpentslayer, seed of Ódin', who is 'the World's chosen' for whom the mailclad warriors wait in Valhöll (stanza 20). As is made explicit in my father's interpretative note (iv) given on pp. 104–106, it is Ódin's hope that Sigurd will on the Last Day become the slayer of the greatest serpent of all, *Miðgarðsormr* (see note to stanza 12 below), and that through Sigurd 'a new world will be made possible'.

'This motive of the special function of Sigurd is an invention of the present poet', my father observed in the same brief text. An association with his own mythology seems to me at least extremely probable: in that Túrin Turambar, slayer of the great dragon Glaurung, was also reserved for a special destiny, for at the Last Battle he would himself strike down Morgoth, the Dark Lord, with his black sword. This mysterious conception appeared in the old Tale of Turambar (1919 or earlier), and reappeared as a prophecy in the *Silmarillion* texts of the 1930s: so in the *Quenta Noldorinwa,* 'it shall be the black sword of Túrin that deals unto Melko [Morgoth] his death and final end; and so shall the children of Húrin and all Men be avenged.' Very remarkably a form of this conception is

Upphaf

războiul de la începuturi; profeţeşte Ragnarök-ul, Osânda Zeilor; iar apoi vorbeşte despre reînnoirea Pământului, înălţându-se din nou din ape adânci (vezi a treia parte a poemului tatălui meu *Profeţia Sibilei,* prezentat în Anexa B de la sfârşitul acestei cărţi).

Însă imaginile din *Völuspá* sunt ordonate aici după o temă cu totul şi cu totul originală: căci sibila declară (strofele 13-15) că soarta lumii şi rezultatul Ultimei Bătălii vor depinde de prezenţa unui „nemuritor care a trecut prin moarte şi acum nu mai moare"; iar acesta este Sigurd, „biruitorul şarpelui, din stirpea lui Ódin", care e „al Lumii ales" şi pe care războinicii în cămăşi de zale îl aşteaptă în Valhala (strofa 20). Aşa cum se explică în nota de interpretare oferită de tatăl meu (iv) la pp. 105–107, Ódin speră ca, în Ultima Zi, Sigurd să îl răpună pe cel mai mare şarpe dintre toţi, *Miðgarðsormr* (vezi nota de la strofa 12, de mai jos), şi astfel, prin mijlocirea lui Sigurd, „o nouă lume va deveni posibilă".

„Acest motiv al menirii speciale a lui Sigurd reprezintă o invenţie a poetului de faţă", observa tatăl meu în cadrul aceluiaşi text scurt. Văd ca extrem de probabilă o asociere cu propria lui mitologie: Túrin Turambar, ucigaşul marelui dragon Glaurung, avea rezervată, de asemenea, o soartă specială, căci în Ultima Bătălie el însuşi urma să îl doboare cu sabia lui neagră pe Morgoth, Seniorul Întunecimii. Acest concept misterios a apărut în vechea Legendă a lui Turambar (1919 sau anterior), şi a reapărut ca profeţie în textele aferente *Silmarillion*-ului, din anii 1930: aşa cum apare în *Quenta Noldorinwa,* „sabia neagră a lui Túrin va fi cea care îi va aduce moartea şi sfârşitul lui Melko [Morgoth]; şi astfel vor fi răzbunaţi copiii lui Húrin şi toţi Oamenii". Ce mi se pare remarcabil aici este că o formă a acestui concept se

Upphaf

found in a brief essay of my father's from near the end of his life, in which he wrote that Andreth the Wise-woman of the House of Bëor had prophesied that 'Túrin in the Last Battle should return from the Dead, and before he left the Circles of the World for ever should challenge the Great Dragon of Morgoth, Ancalagon the Black, and deal him the deathstroke.' The extraordinary transformation of Túrin is seen also in an entry in *The Annals of Aman,* where it is said that the great constellation of Menelmakar, the Swordsman of the Sky (Orion), 'was a sign of Túrin Turambar, who should come into the world, and a foreshadowing of the Last Battle that shall be at the end of Days.'*

Beyond this, in the absence (so far as I know) of any other writing of my father's bearing on his enigmatic conception of Sigurd, I think that speculation on its larger significance would fall outside the editorial limits that I have set for myself in this book.

My father's Ódin does indeed retain his ancient character of gathering his 'chosen' to Valhöll to be his champions at the Ragnarök, and in the Lay of the Völsungs he appears against Sigmund, Sigurd's father, and disarms him in his last fight, so that he is slain (IV.8–11). In Norse legend a belief is expressed that Ódin, faithless, ambiguous, and sinister, desiring strife among kinsmen, turning against his favourites at the last and felling those whom he has favoured, has reason for his conduct: he needs his own,

* For references and citations from volumes of *The History of Middle-earth* on this matter see *The Peoples of Middle-earth* (1996), pp. 374–75; and for the entry in the Annals of Aman see *Morgoth's Ring* (1993), pp. 71, 76.

Upphaf

regăseşte într-un foarte scurt eseu al tatălui meu, redactat aproape de sfârşitul vieţii lui, în care el scria că Andreth, Femeia-înţeleaptă din Casa lui Bëor, profeţise că „în Ultima Bătălie, Túrin se va întoarce din Morţi, iar înainte de a părăsi Cercurile Lumii pentru totdeauna va trebui să-l provoace la luptă pe Marele Dragon al lui Morgoth, Ancalagon cel Negru, şi să-i dea lovitura de moarte". Extraordinara transformare a lui Túrin este constatată, de asemenea, într-o însemnare din *Analele din Aman,* unde se spune că marea constelaţie Menelmakar, Spadasinul din Văzduh (Orion), „reprezenta un semn al lui Túrin Turambar, care va veni pe lume,. şi o prezicere a Ultimei Bătălii care se va purta la sfârşitul Zilelor"*.

Dincolo de asta, în absenţa (din câte ştiu eu) a oricărei alte scrieri a tatălui meu care să se refere la această enigmatică perspectivă asupra lui Sigurd, cred că orice speculaţie legată de semnificaţia lui mai largă ar depăşi limitele editoriale pe care mi le-am fixat în această carte.

Ódin-ul tatălui meu îşi păstrează, într-adevăr, trăsătura sa antică de a-i aduna pe „aleşii" săi în Valhala pentru a-i lupta alături la Ragnarök, iar în Cântul Völsungilor el apare în luptă împotriva lui Sigmund, tatăl lui Sigurd, pe care îl dezarmează în ultima lui bătălie, astfel încât acesta este măcelărit (IV. 8-11). În mitologia nordică se exprimă credinţa că Ódin, necredincios, ambiguu şi sinistru, dorind conflictul între neamuri, întorcându-se în cele din urmă împotriva favoriţilor lui şi omorându-i pe cei pe care i-a favorizat, are motive întemeiate pentru un asemenea comportament: are nevoie de propriii săi oameni,

* Pentru referinţe şi citate din volumele *Istoriei Pământului de Mijloc* asupra acestei chestiuni, vezi *Popoarele Pământului de Mijloc* (1996), pp. 374–75; iar pentru însemnarea din *Analele din Aman,* vezi *Inelul lui Morgoth* (1993), pp. 71, 76.

Upphaf

needs his favourites against the day of the Ragnarök (see the note to IX.77–78).

But from the extraordinary complex of ideas that surround Ódin in Northern antiquity – suggesting layer upon layer of shifting belief and symbolism – a God is glimpsed in my father's work who has retained little of the subtle, sinister, and enigmatic deity of ancient writings: the god of war, lord of the Valkyries; exciter of madness; the initiate, the lord of the gallows, the self-sacrificed, the master of obscene magic, the inspiration of poetry; the shape-changer, the old one-eyed man, the faithless friend, and on the Last Day the victim of the Wolf. 'Weighed with wisdom woe foreknowing' *(Upphaf* 18), and seen by my father, referring to his own poem and to his treatment of the old legend, as symbolizing prudence and wisdom beside the malice and folly of Loki, Ódin seems more like Manwë of his own mythology; and he calls them both 'Lord of Gods and Men'.

1 On this stanza see p. 460. It echoes the third stanza of the *Völuspá;* and citing the Norse verse in a lecture my father followed it with this first stanza of the *Upphaf,* with some differences: 'shivering waves', 'unraised heaven'.

11 It is told by Snorri in the Prose Edda that Heimdal *(Heimdallr)* was the warden or sentinel of the Gods (Æsir), dwelling beside Bifröst ('the quaking path'), the rainbow bridge between Ásgard, the realm of the Æsir, and Midgard, the world of Men (see note to 12), which he guards against the rock-giants; but

Upphaf

are nevoie de favoriţii lui când va sosi sorocul Ragnarök-ului (vezi nota de la IX. 77-78).

Însă din extraordinarul complex de idei care îl înconjoară pe Ódin în antichitatea Nordului – sugerând straturi succesive de credinţe şi simbolisme schimbătoare – în opera tatălui meu, care a păstrat foarte puţin din zeitatea subtilă, sinistră şi enigmatică a scrierilor antice, se întrezăreşte un zeu: zeul războiului, domnul Valkiriilor; cel care aţâţă nebunia; iniţiatul, domnul spânzurătorilor, cel ce pe sine se sacrifică, maestrul magiei obscene, sursa de inspiraţie a poeziei; cel ce îşi schimbă forma, bătrânul cu un singur ochi, prietenul necredincios, iar în Ultima Zi – victima Lupului. „Copleşit de înţelepciune şi de năpasta ce va să vină“ *(Upphaf* 18), şi văzut de tatăl meu, referindu-se la propriul lui poem şi la felul în care a tratat vechea legendă, ca simbolizând prudenţa şi înţelepciunea lângă răutatea şi nechibzuinţa lui Loki, Ódin pare mai degrabă un Manwë al propriei sale mitologii; pe amândoi el îi numeşte „Stăpâni ai Zeilor şi ai Oamenilor“.

I În privinţa acestei strofe, vezi p. 461. Este un ecou al celei de-a treia strofe din *Völuspá;* citând versul Norse într-una din prelegerile sale, tatăl meu l-a însoţit cu această primă strofă din Upphaf, cu unele diferenţe: „valuri tremurânde“, „neînălţatul Cer“.

11 În „Edda în proză“, Snorri spune că Heimdal *(Heimdallr)* era paznicul sau santinela Zeilor (Æsir), locuind lângă Bifröst („poteca tremurândă“), podul curcubeu dintre Ásgard, tărâmul Æsirilor, şi Midgard, lumea Oamenilor (vezi nota de la 12), pe care el îl păzeşte împotriva uriaşilor de piatră; însă

Upphaf

at the Ragnarök (the Doom of the Gods) Bifröst will be crossed by the hosts coming from the fiery land of Múspell, and will break beneath them. The red part of the bow is blazing fire. Heimdal's horn is the Gjallarhorn, whose blast is heard over all the worlds; and he will blow it at the Ragnarök.

The Ash is Yggdrasill, the World Tree, whose branches stretched out over earth and heaven. The Wolf is Fenrir (named in stanza 13), whom the Gods chained; but at the Ragnarök Fenrir will break his chains and devour Ódin.

12 Surt *(Surtr):* the great demon of fire, at the Ragnarök coming out of Múspell, the land of fire, against the Gods.

The 'slumbering Serpent' is *Miðsgarðsormr,* the Serpent of Midgard, who lay coiled through all the seas encompassing Midgard, the world of Men. The Norse name *Miðgarðr* corresponds to Old English *Middan-geard, Middan-eard,* which lie behind the later form *Middle-earth.*

The 'shadowy ship' is Naglfar, made of dead men's nails.

13 Frey *(Freyr):* the chief god of fertility, of peace and plenty, in Norway and Sweden; Freyja (stanza 17) was his sister.

The 'deep Dragon' is the Serpent of Midgard: see note on stanza 12.

Upphaf

la Ragnarök (Osânda Zeilor), Bifröst va fi trecut de oştile venite din înflăcăratul ţinut Múspell, şi se va dărâma sub greutatea acestora. Partea roşie a curcubeului reprezintă acest foc strălucitor. Cornul lui Heimdal este Gjallarhorn, al cărui sunet se aude în toate lumile; iar el îl va sufla la Ragnarök.
Frasinul este Yggdrasill, Copacul Lumii, ale cărui ramuri se întindeau peste pământ şi cer. Lupul este Fenrir (numit aşa în strofa 13), pe care Zeii l-au prins în lanţuri; dar la Ragnarök Fenrir va rupe lanţurile şi îl va devora pe Ódin.

12 Surt *(Surtr)*: marele demon al focului care va ieşi la Ragnarök din Múspell, tărâmul focului, pornind împotriva Zeilor.
„Şarpele adormit" este *Miðsgarðsormr,* Şarpele din Midgard, care zace încolăcit prin toate mările care înconjoară Midgard-ul, lumea Oamenilor. În Norse, numele *Miðgarðr* îi corespunde în engleza veche lui *Middan-geard, Middan-eard,* care se află la originea formei ulterioare *Middle-earth* (Pământul de Mijloc – n.tr.).
„Corabia umbrită" este Naglfar, făcută din unghiile celor morţi.

13 Frey *(Freyr)*: zeul principal al fertilităţii, al păcii şi abundenţei, în Norvegia şi Suedia; Freya (strofa 17) era sora lui.
„Adâncul dragon" este Şarpele din Midgard: vezi nota de la strofa 12.

I

ANDVARA-GULL
(Andvari's Gold)

For the story in §I of the Lay of the Völsungs the sources are the Eddaic poem known as *Reginsmál,* the Lay of Regin, which is indeed less a poem than fragments of old verse pieced together with prose; a passage in Snorri Sturluson's version of the Völsung legend in the Prose Edda; and the *Völsunga Saga.* The few verses in *Reginsmál* that bear on this part of the narrative (dialogue between Loki and Andvari, and between Loki and Hreidmar after the gold had been paid over) are here and there a model for the Lay, but only lines 5–6 in stanza 8 are a translation *(Andvari ek heiti, Óinn hét minn faðir).*

Apart from this, *Andvara-gull* in the Lay is a new poem. It is very allusive, and deliberately so, and I give here in abbreviated form the course of the story as it is known from the prose narratives: for the most part the two versions differ little.

It is told that three of the Æsir, Ódin, Hœnir, and Loki, went out into the world, and they came to a waterfall known as the Falls of Andvari, Andvari being the name of a

I

ANDVARA-GULL
(Aurul lui Andvari)

În cazul poveştii din prima secţiune a Cântului Völsungilor, sursele sunt reprezentate de poemul Eddaic cunoscut ca *Reginsmál,* Cântul lui Regin, care este de fapt mai puţin un poem şi mai mult o serie de fragmente de versuri vechi închegate prin proză; un pasaj din versiunea lui Snorri Sturluson la legenda völsungilor în „Edda în proză"; şi *Völsunga Saga.* Cele câteva versuri din *Reginsmál* care au legătură cu această parte a naraţiunii (dialogurile dintre Loki şi Andvari, şi dintre Loki şi Hreidmar după ce aurul a fost plătit) reprezintă pe alocuri un model pentru Cânt, însă numai versurile 5-6 din strofa 8 reprezintă o traducere *(Andvari ek heiti, Óinn hét minn faðir).*

Cu această excepţie, secţiunea *Andvara-gull* din cadrul Cântului este un poem nou. Este plină de aluzii intenţionate, aşa că voi ilustra aici în formă abreviată parcursul poveştii, după cum este el cunoscut din naraţiunile în proză: în cea mai mare parte, cele două versiuni diferă foarte puţin.

Se spune aici că trei dintre Æsiri, şi anume Ódin, Hœnir şi Loki, au pornit prin lume şi au ajuns la o cădere de apă cunoscută sub numele de Cascada lui Andvari, Andvari fiind numele unui

dwarf who fished there in the form of a pike (Snorri says nothing of Andvari at this point). At that place there was an otter that had caught a salmon, and was eating it on the river bank; but Loki hurled a stone at the otter and killed it. Then the Æsir took up the salmon and the otter and went on their way until they came to the house of a certain Hreidmar. Snorri describes him as a farmer, a man of substance, greatly skilled in magic; in the Saga he is simply an important and wealthy man; whereas in the headnote to this section of the Lay he is 'a demon'.

The Æsir asked Hreidmar for lodging for the night, saying that they had enough food with them, and they showed Hreidmar their catch; but the otter was Hreidmar's son Otr, who took the form of an otter when he was fishing (the name *Otr* and the Norse word *otr* 'otter' being of course the same). Then Hreidmar called out to his other sons, Fáfnir and Regin, and they laid hands on the Æsir and bound them, demanding that they should ransom themselves by filling the otter-skin with gold, and also covering it on the outside with gold so that no part of it could be seen.

Here the prose versions separate. According to Snorri (who had not previously mentioned Andvari) Ódin now sent Loki to Svartálfaheim, the Land of the Dark Elves; it was there that he found the dwarf Andvari who was 'as a fish in the water', and Loki caught him in his hands. In the Saga, on the other hand, Loki's errand was to seek out Rán, the wife of the sea-god Ægir, and get from her the net with which she drew down men drowning in the sea; and with that net he captured the dwarf Andvari, who was fishing in his falls in the form of a pike. This is the story that my father followed (stanza 7).

I Aurul lui Andvari

pitic care pescuia acolo sub înfăţişarea unei ştiuci (Snorri nu îl pomeneşte deloc pe Andvari în acest moment). În acel loc se afla o vidră care prinsese un somon şi îl mânca pe malul râului; însă Loki a aruncat o piatră în vidră, omorând-o. Apoi, Æsirii au luat somonul şi vidra şi şi-au continuat drumul până ce au ajuns la casa unui anume Hreidmar. Snorri îl descrie ca fiind un fermier, un om aşezat, foarte priceput la magie; în Saga el este pur şi simplu un om înstărit şi important; în vreme ce în nota de la această secţiune a Cântului el este „un demon".

Æsirii i-au cerut lui Hreidmar găzduire peste noapte, spunând că au destulă hrană la ei, şi i-au arătat lui Hreidmar prada lor; însă vidra era fiul lui Hreidmar, Otr, care lua forma unei vidre atunci când pescuia (numele de *Otr* şi cuvântul *otr* din Norse [„vidră"] fiind, evident, identice). Atunci Hreidmar şi-a chemat ceilalţi fii, pe Fáfnir şi pe Regin, iar aceştia au pus mâna pe Æsiri şi i-au legat, cerând ca aceştia să plătească o răsplată, umplând pielea vidrei cu aur şi acoperind-o cu aur astfel încât nici o bucată din aceasta să nu mai poată fi văzută.

Aici versiunile în proză se despart. Conform lui Snorri (care anterior nu-l menţionase pe Andvari), Ódin l-a trimis acum pe Loki în Svartálfaheim, Tărâmul Elfilor Întunecaţi; acolo el l-a descoperit pe piticul Andvari, care era „ca un peşte în apă", iar Loki l-a prins în mâini. În Saga, pe de altă parte, sarcina lui Loki era să o caute pe Rán, soţia zeului mării Ægir, şi să-i ia plasa cu care ea trăgea în adâncuri oamenii care se înecau în mare; iar cu acea plasă el l-a prins pe piticul Andvari, care pescuia în cascada lui sub forma unei ştiuci. Acesta este firul poveştii urmat de tatăl meu (strofa 7).

A house I see that standeth there
bright-builded, than the Sun more fair:
o'er Gimlé shine its tiles of gold,
its halls no grief nor evil hold,
and there shall worthy men and true
in living days delight pursue.

Unsown shall fields of wheat grow white
when Baldur cometh after night;
the ruined halls of Ódin's host,
the windy towers on heaven's coast,
shall golden be rebuilt again,
all ills be healed in Baldur's reign.

O casă văd ce stă acolo
luminos durată, mai frumoasă ca Soarele:
peste Gimlé strălucesc țiglele-i de aur,
încăperile ei durere ori rău nu ascund,
iar acolo oamenii merituoşi şi cinstiți
desfătarea-şi vor căuta în zile de viață-nnoită.

Nesemănate vor creşte câmpurile albe cu grâu
când Baldur va veni după noapte;
palatele prăbuşite ale oştii lui Ódin,
vântoasele turnuri din coasta cerului,
daurite vor fi din nou reclădite,
toate relele vindecate vor fi în domnia lui Baldur.

APPENDIX C

FRAGMENTS OF A HEROIC POEM OF ATTILA IN OLD ENGLISH

These verses in the old English alliterative metre were composed at some date unknown, but I think it at least very probable that they belong to the same period as all the writings in this book, my father's earlier years at Oxford after his departure from Leeds.

In content and internal sequence both pieces are closely based on the Old Norse *Atlakviða*. There is more than one copy of each, with minor progressive improvement. In each case I have appended a translation and a few explanatory notes.

I

This text corresponds to the first eight stanzas of *Atlakviða*. It is a part of the Norse poem that poses many difficulties and doubts; and it seems conceivable that my father selected it precisely because it is the beginning of the poem, as if at one time he thought to transform it in this way in its entirety. For the corresponding passage in the Lay of Gudrún see pp. 492–94, stanzas 37–44.

ANEXA C

FRAGMENTE DINTR-UN POEM EROIC DESPRE ATTILA ÎN ENGLEZA VECHE

Următoarele versuri în metrică aliterativă din engleza veche au fost compuse la o dată necunoscută, dar eu cred că este foarte probabil ca ele să aparțină aceleiași perioade precum toate scrierile prezentate în această carte, respectiv primii ani petrecuți de tatăl meu la Oxford după plecarea lui din Leeds.

Din punct de vedere al conținutului și ale secvenței interne, ambele bucăți se bazează mult pe *Atlakviða* din Vechea Norse. Sunt mai multe copii din fiecare, vădind îmbunătățiri progresive minore. În fiecare caz am adăugat o traducere și câteva note explicative.

1

Acest text corespunde primelor opt strofe din *Atlakviða*. Este parte dintr-un poem în Norse care ridică multiple semne de întrebare și dificultăți; și nu pare greu de crezut că tatăl meu l-a ales tocmai din pricină că reprezintă începutul poemului, ca și cum, la un moment dat, el s-a gândit să-l transforme integral în acest mod. Pentru pasajul corespondent din Cântul lui Gudrún, vezi pp. 493–95, strofele 37-44.

Ætla Guðhere ar onsende
cenne ridend – Cneofrið hatte – :
com to geardum Gifecan, Guðheres healle;
beornas ymb heorðe beore gefægon.
Druncon dryhtguman on dreorsele,
mod miðende meldan sæton;
Huna heteþanc hæleþ ondreordon.
Secg suðlendisc sliþan reorde,
Cneofrið ciegde cuma on healle:
'Hider on ærende Ætla mec sende
geond Wistlawudu wegas uncuðe
mearh ridendne midlbætedne;
het inc gretan wel, Guðhere, beodan
þæt git helmum þeahte to his ham cwomen.
Þær git sceld sculon agan ond sceaft smeðne,
helm goldhrodene, Huna mænigo,
sadol seolforweredne, serc scynestan,
blancan betstan bitolhæbbendne,
wæde wealhbeaswe, ond wacne gar.
Cwæþ þæt he giefan wolde inc Gnitanhæðe,
weald þone widan on geweald sellan,
ofer giellendne gar ond gylden stefn,
maðmas micle, mearce Dænepes,
ond þæt mære holt – Myrcwudu hatte.'

Ða heafod hylde helm Burgenda,
Hagenan sægde: 'Þa wit hyraþ swelc,
hwæt rædeþ unc se rinc, runbora geonga?
On Gnitanhæðe ic gold ne gefrægn
þæt wit oþres ne ahten efnmicle sped.
Wit seld agon seofon sweordum gefylled,

Ætla Guðhere ar onsende
cenne ridend – Cneofrið hatte –:
com to geardum Gifecan, Guðheres healle;
beornas ymb heorðe beore gefægon.
Druncon dryhtguman on dreorsele,
mod miðende meldan sæton;
Huna heteþanc hæleþ ondreordon.
Secg suðlendisc sliþan reorde,
Cneofrið ciegde cuma on healle:
'Hider on ærende Ætla mec sende
geond Wistlawudu wegas uncuðe
mearh ridendne midlbætedne;
het inc gretan wel, Guðhere, beodan
þæt git helmum þeahte to his ham cwomen.
Þær git sceld sculon agan ond sceaft smeðne,
helm goldhrodene, Huna mænigo,
sadol seolforweredne, serc scynestan,
blancan betstan bitolhæbbendne,
wæde wealhbeaswe, ond wacne gar.
Cwæþ þæt he giefan wolde inc Gnitanhæðe,
weald þone widan on geweald sellan,
ofer giellendne gar ond gylden stefn,
maðmas micle, mearce Dænepes,
ond þæt mære holt – Myrcwudu hatte.'

Ða heafod hylde helm Burgenda,
Hagenan sægde: 'Þa wit hyraþ swelc,
hwæt rædeþ unc se rinc, runbora geonga?
On Gnitanhæðe ic gold ne gefrægn
þæt wit oþres ne ahten efnmicle sped.
Wit seld agon seofon sweordum gefylled,

þára sint hiltu gehwilces   heawen of golde;
mearh is mín mærest,   mece betsta,
helm hwitesta   ond hilderand
ahyþed of horde   hean Caseres –
þonne ealra Huna   an is min betera.'

Hagena 'Hwæt biecnede seo bryd   þa heo unc beag sende,
wearglocccum wand?   wearnunge geteah!
Þy ic wriðen fæste   þær wulfes hær
hares hæþstapan   on hringe fand,
wylfen, þæs ic wene,   bið uncer waþ heonan.'

Ætla sent to Guðhere a bold messenger
riding – Cnéofrið was his name:
he came to the courts of Gifeca, to the hall of Guðhere;
about the hearth warriors rejoiced in the ale.
The men of that company drank in the gloomy hall,
the *meldan* sat hiding their thoughts;
the warriors feared the hatred of the Huns.
The man from the south cried out with a fell voice,
Cnéofrið, the stranger in the hall:
'Hither upon an errand Ætla sent me
on unknown ways through the Vistula forest
riding the bit-bridled steed;
he bade me greet well you twain, Guðhere, and ask
that you come covered by your helms to his abode.
There you shall have shield and smooth-shaven lance
gold-adorned helmet, a great company of Huns,
silvered saddle, coat of mail most shining,

þára sint hiltu gehwilces   heawen of golde;
mearh is mín mærest,   mece betsta,
helm hwitesta   ond hilderand
ahyþed of horde   hean Caseres –
þonne ealra Huna   an is min betera.'

Hagena 'Hwæt biecnede seo bryd þa heo unc beag sende,
weargloccum wand?   wearnunge geteah!
Þy ic wriðen fæste   þær wulfes hær
hares hæþstapan   on hringe fand,
wylfen, þæs ic wene,   bið uncer waþ heonan.'

Ætla a trimis la Guðhere un mesager îndrăzneţ
călare – Cnéofrið se numea el:
el a ajuns la curtea lui Gifeca, la palatul lui Guðhere;
în jurul vetrei războinicii se desfătau cu bere.
Oamenii din acea adunare beau în castelul mohorât,
meldanii şedeau cu gândurile ascunse;
războinicii se temeau de ura hunilor.
Omul venit din miazăzi strigă cu glas cumplit,
era Cnéofrið, străinul din palat:
– Însărcinat cu o misie Ætla m-a trimis
pe căi necunoscute prin codrul Vistulei
călărind armăsarul nărăvaş;
mi-a zis să vă urez de bine vouă, Guðhere, şi să vă cer
să veniţi încărcaţi cu coifurile voastre la sălaşul lui.
Acolo veţi primi scuturi şi lănci neted şlefuite,
coifuri cu aur împodobite, o mare adunare de huni,
şei argintate, cămăşi de zale strălucitoare,

the finest horse that bears a bridle,
clothes of foreign scarlet, and slender spear.
He said that he would give to you Gnitanheath,
give into your power the wide woodland,
shrieking spear and golden prow,
great treasures, the abodes of the Dnieper,
and that forest renowned that is called Mirkwood.'

Then the lord of the Burgundians turned his head,
to Hagena he spoke: 'When we hear such things
what does he advise us, the young counsellor?
I have not heard of a gold hoard on Gnitanheath
that we twain did not possess another of as great abundance.
We have seven halls filled with swords,
the hilts of each of them hewn of gold;
my horse is the most renowned, my sword the best,
my helm the brightest, my battle-shield
plundered from the treasure of the high emperor –
mine alone is better than [those] of all the Huns.'

Hagena 'What did the bride signify when she sent us a ring,
wound it with wolf-hair? She offered us warning!
Fast bound on the ring I found the hair of a wolf,
of the grey heath-roamer:
wolvish, as I think, will be our journey hence.'

cel mai bun cal care poartă căpăstru,
straie în stacojiul străin, şi suliţi zvelte.
A zis că vă va da Gnitanheath,
în puterea voastră va da marele ţinut împădurit,
suliţe şuierătoare cu vârfuri daurite,
mari comori, sălaşurile Niprului,
şi acea faimoasă pădure pe numele-i Codrul Întunecat.

Atunci domnul burgunzilor şi-ntoarse capul,
lui Hagena grăindu-i: – Când auzim astfel de lucruri
ce ne spune el, tânărul sfătuitor?
Eu n-am auzit de o comoară de aur pe Gnitanheath
mai îmbelşugată decât cea de noi avută.
Avem şapte palate pline cu săbii,
mânerele fiecăreia sunt bătute cu aur;
calul meu e cel mai faimos, sabia mea cea mai bună,
coiful meu cel mai strălucitor, scutul de luptă
drept pradă-i luat din comoara marelui împărat –
ce am eu singur e mai bun decât [cele] ale
tuturor hunilor.

Hagena – Ce-a vrut să zică mireasa când nouă un inel ne-a
trimis,
legat cu firul de păr al lupului? Un avertisment
ea ne-a dat!
Strâns legat de inel găsit-am firul de păr al unui lup,
al surului pribeag de pe bărăgan:
înşelătoare ca un lup, cred eu, fi-va călătoria
noastră.

Notes

1 *Ætla, Guðhere:* the Old English forms of the Norse names Atli and Gunnar.

2 *Cnéofrið:* the name of Atli's messenger in *Atlakviða* is Knefröðr: see the commentary on the Lay of Gudrún, stanzas 37–48.

3 *Gifeca*: the Old English form of the Norse name Gjúki, father of Gunnar: see Appendix A, p. 626.

5–6 In a lecture on the text of *Atlakviða* my father took the meaning of the verse at this point to be that there was merriment in the hall among Gunnar's folk, but the Hunnish envoys sat silent, hiding their thoughts. But his Old English verses may not proceed from this interpretation.

The Old English word *melda* means one who declares, tells, informs, or betrays. The man in *Beowulf* who stole the goblet from the dragon's hoard and led Beowulf and his companions to the lair is called a *melda.* But I do not know what significance my father gave to the word in this verse.

11 *Wistlawudu.* This name occurs in the poem *Widsith*:

ful oft þær wig ne alæg,
þonne Hræda here heardum sweordum
ymb Wistlawudu wergan sceoldon
ealdne eþelstol Ætlan leodum.

'Seldom was warfare stilled, when the host of the Hrædas [Goths] about the Vistula forest had to defend with their swords their ancient dwelling-place from the people of Attila.'

Note

1 *Ætla, Guðhere:* formele în engleza veche ale numelor Atli şi Gunnar din Norse.

2 *Cnéofrið:* numele mesagerului lui Atli în *Atlakviða* este Knefröðr: vezi comentariul la Cântul lui Gudrún, strofele 37-48.

3 *Gifeca:* forma în engleza veche a numelui Gjúki din Norse, tatăl lui Gunnar: vezi Anexa A, p. 627.

5–6 Într-o prelegere consacrată textului din *Atlakviða,* tatăl meu a socotit sensul versului din acest punct ca fiind acela al veseliei oamenilor lui Gunnar aflaţi în palat, în vreme ce trimişii huni şedeau tăcuţi, ascunzându-şi gândurile. Însă este posibil ca versurile lui în engleza veche să nu provină din această interpretare.

Cuvântul *melda* din engleza veche înseamnă cineva care declară, spune, informează sau trădează. Omul din *Beowulf* care a furat pocalul din comoara dragonului şi l-a condus pe Beowulf şi pe tovarăşii săi la vizuină este numit *melda*. Însă eu nu ştiu ce semnificaţie a oferit tatăl meu cuvântului în acest vers.

11 *Wistlawudu*. Acest nume apare în poemul *Widsith:*

ful oft þær wig ne alæg,
þonne Hræda here heardum sweordum
ymb Wistlawudu wergan sceoldon
ealdne eþlstol Ætlan leodum.

„Rareori tăceau armele, când oastea acelor Hrædas [goţi] de la pădurea Vistula trebuia să apere cu săbiile vechiul lor sălaş în faţa oamenilor lui Attila."

The reference to *Wistlawudu* is a vestige of very ancient tradition; for it was about the end of the second century that the Goths departed on a vast south-easterly migration from the Baltic coast and the Vistula valley, and at length settled in the plains to the north of the Black Sea. But in *Widsith* 'the Vistula forest' is thought of as the primeval forest separating the territories of the Goths and the Huns, and is to be equated with *Myrkviðr* (see the commentary on the Lay of the Völsungs, VII.14 (pp. 422–24): in *Atlakviða* Knefröðr says that he had ridden through *Myrkvið inn ókunna,* Mirkwood unexplored.

20 Ætla's offer (following *Atlakviða)* of 'Gnitanheath', where Fáfnir had his lair, as if it were a part of his dominion constitutes a problem to which a number of solutions have been proposed. My father thought it probable that there was an ancient association of Gnitaheiðr with a gold hoard, of which we know nothing, and that this caused it to be attracted to Fáfnir, that is, became later the name of the region where he had his lair and his treasure. I cannot account for the form *Gnitanheath.*

27 The word *runbora* seems not to be recorded in Old English, but I take it to mean 'one who bears *run*' in the sense of '(secret) counsel', hence 'counsellor', equivalent to the recorded word *rædbora* of the same meaning.

36 *Hagena*: Högni.

37 *weargloccum* 'wolf's hair': in Old English the word *wearg* was used exclusively of an outlaw or hunted criminal but Norse *vargr* retained in addition the sense 'wolf'. From this was derived the name of the *Wargs* of Middle-earth.

39 The word *hæðstapa* 'heath-roamer' occurs in *Beowulf,* where it is used of a stag. In *Atlakviða* the word used is *heiðingi,* of similar meaning:

Referirea la *Wīstlawudu* reprezintă un vestigiu al unei tradiţii străvechi; căci pe la sfârşitul secolului II goţii au plecat într-o vastă migraţie spre sud-est, de pe coasta Mării Baltice şi de-a lungul albiei Vistulei, după care s-au aşezat într-un sfârşit pe câmpiile de la nord de Marea Neagră. Dar în *Widsith,* „pădurea Vistula" este asimilată mai degrabă codrului străvechi care despărţea teritoriile goţilor şi hunilor, şi trebuie echivalată cu *Myrkviðr* (vezi comentariul la Cântul Völsungilor, VII. 14 (pp. 423–25): în *Atlakviða,* Knefröðr spune că a călărit prin *Myrkvið inn ókunna,* nepătrunsul Codru Întunecat.

20 Oferta lui Ætla (urmând *Atlakviða)* privind „Gnitanheath", unde îşi avea sălaşul Fáfnir, ca şi cum aceasta ar fi făcut parte din imperiul lui, constituie o problemă pentru care s-au propus mai multe soluţii. Tatăl meu considera drept probabilă existenţa unei vechi asocieri dintre Gnitanheiðr şi o comoară de aur, despre care nu ştim nimic, ceea ce a condus la o legătură cu Fáfnir, locul respectiv dând ulterior numele regiunii unde el îşi avea vizuina şi comoara. Nu pot da nici o explicaţie pentru forma *Gnitanheath*.

27 Cuvântul *runbora* nu pare să fie menţionat în engleza veche, dar eu îl interpretez ca însemnând „unul care posedă *run*" în sensul de „sfat (secret)", de unde şi „sfetnic", echivalentul termenului menţionat *rædbora,* cu acelaşi înţeles.

36 *Hagena:* Högni.

37 *weargloccum* „părul lupului": în engleza veche, termenul *wearg* era folosit exclusiv pentru nelegiuiţi sau proscrişi hăituiţi, dar *vargr* din Norse păstrează în plus sensul de „lup". Din acest sens a fost derivat numele *Warg*-ilor de pe Pământul-de-mijloc.

39 Termenul *hæðstapa* „pribeagul de pe bărăgan" apare în *Beowulf,* unde este folosit cu referire la un cerb. În *Atlakviða* termenul folosit este *heiðingi,* cu sens similar:

see the commentary on the Lay of Gudrún, stanzas 37–48, where the verse in the Norse poem is cited.

II

This second text corresponds to verses much further on in *Atlakviða,* beginning at stanza 24, *Hló þá Högni...* 'Then Högni laughed...' The passage in the Lay of Gudrún is stanzas 127–130.

After line 19 my father evidently rejected a passage from his poem, since it is not repeated in the finished copy. The Old English poem takes up again, and concludes, with *Atlakviða* stanza 32, *Lifanda gram...,* 'the living prince...'

Þa hlog Hagena þe man heortan scear
of cwican cumbolwigan – cwanode lyt;
blodge on beode to his breðer gæf.
Þa se gar-niflung Guðhere spræc:
'Her is me heorte Hagenan frecnan,
ungelic heortan eargan Hellan;
bifaþ heo lythwon nu on beode liþ,
efne swa lyt bifode þa on breoste læg.
Swa scealtu, Ætla, ealdum maðmum,
leohte life samodbeloren weorðan!
Her æt anum me is eal gelang
hord Niflunga, nu Hagena ne leofað:
a me twegra wæstweo on mode;
ntweo is me, nu ic ana beom.
Rin sceal rædan readum golde
wrohtweccendum, wealcende flod
entiscum yrfe Ealdniflunga;

vezi comentariul la Cântul lui Gudrún, strofele 37–48, unde este citat versul din poemul în Norse.

II

Acest al doilea text corespunde unor versuri aflate mult mai departe în *Atlakviða,* începând de la strofa 24, *Hló þá Högni...* „Atunci Högni râse..." Pasajul din Cântul lui Gudrún este format din strofele 127-130.

După versul 19, tatăl meu a respins cât se poate de clar un pasaj din poemul său, deoarece el nu este repetat în varianta finală. Poemul în engleza veche revine din nou şi concluzionează, cu strofa 32 din *Atlakviða, Lifanda gram...,* „prinţul viu..."

Þa hlog Hagena þe man heortan scear
of cwican cumbolwigan – cwanode lyt;
blodge on beode to his breðer gæf.
Þa se gar-niflung Guðhere spræc:
'Her is me heorte Hagenan frecnan,
ungelic heortan eargan Hellan;
bifaþ heo lythwon nu on beode liþ,
efne swa lyt bifode þa on breoste læg.
Swa scealtu, Ætla, ealdum maðmum,
leohte life samod beloren weorðan!;
Her æt anum me is eal gelang
hord Niflunga, nu Hagena ne leofað:
a me twegra wæs tweo on mode;
untweo is me, nu ic ana beom.
Rin sceal rædan readum golde
wrohtweccendum, wealcende flod
entiscum yrfe Ealdniflunga;

blican on burnan beagas wundene,
nealles on handum Huna bearna!'

*

Leod lifigendne on locan setton
Huna mænigo. Hringbogan snicon,
wyrmas gewriðene wagum on innan.
Slog þa Guðhere gramhycgende
hearpan on heolstre. Hringde, dynede,
streng wið fingre. Stefn ut becwom
heaðotorht hlynnan þurh harne stan

feondum on andan. Swa sceal folccyning
gold guðfrea wið gramum healdan.

Then Hagena laughed when they cut out the heart
from the living warrior – little did he wail;
on a dish, bleeding, to his brother they gave it.
Then spoke Guðhere, the spear-Niflung:
'Here I have the heart of Hagena the brave,
unlike the heart of the craven Hella;
little does it quake now it lies on the dish,
even so little did it quake when it lay in the breast.
So shall you, Ætla, be deprived
of the old treasures, of light and life together;
to me alone belongs
all the hoard of the Niflungs, now Hagena lives not.
One of twain, ever was there doubt in my mind;
no doubt have I, now I am alone.
The Rhine shall rule the red gold
that stirs men to strife, the rolling flood [shall rule]

blican on burnan   beagas wundene,
nealles on handum   Huna bearna!'

*

Leod lifigendne   on locan setton
Huna mænigo.   Hringbogan snicon,
wyrmas gewriðene   wagum on innan.
Slog þa Guðhere   gramhycgende
hearpan on heolstre.   Hringde, dynede,
streng wið fingre.   Stefn ut becwom
heaðotorht hlynnan   þurh harne stan

feondum on andan.   Swa sceal folccyning
gold guðfrea   wið gramum healdan.

Atunci Hagena râse când ei scoaseră inima
din războinicul viu – prea puțin se tângui el;
pe o tipsie, sângerândă, fratelui său i-o aduseră.
Atunci vorbi Guðhere, niflungul cu sulița:
– Aici am eu inima lui Hagena cel viteaz,
deosebită de inima laşului Hella;
prea puțin tremură ea acum, că zace pe tipsie,
la fel de puțin termura ea când în pieptu-i bătea.
Aşa şi tu, Ætla, lipsit vei fi
de vechile comori, de lumină şi viață laolaltă;
doar mie îmi aparține
toată comoara niflungilor, acum că Hagena nu mai trăieşte.
Unul din cei doi, nicicând îndoiala nu-mi dădea pace;
nici o îndoială nu mai am acum că singur rămas-am.
Rinul va domni peste aurul roşu
care-nvrăjbeşte oamenii, valul rostogolit [domni-va]

the heritage of the old Niflungs, come from giants.
The twisted rings shall gleam in the river
and by no means adorn the hands of the
children of the Huns.'

*

The living king they set in a fenced place,
the host of the Huns. Serpents were creeping,
coiled snakes within the walls,
but Guðhere wrathful-hearted struck
the harp in his hiding-place. Rang, resounded,
string against finger. His voice came
clear as a war-cry through the grey rock
in rage against his enemies. So shall a king of the people,
a warlike lord, guard his gold against foes.

Notes

2 The element *cumbol* in the compound word *cumbol-wiga* meant an ensign, a banner.

4 *gar-niflung*. In earlier forms of this passage my father wrote *gimneoflung* here, at line 12 *hord Neoflunga,* and at line 17 *Ealdneoflunga.* I cannot account for these forms of the name, but in any case in the final text he returned to *Niflung, Niflunga*. In the earlier forms (only) he wrote the word *gar* 'spear' against *gim* 'jewel' in *gimneoflung;* but since the verse in *Atlakviða* has *Mærr kvað þat Gunnarr, geir-Niflungr*

peste moştenirea vechilor niflungi, din uriaşi zămisliţi.
Inelele răsucite vor sclipi în râu
şi nicicum nu vor împodobi mâinile
copiilor hunilor.

*

Pe regele viu îl puse în loc îngrădit,
oastea hunilor. Şerpii se târau,
şerpi încolăciţi între ziduri,
dar Guðhere cu inima mânioasă atinse
harpa-i în ascunziş. Cântă, răsunând,
coarda de deget atinsă. Glasu-i se auzi
limpede ca un strigăt de război prin stânca cenuşie
plin de furie împotriva duşmanilor săi. Aşa un rege al oamenilor,
un războinic senior, îşi va păzi aurul împotriva duşmanilor.

Note

2 Elementul *cumbol* din cuvântul compus *cumbolwiga* însemna un stindard, o flamură.

4 *gar-niflung*. În formele timpurii ale acestui pasaj, tatăl meu a scris aici *gimneoflung,* la versul 12 *hord Neoflunga,* iar la versul 17 *Ealdneoflunga*. Nu pot oferi vreo explicaţie pentru aceste forme ale numelui, dar în orice caz, în textul final el a revenit la *Niflung, Niflunga*. (Doar) În formele timpurii el a folosit cuvântul *gar* „suliţă" în loc de *gim* „giuvaier" în *gimneoflung;* dar cum versul din *Atlakviða* conţine *Mærr kvað þat Gunnarr, geir-Niflungr*

('Glorious Gunnar spoke, the spear-Niflung') I have adopted this.

6 *Hella:* in *Atlakviða* and in the Lay of Gudrún the name of the thrall is Hjalli.

17 *entiscum yrfe.* This puzzling line depends on a very debatable verse in *Atlakviða,* in which the word *áskunna* 'of divine race' precedes *arfi Niflunga* 'the heritage of the Niflungs'. In his comments on this my father seems to have favoured *áskunna Niflunga* 'the Niflungs of divine race', while admitting that it is not clear what was meant by this, rather than taking it with *arfi,* saying that 'it is very dubious if one can speak of a hoard as being "of divine race".'

In his Old English version he wrote first here *óscund yrfe* (where *óscund* means 'of divine race, divine', the word *ós* being the etymological equivalent of Norse *áss*, plural *æsir),* then changed it to the adjective *entisc* (and subsequently *entiscum)* 'giant, of giants' from the noun *ent* (from which was derived the name of the Ents of Middle-earth). In a subsequent copy he wrote *óscund* in the margin against *entisc*, as if still uncertain.

25–26 It is notable that almost exactly the same words

stefn in becom
heaðotorht hlynnan under harne stan

appear in *Beowulf* lines 2552–3, where they are used of Beowulf's great cry of challenge at the approach of the dragon.

(„Gloriosul Gunnar vorbi, niflungul cu sulița“), am adoptat această formă.

6 *Hella:* în *Atlakviða* şi în Cântul lui Gudrún, numele robului este Hjalli.

17 *entiscum yrfe*. Acest vers enigmatic depinde de un vers foarte controversat din *Atlakviða,* în care cuvântul *áskunna* „de stirpe divină“ precede *arfi Niflunga* „moştenirea niflungilor“. În comentariile lui asupra acestui aspect, tatăl meu pare să fi preferat *áskunna Niflunga* „niflungii de stirpe divină“, admițând în acelaşi timp că nu este deloc clar ce însemna asta, în loc să prefere *arfi,* spunând că „ar fi extrem de dubios dacă cineva ar vorbi despre o comoară ca fiind «de stirpe divină».“

În versiunea sa în engleză veche el a scris aici mai întâi *óscund yrfe* (unde *óscund* înseamnă „de stirpe divină, divin“, cuvântul *ós* fiind echivalentul etimologic al lui *áss* din Norse, cu pluralul *æsir),* după care l-a schimbat cu adjectivul *entisc* (şi, ulterior, *entiscum)* „uriaş, din uriaşi“, de la substantivul *ent* (de la care a fost derivat numele Enților de pe Pământul-de-mijloc). Într-o copie ulterioară, el a scris *óscund* pe margine lângă *entisc,* de parcă nu ar fi fost încă sigur.

25–26 Este de remarcat că aproape aceleaşi cuvinte

stefn in becom
heaðotorht hlynnan under harne stan

apar în *Beowulf,* versurile 2552-3, unde sunt folosite cu referire la imensul strigăt de provocare scos de Beowulf la apropierea dragonului.

ISBN 978-606-93184-6-1

www.rao.ro
www.raobooks.com

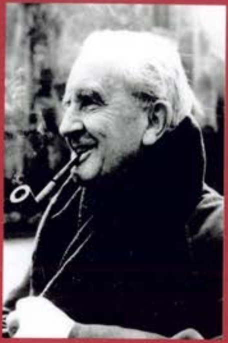

J.R.R. TOLKIEN s-a născut la data de 3 ianuarie 1892 în Bloemfontein. După ce a luptat în Primul Război Mondial, Tolkien și-a început cariera academică, fiind considerat drept unul dintre cei mai renumiți filologi. În întreaga lume, Tolkien este cunoscut ca fiind creatorul Pământului de Mijloc și autorul unor opere fantasy de excepție precum *Hobbitul, Stăpânul Inelelor, Silmarillion.* Cărțile sale au fost traduse în peste 40 de limbi și vândute în zeci de milioane de exemplare. J.R.R. Tolkien a murit în 1973 la vârsta de 81 de ani.

Imaginile copertei reprezintă sculpturi ilustrând legenda lui Sigurd de pe ușile bisericii de secol XII din Hylestad, Norvegia: Grani, calul lui Sigurd, purtând comoara dragonului și Regin făurind o sabie pentru Sigurd.
© Guliver/Getty Images

II Signý

Signý, hearing this, took the children into the outer room and urged Sigmund and Sinfjötli to kill them, since they had betrayed their hiding-place. Sigmund said that he would not kill her children even if they had given him away, but the terrible Sinfjötli made light of it, slew both children, and hurled their bodies into the hall. When Sigmund and Sinfjötli had at last been captured Siggeir had a great burial-mound made of stones and turf; and in the midst of the mound there was set a huge stone slab so that when they were put into it they were separated and could not pass the slab, but could hear each other. But before the mound was covered over Signý threw down a bundle of straw to Sinfjötli, in which was meat. In the darkness of the mound Sinfjötli discovered that Sigmund's sword was thrust into the meat, and with the sword they were able to saw through the stone slab.

I have said that there is no old poetry treating this story save for one half-stanza, and those verses are cited by the author of the Saga at this point:

ristu af magni
mikla hellu,
Sigmundr, hjörvi,
ok Sinfjötli.

'They cut with strength the great slab, Sigmund and Sinfjötli, with the sword'.

When they got out of the mound it was night, and everyone was asleep; and bringing up wood they set fire to the hall.

II Signý

Auzind asta, Signý i-a dus pe copii în anticameră şi i-a îndemnat pe Sigmund şi pe Sinfjötli să-i omoare, deoarece le dăduseră în vileag ascunzişul. Sigmund a răspuns că nu-i va omorî copiii, chiar dacă aceştia îl trădaseră, dar teribilul Sinfjötli a tranşat chestiunea, ucigându-i pe ambii băieți şi aruncându-le leşurile în sala cea mare. După ce Sigmund şi Sinfjötli au fost în fine prinşi, Siggeir a ordonat înălțarea unei mari movile mortuare construite din piatră şi pământ; iar în centrul movilei a fost aşezată o imensă lespede de piatră, astfel încât atunci când cei doi aveau să fie aruncați în mormânt, să nu poată trece de lespede, dar să se audă unul pe celălalt. Însă înainte ca movila să fie acoperită, Signý i-a aruncat lui Sinfjötli un snop de paie în care se găseau hălci de carne. În întunecimea mormântului, Sinfjötli a descoperit înfiptă în hălcile de carne sabia lui Sigmund, iar cu acea sabie au putut ei să despice lespedea de piatră.

Am mai spus că nu există poeme vechi care să trateze această poveste, cu excepția unei jumătăți de strofă, iar acele versuri sunt citate în acest punct de autorul Saga:

ristu af magni
mikla hellu,
Sigmundr, hjörvi,
ok Sinfjötli.

„Au tăiat cu putere marea lespede, Sigmund şi Sinfjötli, cu sabia."

Când au ieşit din mormânt era noapte şi toată lumea dormea; adunând lemne, au dat foc castelului.

II Signý

40–41 It was now, when Sigmund told Signý to come forth, that in the Saga she revealed the truth about Sinfjötli – this is no doubt implied in stanza 41 of the Lay, 'Son Sinfjötli, Sigmund father!' In her last words, according to the Saga, before she went back into the fire, she declared that she had worked so mightily to achieve vengeance for Völsung that it was impossible for her now to live longer.

III
DAUÐI SINFJÖTLA
(The Death of Sinfjötli)

There intervenes now in the Saga, after the deaths of Signý and Siggeir, the history of Helgi Hundingsbani, an originally independent figure who had been connected to the Völsung legend by making him the son of Sigmund and Borghild (only referred to as 'the Queen' in this section of the Lay). In this the Saga follows the 'Helgi lays' of the Edda; but in his poem my father entirely eliminated this accretion, and Helgi is not mentioned.

The sources for this section of the Lay are the Saga and a short prose passage in the Edda entitled *Frá dauða Sinfjötla* (Of Sinfjötli's death): the compiler of the Codex Regius of the Edda evidently wrote this, in the absence of any verses, in order to conclude the histories of Sigmund and Sinfjötli. There are no important differences between the Lay and the old narratives.

II Signý

40–41 Abia acum, când Sigmund îi spune lui Signý să iasă la iveală, îi dezvăluie ea adevărul despre Sinfjötli – aceasta este, fără îndoială, implicația din strofa 41 a Cântului, „Fiul Sinfjotli, Sigmund, tatăl!" Cu ultimele cuvinte, conform Saga, înainte de a se arunca înapoi în foc, ea a declarat că lucrase cu atâta furie la răzbunarea lui Völsung, încât îi era imposibil să mai trăiască.

III
DAUÐI SINFJÖTLA
(Moartea lui Sinfjötli)

După morțile lui Signý şi Siggeir, în Saga apare povestea lui Helgi Hundingsbani, un personaj inițial independent, care fusese legat de legenda völsungilor prin faptul că era fiul lui Sigmund şi al Borghildei (la care se face referire doar cu termenul „Regina" în această secțiune a Cântului). Prin aceasta, Saga urmează „cânturile Helgi" din Edda; dar în acest poem tatăl meu a eliminat în întregime această referire, şi Helgi nu este menționat.

Pentru această secțiune a Cântului, sursele sunt Saga şi un scurt pasaj în proză din Edda, intitulat *Frá dauða Sinfjötla* (Despre moartea lui Sinfjötli): în mod evident cel care a compilat Codexul Regius din Edda este cel care a scris asta, în absența oricăror versuri, pentru a concluziona poveştile lui Sigmund şi Sinfjötli. Nu există diferențe importante între Cânt şi vechile narațiuni.

III The Death of Sinfjötli

1–2 In the Saga Sigmund, returning to his own land, drove out a usurper who had established himself there.

3 'Grímnir's gift': see II.12–13 and note.

4 In *Frá dauða Sinfjötla* and in the Saga Sigmund's queen is named Borghild; in the Lay she is given no name (perhaps because my father regarded the name Borghild as not original in the legend, but entering with the 'Helgi' connection). It is not said in the sources that she was taken in war.

6 In both sources Sinfjötli slew Borghild's brother, not her father; they were suitors for the same woman. In the Saga it is told that Borghild wished to have Sinfjötli driven out of the land, and though Sigmund would not allow this he offered her great riches in atonement; it was at the funeral-feast for her brother that Sinfjötli was murdered.

7 It is told in the Saga, at the time of the bread-making incident, when Sinfjötli kneaded in a poisonous snake (see note to II.33–34), that Sigmund could not be harmed by poison within or without, whereas Sinfjötli could only withstand poison externally; the same is said in *Frá dauða Sinfjötla* and in the Prose Edda.

9–10 In both sources Sigmund said to Sinfjötli, when Borghild offered him drink for the third time:

III Moartea lui Sinfjötli

1–2 În Saga, la întoarcerea în ţinutul său, Sigmund alungă un uzurpator care se stabilise acolo.

3 „Darul lui Grímnir": vezi II. 12-13 şi nota.

4 În *Frá dauða Sinfjötla* şi în Saga, regina lui Sigmund se numeşte Borghilda; în Cânt nu i se dă nici un nume (poate pentru că tatăl meu a socotit că numele Borghilda nu este original în legendă, fiind introdus în conexiune cu „Helgi"). În sursele menţionate nu se spune dacă ea a fost luată în război.

6 Conform ambelor surse, Sinfjötli l-a ucis pe fratele Borghildei, nu pe tatăl ei; ambii erau pretendenţii aceleiaşi femei. În Saga se spune că Borghilda ar fi dorit ca Sinfjötli să fie alungat din ţinut, şi, chiar dacă Sigmund nu a permis aşa ceva, el i-a oferit mari bogăţii ca despăgubire; Sinfjötli a fost omorât la ceremonia de înmormântare a fratelui ei.

7 La momentul incidentului cu coptul pâinii, când Sinfjötli a frământat în aluat un şarpe veninos (vezi nota de la II. 33-34), în Saga se spune că Sigmund era imun la otravă, înghiţită sau aruncată peste el, în vreme ce Sinfjötli putea rezista doar otrăvii aruncate peste el; acelaşi lucru se spune în *Frá dauða Sinfjötla* şi în „Edda în proză".

9–10 Conform ambelor surse, când Borghilda i-a oferit băutură pentru a treia oară, Sigmund i-a spus lui Sinfjötli:

Láttu grön sía, sonr ('Strain it through your beard, my son'). Sigmund was very drunk by then, says the Saga, 'and that is why he said it'.

12 The boatman was Ódin (the verses describing him here are repeated in varied form in IV.8). This is not said in the old sources. In those texts the boatman offered to ferry Sigmund across the fjord, but the boat was too small to take both Sigmund and the body of Sinfjötli, so the body was taken first. Sigmund walked along the fjord, but the boat vanished. The Saga tells that Borghild was banished, and died not long after.

13 *in Valhöllu:* the Norse dative inflexion is retained for metrical reasons.

IV
FŒDDR SIGURÐR
(Sigurd born)

After the expulsion of Borghild Sigmund took another wife very much younger than himself (IV.2), and she was the mother of Sigurd. In the Saga and in *Fra dauða Sinfjötla* her name was Hjördis, the daughter of King Eylimi; whereas in the Lay she is Sigrlinn. This difference depends on the view that a transference of names took place: that originally in the Norse legends Hjördis was the mother of Helgi (see the note to III), while Sigrlinn was Sigmund's wife and Sigurd's mother. After this transference Sigrlinn

III Moartea lui Sinfjötli

Láttu grön sía, sonr („Strecoară-ţi-o prin barbă, fiule"). Saga spune că Sigmund era deja foarte beat, şi „de aceea a rostit aşa ceva".

12 Luntraşul era Ódin (versurile care îl descriu aici sunt repetate sub diverse forme în IV. 8). Sursele vechi nu pomenesc de aşa ceva. În acele texte, luntraşul s-a oferit să îl treacă pe Sigmund peste fiord, dar barca era prea mică pentru a-i duce pe Sigmund şi cadavrul lui Sinfjötli, aşa că mai întâi a fost transportat leşul. Sigmund a înconjurat fiordul pe jos, însă barca dispăruse. Saga spune că Borghilda a fost surghiunită şi a murit la scurtă vreme după aceea.

13 *in Valhöllu:* inflexiunea Norse pentru dativ este reţinută aici din motive de metrică.

IV
FŒDDR SIGURÐR
(Se naşte Sigurd)

După surghiunirea Borghildei, Sigmund şi-a luat altă soţie, cu mult mai tânără decât el (IV. 2), cea care avea să îl nască pe Sigurd. În Saga, ca şi în *Frá dauða Sinfjötla,* numele ei era Hjördis, fiica regelui Eylimi; în vreme ce în Cânt, ea este Sigrlinn. Această diferenţă depinde de perspectiva asupra unui posibil transfer de nume: iniţial, în legendele nordice, Hjördis era mama lui Helgi (vezi nota de la III), în vreme ce Sigrlinn era soţia lui Sigmund şi mama lui Sigurd. După acest transfer, Sigrlinn

IV Sigurd born

became the mother of Helgi (and so appears in the Eddaic poem *Helgakviða Hjörvarðssonar,* the Lay of Helgi son of Hjörvarð) and Hjördis became the mother of Sigurd. In the German poem *Nibelungenlied,* written about the beginning of the thirteenth century, Sieglind (Sigrlinn) was King Siegmund's queen, the mother of Siegfried (Sigurd).

The narrative in this section of the Lay has been changed and reduced from that in the Saga (to which there is no poetry corresponding in the Edda). In the Saga, King Lyngvi was a rival to Sigmund for the hand of Hjördis, but Hjördis rejected him; and it was Lyngvi, not the seven suitors, 'sons of kings', of the Lay (stanzas 3 and 5), who came with great force against Sigmund in his own land.

Hjördis accompanied only by a bondwoman was sent into the forest and remained there during the fierce battle. In the Saga as in the Lay (stanzas 8–9) Ódin appeared, and Sigmund's sword ('Grímnir's gift', 5) broke against the upraised spear of the god, and he was slain (on the significance of Ódin's intervention see the note on the section *Upphaf,* pp. 340–42).

As in the Lay, in the Saga Hjördis (Sigrlinn) found Sigmund where he lay mortally wounded on the battlefield, and he spoke to her, saying that there was no hope of healing and he did not wish for it, since Ódin had claimed him (stanza 11); he spoke also of Sigurd, her son unborn, and told her to keep the shards of the sword, which should be made anew.

Immediately upon Sigmund's death, a further fleet came in to the shore, commanded, it is said in the Saga, by Alf son of King Hjálprek of Denmark (stanza 14 of the Lay, where the newcomers are not named). Seeing this Hjördis

IV Se naşte Sigurd

a devenit mama lui Helgi (şi apare ca atare în poemul Eddaic *Helgakviða Hjörvarðssonar,* Cântul lui Helgi, fiul lui Hjörvard) şi Hjördis a devenit mama lui Sigurd. În poemul german *Nibelungenlied,* scris cam pe la începutul secolului XIII, Sieglind (Sigrlinn) era regina regelui Siegmund, mama lui Siegfried (Sigurd).

Narațiunea din această secțiune a Cântului a fost modificată şi redusă față de Saga (pentru care nu există versuri corespondente în Edda). În Saga, regele Lyngvi a fost unul dintre rivalii lui Sigmund la mâna lui Hjördis, dar Hjördis l-a respins; şi Lyngvi, nu cei şapte pețitori, „fii de regi", din Cânt (strofele 3 şi 5), a fost cel care a venit în fruntea unei mari oşti împotriva lui Sigmund în propriul lui ținut.

Însoțită doar de o roabă, Hjördis a fost trimisă în codru şi a rămas acolo pe parcursul aprigei bătălii. În Saga, ca şi în Cânt (strofele 8-9) apare Ódin, iar sabia lui Sigmund („Darul lui Grímnir", 5) se fărâmă de lancea ridicată a zeului, astfel încât Sigmund este ucis (despre semnificația intervenției lui Ódin a se vedea nota din secțiunea *Upphaf,* pp. 341–43).

La fel ca în Cânt, şi în Saga Hjördis (Sigrlinn) l-a găsit pe Sigmund pe câmpul de bătălie, în locul unde zăcea rănit de moarte, iar el i-a vorbit, spunându-i că nu mai era nici o şansă de întremare şi că nici nu-şi dorea asta, de vreme ce Ódin îl chemase la el (strofa 11); totodată, el i-a spus şi despre Sigurd, fiul ei încă nenăscut, zicându-i femeii să păstreze resturile sabiei, care va fi refăcută ca nouă.

Imediat după moartea lui Sigmund, o altă flotă apare la țărm, comandată, după cum se spune în Saga, de către Alf, fiul regelui Hjálprek al Danemarcei (strofa 14 a Cântului, unde nou-veniții nu sunt numiți). Văzând asta, Hjördis

IV Sigurd born

ordered her bondwoman to exchange clothes with her, and to declare that she was the king's daughter. When Alf returned with the women, still disguised, to his own country the truth of the subterfuge emerged. Alf promised to marry Hjördis after her child was born, and so it came about that Sigurd was brought up in King Hjálprek's household. In the Lay the curious story of the disguising of Sigrlinn (Hjördis) is reduced to the words 'The bride of Sigmund / as a bond-woman / over sounding seas / sadly journeyed'.

11 'wanhope': despair.

13 In the Saga Sigmund named the sword that should be made from the shards *Gramr;* this appears in the next section of the Lay, V. 18.

V
REGIN

The sources of the story in this section of the Lay are not only the *Völsunga Saga* but also poems of the Edda on which the Saga drew: the conclusion of *Reginsmál* (see the note to section I, p. 346), and *Fáfnismál;* the story is also briefly told by Snorri Sturluson in the Prose Edda, whereby he explains why 'gold' is called in poetry 'the abode of Fáfnir' and 'Grani's burden'.

There is little, in strictly narrative terms, in this part of the Lay that is not found in these sources, and in places (notably in the dialogue between Sigurd and Regin after Fáfnir's death) the tenor of the verses of *Fáfnismál* is

IV Se naşte Sigurd

i-a cerut însoţitoarei să schimbe hainele cu ea şi să declare că ea e fiica regelui. Adevărul despre subterfugiu a ieşit la iveală când Alf s-a întors în ţinutul lui, luându-le pe ambele femei cu el. Alf a promis să se însoare cu Hjördis după naşterea copilului, astfel că Sigurd a ajuns să fie născut în casa regelui Hjálprek. În Cânt, curioasa poveste a deghizării lui Sigrlinn (Hjördis) este redusă la cuvintele „Mireasa lui Sigmund / ca pradă de război / peste mări răsunătoare / tristă lunecă".

11 „slabă nădejde": disperare.

13 În Saga, Sigmund a botezat sabia care trebuia făurită din resturi *Gramr;* acest fapt apare în următoarea secţiune a Cântului, V. 18

V
REGIN

Sursele poveştii din această secţiune a Cântului nu sunt reprezentate doar de *Völsunga Saga,* ci şi de poeme din Edda pe care se bazează şi Saga: concluzia de la *Reginsmál* (vezi nota de la secţiunea I, p. 347) şi de la *Fáfnismál;* de asemenea, povestea este scrisă pe scurt de către Snorri Sturluson în „Edda în proză", unde el explică de ce „aurul" este numit în poezie „sălaşul lui Fáfnir" şi „povara lui Grani".

În termeni strict narativi, sunt foarte puţine elemente din această parte a Cântului care nu se regăsesc în cadrul acestor surse, iar pe alocuri (mai ales în cadrul dialogului dintre Sigurd şi Regin după moartea lui Fáfnir) linia versurilor din *Fáfnismál* este

V Regin

followed; but only here and there do they correspond at all closely.

The legend of 'Andvari's gold' as told in section I of the Lay does not extend beyond the departure of the Æsir from Hreidmar's house after the payment of the ransom for his son Otr. In the note to that section (p. 350) I have noticed that Snorri Sturluson in his version of the Völsung legend began with 'Andvari's gold', whereas in the Saga it is not introduced until much later, and enters as a story told by Regin himself, son of Hreidmar, to Sigurd before his attack on the dragon. In this section of the Lay we reach that point.

After telling that Sigurd grew up in the house of King Hjálprek the Saga says no more than that Regin became his fosterfather, and that he taught Sigurd many accomplishments, including a knowledge of runes and many languages (see stanza 2). Snorri, on the other hand, continues the story of Hreidmar and the gold of Andvari beyond the point where my father left it at the end of section I of the Lay.

'What more is to be said of the gold?' Snorri wrote, and then told this story. Hreidmar took the gold, but his other sons Fáfnir and Regin claimed for themselves some part of the blood-money paid for their brother. Hreidmar would give them nothing ('Redgolden rings I will rule alone', I.15); and Fáfnir and Regin slew their father. Then Regin demanded that Fáfnir should share the treasure with him equally, but Fáfnir replied that there was small chance of that, since he had killed his father for the sake of it; and he told Regin to be gone, or else he would suffer the same fate as their father.

V Regin

urmată în mare; însă doar ici şi colo corespondenţa este cu adevărat apropiată.

Legenda „Aurului lui Andvari“ aşa cum este ea povestită în secţiunea I din Cânt nu trece dincolo de plecarea Æsirilor din casa lui Hreidmar după plata răscumpărării pentru fiul acestuia, Otr. În nota de la acea secţiune (p. 351) remarcam că Snorri Sturluson a început versiunea sa de la legenda Völsungilor cu „Aurul lui Andvari“, în vreme ce în Saga aceasta apare mult mai târziu, sub forma unei poveşti spuse de Regin însuşi, fiul lui Hreidmar, către Sigurd, înainte ca acesta să înfrunte dragonul. În această secţiune a Cântului ajungem la acel punct.

După ce dezvăluie că Sigurd a crescut la curtea regelui Hjálprek, Saga nu ne mai spune decât că Regin l-a înfiat, învăţându-l pe Sigurd multe lucruri, inclusiv cum să descifreze runele şi cum să vorbească multe limbi (vezi strofa 2). În schimb, Snorri continuă povestea lui Hreidmar şi a aurului lui Andvari dincolo de punctul în care tatăl meu a abandonat-o, la sfârşitul secţiunii I a Cântului.

„Ce se mai poate spune despre aur?“ scrie Snorri, după care continuă cu această poveste. Hreidmar a luat aurul, dar ceilalţi fii ai săi, Fáfnir şi Regin, au cerut şi ei o parte a recompensei plătite pentru moartea fratelui lor. Hreidmar nu a vrut să le dea nimic („Inele roş’-aurii voi stăpâni doar eu“, I.15), aşa că Fáfnir şi Regin şi-au ucis tatăl. Apoi Regin i-a cerut lui Fáfnir să împartă comoara în mod egal cu el, dar Fáfnir i-a răspuns că nu avea cum să se întâmple aşa ceva, de vreme ce el şi-a ucis tatăl de dragul comorii. I-a mai spus lui Regin să plece dacă nu vrea să aibă aceeaşi soartă ca tatăl lor.

V Regin

Then Fáfnir took the helm which Hreidmar had owned, and set it upon his head – the helm which is called *ægishjálmr,* Helm of Terror: all living things fear it. Then Fáfnir going up onto Gnitaheiði made himself a lair; and he turned himself into a dragon, and laid himself down upon the gold (as Glaurung did in Nargothrond). But Regin fled away, and came to King Hjálprek, and became his smith; Sigurd was his fosterson.

Having already told the story of the origin of the hoard, Snorri continued now with the story of Regin's dealings with Sigurd and the slaying of Fáfnir. With that story this section of the Lay is concerned; but before reaching it, as noted earlier (see pp. 350–52), my father followed the Saga in introducing here the story of Andvari's gold (or, in the case of the Lay, reintroducing it) as a story told by Regin in answer to Sigurd's demanding why he egged him on to slay Fáfnir. In this second appearance of the story in the Lay verse-lines are repeated or nearly repeated in a characteristic way (compare I.2–6, 9 with V.7–11), but the Æsir are excluded, and Loki is replaced by a nameless 'robber roving ruthless-handed' (8). In V.12–14, however, Regin's tale now brings in the slaying of Hreidmar (by Fáfnir – that Regin had a part in it is not mentioned, either in the Saga or in the Lay), the strife between the sons, and the transformation of Fáfnir into a dragon 'on Gnitaheiði'.

An important element in the story as told in the Saga is entirely absent from this section of the Lay. After the making of the sword Gram and the acquisition of the horse Grani, Sigurd declared to Regin that he would not attack Fáfnir until he had avenged his father; and setting out with a great host and fleet provided by King Hjálprek he achieved

V Regin

Apoi Fáfnir a luat coiful lui Hreidmar şi şi l-a aşezat pe cap – coiful care este denumit *ægishjálmr,* Coiful Groazei: toate făpturile se tem de el. După aceea, Fáfnir a urcat în ţinutul muntos Gnitaheiði, unde şi-a făcut vizuină; şi s-a preschimbat în dragon, după care s-a aşezat peste aur (aşa cum a făcut Glaurung în Nargothrond). Însă Regin a fugit şi s-a dus la regele Hjálprek, intrând în slujba acestuia ca fierar; iar Sigurd a fost fiul său adoptiv.

Cum el dezvăluise deja povestea originii comorii, Snorri a continuat acum cu povestea învăţăturilor transmise de Regin lui Sigurd şi cu uciderea lui Fáfnir. Această secţiune a Cântului se concentrează exact pe acea poveste. Însă înainte de a ajunge la ea, aşa cum observam anterior (vezi pp. 351–53), tatăl meu a urmat Saga introducând aici povestea Aurului lui Andvari (sau, în cazul Cântului, reintroducând-o) ca o poveste rostită de Regin drept răspuns la cererea imperativă a lui Sigurd de a afla de ce Regin îl tot îmboldea să îl ucidă pe Fáfnir. În această a doua apariţie a poveştii în cadrul Cântului, versurile sunt repetate sau aproape repetate într-o manieră caracteristică (compară I. 2-6, 9 cu V. 7-11), dar Æsirii sunt excluşi, iar Loki este înlocuit de un nenumit „tâlhar hoinărind cu mâna nemiloasă“ (8). În V. 12-14, însă, povestea lui Regin introduce acum uciderea lui Hreidmar (de către Fáfnir – faptul că Regin a luat şi el parte la asta nu este menţionat, nici în Saga, nici în Cânt), vrajba dintre fraţi şi transformarea lui Fáfnir într-un dragon „pe Gnitaheiði“.

Un important element al poveştii aşa cum este spusă în Saga lipseşte cu desăvârşire din această secţiune a Cântului. După făurirea sabiei Gram şi obţinerea calului Grani, Sigurd i-a spus lui Regin că nu-l va ataca pe Fáfnir până ce nu-şi va fi răzbunat tatăl, după care, pornind la drum cu o mare flotă şi oaste oferite de regele Hjálprek, a reuşit să-şi atingă ţelul

this in a bloody battle in which he slew King Lyngvi. But a form of the story of Sigurd's revenge appears in the Lay at a later point in the narrative (VII. 24–29).

14 Gnitaheiði: this name in Old Norse is *Gnitaheiðr,* of which the second element is Old Norse *heiðr* 'heath', and it is variously anglicized as 'Gnitaheid', 'Gnitaheith', or 'Gnitaheath'. In my father's poems it appears several times but always in the combination 'on Gnitaheiði'. This may be a retention of the dative case, or it may be a use of the modern Icelandic form of the word, which is *heiði.*

17–18 It was Sigurd who broke the two swords by striking them on an anvil; whereupon, according to the Saga, he went to his mother and asked whether it were true that Sigmund had entrusted to her the fragments of his sword, and she gave them to him. On the name Gram *(Gramr)* see the note to IV.13.

20 Both Snorri Sturluson and the Saga know of Sigurd's testing of the sharpness of Gram by its cutting of the tuft of wool when it drifted in the water onto the sword's edge; but only in the Lay is the river called the Rhine *(Rín* in Norse).

'sheer': clear.

21 'Now rede me': Now give me counsel.

22–24 Only in the Saga is this story found of how Sigurd came to possess his grey horse Grani (very frequently

V Regin

într-o bătălie sângeroasă în care l-a ucis pe regele Lyngvi. Însă o altă formă a poveştii răzbunării lui Sigurd apare în Cânt la un moment ulterior al naraţiunii (VII. 24-29).

14 Gnitaheiði: în Vechea Norse numele este *Gnitaheiðr,* unde al doilea element este termenul din Vechea Norse *heiðr* „bărăgan", anglicizat sub diverse forme precum „Gnitaheid", „Gnitaheith" sau „Gnitaheath". În poemele tatălui meu, termenul apare de câteva ori, dar mereu în combinaţia „pe Gnitaheiði". Aceasta poate reprezenta o păstrare a cazului dativ sau poate însemna folosirea formei islandeze moderne a cuvântului, care este *heiði.*

17–18 Sigurd a fost cel care a rupt cele două săbii izbindu-le de o nicovală; după care, conform Saga, s-a dus la mama lui şi a întrebat-o dacă era adevărat că Sigmund îi încredinţase ei fragmentele sabiei sale, iar ea i le-a dat. Cât priveşte numele Gram *(Gramr),* vezi nota de la IV. 13.

20 Atât Snorri Sturluson, cât şi Saga cunosc modul în care Sigurd a testat ascuţişul lui Gram tăind cu sabia smocul de lână când acesta pluti pe apă prin dreptul tăişului sabiei; însă doar în Cânt râul este numit Rin *(Rín* în Norse).
„cristalină": limpede.

21 „Povesteşte-mi acum": Acum sfătuieşte-mă.

22–24 Doar în Saga se găseşte această poveste despre modul în care Sigurd a făcut rost de calul lui sur Grani (foarte des

V Regin

named in poems of the Edda). The old man is once again Ódin (with the description here compare II.12, III.12, IV. 8).

The name *Busiltarn* is derived from the Saga; the Norse form is *Busiltjörn,* which was the form first written by my father in the manuscript of the Lay, later corrected in pencil. The English word *tarn,* a small lake, is derived from the Norse word; but in the Saga the Busiltarn is said to be a river, as it clearly is also in the Lay.

Sleipnir was the name of Ódin's eight-legged horse.

25 Gand: Regin's horse is not named elsewhere, but this must be the Old Norse word *gandr* (contained in 'Gandalf'). Its original or primary meaning is uncertain, but it has reference to sorcery and magic, both beings and things, and especially to the staff used in witchcraft; it is also use of wolves. The word *gandreið* is used of the witches' nocturnal ride.

In a lecture on the text of *Fáfnismál* my father remarked on the huge height of the cliff from which Fáfnir drank as a good detail in the Saga absent from the poem, since Sigurd thus 'first got a notion of what he was in for.'

26 'long there lurked he': i.e. Sigurd. In the prose preamble to *Fáfnismál* in the Codex Regius, as also in the Saga and in Snorri Sturluson's brief account, Sigurd dug a pit in the path which the dragon took when he crawled to the water (the 'hollow' of stanzas 26–27, 29, which is not said to have been made by

V Regin

pomenit în poemele din Edda). Bătrânul este din nou Ódin (de comparat cu descrierea de aici II. 12, III. 12, IV. 8).

Numele *Busiltarn* este derivat din Saga; forma din Norse este *Busiltjörn,* exact forma scrisă inițial de tatăl meu în manuscrisul Cântului, corectată ulterior cu creionul. Cuvântul englezesc *tarn,* un mic iaz, derivă din termenul Norse; dar în Saga se spune că Busiltarn e un râu, aşa cum se întâmplă şi în Cânt, evident.

Sleipnir era numele calului cu opt picioare al lui Ódin.

25 Gand: Calul lui Regin nu este numit în altă parte, dar aici trebuie să fie vorba de termenul din Vechea Norse *gandr* (termen inclus în „Gandalf"). Sensul primar sau original este incert, dar se referă la vrăjitorie şi magie, aplicată atât făpturilor, cât şi lucrurilor, şi mai ales la obiectele folosite în vrăjitorii; de asemenea, se foloseşte în legătură cu lupii. Cuvântul *gandreið* este folosit pentru dansul nocturn al vrăjitoarelor.

Într-o prelegere despre textele legate de *Fáfnismál,* tatăl meu a scos în evidență înălțimea impresionantă a stâncii de unde se adăpa Fáfnir ca un detaliu semnificativ din Saga care lipseşte din poem, de vreme ce astfel „Sigurd a căpătat un prim indiciu asupra primejdiei care îl aştepta".

26 „îndelung şezu la pândă": Sigurd. În preambulul în proză la *Fáfnismál,* din Codex Regius, cât şi în Saga, şi în scurta relatare a lui Snorri Sturluson, Sigurd a săpat o groapă în cărarea pe care venea balaurul atunci când se târa spre apă („văioaga" din strofele 26-27, 29, despre care nu se spune că ar fi fost făcută de

Sigurd); in the Saga an old man (Ódin) came to Sigurd while he was digging it and advised him to dig other trenches to carry off the dragon's blood. On this matter my father noted in a lecture:

> Ódin and his advice, however, do not appear very intelligible, and the intrusion of Ódin has perhaps been imitated from other places (e.g. the choosing of Grani). The several pits do not seem of much use, for in any case Sigurd has got to be in *one,* and it is only in the one in which he is (immediately under the wound) that the blood is likely to pour down. The Saga version is due to harping on Ódin, and to an appreciation that the inherited plot did not paint Sigurd's dragon-slaying (which is later referred to as his great title to fame) in the best light. It could not be altered in manner, and therefore the dragon and his poisonousness must be magnified; but it is not successfully done.

His view was that the original significance of the pit was to enable Sigurd to escape the blast of flame which passed over his head (cf. 27, lines 1–3).

30 In *Fáfnismál,* repeated in the Saga, Sigurd, in answer to Fáfnir's question, replies that he is called *göfugt dýr,* that is 'noble beast'; and a prose note at this point in the Codex Regius explains that 'Sigurd concealed his name, because it was believed in ancient times that the word of a dying man might

V Regin

Sigurd); în Saga, un bătrân (Ódin) vine la Sigurd în timp ce acesta sapă şi îl povăţuieşte să sape şi alte şanţuri prin care să se scurgă sângele balaurului. În această privinţă, tatăl meu a notat într-o prelegere:

> Ódin şi povaţa lui, însă, nu par foarte inteligibile, iar amestecul lui Ódin este, probabil, o imitaţie după alte momente (de exemplu, alegerea lui Grani). Cele câteva gropi nu par de mare folos, căci în orice caz Sigurd trebuie să fie *într-una din ele,* şi doar în cea în care se află el (chiar sub rana provocată de el) se va scurge probabil sângele. Versiunea din Saga se datorează stăruinţei asupra lui Ódin, precum şi aprecierii că acest motiv preluat nu zugrăveşte în cea mai bună lumină uciderea dragonului de către Sigurd (acţiune care este ulterior prezentată drept cea mai mare realizare a sa). Acţiunea nu putea fi modificată în mod substanţial, aşa că trebuia mărită importanţa balaurului şi a otravei răspândite de el; ceea ce nu s-a realizat prea bine.

El era de părere că semnificaţia originală a gropii era aceea de a-i permite lui Sigurd să scape de şuvoiul de flăcări care urma să treacă pe deasupra creştetului său (cf. 27, versurile 1-3).

30 În *Fáfnismál,* ca şi în Saga, drept răspuns la întrebarea lui Fáfnir, Sigurd spune că este numit *göfugt dýr,* adică „fiară nobilă"; iar o notă în proză de la acest punct din Codex Regius explică faptul că „Sigurd şi-a ascuns numele, deoarece în vremurile străvechi se credea că vorbele unui muribund pot

V Regin

have great power if he cursed his foe by his name.' My father observed that this note was 'doubtless perfectly correct for the original writer of the poem, whose audience were probably sufficiently of the "ancient times" not to need the explanation!' He said also that 'the mysterious words *göfugt dýr* are probably meant to be obscure, even nonsensical', though they might be 'a riddling way of saying "man".'

33 'glamoured': enchanted.

34 Sigurd's words in this stanza refer to the *ægishjálmr* 'Helm of Terror' which Heidmar possessed and which Fáfnir took to wear himself: see p. 380, and stanza 14. At the words 'hell now seize him!' Fáfnir died.

36–41 My father declared the 'undermeaning' of Regin's 'dark words' in his preamble to this section of the Lay; and in notes for a lecture (written in pencil at great speed and now not entirely legible) he discussed in detail the relationship in this episode between the Saga and *Fáfnismál,* seeking to determine not only how the writer of the Saga compressed and modified the verses but why he did so. I give here, with some slight editing, a part of this discussion, since it well illustrates his critical treatment of such problems in the Edda.

He begins with a summary of the dialogue of Regin and Sigurd after the death of Fáfnir in the Saga

avea o mare putere dacă acesta îşi blestamă duşmanul pe nume". Tatăl meu observa că această notă era „fără îndoială pe deplin corectă pentru scriitorul original al poemului, a cărui audienţă rămăsese probabil ancorată suficient de serios în «vremurile străvechi» ca să nu aibă nevoie de explicaţii!" Tot el spunea că „misterioasele cuvinte *göfugt dýr* sunt probabil intenţionat obscure, ba chiar fără sens", deşi ele ar putea reprezenta „un soi de şaradă însemnând «om»."

33 „fermecat": vrăjit.

34 Vorbele lui Sigurd din această strofă se referă la *œgishjálmr,* „Coiful Groazei", care îi aparţinuse lui Hreidmar şi pe care Fáfnir l-a luat pentru sine: vezi p. 381 şi strofa 14. La auzul cuvintelor „infernul să-l înşface!", Fáfnir îşi dă duhul.

36–41 Tatăl meu a explicat „subînţelesul vorbelor sumbre" ale lui Regin în preambulul său la această secţiune a Cântului; iar în notele unei prelegeri (scrise cu creionul în mare viteză şi nu în întregime lizibile), el dezbătea în detaliu relaţia din acest episod dintre Saga şi *Fáfnismál,* căutând să determine astfel nu doar modul în care cel care a scris Saga a comprimat şi modificat versurile, ci şi motivul pentru care a procedat aşa. Ofer aici, uşor editată, o parte a acestei dezbateri, căci ea ilustrează foarte bine modul critic în care el trata astfel de probleme în Edda.

Începe cu o sinteză a dialogului dintre Regin şi Sigurd după moartea lui Fáfnir în Saga

V Regin

(I give references to the stanzas and lines of the Lay in brackets).

After the death of Fáfnir Regin came to Sigurd and said: 'You have won a great victory: your glory from it will be eternal' [35, 1–4]. Then Regin is suddenly or affects to be suddenly stricken with disquiet – 'he looks upon the ground for a long while' and says with great emotion 'it is my brother you have killed and I cannot be accounted innocent of this' [36, 5–8]. Sigurd dries his sword on the grass, and simply replies 'you were a long way off at the time when I tested the sword' (implying therefore 'innocent enough!') [37, 1–4].

Regin counters with the fact that he made the sword [37, 5]; Sigurd counters with 'brave heart is better than sharp sword in battle' [38, 3–4].

Regin does not rebut this, but repeats again 'with great emotion' almost his exact words 'You slew my brother, &c.' Then Regin cut out the dragon's heart, drank the dragon's blood, and asked Sigurd as a sole boon (no sort of reason for which is given) to roast the heart for him.

The repetition by Regin of the words 'You killed my brother and I can hardly be accounted innocent' is *not* a feature of *Fáfnismál.* Does it serve an artistic purpose – or is it just accidental, due to some confusion in the saga-writer's source, or in the handing down of the saga? It is probably intentional, and perhaps not bad. The sagawriter has constructed a picture of Regin, already plotting Sigurd's removal, and trying as it were to justify himself to

V Regin

(am notat între paranteze referinţele la strofele şi versurile din Cânt).

După moartea lui Fáfnir, Regin a venit la Sigurd şi i-a zis: „Ai obţinut o mare izbândă: iar gloria căpătată de pe urma ei va dura veşnic“ [35, 1-4]. Apoi Regin este cuprins subit de nelinişte, sau cel puţin lasă această impresie – „priveşte îndelung pământul“ şi spune, cu emoţie în glas – „mi-ai ucis fratele şi eu nu pot fi socotit nevinovat pentru asta“ [36, 5-8]. Sigurd îşi şterge sabia de iarbă şi răspunde simplu: „erai foarte departe atunci când am încercat sabia“ (prin asta implicând că era „suficient de nevinovat!“) [37, 1-4].

Regin ripostează zicând că el a făurit sabia [37, 5]; Sigurd replică prin „o inimă vitează e mai bună în bătălie decât o sabie ascuţită“ [38, 3-4].

Regin nu neagă asta, ci repetă „foarte emoţionat“ aproape aceleaşi cuvinte de dinainte – „Tu mi-ai ucis fratele etc.“ După aceea Regin taie inima dragonului, îi bea sângele şi îl roagă pe Sigurd ca unică dovadă de generozitate (pentru care nu se oferă nici un fel de motiv) să frigă inima pentru el.

Repetarea cuvintelor „mi-ai ucis fratele şi eu nu pot fi socotit nevinovat pentru asta“ de către Regin *nu* se regăseşte în *Fáfnismál.* Să fi servit vreunui scop artistic – sau să fi fost doar un accident, datorat vreunei confuzii în sursele scriitorului de Saga sau în scrierea propriu-zisă? Probabil că a apărut intenţionat şi poate că nici nu e atât de rău. Scriitorul Saga a alcătuit o imagine a lui Regin urzind deja înlăturarea lui Sigurd şi testând terenul ca şi cum s-ar fi justificat el

V Regin

himself. Scornfully relieved of any share of responsibility by Sigurd, he contents himself with mere repetition – he adheres to his remorse, and to his 'You slew my brother' (i.e. his vengeance).

After such words Sigurd should have needed no *igður* [the birds whose voices he could understand, see 41, 8 and 43, 1–3]. That the brother of one you had slain was unsafe was learnt almost at the mother's knee, certainly on the father's lap, in Scandinavia – especially when he went out of his way to point it out to you.

There is a curious absence of explanation of the reason why Sigurd must roast the heart. The real reason is of course that Sigurd must cook the heart so as to hear the birds. *Fáfnismál* supplies a not overwhelming but sufficient reason – *ek mun sofa ganga* [I shall go to sleep] (we may presume, after the potent draught of dragon's blood) [39, 5–8, and 40]. Whether there ever was a better reason – connected with this remnant of very ancient belief, the eating of flesh and drinking of blood (of foes especially) to obtain their wisdom and power [40, 5–8; 46, 1–4] we perhaps can no longer say.

It may be noted that Snorri Sturluson says that Regin expressly proposed to Sigurd as terms of reconciliation for the slaying of Fáfnir, that he roast the heart for him.

39 Ridil: Old Norse *Riðill,* Regin's sword; Snorri names it *Refill.*

V Regin

pe sine. Eliberat dispreţuitor de orice responsabilitate de către Sigurd, el se mulţumeşte cu repetiţia – se agaţă de remuşcări şi de acea „mi-ai ucis fratele“ (cum ar fi, de exemplu, de răzbunarea lui).

După astfel de cuvinte, Sigurd n-ar mai fi avut nevoie de nici un fel de *igður* [păsările ale căror voci el le putea înţelege, vezi 41, 8 şi 43, 1-3]. În Scandinavia, faptul că fratele unei persoane ucise de tine îţi poate deveni oricând duşman se învăţa din fragedă pruncie, dacă nu de la sânul mamei, atunci cu siguranţă din învăţămintele rostite de tată – mai ales când acel frate a încercat din răsputeri să scoată în evidenţă ce simte.

E curioasă absenţa oricărei explicaţii în privinţa motivului pentru care Sigurd trebuie să frigă inima. Motivul adevărat este, bineînţeles, acela că Sigurd trebuie să frigă inima ca să înţeleagă vorbele păsărilor. *Fáfnismál* oferă un motiv suficient, chiar dacă neîndestulător – *ek mun sofa ganga* [Voi adormi] (putem presupune că după ce bea sângele tare al balaurului) [39, 5-8 şi 40]. Probabil că trece de puterea noastră de deslușire dacă a existat vreun motiv mai bun decât acesta – legat de această rămăşiţă de credinţă arhaică, anume consumarea de carne şi băutul de sânge (mai ales al duşmanilor) pentru a căpăta înţelepciunea şi puterea lor [40, 5-8; 46, 1-4].

Se poate observa aici că Snorri Sturluson spune că Regin i-a propus în mod expres lui Sigurd să frigă inima pentru el, ca mod de împăcare pentru uciderea lui Fáfnir.

39 Ridil: *Riðill* în Vechea Norse, sabia lui Regin; Snorri o numeşte *Refill*.

V Regin

42–44 In *Fáfnismál* there are seven stanzas ascribed (in a prose linking-passage) to the words of the birds (of a kind called *igður,* of uncertain meaning) chattering in the thicket, whose voices Sigurd could at once understand after the blood from the dragon's heart touched his tongue; but these stanzas are in two different metres. The poem *Fáfnismál* is not in the verse-form *fornyrðislag* in which the greater number of the poems of the Edda are written, but in *ljóðaháttr.* In this metre the stanza falls into two halves of three lines each, of which the third line in each half usually has three stressed elements and double (or treble) alliteration within itself. Only three of the 'bird-verses' are in *ljóðaháttr,* the others being in *fornyrðislag;* and my father argued forcefully and in detail that the *fornyrðislag* verses come from another poem (see further the note to 49–54).

The three *ljóðaháttr* verses, he held, are spoken by two birds, with two main motives selected : gold, fear of treachery, and gold repeated. This is the basis for these three stanzas in the Lay (though the suggestion in 42, 5–6 that Sigurd should eat Fáfnir's heart himself is introduced from one of the other verses); but – rather oddly – they are cast in *ljóðaháttr,* thus apparently marking them out as intrusive, since the Lay is in *fornyrðislag.*

To illustrate the form as it appears in Old Norse I give here the first of the three *ljóðaháttr* verses with a close translation:

V Regin

42–44 În *Fáfnismál* există şapte strofe atribuite (într-un pasaj de legătură în proză) vorbelor rostite de păsările (numite *igður,* cu un sens incert) care sporovăiau în tufişuri, voci pe care Sigurd le-a putut înțelege imediat ce sângele din inima dragonului i-a atins limba; însă aceste strofe au două metrici diferite. Poemul *Fáfnismál* nu are forma versificată *fornyrðislag,* în care sunt scrise majoritatea poemelor din Edda, ci forma *ljóðaháttr*. Conform acestei metrici, strofa e împărțită în două jumătăți, fiecare de câte trei versuri, iar fiecare al treilea vers din fiecare jumătate conține de obicei trei elemente accentuate şi aliterații duble (sau triple). Doar trei dìn „versurile păsărilor“ sunt în *ljóðaháttr,* celelalte fiind în *fornyrðislag;* tatăl meu a susținut cu tărie şi cu detalii că versurile în *fornyrðislag* provin din alt poem (vezi mai departe nota de la 49-54).

Cele trei versuri *ljóðaháttr,* susținea el, sunt rostite de două păsări, cu două motive principale selectate: aur, teama de trădare şi din nou aurul. Aceasta constituie baza pentru aceste trei strofe din Cânt (deşi sugestia din 42, 5-6, ca Sigurd să mănânce el însuşi inima lui Fáfnir este introdusă de la unul din celelalte versuri); dar – mai degrabă în mod bizar – ele sunt concepute în *ljóðaháttr,* prin aceasta fiind aparent scoase în evidență ca nefireşti, de vreme ce Cântul este în *fornyrðislag*.

Pentru a ilustra forma, aşa cum apare în Vechea Norse, prezint aici primul din cele trei versuri *ljóðaháttr,* însoțit de o traducere adecvată:

V Regin

Höfði skemra láti hann inn hára þul
Fara til heljar heðan!
Öllu gulli þá kná hann einn ráða,
fjölð, því er und Fáfni lá.

(Shorter by a head, / let him send the grey-haired wizard / hence to hell! All the gold / then can he possess alone, / the wealth, that under Fáfnir lay.)

46–48 In the Saga Sigurd ate some only of the dragon's heart, and some he set aside. The purpose of this is seen later in the saga, where it is told that at some time after the wedding of Sigurd and Gudrún 'Sigurd gave Gudrún some of Fáfnir's heart to eat, and thereafter she was far more grim than before, and wiser also.' This element is excluded from the Lay; my father considered it 'a late piece of machinery to explain Gudrún's tangled psychology.'

These verses derive from a prose passage in *Fáfnismál,* closely similar to that in the Saga, which tells that after the death of Regin Sigurd rode on Grani following the tracks of Fáfnir to his lair, which was standing open. The doors and door-posts were of iron, as were all the beams of the house, which was dug down into the earth (46). Sigurd found there a vast store of gold and filled two great chests with it; he took the Helm of Terror and a golden mailcoat and many other precious things, and he loaded them onto Grani; but the horse would not move until Sigurd leaped upon his back.

V Regin

Höfði skemra láti hann inn hára þul
Fara til heljar heðan!
Öllu gulli þá kná hann einn ráða,
fjölð, því er und Fáfni lá.

(Mai scurt de-un cap, / să-l trimită pe-căruntitul vrăjitor / de-acolo în iad! Tot aurul / apoi el îl poate avea singur, / averea, ce sub Fáfnir zăcea.)

46–48 În Saga, Sigurd a mâncat doar o parte din inima dragonului, cealaltă parte punând-o deoparte. Motivul pentru care a procedat aşa este dezvăluit ulterior în poveste, unde se spune că la o vreme după nunta dintre Sigurd şi Gudrún, „Sigurd i-a dat lui Gudrún să mănânce o parte din inima lui Fáfnir, după care ea a devenit mult mai aspră decât înainte, dar şi mai înțeleaptă". Acest element a fost exclus din Cânt; tatăl meu l-a considerat „o maşinațiune nefericită menită să explice astfel psihicul răvăşit al lui Gudrún".

Aceste versuri derivă dintr-un pasaj în proză din *Fáfnismál,* foarte apropiat cu cel din Saga, care spune că, după moartea lui Regin, Sigurd a călărit pe Grani pe urmele lui Fáfnir către vizuina acestuia, care era larg deschisă. Uşile şi drugii erau din fier, precum toate bârnele casei, de altfel, care era săpată în pământ (46). Sigurd a găsit acolo un depozit mare de aur şi a umplut cu acesta două cufere; a luat Coiful Terorii, o cămaşă de zale din aur şi multe alte lucruri prețioase, încărcându-le pe Grani; însă calul nu a vrut să se urnească din loc până ce Sigurd nu a sărit în spinarea sa.

V Regin

49 'their wit he knew not': this very unusual use of the word 'wit' seems in the context to be equivalent to 'meaning', 'signification'.

49–54 In *Fáfnismàl,* after Sigurd has slain Regin and eaten the dragon's heart he hears the *igður* again; and these five verses are again in *fornyrðislag* (see the note to 42–44). There is no indication of how many birds spoke, but the first two verses concern Gudrún, and the last three concern a Valkyrie on the mount of Hindarfell, surrounded by fire, sleeping: Ódin stabbed her with the thorn, for she had felled a warrior against his command. See the note on 54 below.

My father held that these verses, like the previous 'bird-verses' in *fornyrðislag,* came from a poem 'which enlarged on the situation, and probably attempted through the bird-tradition to tell more of the tale'a trace of a poem that attempted 'to compress a great deal of the story into one situation.' While accepting that 'it is useless to discuss which bird says what', he thought the guess that one bird speaks the verses concerning Gudrún and a second those about the Valkyrie 'as good as any'.

In the Lay he did however retain this second group of 'bird-verses' (or more accurately, composed verses that echo their meaning), and gave them to a raven (those about the Valkyrie) and a finch (those about Gudrún), and interlaced them. But he displaced them to *follow* Sigurd's entry into Fáfnir's lair and his loading Grani with the treasure that he found there, so that these birds are speaking

V Regin

49 „gândurile nu le-nţelese“: acest mod total neobişnuit de folosire a cuvântului „înţeles“ pare să fie echivalent, în context, cu „semnificaţie“, „sens“.

49–54 În *Fáfnismál,* după ce îl ucide pe Regin şi mănâncă inima dragonului, Sigurd aude iarăşi *igður;* aceste cinci versuri sunt iarăşi în *fornyrðislag* (vezi nota la 42-44). Nu există nici un indiciu în privinţa numărului de păsări care vorbesc, dar primele două versuri se referă la Gudrún, iar ultimele trei la o Valkyrie de pe muntele Hindarfell, care doarme înconjurată de foc: Ódin a înţepat-o cu un spin, deoarece ea învinsese un războinic împotriva poruncii sale. Vezi nota de la 54, mai jos.

Tatăl meu susţinea că aceste versuri, ca şi anterioarele „versuri ale păsărilor“ în *fornyrðislag,* proveneau de la un poem „care aprofunda situaţia şi probabil încerca, prin intermediul acestei tradiţii a păsărilor, să spună mai multe despre poveste“ – o urmă a unui poem care încerca „să comprime o mare parte din poveste într-o singură situaţie“. Deşi accepta că „discuţia despre care pasăre spune şi ce anume spune este inutilă“, el credea că ideea conform căreia o pasăre rosteşte versurile privitoare la Gudrún şi o a doua pe cele privitoare la valkyrie este „la fel de bună ca oricare alta“.

În Cânt, însă, el a reţinut acest al doilea grup de „versuri ale păsărilor“ (sau, mai precis, versuri compuse care reflectă înţelesul lor), şi le-a oferit unui corb (pe cele despre Valkyrie) şi unei cinteze (pe cele despre Gudrún), după care le-a intercalat. Ca poziţie însă, le-a aşezat *după* ce Sigurd pătrunde în vizuina dragonului ca să-şi încarce calul cu comoara găsită acolo, astfel încât aceste păsări

of things that may lie ahead for Sigurd as he rides away from Gnitaheiði; whereas in *Fáfnismál* the prose passage cited in the note to 46–48 follows the second group of 'bird-verses'.

54 'her power wielding, / victory swaying as Valkyrie'. In northern legend and poetry the course and outcome of battles was governed by Valkyries, demonic warriorwomen sent out as emissaries of Ódin.

The word *Valkyrja* means 'chooser of the slain': it is given to them to determine who is to die, and to award victory. Perhaps the most striking example of this conception is found in the *Hákonarmál,* a poem composed in the tenth century on the death of King Hákon the Good of Norway, son of King Harald Fairhair. The poem opens thus:

> Göndul and Skögul Gautatýr sent
> to choose who of kings of Yngvi's race
> should go to Ódin and dwell in Valhöll.

Göndul and Skögul are Valkyries; Gautatýr is a name of Ódin. In the poem King Hákon is pictured sitting on the ground with his shield rent and his mailshirt gashed, listening to the words of the Valkyries.

> Then said Göndul, as she leant on the shaft of
> her spear,
> 'Now will the might of the Gods grow greater,
> since they have summoned Hákon with a great
> host to their dwellings.'

V Regin

vorbesc despre lucruri care l-ar putea aştepta pe Sigurd după plecarea lui de pe Gnitaheiði; în *Fáfnismál,* pasajul în proză citat în nota de la 46-48 urmează imediat după cel de-al doilea grup de „versuri ale păsărilor".

54 „puterea mânuindu-şi, / victoria-ntorcând-o ca Valkyrie". În legendele şi poeziile nordice, parcursul şi rezultatul bătăliilor erau guvernate de Valkyrii, războinice demonice trimise ca emisari ai lui Ódin.

Cuvântul *Valkyrja* înseamnă „cea care-i alege pe cei răpuşi"; a fost asociat cu aceste personaje deoarece ele hotărăsc cine moare şi cui îi atribuie izbânda. Poate cel mai grăitor exemplu al acestui concept se găseşte în *Hákonarmál,* un poem compus în secolul X, la moartea regelui Hákon cel Bun al Norvegiei, fiul regelui Harald Cel Bălai. Poemul începe astfel:

> Göndul şi Skögul de Gautatýr trimise
> să aleagă care din regii neamului Yngvi
> trebuie să meargă la Odin şi să sălăşluiască în Valhala.

Göndul şi Skögul sunt Valkyrii; Gautatýr este unul din numele lui Ódin. În acest poem, regele Hákon este înfăţişat ca şezând pe pământ, cu scutul despicat şi cu platoşa sfâşiată, ascultând vorbele Valkyriilor.

> Apoi vorbi Göndul, sprijinită de coada suliţei,
> „Acum tăria Zeilor va creşte şi mai mare,
> căci l-au chemat pe Hákon cu o măreaţă oaste în
> sălaşurile lor".

V Regin

The king heard what the Valkyries were saying
as they sat on their horses, thoughtful their countenance,
with helms on their heads and their shields held before them.

Then Hákon speaks to the Valkyrie named Skögul:

'Why have you decided the battle thus, Geirskögul? We have deserved victory of the Gods.'
'We have brought it about,' said Skögul, 'that you have held the field, and your foes have fled away.

Now we must ride to the green homes of the Gods, to tell to Ódin that a mighty king is coming to him.'

VI
BRYNHILDR

In the note to V. 46–48 I have given the content of the prose passage provided in the Codex Regius describing how Sigurd entered Fáfnir's lair and took from it the great treasure of gold, which he loaded in chests on his horse Grani. This passage is treated in editions of the Edda as the conclusion of the poem *Fáfnismál;* but in fact it continues